

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b,
105 Reykjavík

Garðabær, 30. apríl 2025
202503-0305/A.B.
08.03

Efni: Umsögn - Mat á umhverfisáhrifum – Matsáætlun - Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi - Skipulagsstofnun.

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 31. mars sl. þar sem óskað er umsagnar Náttúruverndarstofnunar um ofangreinda tillögu að matsáætlun.

Framkvæmdarlýsing

Í erindinu segir: Áform Orkuveitunnar felast í uppbyggingu allt að 108 MW vindorkugarðs á 7,2 km² svæði við Dyraveg á Mosfellsheiði. Gert er ráð fyrir að reisa 15 vindmyllur á framkvæmdasvæðinu og að afl hverrar verði 7,2 MW. Hæð vindmyllanna verður að hámarki 210 m miðað við spaða í hæstu stöðu með vélarhús í 125 m hæð og spaðalengd 87,5 m. Við hverja vindmyllu þarf steypa undirstöðu (allt að 30 m í þvermál og 3-4 m á þykkt), 1.500 m² kranaplan og 5.000 m² geymslusvæði. Leggja þarf 1,3-4,5 km aðkomuveg að svæðinu frá Nesjavallaleið eða Þjóðvegi 1. Einnig þarf þjónustuvegi að hverri vindmyllu, alls um 8-12 km að lengd og 4-4,5 m breiðir. Allar vindmyllur verða tengdar við safnstöð raforku, 2.000-3.000 m² mannvirki, með 33 kV jarðstrengjum.

Vindorkugarðurinn verður líklega tengdur við raforkuflutningskerfið með jarðstreng í tengivirki Landsnets við Kolviðarhól. Efnispörf er áætluð 250.000-450.000 m³. Líklegt er talið að vindmylluhlutum verði landað í Þorlákshöfn og þeir fluttir þaðan á framkvæmdasvæðið á sérútbúnum flutningabílum.

Verndarsvæði

Innan framkvæmdarsvæðisins eru engin friðlýst svæði, en áhrifasvæði vindorkulundarins nær yfir víðfemt svæði m.a. til Bláfjallafólkvangs og Þingvalla.

Bláfjallafólkvangur var fyrst friðlýstur árið 1973, en friðlýsingin var endurskoðuð árið 1985. Að fólkvanginum koma sveitarfélögin Reykjavík, Kópavogur, Seltjarnarnes, Hafnarfjörður, Garðabær, Sandgerði, Grindavík, Sveitarfélagið Garður, Sveitarfélagið Vogar, Reykjanesbær og Mosfellsbær. Stærð svæðisins er 90,4 km².¹

Gróður á svæðinu einkennist að mestu af mosavöxnum hraunum og grýttum mosagrónum holtum. Inn á milli er að finna graslendi og lyngmóa. Mosin er viðkvæmur fyrir raski og er hætt við að gróðurþekja láti á sjá þar sem ágangur er mikill.

Fjölmargar gönguleiðir eru á svæðinu þar sem vindorkuverið mun vera sjáanlegt.

¹ https://ust.is/library/Skrar/Einstaklingar/Fridlyst-svaedi/Auglysingar/blafjoll_173_1985.pdf

Auk þess mun að öllum líkindum áhrif vindmyllugarðsins vegna ásýndar og landslags vera frá öðrum fólkvöngum, eins og Rauðhólum. Nauðsynlegt er að mati Náttúruverndarstofnunar að þessir þættir séu greindir og metin áhrif frá þessum stöðum.

Mikilvægt er að mati Náttúruverndarstofnunar að greina og fjalla um þá áhrifaþætti sem geta haft áhrif á verndarsvæðin og meta umhverfisáhrifin. Auk þess er mikilvægt að það sé myndatökustaðir frá verndarsvæðunum þar sem að ferðamenn fara um þau.

Náttúruverndarstofnun bendir á mikilvægi þess að hugað sé að notkun lands sem liggur að friðlýstum svæðum sem geti á einhvern hátt haft áhrif á þau. Í 54. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd segir: „Ef starfsemi eða framkvæmdir utan friðlýsts svæðis, sem leyfisskyldar eru samkvæmt öðrum lögum, geta haft áhrif á verndargildi friðlýsta svæðisins skal taka mið af því við ákvörðun um veitingu leyfis. Leita skal umsagnar Náttúruverndarstofnunar áður en leyfi er veitt. Setja má skilyrði til að koma í veg fyrir skaða af starfseminni eða framkvæmdunum á hinu friðlýsta svæði.“

Verndarsvæði – Óbyggð víðerni

Náttúruverndarstofnun bendir á að óbyggð víðerni hafa fengið mikilvægt vægi í náttúruverndarlögum en eitt af verndarmarkmiðum náttúruverndarlaga nr. 60/2013 er að standa vörð um óbyggð víðerni landsins.

Náttúruverndarstofnun bendir á að samkvæmt 3. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013, þar sem fjallað er um verndarmarkmið fyrir jarðminjar, vatnasvæði, landslag og víðerni, segir að til að stuðla að vernd jarðfræðilegrar fjölbreytni landsins og fjölbreytni landslags skal stefnt að því að standa vörð um óbyggð víðerni landsins.

Samkvæmt náttúruverndarlögum nr. 60/2013 eru óbyggð víðerni skilgreind sem svæði í óbyggðum sem er að jafnaði a.m.k. 25 km² að stærð, eða þannig að hægt sé að njóta þar einveru og náttúrunnar án truflunar af mannvirkjum eða umferð vélknúinna farartækja, og að jafnaði í a.m.k. 5 km fjarlægð frá mannvirkjum og öðrum tæknilegum ummerkjum, svo sem raflinum, orkuverum, miðlunarlónum og uppbyggðum vegum.

Sem dæmi má nefna Búrfellslund/Vaðölduver, þar er fjarlægð vindmylla 19,6 km frá Heklu og 18,3 km frá fjallinu Löðmundi, en engu að síður eru vindmyllurnar mjög áberandi í landslaginu frá báðum svæðum og munu ótvírætt valda sjónrænni truflun sem skerðir óbyggð víðerni umfram þá 5 km sem að jafnaði er miðað við. Sú staðreynd að vindmyllurnar snúast og hafa öryggisljós mun einungis auka á þá sjónrænu truflun sem af þeim hlýst.

Náttúruverndarstofnun telur æskilegt að óbyggð víðerni sé sér umhverfispáttur í umhverfismatinu og ekki hluti á *landslagi* þar sem fjallað sé um áhrif og skerðingu þeirra.

Verndarsvæði – Náttúruminjaskrá

Náttúruverndarstofnun bendir á mikilvægi þess að fjallað sé um þau svæði sem eru á náttúruminjaskrá og falla undir aðrar náttúruminjar, verndargildi þeirra og vindorkuverið mun hafa áhrif á. Þetta er m.a. Hengilssvæðið og Eldborg sem eru vinsæl útivistarsvæði.²

Því þarf að meta hvernig framkvæmdirnar muni hafa áhrif á verndargildi þessara svæða.

Landslag

² <https://ust.is/nattura/natturuverndarsvaedi/natturuminjaskra/sudurland/>

Náttúruverndarstofnun telur nauðsynlegt að landslag og óbyggð víðerni séu sitthvor umhverfispátturinn í umhverfismati.

Náttúruverndarstofnun vill vekja athygli á markmiðum náttúruverndarlaga sem er að vernda til framtíðar fjölbreytni íslenskrar náttúru, þar á meðal líffræðilega og jarðfræðilega fjölbreytni og fjölbreytni landslags. Auk þess segir í 3. gr. laganna að varðveita skuli landslag sem er sérstætt eða fágætt eða sérlega verðmætt vegna fagurfræðilegs og/eða menningarlegs gildis.

Landslag er skilgreint í náttúruverndarlögum sem svæði sem fólk skynjar að hafi ákveðin einkenni sem eru tilkomin vegna virkni eða samspils náttúrulegra og/eða mannlegra þátta.

Náttúruverndarstofnun telur áhrif framkvæmdarinnar á landslag séu umtalsverð. Það sem er í dag er tiltölulega óraskað svæði sem verður svæðið raskað iðnaðarsvæði með umfangsmiklum mannvirkjum.

Sjónræn áhrif og myndir

Hreyfimyndir - myndbönd

Náttúruverndarstofnun telur það ágætt að gert sé sýnileikakort og teknar voru ljósmyndir, hins vegar er allt önnur upplifun fólks af því að horfa á kort og mynd en að horfa á raunverulega vindmyllu (mannvirki sem eru allt að 210 metrar á hæð) á staðnum og hins vegar eru vindmyllur á hreyfingu þar sem kort og myndir segja lítið. Því þarf framkvæmdaraðilinn, að mati Náttúruverndarstofnunar að leita frekari leiða til að meta og sýna sjónræn áhrif frá vindmyllunum.

Vegir og framkvæmdir

Náttúruverndarstofnun bendir á mikilvægi þess að vegir, undirstöður og önnur mannvirki séu sýnd á myndum, ekki einungis mastur, vélarhús og spaðar.

Staðsetning myndsvæða

Náttúruverndarstofnun telur val á myndsvæðum vera ágætt að því leyti að valdir eru helstu áningarstaðir umhverfis iðnaðarsvæðið. Hins vegar þarf að velja mun fleiri svæði sérstaklega frá fólkvöngunum sem umlykja svæðið, öðrum friðslýstum svæðum og verndarsvæðum og útsýnissvæðum í þéttbýli eins og Laugarás.

Innan iðnaðarsvæðisins og óbyggð víðerni

Náttúruverndarstofnun telur að það hefði átt að skoða fleiri svæði nær iðnaðarsvæðinu og jafnvel innan þess, sérstaklega sunnan við iðnaðarsvæðið þar sem eru skilgreind óbyggð víðerni innan Bláfjallarfólkvang.

Ásýnd

Náttúruverndarstofnun telur fjarlægðarviðmið (15,30 og 45 km) á sýnileikakortum ágæta.

Náttúruverndarstofnun vill benda framkvæmdaraðila á að hægt væri að líta til matsskýrslu fyrir Búrfellslund³ segir á bls. 66 að eftirfarandi viðmið séu notuð við vægiseinkunn fyrir sjónræn áhrif vindmyllanna en þar segir:

- *Talsvert neikvæð áhrif 5 - 10 km – Á þessu belti getur verið erfitt að ráða í fjarlægð til vindmyllanna og þar með stærð þeirra. Vindmyllurnar eru áberandi í landslaginu jafnvel þótt lögun þess og gróður dragi sums staðar úr sjónrænum áhrifum.*

³ [https://www.skipulag.is/media/attachments/Umhverfismat/1182/B%C3%BArfellslundur_matsskyrsla_%20\(002\).pdf](https://www.skipulag.is/media/attachments/Umhverfismat/1182/B%C3%BArfellslundur_matsskyrsla_%20(002).pdf)

- Verulega neikvæð áhrif 0 - 5 km – Vindmyllurnar eru ráðandi í umhverfinu og mjög áberandi.

Náttúruverndarstofnun tekur undir álit Skipulagsstofnunar⁴ um mat á umhverfisáhrifum frá árinu 2016 varðandi verkefnið þar sem segir að ljóst sé að áhrif á landslag og ásýnd vega þungt við umhverfismat vindorkuvera en um er að ræða stór mannvirki sem eru sýnileg um langan veg.

Fuglalíf

Að mati Náttúruverndarstofnunar er ánægjulegt að sjá metnað framkvæmdaraðila varðandi fuglarannsóknir þrátt fyrir að framkvæmdasvæðið sé utan mikilvægra fuglasvæða.

Áhrif vindorkuvers á fuglalíf eru margþætt. Tap verður á búsvæðum fuglanna á framkvæmdarsvæðinu en tap á búsvæðum tegunda ógnar líffræðilegum fjölbreytileika. Þá er talið að tegundir sem þurfa mikil lífssvæði geti hrakist frá búsvæðum sínum við framkvæmdir sem þessar.

Vindorkuverin geta skapað hindrun milli lífssvæða fuglanna (varp-, beitar- og veiðisvæði). Þá getur vindorkuverið virkað sem hindrun á flugleiðum fugla. Getur það valdið því að fuglarnir þurfi að finna sér nýjar farleiðir sem geta verið orkufrekari. Vindorkuver skapa auk þess áflugshættu fyrir fugla sem þurfa að fara um svæðið. Þar geta þættir eins og þéttleiki, staðsetning með tilliti til athafnasvæða og flughegðun fuglanna spilað inn í.⁵

Hávaði frá vindmyllum getur haft margþætt áhrif á fuglalíf. Hávaði getur skert getur fugla til að greina óvini og haft áhrif á samskipti fuglanna sín á milli. Þá þurfa fuglarnir að syngja hærra til að yfirvinna hávaðann frá vindorkuverinu.⁶

Náttúruverndarstofnun bendir á mikilvægi þess að metin séu áhrif hljóðvistar á fuglalíf.

Þar sem framkvæmdin mun valda raski og álagi m.a. á vistgerðir, votlendi og fuglalíf þá bendir Náttúruverndarstofnun á stefnu stjórnvalda í landgræðslu og skógrækt en þar er aðgerð um að efla og vernda líffræðilega fjölbreytni og takmarka rask vistkerfa af völdum aðgerða á sviði landgræðslu, skógræktar og við endurheimt votlendis og gróðurleifa. Þar segir að mjög stórum hluta af vistkerfum landsins hefur verið raskað og virkni þeirra skert. Um helmingi votlendis hefur verið raskað, meirihluti mólendis er í hnignuðu ástandi og stórum hluta birkiskóga hefur verið eytt.⁷

Náttúruverndarstofnun telur nauðsynlegt að fjallað sé nánar um verndun og endurheimt á líffræðilegum fjölbreytileika en það nær yfir allar tegundir dýra, plantna, sveppa og annarra lífvera og þann breytileika sem er milli einstaklinga sömu tegundar og erfðaefnis þeirra. Líffræðileg fjölbreytni fjallar einnig um búsvæði allra lifandi lífvera og þau vistkerfi og vistgerðir sem þær mynda og sjálfbæra nýtingu lifandi náttúru.⁸

Um allan heim hnignar fjölbreytileika lífríkisins því miður stöðugt og hratt. Meginorsakir eru umsvif mannsins, þar sem á sér stað yfirtaka búsvæða, mengun, útbreiðsla ágengra tegunda, ofnýting náttúrunnar, loftslagsbreytingar, fjölgun mannkyns og aðrar mannlegar athafnir.

⁴ <https://www.skipulag.is/media/attachments/Umhverfismat/1180/201507054.pdf>

⁵ <https://www.nve.no/energi/energisystem/vindkraft-paa-land/kunnskapsgrunnlag-om-virkninger-av-vindkraft-paa-land/fugl/>

⁶ <https://www.nve.no/energi/energisystem/vindkraft/kunnskapsgrunnlag-om-virkninger-av-vindkraft-paa-land/fugl/>

⁷ [https://www.stjornarradid.is/library/01--Frettatengt---myndir-og-skrar/MAR/Fylgiskjol/Landoglif_Stefna2031%20-%20Copy%20\(1\).pdf](https://www.stjornarradid.is/library/01--Frettatengt---myndir-og-skrar/MAR/Fylgiskjol/Landoglif_Stefna2031%20-%20Copy%20(1).pdf)

⁸ <https://ust.is/umhverfisstofnun/frettir/stok-frett/2022/12/12/Radstefna-adildarrikja-Sameinudu-thjodanna-um-liffradilega-fjolbreytni-i-Montreal-i-Kanada/>

Friðaðar plöntur

Náttúruverndarstofnun vill vekja athygli á auglýsingu nr. 1385/202111 um friðun æðplantna, mosa og fléttna og því mikilvægt að friðaðar plöntur á framkvæmdasvæðinu séu kortlagðar og metin séu áhrif á þær.

Í 57. gr. náttúruverndarlaga er fjallað um réttaráhrif friðunar. Þar kemur meðal annars fram að öllum er skylt að sýna sérstaka aðgæslu og forðast að raska svæðum þar sem friðað vistkerfi eða friðaða vistgerð er að finna, skaða friðaðar tegundir eða raska búsvæðum þeirra. Markmið friðunarinnar er að vernda og viðhalda fágætum æðplöntum, mosum og fléttum og náttúrulegu gróðurfari og varðveita líffræðilega fjölbreytni í náttúru landsins. Forsendur fyrir friðun æðplantna, eru hversu sjaldgæfar þær eru, takmörkuð útbreiðsla þeirra, fáir vaxtarstaðir, mikilvægi þeirra fyrir líffræðilega fjölbreytni landsins og staða þeirra á valista íslenskra plantna.

Náttúruverndarstofnun bendir á að ef friðuðum plöntum er raskað er nauðsynlegt að flytja plönturnar á aðra staði, jafnvel þar sem hinar friðuðu tegundir er að finna, byggja þær upp og vernda í samráði við Náttúrufræðistofnun Íslands.

Áhrif á ferðapjónustu og útivist, önnur en sjónræn áhrif

Í greinargerð er fjallað um þá þætti sem geta haft áhrif á útivist og ferðapjónustu eins og rask, ásýnd og landslag.

Í leiðbeiningum Skipulagsstofnunar um skipulag og vindorkunýtingu segir: „*Sérstaklega þarf að huga að áhrifum vindorkuvera á ferðapjónustu og útivist þegar tekin er afstaða til uppbyggingar á þeirri starfsemi*“⁹. Náttúruverndarstofnun telur að vindorkugarður að því umfangi sem hér um ræðir kunni að rýra upplifun þeirra sem ferðast um og njóta útivistar á svæðinu og takmarki landnotkun í þeim tilgangi og vill stofnunin benda á tvo þætti sem hefði verið hægt að fjalla um nánar.

Ískast og aðgengi

Í greinargerð er fjallað um áhrif ískasts frá vindmylluspöðum, en fram kemur að notaður verður afísingarbúnaður. Mikilvægt er að mati Náttúruverndarstofnunar að fjallað sé um þessa þætti í umhverfismati.

Á heimasíðu Vatns- og orkumálastofnunar Noregs (NVE) ¹⁰segir að líkurnar á að einstaklingur slasist af ís/klaka sem fellur niður frá vélarhúsi eða kastast frá spöðum séu litlar, en afleiðingarnar geta verið miklar. Því er mikilvægt að framkvæmdaraðili geri áhættumat og vinni að mótvægisáðgerðum. Auk þess þarf að fjalla um mótvægisáðgerðir eins og uppsetningu upplýsingaskilta fyrir ferðamenn, öryggisfjarlægðir og aðra upplýsingagjöf.

Í skýrslu sem var gefin út árið 2019 af Vatns- og orkumálastofnun Noregs sem nefnist „*Forslag til nasjonal ramme for vindkraft*“¹¹ segir að það eru fjölmargir þættir sem geta haft áhrif á ískast. Almenna regla sé sú að fjarlægðin skal vera summa hæð vindmyllu og þvermál spaða. Í Noregi árið 2019 eru þetta um 200 metrar.

Einnig bendir Náttúruverndarstofnun á að fjalla þarf um hvort að iðnaðarsvæðin verða lokuð almenningi sem verður til þess að útivistargildi svæðisins muni rýrna.

⁹ <https://www.skipulag.is/media/pdf-skjol/Um-skipulag-og-vindorkunyttingu.pdf>

¹⁰ <https://www.nve.no/energi/energisystem/vindkraft-paa-land/kunnskapsgrunnlag-om-virkninger-av-vindkraft-paa-land/iskast-fra-vindturbiner/>

¹¹ https://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf

Ljósmengun

Náttúruverndarstofnun tekur undir að í umhverfismatsskýrslu verður fjallað nánar um hvort þörf verði á uppsetningu flugöryggisljósa eða öðrum aðgerðum, en ef svo er þarf að fjalla um áhrif ljósmengunar í matinu.

Hljóðvist

Náttúruverndarstofnun álitur að framkvæmdir við byggingu virkjunar, sem og rekstur hennar geti valdið hljóðmengun og geti því haft neikvæð áhrif á upplifun gesta sem heimsækja svæðið. Að mati Náttúruverndarstofnunar er hægt að skilgreina svæðið sem er hér til umfjöllunar sem *kyrrlátt svæði*, sbr. reglugerð nr. 724/2008 um hávaða.

Í reglugerðinni segir um kyrrlát svæði í skilgreiningu: „*Kyrrlát svæði: Svæði sem er ætlað til útivistar og afmarkað er í skipulagi, sbr. 3. mgr. 9. gr. reglugerðar um kortlagningu hávaða, nr. 1000/2005.*“

Náttúruverndarstofnun bendir á mikilvægi þess að tillagan taki tillit til þeirra viðmiða sem sett eru í viðauka reglugerðar nr. 724/2008 um hávaða en í 4. gr. reglugerðarinnar segir, þar sem dvalarsvæði á lóð er skilgreint: skal þess jafnframt gætt að hljóðstig sé undir 55 LAeq. Á kyrrlátu svæði skal hljóðstig í þéttbýli ekki fara yfir Lden 50 dB(A) og í dreifbýli ekki yfir Lden 40 dB(A).

Viðhald og rekstur

Náttúruverndarstofnun bendir á mikilvægi þess fjallað sé um viðhalda og rekstur orkuversins í umhverfismatinu, t.d. varðandi olíuskipti, olíuvarnir, viðhald á spöðum og hvernig ísingarvörnum verður háttað.

Náttúruverndarstofnun leggur til að framkvæmdaraðili leiti upplýsingar hjá framleiðendum og fái t.d. upplýsingar um sliti á blöðum og fjalli um áhrif örplasts í umhverfismatinu. Auk þess þarf að fjalla um þær mótvægisáðgerðir sem fyrirhugaðar eru m.a. við viðgerðir og viðhald á blöðum.

Úrgangur

Náttúruverndarstofnun bendir á mikilvægi þess að í greinargerð og umhverfisskýrslu sé fjallað um umfang úrgangs sem fylgir uppbyggingu og síðar viðhaldi og niðurrifi.

Örplast

Náttúruverndarstofnun vill benda á að þekking á örplasti hefur aukist töluvert á undanförunum árum þar sem stærstu uppsprettur losunar örplasts á landi eru dekkjaslit, vegryk en auk þess kemur plast frá sjávarútvegi og fiskeldi. Í skýrslu sem unnin var fyrir Umhverfisstofnun Noregs árið 2020 kemur fram að myndun örplasts í Noregi er um 19.000 tonn. Í sömu skýrslu kemur fram áætluð losun sé á bilinu 10 til 170 tonn frá vindmyllum, miðað við þær 1000 vindmyllur sem voru starfandi á því ári. Auk þess kemur fram að matið varðandi örplast frá vindmyllum sé byggt á mjög takmörkuðum grunni.¹²

Náttúruverndarstofnun leggur því áherslu á að framkvæmdaraðili leiti upplýsinga hjá framleiðendum og fái t.d. upplýsingar um slit á blöðum og fjalli um umhverfisþætti sem örplasts getur haft áhrif á í umhverfismatinu.

¹² <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2021/april-2021/norske-landbaserte-kilder-til-mikroplast/>

Landsskipulagsstefna 2024 - 2038

Í greinargerð er vitnað í ákveðin atriði Landsskipulagsstefnu 2024 - 2038. Náttúruverndarstofnun bendir á að eitt af markmiðum stjórnvalda í skipulagsmálum snýr að vernd umhverfis og náttúru og ein af áherslum þess markmiðs er að *Skipulagsgerð vegna orkunýtingar gæti að náttúruvernd*. Auk þess eru áherslur sem snúa að vernd umhverfi og náttúru er að *Skipulag stuðli að verndun og varðveislu líffræðilegrar fjölbreytni, sérstæðrar náttúru og menningarminja og Skipulag miði að því að varðveita fjölbreytt og verðmætt landslag, svo sem óbyggð víðerni og landslagsheildir*.¹³

Náttúruverndarstofnun bendir á mikilvægi þess að tekið verður mið af ofangreindum markmiðum Landsskipulagsstefnu við gerð umhverfismats vegna vindorkugarðs við Dyraveg.

Virðingarfyllt,

Axel Benediktsson

sérfræðingur

Sveinn Kári Valdimarsson

sérfræðingur

¹³ <https://www.stjornarradid.is/verkefni/skipulagsmal/landsskipulagsstefna-2024-2038/#Tab2>

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Góðan dag,

Beiðni Skipulagsstofnunar, dags 31. mars síðastliðinn, um umsögn varðandi vindorkugarð við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (sjá mál nr. 454/2025 í Skipulagsgátt).

Eftirfarandi var bókað á 590. fundi sveitarstjórnar Grímsnes- og Grafningshrepps þann 3. apríl sl.

Mál nr. 21; Vindorkugarður við Dyraveg; Mat á umhverfisáhrifum; Umsagnarbeiðni – 2503103.

Lögð er fram umsagnarbeiðni vegna mats á umhverfisáhrifum framkvæmdar sem tekur til áætlana um vindorkugarð við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi. Sveitarstjórn Grímsnes- og Grafningshrepps gerir ekki athugasemdir við framlagða matskyldufyrirspurn sem tekur til vindorkugarðs við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfus. Að mati sveitarstjórnar er með fullnægjandi hætti gert grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og helstu áhrifaþáttum s.s. er varðar lífríki- og gróðurfar, landslag og ásynd og samfélag.

Bestu kveðjur

Fjóla St. Kristinsdóttir

Sveitarstjóri

Sími: 480-5500

Netfang: fjola@gogg.is (<mailto:fjola@gogg.is>)

Veffang: <https://eur04.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.gogg.is%2F&data=05%7C02%7CJakob.Gunnarsson%40skipulag.is%7C824b996d73de4d60163408dd89574267%7C764a306d0a6845ad9f076f1804447cd4%7C0%7C0%7C638817730063083728%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMtIsIkFOIjoiTWFpbCIsIldUIjoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=UPnqyXnl%2BStkD%2Bdsr3bje2q58BOJxUxhsfaPTtxLCVc%3D&reserved=0>

Borg 805 Selfoss

Skilmálar/Disclaimer (<https://eur04.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.gogg.is%2Fis%2Fskilmalar-i-tolvuposti-email-disclaimer&data=05%7C02%7CJakob.Gunnarsson%40skipulag.is%7C824b996d73de4d60163408dd89574267%7C764a306d0a6845ad9f076f1804447cd4%7C0%7C0%7C638817730063096879%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMtIsIkFOIjoiTWFpbCIsIldUIjoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=MKQ%2BhuvNUp%2BSVsv44kKaAO8wKGJzRwU2GnK3XABlvbA%3D&reserved=0>)

Borg 805 Selfoss

Skilmálar/Disclaimer (<https://eur04.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.gogg.is%2Fis%2Fskilmalar-i-tolvuposti-email-disclaimer&data=05%7C02%7CJakob.Gunnarsson%40skipulag.is%7C824b996d73de4d60163408dd89574267%7C764a306d0a6845ad9f076f1804447cd4%7C0%7C0%7C638817730063096879%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMtIsIkFOIjoiTWFpbCIsIldUIjoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=MKQ%2BhuvNUp%2BSVsv44kKaAO8wKGJzRwU2GnK3XABlvbA%3D&reserved=0>)

Skilmálar/Disclaimer (<https://eur04.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.gogg.is%2Fis%2Fskilmalar-i-tolvuposti-email-disclaimer&data=05%7C02%7CJakob.Gunnarsson%40skipulag.is%7C824b996d73de4d60163408dd89574267%7C764a306d0a6845ad9f076f1804447cd4%7C0%7C0%7C638817730063096879%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMtIsIkFOIjoiTWFpbCIsIldUIjoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=MKQ%2BhuvNUp%2BSVsv44kKaAO8wKGJzRwU2GnK3XABlvbA%3D&reserved=0>)

Skilmálar/Disclaimer (<https://eur04.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.gogg.is%2Fis%2Fskilmalar-i-tolvuposti-email-disclaimer&data=05%7C02%7CJakob.Gunnarsson%40skipulag.is%7C824b996d73de4d60163408dd89574267%7C764a306d0a6845ad9f076f1804447cd4%7C0%7C0%7C638817730063096879%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMtIsIkFOIjoiTWFpbCIsIldUIjoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=MKQ%2BhuvNUp%2BSVsv44kKaAO8wKGJzRwU2GnK3XABlvbA%3D&reserved=0>)

Skilmálar/Disclaimer (<https://eur04.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.gogg.is%2Fis%2Fskilmalar-i-tolvuposti-email-disclaimer&data=05%7C02%7CJakob.Gunnarsson%40skipulag.is%7C824b996d73de4d60163408dd89574267%7C764a306d0a6845ad9f076f1804447cd4%7C0%7C0%7C638817730063096879%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIwLjAuMDAwMCIsIlAiOiJXaW4zMtIsIkFOIjoiTWFpbCIsIldUIjoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=MKQ%2BhuvNUp%2BSVsv44kKaAO8wKGJzRwU2GnK3XABlvbA%3D&reserved=0>)

Höfundur: Jakob Gunnarsson

Sent inn þann: 02.05.2025 , **Fyrir hönd:** Grímsnes- og Grafningshreppur

Skipulagsstofnun
Jón Ágúst Jónsson
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 2.5.2025
Málsnúmer: 202503-0087
IAS/LA

Efni: Vindorkugarður við Dyraveg, matsáætlun.

Vísað er til erindis frá Skipulagsstofnun, dagsett 31. mars 2025, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar um matsáætlun vegna vindorkugarðs við Dyraveg í Ölfusi.

Orkuveitan áformar að byggja vindorkugarð við Dyraveg á Mosfellsheiði í Ölfusi. Gert er ráð fyrir að uppsett afl verði allt að 108 MW og að fjöldi vindmylla geti orðið allt að 15. Miðað við það yrði afl hvernar vindmyllu allt að 7,2 MW. Hæð vindmylla getur verið frá 160-210 metrar. Framkvæmdasvæðið við Dyraveg er 7,2 km² auk tiltölulega rúms beltis umhverfis mögulegar leiðir jarðstrengs frá vindorkugarði að tengivirki og mögulegar vegtengingar.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér matsáætlunina og telur að hún taki til helstu þátta sem leggja þarf mat á en stofnunin vill koma eftirfarandi ábendingum á framfæri.

Í kafla 2.4 Rammaáætlun í matsáætluninni er fjallað um frumvarp til laga um breytingu á lögum um verndar- og orkunýtingaráætlun, nr. 48/2011 sem var lagt fram til Alþingis 27. mars 2024.

Í 5. grein frumvarpsins er fjallað um sérstaka málsmeðferð tiltekinna virkjunarkosta í vindorku í þágu orkuskipta og kolefnishlutleysis þar sem sett eru fram fjögur skilyrði. Uppfylli virkjunarkostir skilyrðin að mati ráðherra, að lokinni kynningu, getur hann tekið ákvörðun um að virkjunarkosturinn sæti ekki frekari meðferðar innan verndar- og orkunýtingaráætlunar en sé vísað til ákvörðunar hjá viðkomandi sveitarfélagi og öðrum stjórnvöldum. Skilyrðin eru eftirfarandi:

- „Virkjunarkosturinn mun stuðla að því að ná markmiðum stjórnvalda um orkuskipti og kolefnishlutleysi [...]“
- „Virkjunarkosturinn er innan landsvæðis sem almennt telst hafa verið raskað af mannavöldum.“
- „Virkjunarkosturinn er ekki talinn rýra um of mikilvæga verndarhagsmuni svæða sem njóta verndar að lögum né annarra nærliggjandi svæða sem njóta sérstöðu á landsvísu [...]“
- „Virkjunarkosturinn er ekki á svæði þar sem mikið er um villta fugla sem metnir eru í hættu eða verulegri hættu á vástum eða fuglategundir með hátt eða mjög hátt verndargildi.“

Náttúrufræðistofnun tekur ekki undir það mat Orkuveitunnar að öll framangreind skilyrði eigi við um vindorkugarð við Dyraveg því að fyrirhugað virkjanasvæðið er innan landsvæðis sem er lítt raskað af mannavöldum og ekki er á þessu stigi hægt að fullyrða án frekari rannsókna að á svæðinu séu ekki mikið

um villta fugla sem metnir eru í hættu eða verulegri hættu á válistum eða fuglategundir með hátt eða mjög hátt verndargildi.

Náttúrufræðistofnun telur að ein mestu umhverfisáhrif vindorkuvera séu á landslag og víðerni. Í umhverfismatsskýrslu verða skoðuð samlegðaráhrif tveggja fyrirhugaðra og nálægðra vindorkuvera, Mosfellsheiðarvirkjun I og II, sem eru nú til umfjöllunar í Rammaáætlun. Gera þarf grein fyrir áhrifum á landslag sem snýr að þéttleika vindorkuvera, ásamt heildarfjölda og hæð vindmylla. Einnig þarf að gera grein fyrir sýnileika og landslagsáhrifum á svæði sem eru á náttúruminjaskrá, t.d. Þjóðgarðurinn og heimsminjasvæðið á Þingvöllum.

Í matsáætluninni er stuðst við kortlagningu David C. Ostman o.fl. (2021) á óbyggðum víðernum en Náttúrufræðistofnun leggur til að einnig verði horft til víðernakorts á vef Loftmynda ehf (www.map.is) sem gert var undir stjórn Steven Carver hjá WRI við háskólann í Leeds í Englandi.

Náttúrufræðistofnun telur að í umhverfismatsskýrslu þurfi að gera grein fyrir náttúruvá þar sem framkvæmdasvæðið er í nálægð brotabeltis tveggja virkra megineldstöðva, Hengils og Brennisteinsfjalla.

Að lokum bendir Náttúrufræðistofnun á að stefnumótun íslenskra stjórnvalda um uppbyggingu vindorkuvera er ekki lokið en frumvarp og þingsályktunartillaga þess efnis var til umfjöllunar á Alþingi vorið 2024 en hlaut ekki fullnaðarafgreiðslu. Fyrirkomulag málsmeðferðar á vettvangi orku- og nýtingaráætlunar (Rammaáætlunar) og svæðisbundið mat á landsvísu um hvar vindorka eigi erindi og hvar ekki, er meðal þess sem stefnumótunin fjallar um. Á meðan málið er enn óafgreitt ríkir ákveðin óvissa um hvaða forsendur skal horfa til við ákvarðanatöku um vindorkuver og útfærslu þeirra hverju sinni.

Virðingarfyllst,

Ingvar Atli Sigurðsson

jarðfræðingur

Umsögn Ferðafélags Íslands vegna fyrirhugaðrar vindmylluvirkjunar á Mosfellsheiði

Reykjavík, 29. apríl 2025

Ferðafélag Íslands
Mörkinni 6 - 108 Reykjavík
www.fi.is

Ferðafélag Íslands (FÍ) leggst alfarið gegn fyrirhuguðum áformum um vindorkugarð á Mosfellsheiði. Mosfellsheiði hefur um árabíl verið mikilvægt útivistarsvæði fyrir almenning og gegnir sérstöku hlutverki í starfsemi félagsins, sem miðar að því að efla útivist, náttúruvernd, lýðheilsu og fræðslu um íslenska náttúru og menningararf.

Náttúruverndarsjónarmið

Mosfellsheiði er landslagslega og jarðfræðilega fjölbreytt svæði, með óspillta náttúru og sérstöðu sem hefur mikið gildi í sjálfu sér. Vindmylluvirkjanir, með tilheyrandi mannvirkjum, vegum og hávaða, hafa veruleg áhrif á landslag, lífríki og heildarupplifun af svæðinu. Slík framkvæmd myndi rýra gildi Mosfellsheiðar sem náttúruperlu og skerða upplifun fólks af svæðinu sem slíkrar perlu auk þess að hafa áhrif neikvæð áhrif á nærliggjandi umhverfi.

Menningar- og útivistargildi

Ferðafélag Íslands hefur um árabíl staðið að útgáfu árbóka og gönguleiðarita sem meðal annars fjalla um Mosfellsheiði og nágrenni hennar. Félagið hefur jafnframt staðið að endurbyggingu sæluhúss á svæðinu, sem er hluti af menningararfi þjóðarinnar og kærkomin þjónusta fyrir göngufólk og aðra náttúruunnendur. Slík uppbygging byggir á þeirri forsendu að svæðið verði áfram ósnortið og aðgengilegt til náttúruupplifunar, án truflunar af stórum iðnaðarframkvæmdum. Fyrirhuguð vindmylluvirkjun gengur þvert gegn þessum markmiðum og stefnu FÍ um verndun víðerna og náttúru Íslands.

Ályktun og hvatning til stjórnvalda

Ferðafélag Íslands telur að fyrirhuguð vindmylluvirkjun á Mosfellsheiði feli í sér óafturkræf inngrip í viðkvæmt vistkerfi og landslag og að framkvæmdin stangist á við þau markmið sem lög um náttúruvernd og skipulag kveða á um. Félagið hvetur stjórnvöld til að fara sér hægt í uppbyggingu vindmylluvirkjana og vanda sérstaklega til verka við val á staðsetningu slíkra virkjana. Ferðafélag Íslands bendir á að fyrirhugað virkjanasvæði er í anddyri Þingvallabjörggarðar sem er vegna margháttarar sérstöðu sinnar á heimsminjaskrá UNESCO og áform um vindorkugarð eru í hrópandi andstöðu við áherslur þjóðgarðsins sem snúa m.a. að náttúruvernd, kyrrð, sögu og menningu. Mosfellsheiði á að halda áfram að vera friðsælt athvarf fyrir almenning og komandi kynslóðir – ekki vettvangur stórframkvæmda.

Virðingarfyllt,

Fyrir hönd Ferðafélags Íslands

Páll Guðmundsson

Framkvæmdastjóri

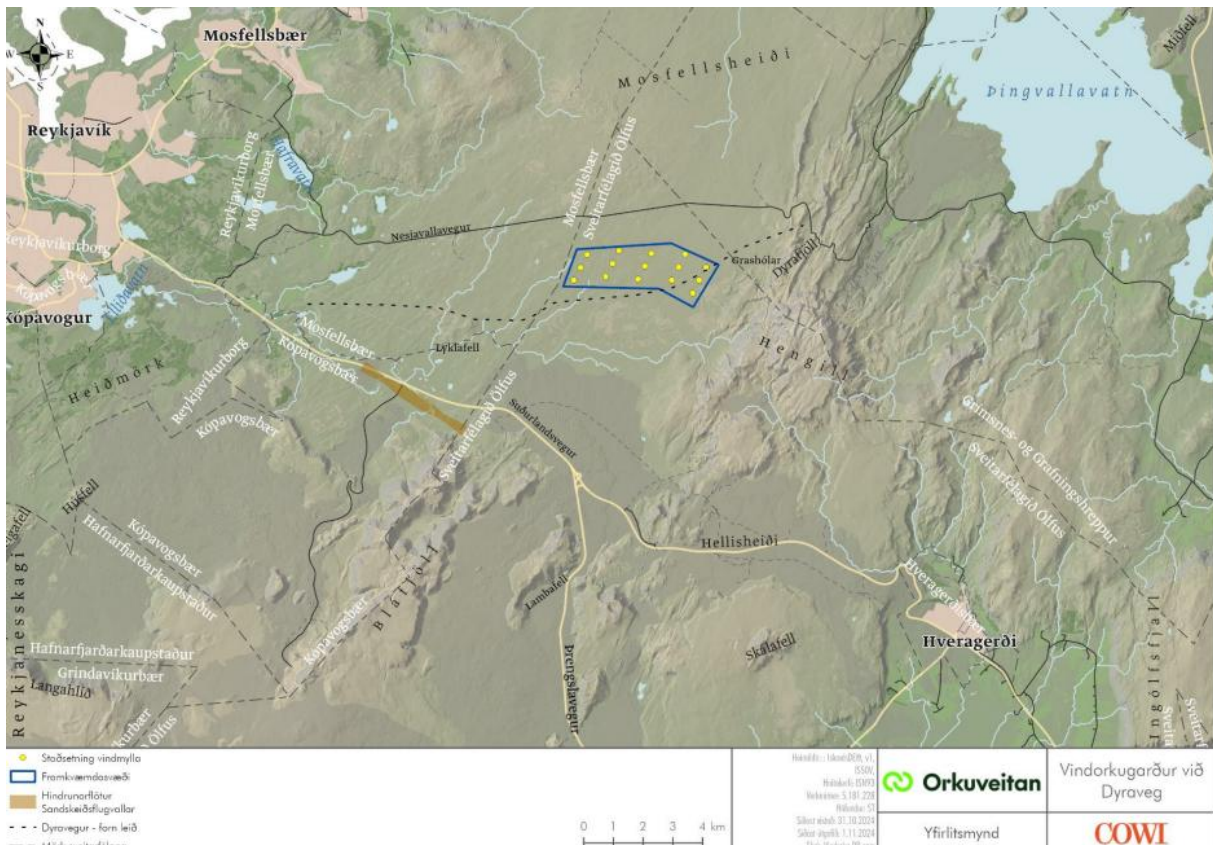

Umsögn

Til: Svæðisskipulagsnefndar höfuðborgarsvæðisins
Frá: Ásdísi Ólafsdóttur, svæðisskipulagsstjóra
Efni: Vindorkugarður við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi, Matsáætlun
Dags: 16. maí 2025

Fyrirliggjandi er umsagnarbeiðni frá Skipulagsstofnun dagsett 21. apríl 2025 vegna matsáætlunar Orkuveitunnar vegna áforma fyrirtækisins um byggingu og rekstur vindorkugarðs við Dyraveg á Mosfellsheiði. Í matsáætluninni eru gerð grein fyrir hvernig fyrirtækið hyggist standa að mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar. Svæðisskipulagsnefnd hefur fengið frest til að skila inn umsögn sinni þar til eftir fund nefndarinnar þann 16. maí 2025.

Mynd 1: Framkvæmdasvæði vindorkugarðsins við Dyraveg (matsáætlun bls. 13)

Í matsáætluninni eru áform um uppbyggingu vindorkugarðs, alls um 7,2 km². Á mynd 1 má sjá afmörkun vindorkugarðsins og mögulega staðsetningu vindmylla miðað við að svæðið beri allt að 108 MW vindorkugarð. Framkvæmdasvæðið er í um 280 m hæð yfir sjávarmáli. Áformað er að reisa 15 vindmyllur, að hámarki 210 m, m.v. spaða í hæstu stöðu með vélarhús í 125 m hæð og spaðalengd 87,5 m. Ef minni vindmyllur verða fyrir valinu gæti fjöldi þeirra innan framkvæmdasvæðisins aukist.¹

¹ Vindorkugarður við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi, Matsáætlun. Kafli 3.

Umsögn og ábendingar

Fyrirhugaðar framkvæmdir eru utan höfuðborgarsvæðisins en þó er staðsetning þeirra þannig að áhrifa vindmyllugarðarins mun gæta á höfuðborgarsvæðinu. Sökum nálægðar við höfuðborgarsvæðið er sérstaklega bent á mikilvægi eftirfarandi atriða við mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar.

Vatnsvernd

Framkvæmdasvæðið er í nálægð við vatnsverndarsvæði höfuðborgarsvæðisins. Grannsvæði og fjarsvæði vatnsverndar eru skilgreind innan Mosfellsbæjar, við mörk sveitarfélagsins og Sveitarfélagsins Ölfuss.

Í samþykkt um vatnsvernd nr. 555/2015 segir um fjarsvæði vatnsverndar:

Fjarsvæði tekur mið af grannsvæði og nær frá mörkum grannsvæðis allt til enda aðrennslissvæðis vatnsbóls við grunnvatnsskil. Undantekning eru mörk verndarsvæðisins til austurs í átt að Hellisheiði þar sem skilgreint fjarsvæði nær aðeins að landamörkum höfuðborgarsvæðisins og Sveitarfélagsins Ölfuss. Grunnvatnsskil liggja þar töluvert lengra til austurs.

Nauðsynlegt er að kanna ítarlega möguleg áhrif virkjunarinnar á vatnsverndarsvæði höfuðborgarsvæðisins. Einnig er mikilvægt að staðsetning veltenginga, bæði á framkvæmda- og rekstrartíma, taki mið af vatnsverndarsvæðum og hugsanlegum áhrifum á þau.

Sjónræn áhrif á höfuðborgarsvæðinu

Með hliðsjón af hæð og umfangi fyrirhugaðs vindorkugarðs er ljóst að framkvæmdirnar munu hafa sjónræn áhrif á höfuðborgarsvæðinu. Þetta á bæði við um íbúðabyggð og útivistarsvæði, þar á meðal græna trefilinn, sem skilgreindur er í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins.

Græni trefillinn er sameiginlegt og samfellt útivistarsvæði við efri jaðar borgarbyggðarinnar. Á græna treflinum er lögð áhersla á verndun sérstæðs landslags og lífríkis. Eitt af markmiðum svæðisskipulagsins er að íbúar höfuðborgarsvæðisins eigi aðgang að fjölbreyttum útivistarsvæðum sem hvetja til reglulegrar hreyfingar, náttúruupplifunar og jákvæðra félagslega samskipta.²

Mikilvægt er að meta sjónræn áhrif framkvæmdarinnar á útivistarsvæði höfuðborgarsvæðisins, með sérstakri áherslu á græna trefilinn og náttúruupplifun á græna treflinum. Mikilvægt er að mat sé lagt á sjónræn áhrif á íbúðabyggð á höfuðborgarsvæðinu. Þá er einnig bent á mikilvægi þess að huga að mögulegri hljóðmengun á útivistarsvæðum höfuðborgarsvæðisins.

Svæðisskipulagsnefnd gerir ekki frekari athugasemdir við framlagða matsáætlun, en leggur áherslu á að ofangreind atriði verði tekin til sérstakrar skoðunar í áframhaldandi mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar.

Virðingarfyllst f. h. svæðisskipulagsnefndar,

Ásdís Ólafsdóttir
svæðisskipulagsstjóri höfuðborgarsvæðisins

² Höfuðborgarsvæðið 2040, bls 62.

Svæðisskipulagsnefnd - 138 : 2504009 - Vindorkugarður við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi

Til : Jón Ágúst Jónsson <Jon.A.Jonsson@skipulag.is>
Frá : Ásdís Ólafsdóttir <asdis@ssh.is>
Heiti : Svæðisskipulagsnefnd - 138 : 2504009 - Vindorkugarður við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi
Málsnúmer : 202411029
Málsaðili : Orkuveita Reykjavíkur
Skráð dags : 21.05.2025 18:47:35
Höfundur : Ásdís Ólafsdóttir <asdis@ssh.is>
Viðhengi : [Umsögn- Vindorkugarður við Dyraveg- Ölfus.pdf](#)
[image001.png](#)

Góðan dag,

Á 138. fundi svæðisskipulagsnefndar sem fór fram föstudaginn 16. maí 2025 var eftirfarandi til umræðu og bókað í fundargerð vegna þess.

2504009 - Vindorkugarður við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi

Fyrirliggjandi er umsagnarbeiðni frá Skipulagsstofnun dagsett 21. apríl 2025. Í kynningu í Skipulagsgátt Skipulagsstofnunar er matsáætlun Orkuveitunnar vegna áforma fyrirtækisins um byggingu og rekstur vindorkugarðs við Dyraveg á Mosfellsheiði. Í matsáætluninni er gerð grein fyrir hvernig fyrirtækið hyggist standa að mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar. Svæðisskipulagsnefnd hefur fengið frest til að skila inn umsögn sinni þar til eftir fund nefndarinnar þann 16. maí 2025.

Fyrirliggjandi til samþykktar eru drög að umsögn svæðisskipulagsnefndar.

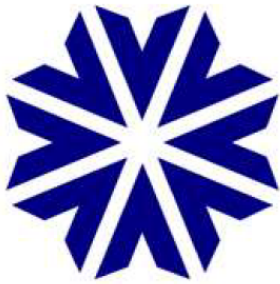
Niðurstaða fundar:

Samþykkt.

Þessu er hér með komið á framfæri og er umsögn svæðisskipulagsnefndar meðfylgjandi.

Bent er á að fundargerðir nefndarinnar eru aðgengilegar á heimasíðu SSH [hér](#).

Kær kveðja,

Ásdís Ólafsdóttir
Svæðisskipulagsstjóri
asdis@ssh.is

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu
Hamraborg 9, 200 Kópavogi
564-1788
www.ssh.is

Vinsamlega athugið að þessi tölvupóstur og viðhengi hans eru eingöngu ætluð þeim sem tölvupósturinn er stílaður á og gætu innihaldið upplýsingar sem eru trúnaðarmál. Hafir þú fyrir tilviljun, mistök eða án sérstakrar heimildar tekið við tölvupósti þessum og viðhengjum hans biðjum við þig að fara eftir 4. mgr. 88. gr. laga nr. 70/2022 um fjarskipti og gæta fyllsta trúnaðar og tilkynna okkur að þau hafi ranglega borist þér.

Efni: Umsögn um vindorkugarð við Dyraveg í Ölfusi

- 1) Vegna nálægðar við vatnsverndarsvæði fer umhverfissvið Mosfellsbæjar fram á að unnið verði sérstakt áhættumat vegna framkvæmdarinnar. Gæta þarf að mengunarvörnum á framkvæmdatíma og við undirbúning vegna nálægðar við vatnsverndarsvæði í Mosfellsbæ og tryggja að ekki verði olíumengun í tengslum við flutning búnaðar og vegna framkvæmda við vatnsverndarsvæði. Meta þarf sérstaklega möguleg áhrif af örplastmengun frá vindmyllum.
- 2) Vegna sýnileika vindorkugarðsins er gerð krafa um frekari lýsigögnum á umfangi, afstöðu og ásýnd. Sýnileiki vindorkugarðsins verður talsverður á öllu höfuðborgarsvæðinu en sérstaklega munu vindmyllur sjást vel frá aðliggjandi sumarhúsbyggðum og þeim fellum sem vinsæl eru til útivistar í Mosfellsbæ s.s. Úlfarsfell, Reykjaborg, Grímannsfell og fleiri fell.
- 3) Í matsgögnum þarf að meta hljóðmengun og mögulega truflun fyrir þá sem vilja njóta útivistar. Um svæðið fer merkt reiðleið milli Mosfellsbæjar og Ölfuss.

Virðingarfyllt,
Jóhanna Björg Hansen
sviðsstjóri umhverfissviðs

Kristinn Pálsson
skipulagsfulltrúi

Þingvellir 28. Apríl 2025

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Efni: Ósk Skipulagsstofnunar um umsögn við kynningu á matsáætlun vegna mats á umhverfisáhrifum vegna vindorkugarðs við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi.

Vísað er til erindis frá Skipulagsstofnunar með ósk um umsögn frá Þjóðgarðinum á Þingvöllum vegna kynningar matsáætlunar fyrir vindorkugarð við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi, nr. 0454/2025. Með beiðninni fylgja gögn á skipulagsgátt um verkefnið sem til umfjöllunar er.

Í matsáætlun Orkuveitunnar eru kynnt áform fyrirtækisins um byggingu og rekstur vindorkugarðs við Dyraveg á Mosfellsheiði og gerð grein fyrir hvernig fyrirtækið hyggst standa að mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar. Áform Orkuveitunnar felast í uppbyggingu allt að 108 MW vindorkugarðs á 7,2 km² svæði við Dyraveg á Mosfellsheiði. Gert er ráð fyrir að reisa 15 vindmyllur á framkvæmdasvæðinu og að afl hverrar verði 7,2 MW. Hæð vindmyllanna verður að hámarki 210 m miðað við spaða í hæstu stöðu með vélarhús í 125 m hæð og spaðalengd 87,5 m.

Í leiðbeiningum til umsagnaraðila er óskað eftir afstöðu hvort umsagnaraðili hafi athugasemdir við það hvernig framkvæmdaraðili hyggst vinna að umhverfismati framkvæmdarinnar, út frá sínu starfssviði, svo sem um skilgreiningu valkosta, gagnaöflun, úrvinnslu gagna, umhverfismat og framsetningu umhverfismatsskýrslu. Einnig ef á skortir, hvaða atriðum umsagnaraðili telur að gera þurfi frekari skil eða hafa sérstaklega í huga við umhverfismat framkvæmdarinnar. Leyfisveitendur skulu í umsögn sinni gera grein fyrir þeim leyfum sem eru á starfssviði þeirra og framkvæmdin er háð.

Undirritaður gerir eftirfarandi athugasemdir:

Í umfjöllun í kafla 2.4 um rammaáætlun er vísað í c.lið frumvarps um breytingum á lögum um verndar- og orkunýtingaráætlun, nr. 48/2011 (virkjunarkostir vindorku) sem lagt var fram til Alþingis 27. mars 2024. Í c.lið kemur fram

„Virkjunarkosturinn er ekki talinn rýra um of mikilvæga verndarhagsmuni svæða sem njóta verndar að lögum né annarra nærliggjandi svæða sem njóta sérstöðu á landsvísu [...].“

Síðar kemur fram að Orkuveitan telji að öll framangreind skilyrði eigi við um vindorkugarð við Dyraveg.

Sérstaka athygli vekur að ekki er fjallað þjóðgarðinn á Þingvöllum eða að Þingvellir séu á heimsminjaskrá Unesco. Við mat á umsóknum á heimsminjaskrá er lagt til grundvallar hugtakið hið einstaka alþjóðlega gildi (OUV -Outstanding universal value). Það mjög mikilvægt að fram fari mat á því hvort að þessi framkvæmd geti haft áhrif á hið einstaka alþjóðlega gildi sem umsókn Þingvalla er byggð á. Benda má rit heimsminjaskrifstofu með leiðbeiningum um slíkt mat <https://whc.unesco.org/en/wind-energy/>

Ljóst er af gögnum málsins að framkvæmdarsvæðið sjálft þar sem vindmyllunum er ætlað að rísa er nokkuð utan við þjóðgarðinn á Þingvöllum. Þrátt fyrir það kemur fram í gögnum málsins að sjónrænna áhrifa framkvæmdarinnar munu gæta innan þjóðgarðsins á Þingvöllum í mismiklum mæli þó allt frá sjónrænum áhrifa af einni til tveimur vindmyllum og yfir í að allar vindmyllur sjáist frá ákveðnum svæðum.

Áhrif af slíkri framkvæmd eru gríðarmikil á sjálfu framkvæmdarsvæðinu en umdeildustu inngripin eru sjónræn áhrif sem hafa áhrif langt út fyrir þrönga skilgreiningu framkvæmdarsvæðis. Það er því mjög mikilvægt að mikil vinna verði lögð í að gera myndrænar útfærslur réttar og vel framsettar. Punktmyndir gefa eingöngu upplifun frá einum punkti.

Mikilvægt er að setja myndræna framsetningu fram í myndbandi yfir lengri vegalengd fremur en frá einum punkti. Sem dæmi mætti gera slíkt þegar er ekið er Þingvallaveg yfir Mosfellsheiði frá Skálafelli og að Grafningsvegi og einnig á þjóðvegi 1 frá Hellisheiðarvirkjun niður fyrir Lögborgsbrekku. Hún dregur þá fram vel þau sjónrænu áhrif yfir stærra svæði.

Sjónræn áhrif af vindmyllum eru ný í landslagi á Íslandi og hafa mikil áhrif í opnu landslagi og því verður að tryggja þá vinnu og að hún skili réttu útliti til að hægt sé að taka upplýsta afstöðu.

Vekja má athygli á því að ef af þessari framkvæmd verður og öðrum vindmyllu tillögum sem lagðar hafa verið til á undanförunum árum á Mosfellsheiðinni mun hún hafa í för með sér algera gerbreytingu á upplifun og ásýnd Mosfellsheiðar vegna sjónrænna áhrifa. Þegar ekið er upp úr Mosfellsdalnum áleiðis til Þingvalla opnast víðsýni og á hæsta punkti við Kjósarskarð sér til Heklu og Skjaldbreiðar og fjallahringsins í kringum Þingvelli. Þessi leið er ein fjölfarnasta ferðamannaleið landsins sem hluti af Gullna hringnum og verður gerbreyting á landslagi og útliti svæðisins ef hugmyndir ganga fram.

Aðrar athugasemdir eru ekki gerðar við framsetningu á kynningu og úrvinnslu matsáætlunar.

Þingvallanefnd hefur ekki fjallað um þessa umsögn og kemur frá þjóðgarðsverði.

Virðingafyllst

Einar A.E. Sæmundsen
Þjóðgarðsvörður á Þingvöllum

Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Minjavarðarsvið Suðurgötu
39 101 Reykjavík
(354) 570 13 14
www.minjastofnun.is
Kennitala: 440113-0280

Skipulagsstofnun
Jón Ágúst Jónsson
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 28. apríl 2025
MÍ202503-0191/ 6.07 / Þ.H.

Efni: Vindorkugarður við Dyraveg (nr. 0242/2025) – kynning matsáætlunar.

Minjastofnun Íslands hefur móttengið erindi Skipulagsstofnunar í Skipulagsgáttinni, þar sem óskað er eftir umsögn um matsáætlun vegna áforma Orkuveitunar um uppbyggingu vindorkugarðs við Dyraveg á Mosfellsheiði í sveitarfélaginu Ölfusi. Miðast framkvæmdasvæðið við um 7,2 km² og er gert ráð fyrir að reisa 15 vindmyllur en hæð þeirra er að hámarki 210 metrar miðað við spaða í efstu stöðu. Undir hverri myllu verða steiptar undirstöður, um 30 metrar í þvermál. Auk þessa þarf að gera ráð fyrir vinnuþlönnum og geymslusvæðum, vegtengingum innan svæðis (um 8-12 km) og aðkomuvegi (um 1,3-4,5 km), jarðstrengjum og safnstöð fyrir raforku um 2.000-3.000 m² auk námugraftar, en efnisþörf er áætluð um 250-450 þús m³. Matsáætlunin var unnin af COWI, *Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi* (dagsett 28. mars 2025).

Þór Hjaltalín
Sviðsstjóri
thor@minjastofnun.is

Fjallað er um menningarminjar í kafla 5.8 í matsáætlun. Þar er bent á að Dyravegur sé friðaður og liggi um og í gegnum framkvæmdasvæðið, sbr. mynd 5.5, bls. 38 í matsáætlun. Í matsáætlun segir jafnframt að samkvæmt aðalskipulagi Ölfuss 2020-2036 fellur framkvæmdasvæðið ekki undir „verndarsvæði fornminja“. Í þessu sambandi er rétt að benda á að allar minjar sem náð hafa 100 ára aldri flokkast til fornleifa og eru friðaðar. Óheimilt er að hrófla við þeim nema með leyfi Minjastofnunar Íslands, sbr. 3. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012. Fyrirliggjandi gögn á svæðinu er fornleifaskrá sem gefin var út árið 1998 í tengslum við gerð aðalskipulags í Ölfushreppi, Orri Vésteinsson: *Fornleifaskráning á Hengilssvæðinu III. Fornleifar á afrétti Ölfushrepps* (Árbæjarsafn, Fornleifastofnun Íslands FSO64-97013 Reykjavík 1998). Þótt skrá þessi gefi gott yfirlit yfir minjar í sveitarfélaginu þá stenst skráning þessi ekki núgildandi staðla um skráningu á deiliskipulags- eða

framkvæmdasvæðum. Auk þessa þá skráði Bjarni F Einarsson fyrir legu rafstrengs um svæðið, *Fornleifaskráning vegna lagningar rafstrengs frá Nesjavallavegi að tengivirki við Heillisheiðarvirkjun* (Rv. 2023), en að öðru leyti er svæðið óskráð. Í kafla 5.8.2 í matsáætlun er fjallað um hvernig staðið verði að uppfærslu skráningar í samræmi við nágildandi kröfur og er það nauðsynleg aðgerð svo hægt sé að leggja mat á áhrif framkvæmdanna á menningarminjar. Engin uppistandandi mannvirki eða hús eru á svæðinu sem falla undir verndarákvæði laga um menningarminjar nr. 80/2012.

Helstu athugasemdir Minjastofnunar Íslands eru eftirfarandi:

- *Skráning fornleifa þarf að ná ekki aðeins yfir hinn afmarkaða vindorkugarð eins og hann er afmarkaður í matsáætlun, heldur einnig yfir aðrar tengdar framkvæmdir og áhrifasvæði þeirra, eins og t.d. aðkomuvegi, jarðstrengi, námur og annað sem valdið getur raski á fornleifum. Að öðru leyti er í matsáætlun gerð fullnægjandi grein fyrir hvernig staðið verður að skráningu minja á framkvæmdasvæðinu, sbr. kafla 5.8.2.*
- *Vakin er athygli á því að séu gerðar breytingar á ofangreindum svæðum eftir að skráningu fornleifa lýkur gæti þurft að bæta við fyrirbyggjandi skráningu. Þegar kemur að gerð deiliskipulags þarf skráning að ná yfir allt deiliskipulagssvæðið. Skráningu telst ekki lokið fyrr en Minjastofnun hefur staðfest hana, sbr. 15. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012.*
- *Ekki liggur fyrir endanleg áætlun um staðsetningu mannvirkja innan fyrirhugaðra framkvæmdasvæða. Minjastofnun mun úrskurða, ef eða þegar þar að kemur, hvort minjar megji víkja vegna framkvæmda og sömuleiðis til hvaða mótvægisáðgerða þarf að grípa til ef fornleifar eru í yfirvofandi hættu. Ljóst ert nú þegar miðað við þær áætlanir sem lagt er upp með hér, að fornleifar verða fyrir raski, þ.e. Dyravegur. Minjarnar eru friðaðar eins og komið hefur fram.*
- *Í matsáætlun er fjallað nokkuð um áhrif framkvæmdanna á landslag og sjónræn áhrif þeirra á umhverfið. Er það mat*

unnið út frá ákveðnum stöðlum sem fjallað er um í matsáætluninni. Minjastofnun vekur athygli á því að við vernd menningarminja er í auknum mæli horft til varðveislu menningar- og búsetulandslags og sjónrænna áhrifa framkvæmda á það, með hliðsjón af Evrópska landslagssamningnum, lögum um menningarminjar, lögum um náttúruvernd auk menningarstefnu í mannvirkjagerð sem og Landsskipulagsstefnu. Ljóst er að framkvæmdir af þessu tagi hafa mikil áhrif á upplifunargildi minjastaða og menningarlandslags. Mosfellsheiði er vinsælt útivistarsvæði og þar liggja gamlar götur sem enn eru gengnar og fjöldi minja á heiðinni sem hafa aðdráttarafl fyrir útivistarfólk.

Minjastofnun Íslands hefur ekki frekari athugasemdir við matsáætlunina. Frekari leiðbeiningar eða upplýsingar um ofangreint má fá hjá undirrituðum.

Virðingarfyllst,
f.h. Minjastofnunar Íslands

Þór Ingólfsson Hjaltaf
Sviðsstjóri minjavarðasviðs

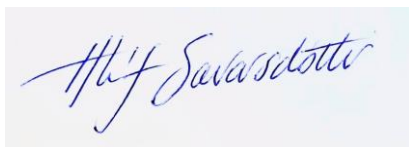
Skipulagsstofnun
Bt. Jóns Ágústs Jónssonar

Dags. 28. apríl 2025
Tilv. 5618-0-0005
Mál 2025-0124

Með erindi dags. 31. mars sl. óskaði Skipulagsstofnun eftir umsögn Veðurstofu Íslands um mat á umhverfisáhrifum vegna áforma Orkuveitunnar um byggingu og rekstur vindorkugarðs við Dyraveg á Mosfellsheiði.

Veðurstofa Íslands gerir ekki athugasemdir við umhverfismat þetta.

Virðingarfyllst,
fh. Veðurstofu Íslands

Hlíf Sævarsdóttir
Sérfræðingur á rekstrarsviði

Austurvegur 65a - 800 Selfoss

Sími 480 8250 – Veffang www.hsl.is – Netfang hsl@hsl.is – Kennitala 480284-0549

**Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík**

Selfossi, 28. apríl 2025
2503141HS SHJ

Efni: Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi, nr. 0454/2025 - Umsögn um kynningu matsáætlunar vegna mats á umhverfisáhrifum.

Þann 31. mars sl. móttók Heilbrigðiseftirlit Suðurlands erindi Skipulagsstofnunar í gegnum Skipulagsgáttina, þar sem óskað er eftir umsögn embættisins um kynningu matsáætlunar vegna fyrirhugaðar uppbyggingar vindorkugarðs við Dyraveg á Mosfellsheiði í Sveitarfélaginu Ölfusi.

Um er að ræða vindorkukost þar sem gert er ráð fyrir allt að fimmtán 160-210 m háum vindmyllum m.v. spaða í hæstu stöðu og allt að 108 MW uppsett afl. Framkvæmdasvæðið, sem er þjóðlenda, er um 7,2 ha að stærð og er í 280 m hæð y.s. á svæði sem í aðalskipulagi Sveitarfélagsins Ölfus 2020-2036 er skilgreint sem óbyggt svæði. Svæðið er einnig innan fjarsvæðis vatnsverndar VF-3 fyrir vatnsból Orku náttúrunnar við Engidalskvísl. Markmið framkvæmdarinnar er að mæta aukinni eftirspurn eftir raforku og bregðast við spám um orkuskort á næstu árum. Framkvæmdin er staðsett innan svæðis sem almennt er talið raskað af mannavöldum með sjáanlegum mannvirkjum og í nágrenni við innviði, dreifiveitur og starfssvæði Orkuveitunnar við Nesjavallavirkjun og Hellisheiðarvirkjun. Raforkan sem vindmyllurnar framleiða verður flutt með jarðstrengjum og safnað í safnstöð á framkvæmdasvæðinu þar sem spennunni verður breytt skv. skilmálum afhendingar. Líkleg tenging inn á núverandi flutningskerfi raforku verður með jarðstreng að tengivirki Landsnets við Kolviðarhól. Eftir líftíma vindorkugarðs, sem er alla jafna um 25 ár, verður tekin ákvörðun um framhald orkunýtingar eða niðurrif.

Í umhverfismati verða metin áhrif á umhverfisþættina landslag, ásýnd og skuggaflökt, hljóðvist, jarðfræði, vistgerðir og gróðurfar, fugla, grunnvatn, menningarminjar og samfélag. Þá verður einnig, þar sem fleiri vindorkuverkefni eru í undirbúningi í nágrenni við fyrirhugaðan vindorkugarð við Dyravallaveg, metin samlegðaráhrif með þeim vindorkukostum. Í umhverfismatsskýrslu verður jafnframt fjallað um flutning vindmylla á framkvæmdastað, efnisþörf og efnisöflun vegna aðkomuvega og vegagerðar innan vindorkugarðsins, veðurfarslegar aðstæður og náttúruvá, frágang framkvæmdasvæðis og niðurrif að loknum líftíma vindorkugarðsins. Þá verður umfjöllun um áhrif framkvæmdarinnar á flugöryggi en í nágrenni framkvæmdasvæðisins er tveir flugvellir, þ.e. á Sandskeiði og á Hólmsheiði, og yfir því og þar um kring fer fram æfingaflug fyrir sjónflug þar sem farið er niður í 150 m hæð.

Heilbrigðiseftirlit Suðurlands hefur farið yfir ofangreinda kynningu matáætlunar fyrir téða framkvæmd og gerir engar athugasemdir við hana sem slíka. Embættið telur að áætlunin geri nægjanlega grein fyrir eðli, umfangi og umhverfi framkvæmdarinnar, sem og þeim umhverfispáttum og valkostum sem matið skal taka til. Þá gerir embættið ekki athugasemdir við hvernig til stendur að vinna úr gögnum til að meta umhverfisáhrif, né heldur fyrirhugaða framsetningu þeirra í umhverfismatsskýrslu.

Heilbrigðiseftirlit Suðurlands veitir virkjunum og orkuveitum frá 1 MW starfsleyfi skv. lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir og reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit. Einnig veitir embættið starfsleyfi vegna ýmissa verkþátta á meðan á framkvæmdum stendur, s.s. efnisnámi, fyllingu þar sem hentugur úrgangur sem ekki er spilliefni er nýttur á tæknilegan hátt við landmótun og eftir atvikum verktakaaðstöðu skv. ofangreindri reglugerð auk starfsmannabúða skv. reglugerð nr. 903/2024 um hollustuhætti.

F.h. Heilbrigðiseftirlits Suðurlands,

Stella Hrönn Jóhannsdóttir,
heilbrigðisfulltrúi

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Það er mat sveitarfélagsins að matsáætlunin sé raunhæf og til þess fallin að gefa skýra mynd af umhverfisáhrifum virkjunarinnar. Sveitarfélagið gerir ekki athugasemdir að svo stöddu.

Höfundur: Sigurður Steinar Ásgeirsson

Sent inn þann: 28.04.2025 , **Fyrir hönd:** Sveitarfélagið Ölfus

Skipulagsstofnun
Jón Ágúst Jónsson
Borgartún 7b, 105 Reykjavík

Reykjavík, 24. apríl 2025
UOS2504001/E.S.F.
13.05.00

Efni: Mat á umhverfisáhrifum- Matsáætlun - Vindorkugarður við Dyraveg

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 31. mars sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfis- og orkustofnunar um ofangreinda tillögu að matsáætlun.

Framkvæmdarlýsing

Áformað er að reisa 15 vindmyllur á framkvæmdasvæðinu sem er alls um 7,2 km² og að afl hvernar þeirra verði 7,2 MW. Gert er ráð fyrir að hæð vindmyllanna verði að hámarki 210 m, m.v. spaða í hæstu stöðu með vélarhús í 125 m hæð og spaðalengd 87,5 m. Ef minni vindmyllur verða fyrir valinu gæti fjöldi þeirra innan framkvæmdasvæðisins aukist en áætlað er að uppsett heildarafl fari ekki yfir 108 MW. Helstu framkvæmdahlutar vindorkugarðsins eru vindmyllur, steiptir grunnar/undirstöður, vinnsluþlön og geymslusvæði, vegtenging innan svæðis og aðkomuvegur, jarðstrengir, ljósnetsskaplar og safnstöð raforku og skrifstofur og tímabundin aðstaða fyrir verktaka.

Umfjöllun Umhverfis- og orkustofnunar

Í 3. gr. laga nr. 110/2024 um hlutverk Umhverfis- og orkustofnunar eru talin upp málefni sem falla undir starfsemi Umhverfis- og orkustofnunar.

Í 21. gr. laga nr. 111/2021 um umhverfismat framkvæmda og áætlana kemur fram að framkvæmdaraðili skuli gera matsáætlun vegna hinnar fyrirhuguðu framkvæmdar. Framkvæmdaraðili skal leggja álit Skipulagsstofnunar á matsáætluninni til grundvallar við umhverfismat framkvæmdarinnar.

Umhverfis- og orkustofnun hefur farið yfir matsáætlunina með hliðsjón af hlutverki stofnunarinnar, eftir því sem stofnunin telur að eigi við.

Verndar- og orkunýtingaráætlun

Skv. ákvæðum 4. - 6. gr. laga nr. 48/2011 um verndar- og orkunýtingaráætlun er stjórnvöldum einungis heimilt að veita leyfi tengd orkurannsóknnum og orkuvinnslu vegna virkjunarkosta sem eru í orkunýtingarflokki. Umhverfis- og orkustofnun bendir á að framkvæmdin hefur ekki verið flokkuð í nýtingarflokk rammaáætlunar.

Í matsáætlun er að finna umfjöllun um frumvarp til laga um breytingu á lögum um verndar- og orkunýtingráætlun nr. 48/2011. Frumvarpið var lagt fyrir þingið 27. mars 2024 og hefur einungis farið í gegnum 1. umræðu á þingi. Vel kann því að vera að frumvarpið takið breytingum í meðferð þingsins og óljóst að svo stöddu hvort það verði samþykkt. Verði frumvarpið samþykkt í óbreyttri mynd getur ráðaherra skv. 5. gr. frumvarpsins heimilað einfaldari málsmeðferð virkjanakosta vindorku að undangengnu mati verkefnastjórnar á því hvort skilyrði greinarinnar séu uppfyllt.

Veiting virkjunarleyfis

Umhverfis- og orkustofnun er heimilt að binda virkjunarleyfi, sem stofnunin gefur út til að reisa og reka raforkuver, skilyrðum skv. 5. gr. raforkulaga. Stofnunin bendir á að þar kemur m.a. fram að stofnunin getur sett skilyrði fyrir útgáfu virkjunarleyfis er lúta að því að tryggja nægilegt framboð raforku, öryggi, áreiðanleika og skilvirkni raforkukerfisins og nýtingu endurnýjanlegra orkulinda. Enn fremur má setja skilyrði er lúta að umhverfisvernd, landnýtingu og tæknilegri og fjárhagslegri getu virkjunarleyfishafa. Umhverfis- og orkustofnun telur mikilvægt að í umhverfismatsskýrslu verði fjallað um hvernig tengimöguleikar við flutningskerfi raforku falla að framtíðarhugmyndum Landsnets eins og fram kemur í kafla 3.2.3 í matsáætluninni að verði gert. Stofnunin bendir jafnframt á að samningur við flutningsfyrirtækið eða dreifiveitu á því dreifiveitusvæði sem virkjunin er á skal liggja fyrir þegar sótt er um virkjunarleyfi.

Loftslag

Í 4. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021 er fjallað um efni umhverfismats og taldir upp þeir umhverfisþættir sem fjalla skal um í matinu. Áhrif framkvæmdar á loftslag er einn þeirra þátta sem nauðsynlegt er að fjalla um. Í matsáætluninni er ekki að finna umfjöllun um áhrif á loftslag. Nauðsynlegt er að fjallað verði í umhverfismatsskýrslu um áhrif framkvæmdar á loftslag.

Umfjöllun um loftslag þarf að miða að því að gera grein fyrir þeirri losun sem stafar af framkvæmdinni. Til losunar frá framkvæmd telst bæði bein losun frá framkvæmdinni (losun að umfangi 1) og hins vegar óbein losun frá framkvæmdinni (losun að umfangi 2 eða 3).

Undir óbeina losun getur til að mynda fallið losun vegna framleiðslu íhluta í vindmyllurnar og flutningur þeirra og starfsmanna á framkvæmdasvæði ásamt fleiri þáttum.

Þess ber að geta að í júní 2024 kynntu stjórnvöld nýja og uppfærða aðgerðaráætlun í loftlagsmálum¹ en í matsáætlun er hvergi að finna tilvísun í áætlunina og hvernig framkvæmdin samræmist þeirri stefnumörkun stjórnvalda sem þar kemur fram.

Örplast

Umhverfis- og orkustofnun vill benda á að þekking á örplasti hefur aukist töluvert á undanförunum árum þar sem stærstu uppsprettur losunar örplasts á landi eru dekkjaslit, vegryk en auk þess kemur plast frá sjávarútvegi og fiskeldi. Í skýrslu sem unnin var fyrir Umhverfisstofnun Noregs² árið 2020 kemur fram að myndun örplasts í Noregi er um 19.000 tonn. Í sömu skýrslu kemur fram að áætluð losun sé á bilinu 10 til 170 tonn frá vindmyllum, miðað við þær 1000 vindmyllur sem voru starfandi á því ári. Auk þess kemur fram að matið varðandi örplast frá vindmyllum sé byggt á mjög takmörkuðum grunni. Umhverfis- og orkustofnun leggur því áherslu á að framkvæmdaraðili leiti upplýsinga hjá framleiðendum og fái t.d. upplýsingar um slit á blöðum og fjalli um áhrif örplasts í umhverfismatinu.

Áhrif á vatn

Umhverfis- og orkustofnun bendir á að framkvæmdaraðili ætti að gera áhrifamat á vatnshlot snemma í ferlinu þegar enn er mögulegt að breyta framkvæmdinni eða grípa til viðeigandi mótvægisáðgerða ef þarf. Það er á ábyrgð framkvæmdaraðila að gera áhrifamatið og leggja fram viðeigandi gögn svo að útgefandi leyfis geti tekið skýra afstöðu til matsins og þannig tryggt að fyrirhugað leyfi sé í samræmi við stefnumörkun vatnaáætlunar 2022-2027³ og í samræmi við lög nr. 36/2011 um stjórn vatnamála. Umhverfis- og orkustofnun bendir á að stofnunin hefur gefið út leiðbeiningarnar *Mat á áhrifum framkvæmda og starfsemi á vatnshlot*⁴ um hvernig beri að framkvæma slíkt mat sem eru aðgengilegar á heimasíðu stofnunarinnar.

Niðurstaða

Stofnunin gerir að öðru leyti ekki athugasemdir við framlagða matsáætlun.

Virðingarfyllst,

Edda Sigríður Freysteinsdóttir

sérfræðingur

Rán Jónsdóttir

verkfræðingur

¹ [Aðgerðaáætlun stjórnvalda í loftlagsmálum](#)

² [Norske landbaserte kilder til mikroplast](#)

³ [Vatnaáætlun 2022-2027](#)

⁴ [Leiðbeiningar - Mat á áhrifum framkvæmda og starfsemi á vatnshlot](#)

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Flugumferð, flugstarfsemi og flugöryggi

Í umsögn Samgöngustofu og athugasemdum er farið fram á að mat á áhrifum vindorkuversins taki til áhrifa á flugumferð, flugstarfsemi og flugöryggi. Bendir Samgöngustofa á að staðsetning á fyrirhuguðu vindorkuveri er innan marka Austursvæðis, loftrýmis sem Samgöngustofa hefur úthlutað til æfingaflugs lítilla loftfara. Einnig er bent á að vindorkuverið er nálægt svæði sem Samgöngustofa hefur úthlutað til svifflugs og Sandskeiðsflugvelli, en völlurinn er ætlaður sjónflugsumferð og notaður til æfinga og til dráttar á svifflugum. Fram kemur að fyrirhugað svæði undir vindorkuver er það fjölfarnasta á Íslandi hvað flugumferð varðar, bæði varðandi umferð í tengslum við ofangreint og umferð til og frá flugvöllum í Reykjavík, Keflavík og Tungubökkum í Mosfellsbæ. Einnig er flugumferð til og frá Hólmsheiði, sem er svæði sem úthlutað hefur verið af Reykjavíkurborg fyrir starfsemi fis-loftfara. Samgöngustofa bendir á að mat á áhrifum þarf að taka mið af þessari starfsemi hvað varðar áhrif þess að reisa hindranir sem ná ofar en lágmarkshæð loftfara og hvað varðar möguleg önnur áhrif vindmylla á flugumferð, bæði flugvélar sem og svifflugur sem nota uppstreymi til að halda sér á lofti en ekki hreyfilafli. Til dæmis þarf að skoða hvort vindmyllur geti skapað ókyrrð í lofti sem hefur neikvæð áhrif á öryggi loftfara.

Samgöngustofa telur ennfreður að mat á áhrifum þurfi að fela í sér greiningu á mögulegum áhrifum vindmylla á búnað sem notaður er við flugleiðsöguþjónustu, þ.e. kögunar-, fjarskipta-, leiðsögu- og veðurbúnað. Loks minnir Samgöngustofa á ákvörðun um merkingu og lýsingu hindrana utan áhrifasvæða flugvalla í því skyni að draga úr hættu á flugslysum og óhöppum tengdum flugi sem tók gildi í september 2019. Bendir Samgöngustofa á að fallist hún á að hindrun eða tækjabúnaður sé ekki þess eðlis að flugumferð stafi hættu af þá gilda engu að síður kröfur um merkingu og lýsingu slíkra hindrana sem beri að uppfylla. Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að hann fellst á að í frummatsskýrslu verði fjallað um öll þau atriði sem tilgreind eru í umsögn Samgöngustofu og auk Samgöngustofu verði þar haft samráð við viðkomandi rekstrar- og hagsmunaaðila í flugi.

Af umsögnum og athugasemdum við tillögu að matsáætlun má ráða að fyrirhuguð staðsetning vindorkuvers á Mosfellsheiði snerti ríka hagsmuni í flugi. Beinir Skipulagsstofnun því til framkvæmdaraðila að hann leiti aðstoðar Samgöngustofu við undirbúning og framkvæmd mats á áhrifum vindorkuversins á flugumferð, flugstarfsemi og flugöryggi á svæðinu. Við matið þarf að horfa til fyrirbyggjandi athugasemda og umsagna um flugmál.

Höfundur: Ólöf Anna Rudolfsdóttir

Sent inn þann: 15.04.2025 , **Fyrir hönd:** Samgöngustofa

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Dagsetning 23. apríl 2025
Málsnúmer FOR25040014

Forsætisráðuneytið vísar til erindis Skipulagsstofnunar f.h. Orkuveitunnar frá 31. mars sl., þar sem óskað er umsagnar við kynningu á matsskýrslu vegna vindorkugarðs við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi, sem Orkuveitan áformar að reisa.

Beislun vindorku er nýr valkostur í orkuöflun sem Orkuveitan hefur haft til skoðunar og vinnur hún að undirbúningi að rannsóknum að þremur vindorkukostum í nágrenni Hellisheiðar- og Nesjavallavirkjunar. Rannsóknirnar eru hluti af beiðni sem Orkuveitan lagði fram til Orkustofnunar í júní 2023 um að verkefnisstjórn rammaáætlunar tæki til umfjöllunar þrjá vindorkukosti.

Greiningar Orkuveitunnar gefa til kynna að eitt svæðanna, Dyravegur á Mosfellsheiði, henti vel fyrir uppbyggingu vindorkugarðs og telur því tímabært að hefja matsferli til að rannsaka ítarlega umhverfisáhrif mögulegra framkvæmda og tryggja aðkomu almennings að verkefninu á frumstigum þess. Orkuveitan leggur áherslu á að eiga í góðu og upplýstu samtali við alla hagaðila og kappkostar að fá fram skoðanir og sjónarmið sem flestra sem munu nýtast fyrir þróun og hönnun verkefnisins.

Matsáætlunin fjallar um vindorkukost við Dyraveg á Mosfellsheiði sem er innan sveitarfélagamarka Sveitarfélagsins Ölfuss. Gert er ráð fyrir að uppsett afl verði allt að 108 MW og að fjöldi vindmylla geti orðið allt að 15. Miðað við það yrði afl hverrar vindmyllu allt að 7,2 MW. Hæð vindmylla getur verið frá 160-210 metrar.

Ákvörðun um hvort til virkjunar komi verður ekki tekin fyrr en að afloknu lögbundnu ferli í samræmi við lög um rammaáætlun og samþykktir þingsályktunartillögu um rammaáætlun af Alþingi. Ef vindorkukostur fellur í nýtingarflokk rammaáætlunar mun Orkuveitan taka næstu skref með hliðsjón af niðurstöðum rannsókna, í samráði við nærsamfélagið og í samræmi við eigendastefnu félagsins.

Fyrirhugað framkvæmdasvæði er innan tveggja þjóðlendna, Ölfusafréttar L216117 og Grafningsafréttar L223942. Um þjóðlendur gilda lög nr. 58/1998.

Leyfi ráðherra þarf fyrir nýtingu vatns- og jarðhitaréttinda, vindorku og fyrir hvers kyns aðgerðum og verkefnum sem miða að því að auka bindingu kolefnis eða draga úr losun kolefnis á svæði innan þjóðlendu sem skilgreint er fyrir slíka nýtingu lands í skipulagsáætlun hlutaðeigandi sveitarfélags skv. 2. mgr. 3. gr. laga nr. 58/1998. Öll önnur nýting lands og landsréttinda í þjóðlendum eru háð leyfi hlutaðeigandi sveitarstjórnar, þó þannig að sé nýtingin til lengri tíma en eins árs, þarf jafnframt samþykki ráðuneytisins skv. 3. mgr. 3. gr. sömu laga. Samþykki ráðuneytisins þarf til að nýta námur og önnur jarðefni innan þjóðlenda óháð tímalengd.

Ráðuneytið gerir eftirfarandi athugasemdir við matsskýrsluna:

- Á bls. 6 er fjallað matsskyldu framkvæmdar og leyfi. Rétt er að minna á að ráðuneytið veitir leyfi fyrir vindorku skv. 2. mgr. 3. gr. laga nr. 58/1998.
- Á bls. 7 er mynd 1.1. sem sýndir afstöðumynd vindorkugarðs. Á kortinu væri jafnframt mjög gott ef hægt væri að sýna mörk þjóðlendna á svæðinu.

- Á bls. 9 er fjallað um aðalskipulag sveitarfélagsins, þar segir m.a. „*Framkvæmdasvæðið er Þjóðlenda.*“ Ráðuneytið telur að fjalla megi betur um Þjóðlendur í matsskýrslunni. Fyrirhugað framkvæmdasvæði er í dag skilgreint sem „óbyggt svæði“ í aðalskipulagi Sveitarfélagsins Ölfuss 2020-2036 en ætti að vera skilgreint sem „iðnaðarsvæði“ komi til vindorkugarðs á svæðinu. Ráðuneytið leggur áherslu á skipulagi sveitarfélagsins verði breytt, komi til vindorkugarðs á svæðinu.
- Á bls. 11 er fjallað um flugöryggi. Þar er m.a. talað um að samráð verið haft við ISAVIA. Ráðuneytið telur mikilvægt að einnig sé haft samráð við Svifflugfélag Íslands sem er með aðstöðu á Sandskeiði. Ráðuneytið bendir jafnframt á að *Flugleið 2* liggur um Mosfellsheiði í 1500 feta hæð. Á svæðinu er æfingasvæði upp í 3000 fet sem kallast *Austursvæði* og er notað fyrir eins hreyfils loftför. Komi til vindorkugarðs á svæðinu verður norður hluti þess svæðis ónothæfur. Mikilvægt er að náið samráð sá haft við flugmálayfirvöld vegna fyrirhugaðs vindorkugarðs á Mosfellsheiði en komi til vindorkugarðs á svæðinu gæti mögulega þurft að loka *Flugleið 2*.
- Á bls. 17 er fjallað um efnisþörf og efnisöflun. Ráðuneytið minni á að samþykki ráðuneytisins þarf fyrir nýtingu á námum og öðrum jarðefnum innan Þjóðlendna, óháð tímalengd. Ráðuneytið leggur einnig áherslu á að sú efnistaka sem fer fram í tenglum við vindorkugarðinn, sé tekin úr námum sem eru á skipulagi sveitarfélagsins.
- Á bls. 31 er fjallað um umfang sjónrænna áhrifa, þar segir m.a. „*Skoðað verður hvort skuggaflökt og glampaáhrif hafi áhrif á ferðaleiðir og hóbýli í nálægð vindorkugarðsins. Um er að ræða áhrif sem geta orðið þegar spaðar vindmylla skyggja með ákveðnum takti á sólarljós.*“ Ráðuneytið veltir fyrir sér hvort ekki ætti að skoða skuggaflökt á mismunandi tímum árs, þar sem birta, sól og skuggi geta verið mismunandi eftir árstímum.
- Á bls. 32 er fjallað um áætlun um mat á umhverfisáhrifum, þar segir m.a. „*Vindmyllur gefa frá sér hljóð, fyrst og fremst vegna hreyfingar spaðanna . . .*“ Mikilvægt væri að vita hvort hljóð sem koma frá vindmyllum hafi áhrif á dýralíf í nánasta umhverfi vindmyllanna.
- Á bls. 27 er fjallað um áætlun um mat á umhverfisáhrifum, þar segir m.a. „*Unnin verða drög að áhættumat vegna mögulegra áhrifa við framkvæmdir og rekstur vindorkugarðsins á grunnvatn innan framkvæmdasvæðisins, en endanlegt áhættumat mun liggja fyrir áður en sótt verður um rekstrarleyfi á seinni stigum. Lögð verður áhersla á að meta hvort hætta sé á mengun í grunnvatni vegna framkvæmda og/eða reksturs og að skilgreina mögulegar mótvægisáðgerðir til að draga úr þeirri hættu. Framkvæmdir og viðhaldsvinna geta valdið mengun í vatni vegna efna- eða olíuleka en einnig getur jarðvinna, vegagerð, undirstöður í jarðvegi og uppsetning vindmylla og mannvirkja sem þeim fylgja leitt til breytinga á flæði yfirborðsvatns á svæðinu.*“ Ráðuneytið telur mikilvægt að tryggja öryggis grunnvatns á svæðinu.
- Á bls. 39 er fjallað um samfélag, þar er vísað til könnunar meðal ferðamanna sem Orkuveitan gerði árið 2017, „*til að skoða og meta áhrif virkjana á ferðamennsku og útivist á nýtingarsvæðum Orkuveitunnar.*“ Gott væri að vita hvað kom út úr könnuninni og að fjallað yrði um helstu niðurstöður hennar.

Ráðuneytið óskar eftir því hvernig framkvæmdaraðili hyggst fjármagna fyrirhugaðan vindorkugarð, ef að áform um hann standast?

Ráðuneytið tekur fram að ekki verður tekin afstaða til framkvæmdarinnar fyrr en að afloknu lögbundnu ferli í samræmi við lög um rammaáætlun og samþykkttri þingsályktunartillögu um rammaáætlun af Alþingi.

Ráðuneytið minnir þó á að engin aðili eða fyrirtæki hefur forgang að lóðarréttindum í Þjóðlendum. Þjóðlendur eru landsvæði í eigu ríkisins, með takmörkuð gæði. Þeim ber ekki að úthluta til annarra aðila án auglýsingar. Auglýst er eftir hæfasta aðila (þannig að

allir hafi jafnan rétt á að sækja um skv. meginreglum stjórnsýsluréttar sbr. stjórnsýslulög). Forsætisráðuneytið veitir m.a. leyfi fyrir nýtingu vindorku innan þjóðlendna skv. 2. mgr. 3. gr. 1. nr. 58/1998. Það er því ráðuneytisins að auglýsa nýtingu á landi og landsréttindum innan þjóðlendu fyrir þau not sem það heimilar. Ráðuneytið gerir svo samning við hæfasta aðila sbr. 2. mgr. 3. gr sömu laga.

Með fyrirvara um þessi sjónarmið, gerir forsætisráðuneytið ekki frekari athugasemdir við matsskýrslu vegna áforma um vindorkugarð við Dyraverg en tekur fram að mikilvægt sé að áfram verði haft samráð við ráðuneytið vegna frekari áforma um vindorkugarð á svæðinu og skipulagsvinnu í tengslum við mögulegan vindorkugarð í og við þjóðlendurnar sem taldar eru upp hér að framan.

Fyrir hönd ráðherra eftir umboði,

Regína Sigurðardóttir
Regína Sigurðardóttir

Skipulagsstofnun

Borgartún 7b

105 Reykjavík

Efni: Vindorkugarður við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi.

Matsáætlun til kynningar

Tilvísun: 454/2025

Vísað er til erindis dagsett 31.mars 2025 frá Skipulagsgátt þar sem óskað er eftir umsögn Vegagerðarinnar um ofangreint mál. Vegagerðin hefur rýnt framlögð gögn með hliðsjón af ábyrgð stofnunarinnar varðandi umfjöllun um áhrif framkvæmdarinnar á innviði á ábyrgð Vegagerðarinnar.

Umfjöllun um áhrif á vegakerfið í framlagðri matsáætlun

Í kafla 3.2 í matsáætluninni er framkvæmdinni lýst og í undirkafla 3.2.4 er fjallað um flutning vindmylluhluta og nauðsynlegar vegaframkvæmdir. Þar kemur fram að leggja þarf aðkomuveg frá núverandi vegi (Nesjavallaleið eða Þjóðvegi 1) inn á framkvæmdasvæðið, fyrir flutning vindmylluhluta (möstur, spaða, hverfla og annan búnað) frá uppskipunarhöfn að vindorkugarðinum, auk nýrra vega að hverri vindmyllu og snúningsplans.

Í kafla 5 er greint frá helstu umhverfispáttum sem fjallað verður um í umhverfismatinu og er fjallað um áhrif á vegakerfið í kafla 5.9.2 Áætlun um mat á umhverfisáhrifum. Þar kemur fram að úttekt verði gerð á þeim leiðum sem til greina koma fyrir flutning á íhlutum vindmyllanna og niðurstöður kynntar í umhverfismatsskýrslu. M.a. verði fjallað um mögulegar truflanir á samgöngum á meðan flutningum stendur og gerð grein fyrir flutningáætlun og samráði, t.a.m. tímalengd, tíðni ferða og nauðsynlegum lokunum og þörf á styrkingu vega.

Umsögn Vegagerðarinnar

Vegagerðin leggur áherslu á að við undirbúning og gerð vindmyllugarða er samstarf við Vegagerðina nauðsynlegt. Tryggja þarf að útfærsla á tímabundnum og varanlegum aðgerðum á vegakerfinu sé þannig úr garði gerð að tryggja megi örugga og farsæla þungaflutninga á vindmylluhlutum.

Stór páttur tengdur framkvæmd og rekstri vindmyllugarða eru þungaflutningar á vindmylluhlutum. Slíkir flutningar flokkast til undanþáguflutninga sem eru háðir leyfi frá Samgöngustofu skv. reglugerð nr. 155/2007. Undanþágur eru unnar og afgreiddar fyrir sérhvert tæki í sérstökum flutningi til að tryggja að þungi sé lágmarkaður og honum dreift á fjölda öxla eins og mögulegt er vegna álags á vegi og brýr.

Síða 1/3

Vegagerðin
Suðurhraun 3
210 Gardabær
+354 522 1000
vegagerdin.is

vegagerdin
@vegagerdin.is

Í umhverfismatsskýrslu skal fylgja ítarleg lýsing á framkvæmdum við flutning og framkvæmdir sem tengjast samgönguinnviðum og umferð. Enn fremur skal meta áhrif framkvæmdanna og þá þætti, t.a.m.:

Framkvæmdalýsing

- Skilgreina þarf leið frá höfn að vindmyllugarði og tilgreina hvort fara þurfi í aðgerðir á vegakerfi, þar með talið vegamótum og breikkunar vega, til að tryggja öruggar flutningsleiðir.
- Ítarlegar upplýsingar um tilhögun þungaflutninga, t.a.m. fjölda ferða á sólaring, umferðarhraða, hvernig ferðir dreifast yfir tímabil og hvaða aðgerðir eru áformaðar til að takmarka truflun á aðra umferð.
- Meta þarf umfang undanþáguflutninga vegna framkvæmdar og á rekstartíma viðkomandi vindmyllugarðs (fjöldi ferða).
- Tilgreina þarf stærð og þyngd íhluta ásamt því að tilgreina farartæki sem ætluð eru til flutninganna og gera grein fyrir öxulþunga.
- Upplýsingar um áætlaðan líftíma vindorkuveranna og áætlaða þörf á endurnýjun vindmylluhluta sem og meðfylgjandi flutningi.
- Upplýsingar um náma sem notaðar verða fyrir jarðvegsskipti, vegagerð og steypuvinnu.
- Gera skal grein fyrir tímaramma flutninga, á hvaða tíma árs þeir eru fyrirhugaðir, hve lengi þeir standa yfir og hve margar ferðir verða farnar. Vegagerðin bendir á að við vissar veðuraðstæður eru sérstakar þungatakmörkanir á vegum.

Síða 2/3

Vegagerðin

Mat á áhrifum

- Meta skal áhrif á samgöngur. Gera þarf grein fyrir hvaða áhrif fyrirhugaðir flutningar hafa á greiðfærni og öryggi almennrar umferðar á vegum, svo sem vegna fjölda ferða, lokana og tímabundinna breytinga á vegum.
- Mat á áhrifum flutninganna á getu samgöngukerfisins til þess að þjóna hlutverki sínu almennt, svo kallað samgöngumat.
- Gera skal grein fyrir hvaða vegir og brýr eru á flutningsleiðinni og hvert burðarþol þeirra er, þungatakmörkun og meta áhrif aukins álags vegna framkvæmdar og reksturs vindmyllugarðs á öryggi og endingatíma.
- Upplýsingar um aðra umferð sem framkvæmdir við uppsetningu vindorkugarðsins mun skapa, t.a.m. flutningur

vegna bygginga undirstaðna, vegagerðar á framkvæmdasvæði ofl. og áhrif á umferð og samfélag.

Samanburður kosta

- Gera þarf grein fyrir flutningsleiðum, þ.m.t. samanburður á vegum og öðrum mögulegum höfnum fyrir flutning ef kostur er á, og bera saman mismunandi kosti og nauðsynlegar aðgerðir.

Vegagerðin bendir á að sækja þarf um heimild stofnunarinnar til að tengja vegi við þjóðveg. Einnig ítrekar Vegagerðin að kostnaður vegna flutnings og tengdra framkvæmda fellur alfarið á framkvæmdaraðila. Það felur meðal annars í sér styrkingar og breikkun vega, breytingar á vegamótum og annað slíkt. Þá skulu allar lagfæringar á innviðum Vegagerðarinnar, sem kunna að verða fyrir tjóni vegna flutninganna, einnig greiddar af framkvæmdaraðila.

Síða 3/3

Virðingarfyllt
f.h. Vegagerðarinnar
Hólmfríður Bjarnadóttir

Þetta skjal hefur verið samþykkt
rafrænt

Vegagerðin

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég mótmæli hér með áformum um byggingu vindorkugarðs við Dyraveg. Meðfylgjandi er umsögn mín.

Höfundur: Einar Björn Magnússon

Sent inn þann: 28.04.2025

Viðhengi:

106.1.Vindorkuver umsoögn.pdf

Reykjavík, 28. Apríl 2025

Umsögn um fyrirhugaðan vindorkugarð við Dyraveg

Ég mótmæli hér með áformum um byggingu vindorkugarðs við Dyraveg. Þessi vindorkugarður er aðeins einn af fjórum sem fyrirhugaðir eru á Mosfellsheiði og ef hann verður að veruleika eru allar líkur á að hinir fylgi í kjölfarið.

Samtals er stefnt að því að reisa um 65 vindmyllur á Mosfellsheiði ef allar áætlanir ganga eftir. Vindmyllurnar í vindorkugarðinum við Dyraveg verða allt að 210 metrar á hæð í toppstöðu og staðsettar á landi í 300–400 metra hæð yfir sjávarmáli. Sjónræn áhrif þessara 15 vindmylla sem eru til umsagnar hér, eru gríðarleg og munu þær sjást víða að, m.a. frá Reykjavík, Kópavogi, Garðabæ, Hafnarfirði og Mosfellsbæ. Stór hluti landsmanna mun hafa þessar vindmyllur fyrir augum í daglegu lífi og ásýnd víðernanna á Mosfellsheiði mun raskast varanlega.

Flestir ferðamenn sem koma til landsins munu einnig sjá vindmyllurnar, hvort sem þeir fara Gullna hringinn um Þingvallaveg eða Suðurlandsveg á leiðinn að vinsælustu ferðamannastöðum landsins. Þetta mun rýra upplifun ferðamanna sem sækja Ísland heim til að njóta ósnortinnar náttúru.

Framkvæmdirnar munu gjörspilla varpi lóu og spóa á heiðinni en það eru tegundir í hættu sem Íslendingar hafa skuldbundið sig til að vernda. 50% af öllum lóum og 30% af öllum spóum í heiminum verpa á Íslandi og samkvæmt nýjustu fréttum fer þessum tegundum ört fækkandi hér á landi vegna ágangs manna í varpsvæði þeirra. Vindmyllurnar munu líka trufla verulega fluglínur annarra tegunda sem margar eru á valista.

Mosfellsheiði er gríðarlega vinsælt útivistarsvæði fyrir göngufólk, hjólafólk og hestamenn. Árbók Ferðafélags Íslands árið 2019 fjallaði til dæmis um Mosfellsheiði og félagið hefur notað heiðina í skipulögðum ferðum. Í árbókinni er gott yfirlit yfir náttúru og menningarminjar á heiðinni. Einnig má benda á vefsíðu Ferlis þar sem saga og menningarminjar Mosfellsheiðinnar eru vel kortlagðar. Margar þekktar gamlar þjóðleiðir liggja um heiðina og munu vindmyllurnar spilla þeim.

Samkvæmt matsáætlun er líklegt að hávaði verði yfir leyfilegum mörkum á vinsælum útivistarsvæðum, göngu-, reið- og hjólaleiðum, sem má meðal annar sjá á gönguleiðakorti sem hægt er að nálgast á vef Orkuveitunnar.

Dyravegur er friðlýst svæði og vinsælt útivistarsvæði. Hugsanlegt er að hávaðamengun á þessu svæði verði yfir leyfilegum mörkum á útivistarsvæðum. Hengilssvæðið er á náttúruminjasrá og er vinsælt útivistarsvæði með fjölbreyttri náttúru, dýralífi og jarðhitasvæðum og myndi vindorkugarður spilla þessu svæði með neikvæðum sjónrænum áhrifum og hljóðmengun.

Vindmyllurnar sem á að reisa eru á virku jarðskjálftasvæði og mjög nálægt þekktum sprungum og misgengjum og er því gríðarlega áhætta að reisa þær á þessum stað sérstaklega eftir atburði

síðustu ára á Reykjanesinu. Framkvæmdasvæðið er jafnframt innan fjarsvæðis vatnsverndar. Þar sem vatn er ein dýrmætasta auðlind okkar, er sérlega varhugavert að hefja stórfamkvæmdir á slíkum svæðum.

Vindmyllurnar myndu trufla fluglínur flugvéla og þyrla og geta haft áhrif á öryggi flugumferðar.

Loks ber að nefna að samkvæmt upplýsingum frá Samorku er líftími vindorkuvera einungis um 20–25 ár. Þegar líftíma þeirra lýkur er ekkert víst að vindmyllurnar verða endurnýjaðar og munu þessir tugþúsundir fermetra af steypum stöplum standa sem minnisvarði um heimsku og skammsýni mannanna meðan land byggist.

Niðurstaða:

Með hliðsjón af framangreindu legg ég til að framkvæmdin verði ekki heimiluð. Áhrif hennar á náttúru, fuglalíf, útivist, menningarminjar, vatnsvernd, flugöryggi og sjónræna ásýnd svæðisins eru neikvæð, varanleg og óásættanleg.

Virðingarfyllst,

Einar Björn Magnússon

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég lýsi yfir áhyggjum og andstöðu við áform um uppsetningu vindmylla svona stutt frá höfuðborgarsvæðinu. Slík framkvæmd hefði varanleg áhrif á landslag, lífríki og þá náttúruferlu sem nærliggjandi svæði eru – svæði sem njóta mikillar útivistar og eru órjúfanlegur hluti af menningar- og náttúruarfi þjóðarinnar. Sjálfbær orkuvinnsla verður að fara fram af ábyrgð og með heildarsýn að leiðarljósi. Staðsetning vindmylla í svo mikilli nálægð við þéttbýli, sumarbústaðarlóða og ósnortin svæði er hvorki skynsamleg né sjálfbær lausn. Við skorum á stjórnvöld og viðkomandi leyfisveitendur að endurskoða þessi áform og forgangsraða verndun íslenskrar náttúru og almannahagsmunum.

Höfundur: Arndís Amina Vaz da Silva

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Umsögnin er send fyrir hönd Flugfélagsins Geirfugls ehf.

Stjórn Flugfélagsins Geirfugls ehf. áréttar að ef af áformum verður um uppsetningu vindmyllugarða á þessu svæði, eða öðrum nálægum reitum sem einnig hafa verið til skoðunar, mun það hafa veruleg og neikvæð áhrif á starfsemi félagsins, bæði sem flugskóla og samfélags í almannaflogi. Áhrifin munu ekki einvörðungu bitna á þessu félagi heldur á öllum flugskólum sem reknir eru á svæðinu og nýta Austursvæði til flugkennslu og æfinga. Þá munu áhrifin sýnilega verða veruleg á annan flugrekstur á svæðinu og flugöryggi almennt.

Sjá nánari umsögn í fylgiskjali.

Höfundur: Ágúst Hrafnkelsson

Sent inn þann: 28.04.2025

Viðhengi:

100.1.Umsögn um matsáætlun - vindorkugarður við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi 28 04 2025.pdf

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 28. apríl 2025

Umsögn um matsáætlun til kynningar vegna vindorkugarðs við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi

Flugfélagið Geirfugl ehf. hefur áður sent inn umsagnir um fyrirhugaða vindmyllugarða á Mosfellsheiði en sömu athugasemdir virðast að mestu eða öllu leyti eiga við um framsetta matsáætlun til kynningar vegna vindorkugarðs við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi. Einkum virðist lítið svo á að flugöryggi snúist um hvort þörf verði á að koma fyrir viðvörunarljósum á mannvirkjunum.

Vindorkugarður innan skipulagðs æfingasvæðis fyrir flug

Loftrýmið fyrir ofan fyrirhugaðan vindorkugarð, sem og svæðið þar í kring, er skilgreint æfingasvæði fyrir kennslu- og einkaflug. Svæðið er kallað Austursvæði og auðkennt á kortum sem aðgengileg eru m.a. í flugmálahandbók útgefinni af Samgöngustofu.

Hér er um að ræða helsta æfingasvæði flugskóla á suðvesturhorninu, sem illmögulegt er að flytja til. Við æfingar í svæðinu þurfa flugvélar að halda sig undir efri mörkum svæðisins til að forðast að fljúga inn í stjórnað loftrými en jafnframt að geta gert ýmsar æfingar sem krefjast svigrúms til töluverðrar lækkunar í hæð á sama tíma og fyllsta öryggis er gætt varðandi hindranir. Innan æfingasvæðisins er jafnframt loftrými í kringum flugvöllinn á Sandskeiði en þar fara fram landingaræfingar, auk þess sem Svifflugfélag Íslands rekur sína starfsemi á Sandskeiði. Almennt fara því aðrar æfingar en landingaræfingar fram yfir og í næsta nágrenni við það svæði sem afmarkað hefur verið í hugmyndum um vindorkugarð við Dyraveg.

Æfingasvæðið er skilgreint frá jörðu upp í 3.000 feta hæð yfir meðalsjávarmáli (um 914 m) en þar fyrir ofan tekur við stjórnað aðflugssvæði fyrir Reykjavíkurflugvöll. Lesa má úr matstillögunni að gera megir ráð fyrir að vindmyllur verði um 210 m á hæð miðað við spaða í efstu stöðu en svæðið sjálft er um 280 m yfir sjávarmáli. Því má reikna með að vindmyllur teygja anga sína í um 490 m hæð yfir sjávarmáli sem samsvarar rúmlega 1.600 feta hæð. Það er því augljóst að tilkoma vindorkugarðs á þessu svæði mun í reynd eyðileggja eitt helsta æfingasvæði kennslu- og einkaflugs á suðvesturhorni landsins.

Flugleiðir og önnur flugumferð yfir svæðinu

Þrátt fyrir að á svæðinu séu ekki skipulagðar flugleiðir undir 3.000 feta hæð yfir meðalsjávarmáli er það ekki sérstök vísbending um að þar sé ekki umtalsverð eða mikil flugumferð. Á Íslandi er almennt ekki um skipulagðar, afmarkaðar sjónflugsleiðir að ræða heldur velja flugmenn sér flugferil í samræmi við þarfir og aðstæður hverju sinni. Vegna landfræðilegra aðstæðna er algengt að flogið sé í gegnum Austursvæði á leið á Þingvelli eða á Suðurland. Algeng viðmið til að tryggja aðskilnað í sjónflugi eru meðal annars Nesjavallavegurinn og raflínur í nágrenni hans. Þá eru í næsta nágrenni við matssvæðið bæði skráðir og óskráðir landingarstaðir sem geta reynst mikilvægir fyrir flugöryggi ef eitthvað bregður útaf – og tilkoma vindorkugarðsins gæti haft neikvæð áhrif á.

Skipulagðar sjónflugsleiðir inn- og út úr flugstjórnarsviði Reykjavíkurflugvallar liggja m.a. um flugvöllinn í Mosfellsbæ, um Langavatn á Hólmsheiði og Vífilstaði en eftir að þessum leiðum sleppir fljúga flugvélar í sjónflugi gjarnan í gegnum Austursvæði eða um Mosfellsheiði, sem og á leið sinni inn til Reykjavíkur.

Vegna fjalla í nágrenni höfuðborgarsvæðisins eru aðstæður og skýjafar afar breytilegar og því mikilvægt fyrir flugöryggi að ekki verði reistar frekari hindranir á svæðinu. Þegar of lágskýjað er yfir Hellisheiði er oft bjartara yfir Þingvöllum og Mosfellsheiði og því fært í sjónflugi þá leiðina. Hætt er við að vindorkugarður hafi verulega skerðingu í för með sér á flugöryggi hvað þetta varðar. Uppsetning viðvörunarljósa á slík mannvirki er mikilvæg en breytir litlu til að koma til móts við fyrirsjáanlega skerðingu á flugleiðum sem uppsetning þeirra myndi óhjákvæmilega valda.

Ókyrrð í lofti af völdum vindorkugarðs er ógn við flugöryggi

Ókyrrð í lofti getur haft veruleg neikvæð áhrif á flugöryggi, auk þess sem hún getur haft verulega neikvæð áhrif á líðan flugmanna og farþega. Ókyrrð af völdum vindorkugarðsins er líkleg til að vera lítt fyrirsjáanleg og getur að líkindum haft áhrif í margra kílómetra geira út frá vindorkugarðinum. Mjög líklegt er að sú ókyrrð sem myndast geri svæðið með öllu ónothæft fyrir þá flugstarfsemi sem verið í loftrýminu yfir og í kringum svæðið um áratugaskeið. Í norðanstæðri vindátt gæti flugvöllurinn á Sandskeiði mögulega orðið ónothæfur vegna lofthvirfla sem berast inn á Sandskeið með tilheyrandi ókyrrð. Það gæti stöðvað starfsemi tengda svifflugi á svæðinu og hindrað æfingar á flugvélum á vellinum, sem er helsti æfingaflugvöllur fyrir kennslu- og einkaflug í nágrenni höfuðborgarinnar.

Stjórn Flugfélagsins Geirfugls ehf. áréttar að ef af áformum verður um uppsetningu vindmyllugarða á þessu svæði, eða öðrum nálægum reitum sem einnig hafa verið til skoðunar, mun það hafa veruleg og neikvæð áhrif á starfsemi félagsins, bæði sem flugskóla og samfélags í almannaflugi. Áhrifin munu ekki einvörðungu bitna á þessu félagi heldur á öllum flugskólum sem reknir eru á svæðinu og nýta Austursvæði til flugkennslu og æfinga. Þá munu áhrifin sýnilega verða veruleg á annan flugrekstur á svæðinu og flugöryggi almennt.

Virðingarfyllst,

Flugfélagið Geirfugl ehf.

Ágúst Hrafnkelsson
Ágúst Hrafnkelsson,
stjórnarformaður

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Gjörsamlega gagnslaust og vitlaust verkefni. Það er engin þörf á frekari orku á Íslandi heldur er þörf á endurskoðaðri forgangsriðun nýtingar á þeirri orku sem þegar er verið að afla.

Höfundur: Hlynur Steinsson

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Kem hér með á framfæri mótmælum vegna fyrirhugaðs vindorkuvers við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi. Svæðið í kringum Hengilinn er einstakt útivistarsvæðiog ekki síst Marardalurinn sem liggur vestan við Vörðuskeggja. Fyrirhugaður vindtúrbínur munu gnæfa yfir svæðið og hafa gríðarlega neikvæð útlitsleg áhrif á þennan einstaka stað og í raun spilla ásýnd þess að svo miklu marki að nýting þess sem útivistasvæði í náttúrulegu umhverfi verður að engu orðin. Vindmyllurnar yrðu sýnilegar mjög víða að sökum stærðar og hafa neikvæði sjónræn áhrif á fjölmörg nálæg útivistasvæði í bakgarði höfuðborgarsvæðisins og nærliggjandi sveita.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og taka verði tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins. Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórna verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði. Virkjun vatnsfalla hefur gefist vel á Íslandi og sjónræn áhrif þess mildari en risastórar vindmyllur. Þá er dregið í efa að notkun vindmylla á Íslandi geti talist umhverfisvæn leið í samanburði við virkjun vatnsfalla. Vindmyllur geta ekki án annara virkjana verið á meðan þær virkjanir sem eru til staðar á Íslandi þurfa ekki stuðning vindmylla. Þá eru ótalin neikvæð áhrif sjálfra vindmyllana, takmörkuð ending, stórt kolefnisspor framleiðslu- og flutnings þeirra til Íslands. Ég skora á ykkur að endurskoða áform um vindmyllugarð á Hengilsvæðinu og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.

Höfundur: Ólafur Þórir Hersisson

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Nokkrar ábendingar varðandi vindmyllugarð á Mosfellsheiði. Ljóst er að **háreistur vindmyllugarður** við hina fornu leið/leiðir um Mosfellsheiði og Dyraveg mun breyta mikið ásýnd svæðisins. Vindmyllugarðurinn myndi sjást víða að t.d. **blasa við** þegar ekið væri til Þingvalla og austur fyrir fjall, Hveragerði, Selfoss sem og víðar af nálægum svæðum.

Mikil sjónræn breyting skapast varðandi svæðið, flestir væntanlega sammála því.

Á svæðinu var/er mikið mófuglalíf og fleira fuglalíf sem myndi væntanlega bera verulegan skaða af samkvæmt þeim sem til þekkja/sérfróðra varðandi málið, ekki á bætandi í þverrandi mófuglalalífi á landinu.

Öll/flest viljum við sem njótum útiveru sem aðrir halda í fjölskrúðugt fuglalíf sem gefur mikið gildi þegar farið er um heiðar, hóla og víðar á fögrum vor og sumardögum sem oftar.

Við framkvæmdina myndi ásýnd víða að/séð breytast mikið til Þingvalla-og Grafingsfjalla.

Sjónræn áhrif sem sagt hafa mikil áhrif gagnvart svæðunum. Rætt hefur verið um fleiri vindmyllugarða á Mosfellsheiði og ekki myndi ásýndin batna við það.

Vonandi verður málið skoðað nánar sem víðar við samskonar ætlaðar framkvæmdir á landinu **þ.e. af raunhyggju og réttisýni til verka**,

því við svona framkvæmdir er verið að grípa mikið/verulega inn í ásýnd til lands og sjónrænna þátta sem og ýmsra fl. þátta.

Vildi alla vega koma þessum punktum á framfæri með von um frekari skoðun á framkvæmdinni og samkvæmt framanskráðum athugasemdum/ábendingum víða að úr þjóðfélaginu.

Ljóst er að orkuþörf er til staðar í landinu og við því þarf að bregðast.

Rétt er að huga frekar að ef mögulegt er að virkjun á ám með vistvænum hætti, ár sem renna víða ónýttar til sjávar sem og kanna með minni hentugar virkjanir í minni ám og lækjum.

Yfirleitt er lítil sjónmengun/mengun frá slíkum framkvæmdum ef vel er að verki staðið.

ÓGJ.

Höfundur: Ómar Gaukur Jónsson

Sent inn þann: 28.04.2025

Skipulagsstofnun

b.t. Jón Ágúst Jónsson

Sent á Skipulagsgátt

Mál nr.454/2025

Reykjavík, 28.04. 2025

Efni: Vindorkuver við Dyraveg – mat á umhverfisáhrifum

Landvernd hefur kynnt sér efni áformaðra framkvæmda við Dyraveg á vegum Orkuveitunnar sem felst í uppbyggingu allt að 108 MW vindorkuvers. Landvernd hefur áður sent frá sér umsögn um aðra matsáætlun um vindorkuver á Mosfellsheiði á vegum Zephyr Iceland en þar gerði Landvernd viðamiklar athugasemdir meðal annars við staðsetningu með tilliti til nálægðar við þjóðgarðinn á Þingvöllum og jaðarsvæði sem eru vinsæl til útivistar og upplifunar fyrir almenning. Ásýndaráhrif ásamt áhrifum vegna jarðrasks og áhrif á líffræðilega fjölbreytni eru stærstu einstöku þættirnir sem Landvernd gerir athugasemdir við. Þá þarf framkvæmdaðili við mat á umhverfisáhrifum að taka tillit til fjölmargra annarra þátta sem hér eru taldir upp í einstökum atriðum.

Áherslur Landverndar hér undir eru ekki settar fram með forgangsröðun mála í huga.

- Framkvæmdaðili þarf að birta upplýsingar um heildarflatarmál þess lands sem raskast við framkvæmdir, sundurliðað eftir vistgerðum. Sýna þarf staðsetningu vistgerða/vistlenda á korti þar sem einnig er sýnd afmörkun áhrifasvæðis vegna beinna áhrifa af völdum jarðrasks og svæði sem njóta sérstakrar verndar. Að sama skapi þarf að taka mið af kröfum sem kunna að heyra undir tilskipun vegna mögulegrar verndunar vatnshlota á svæðinu.
- Mikilvægt er að framkvæmdaðili sýni fram á hvernig framkvæmdin samræmist kröfum um áskoranir hvað varðar skuldbindingar Íslands hvað varðar líffræðilega fjölbreytni og vill Landvernd minna framkvæmdaðila á að nú stendur yfir vinna af hálfu stjórnvalda við að móta stefnu um líffræðilegri fjölbreytni á Íslandi og því er gerð sú krafa að framkvæmdaðili leiti bestu upplýsinga til Náttúrufræðistofnunar Íslands sem og annarra eftir atvikum er koma að vinnu við gerð innleiðingarinnar.
- Framkvæmdaðili þarf að gera grein fyrir löndunarstað og aðflutningsleiðum vegna flutnings aðfanga að framkvæmdasvæði og gera grein fyrir hvaða kröfur eru gerðar til löndunarstaðar, vega og brúa vegna löndunar og flutnings á búnaði, svo sem varðandi burðarþol, breidd og beygjur. Fjalla þarf um og þær vegaframkvæmdir sem ráðast þarf í vegna flutnings aðfanga og meta umhverfisáhrif þeirra á viðeigandi umhverfispætti.
- Framkvæmdaðili þarf að gera grein fyrir hvað gert er ráð fyrir að leyfi til vindorkuversins verði veitt til langs tíma sem og hvernig staðið verður að frágangi svæðisins að starfstímaloknum.
- Eitt af grundvallaratriðum sem gera þarf kröfu um er að framkvæmdaðili geri ítarlega grein fyrir mögulegum loftslagsávinningi með framkvæmdinni en fyrir liggur að staðsetning framkvæmda getur skipt þar máli, m.a. hvað varðar jarðvegsdýpt o.s.frv., en losun frá jarðvegsframkvæmdum getur losað mikið Co2 út í andrúmsloftið. Þá ber að vigta inn losun vegna allra framkvæmdaþátta sem og framleiðslu og flutninga á aðföngum og íhlutum á framkvæmdastað. Landvernd leggur mikla áherslu á þennan þátt málsins þar sem að það

getur verið mjög mikill munur á áhrifum losunar eftir því hvar staðsetning er valin og þar geta áhrifaþættirnir verið af margvíslegum toga, sbr. það sem hér er getið að framan.

- Landvernd lítur ekki á vindorkuver sem „græna“ orkugjafa vegna þess rasks sem til þarf að koma á landi og áhrifum á búsvæði og lífríki. Skipulagsstofnun er því hvött til að áminna vindorkufyrirtæki almennt að tala í besta falli um endurnýjanlega orku í stað þess að nota vistvænt eða grænt, því sannarlega eiga slík hugtök ekki við um þessar framkvæmdir.
- Svæðið sem framkvæmdaaðili setur áform sín fram heyrir undir íslenska ríkið en á slíkum svæðum ber framkvæmdaðila að leita leyfis af hálfu ríkisins og jafnhliða taka mið af því að slík svæði falla undir útboðsskyldu ríkisins hafi ríkisvaldið á annað borð áhuga á að leggja jafn dýrmætar lendur undir virkjanir og eða annað áhrifamikið landrask.
- Gera þarf grein fyrir efnispörf, bæði magni og gerð efnis, hvort efni verði tekið á opnum efnistökusvæðum eða hvort fyrirhugað er að opna ný og hversu mikið efni er ráðgert að taka á hverjum stað. Ef opna á ný efnistökusvæði þarf að meta umhverfisáhrif efnistöku.
- Gera þarf grein fyrir því hvernig tengimöguleikar falla að framtíðarhugmyndum Landsnets um uppbyggingu flutningskerfisins á SV-horninu og fjalla um möguleg áhrif tenginga á afhendingargæði raforku. Hafa þarf samráð við Landsnet við matið.
- Sýna þarf legu allra valkosta fyrir tengingu við flutningskerfið á korti og meta áhrif mismunandi valkosta á þá umhverfisþætti sem skoðaðir eru í umhverfismatinu.
- Meta þarf áhrif framkvæmdarinnar á landnotkun. Vinna þarf áhættumat fyrir raflínur og heitavatnslögn á áhrifasvæði framkvæmdarinnar. Meta þarf möguleg áhrif framkvæmdarinnar á framkvæmdatíma, rekstrartíma og við frágang að rekstrartíma loknum ásamt því að leggja til mótvægisáðgerðir ef þörf krefur. Sýna þarf staðsetningu raflína, lagna og mannvirkja og einnig vegi vegna framkvæmdarinnar á korti.
- Gera þarf grein fyrir þoli vindmylla gagnvart aftakaveðri.
- Af umsögnum og athugasemdum við tillögu að matsáætlun má ráða að fyrirhuguð staðsetning vindorkuvers á Mosfellsheiði snerti ríka hagsmuni í flugi, ekki síst æfinga- og kennsluflug smærri flugvéla.
- Mikilvægt er að metin verði samlegðaráhrif við önnur vindorkuáform á Mosfellsheiði sbr. áform Zephyr um allt að 200 MW vindorkuver á nálægum slóðum.
- Gera þarf grein fyrir niðurstöðum mats á skuggaflökti frá vindmyllum og sýna á loftmynd eða korti hvar þess gætir, einkum með tilliti til áhrifa á íveruhús, ferðamannastaði, útivistarsvæði, ferðaleiðir og vegi.
- Við mat á áhrifum á landslag og ásýnd þarf að gera sérstaka athugun á áhrifum lýsingar á ásýnd og myrkurgæði.
- Fuglarannsóknir þurfa að ná yfir allt framkvæmdasvæðið og nágrenni. Leggja þarf mat á töpuð búsvæði með þéttleikamælingum í mismunandi búsvæðum. Upplýsa þarf um það hvaða fuglar verða helst í árekstrarhættu við vindmyllur og hver eru líkleg afföll þeirra. Landvernd vill minna á í þessu sambandi að enn hefur vindorkuiðnaðinum ekki tekist þrátt fyrir tilraunir að þróa búnað sem dregur úr áflugshættu fugla.

- Meta skal áhrif framkvæmdarinnar á ferðapjónustu og útivist, m.a. með hliðsjón af vönduðu sýnileikakorti og mati á áhrifum á landslag og ásýnd og framkvæmda skoðanakannanir meðal ferðamanna gagnvart vindorkuverinu.
- Fjalla þarf um og meta áhrif framkvæmdarinnar á forsendur verndar og verndargildi verndarsvæða.
- Sýna þarf menningarminjar á korti eða loftmynd af framkvæmdasvæðum og leggja mat á áhrif á einstakar minjar og minjaheildir alls staðar þar sem vænta má beinna áhrifa vegna jarðrasks.
- Í frummatsskýrslu þarf að fjalla um meðhöndlun mengunarefna, möguleg mengunartilvik og leggja mat á áhrif þeirra á umhverfið. Sýna þarf sömuleiðis fram á með staðreyndum hætti að endurvinnsla og/eða endurnýting á spöðum vindorkumannvirkja sé ásættanleg en Landvernd minnir á í þessum efnum að enn er verið að grafa spaða í jörðu á iðnaðarsvæðum erlendis þar sem ekki hefur tekist að ná tilskyldum árangri í förgun og endurvinnslu eða endurnýtingu án umtalsverðra mengunaráhrifa.
- Í frummatsskýrslu þarf að greina frá áætlaðri hættu á ískasti frá vindmyllum.
- Í frummatsskýrslu þarf að leggja fram áætlun um vöktun umhverfisáhrifa eftir að framkvæmdum er lokið og vindorkuverið er komið í rekstur, eftir því sem við á.
- Framkvæmdaaðili þarf að sýna fram á hvar ætlunin sé að fá jöfnunarorku sem og þarf framkvæmdaaðili að tilgreina í hvað á að nýta orkuna og þá til hvaða orkuskiptaverkefna.
- Skilgreina þarf áformað framkvæmdasvæði með tilliti til víðernisupplifunar

Lokaorð

Landvernd leggur enn og aftur áherslu á hversu óhepplegt sé að búið sé að setja fram allar þær matsáætlanir sem raun ber vitni án þess að sérstök umgjörð með lögum og reglum hafi verið sköpuð um vindorkuiðnaðinn. Því telur Landvernd ekki tímabært að leggja fram slík áform eins og Orkuveitan hefur lagt á borðið um vindorkuver við Dyraveg.

Með vinsemd og virðingu, fh. stjórnar Landverndar

Þorgerður María Þorbjarnardóttir formaður

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Þetta væri óafturkræf eyðilegging á mjög svo ósnortinni náttúru í næsta nágrenni við Reykjavík. Þarna er hægt að komast upp á heiði og upplifa fulgalíf, mólendi, tjarnir, sjá refi, læki og lautir, og það í 15 mínútna fjarlægð frá Reykjavík.

Byggð á Reykjavíkursvæðinu hefur verið að teygja sig smátt og smátt m.a. í austur í gegnum tíðina og mun þetta svæði, sem útivistarsvæði, bara verða mikilvægara og mikilvægara fyrir fólk á höfuðborgarsvæðinu.

Eyðileggingin mun ekki aðeins vera sjónræn og hljóðræn heldur mun uppsetning og aðbúnaður skemma þvílíkan hluta af því náttúru- og dýralífi sem hefur verið þarna í þúsundir ára.

Við Íslendingar sem og aðkomumenn munum svo þurfa að gjóa þessu augum í hvert skipti sem við keyrum austur úr Reykjavík sem og úr stofuglugganum hjá okkur.

Þetta er eitthvað sem við mundum sjá eftir, svona fórnir á náttúrunni fyrir orkuna eru ekki þess virði. Þetta er skref sem ég vil alls ekki taka.

Höfundur: Björn Óli Harðarson

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi. Það hefur margoft komið fram, að það er til næg raforka á Íslandi aðeins þarf að styrkja flutningsnetið. Það er því með ólíkindum að til umræðu sé að eyðileggja ósnortið land til þess að koma upp vindmyllugarði, þegar önnur lönd sem hafa slæma reynslu af slíku eru að reyna í ríku mæli að losa sig við þennan ófögnuð sem veldur gífurlegri sjónmengun, loftmengun og hávaðamengun svo aðeins fátt eitt sé nefnt. Hvernig væri að læra af reynslu annarra þjóða.

Höfundur: Guðrún Drífa Kristinsdóttir

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Umsögnin er send fyrir hönd Flugmálafélags Íslands.

Stjórn Flugmálafélags Íslands leggur áherslu á að við mat á virkjunarkostum verði haft víðtækt og náð samráð við frjáls félagasamtök og rekstraraðila í flugstarfsemi, auk opinberra aðila sem að málinu koma svo sem Samgöngustofu og Isavia. Líklegt er að tilkoma vindorkugarða á þessu svæði hefði verulega neikvæð áhrif á starfsemi þessara aðila og gæti stefnt þeirri uppbyggingu sem orðið hefur í starfsemi hinna ýmsu félaga í hættu.

Sjá nánari umsögn í fylgiskjali.

Höfundur: Ágúst Hrafnkelsson

Sent inn þann: 28.04.2025

Viðhengi:

97.1.FMÍ umsögn um matstillögu vegna vindorkugarðs við Dyraveg 28 04 2025.pdf

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 28. apríl 2025

Umsögn um matsáætlun til kynningar vegna vindorkugarðs við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi

Í fyrri athugasemdum sínum til Skipulagsstofnunar vegna fyrirhugaðs vindorkugarðs á Mosfellsheiði vakti Flugmálafélag Íslands athygli á því að í tillögu að matsáætlun væri umfjöllun um mat á áhrifum á flugfrelsi og flugöryggi mjög rýr og gilda að mestu sömu sjónarmið varðandi framsetta matsáætlun til kynningar vegna vindorkugarðs við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi. Fyrirhuguð staðsetning þess vindorkugarðs er innan skilgreinds æfingasvæðis fyrir kennslu- og einkaflug og myndi stórkostlega skerða möguleika til nýtingar svæðisins ef af byggingu vindorkugarðsins yrði. Svæðið sem kallast Austursvæði er helsta æfingasvæðið af þessu tagi á suðvesturhorninu en sambærileg svæði sem skilgreind hafa verið á Reykjanesi eru gjarnan lokuð vegna blindaðflugs að flugvöllum í Keflavík og Reykjavík. Í eðlilegu árferði hefur verið mikið um útsýnisflug í nágrenni Hengilsins, ekki síst á vegum þyrilþjónustufyrirtækja. Þá fer verulegur hluti sjónflugsumferðar til og frá Reykjavík um þetta svæði.

Meðal atriða sem stjórn Flugmálafélags Íslands hefur bent á að mikilvægt sé að tekið verði tillit til við mat á umhverfisáhrifum vegna vindorkugarða á þessu svæði eru eftirfarandi:

1. Neikvæð áhrif tilkomu vindorkugarðs á flugfrelsi og sjónflugsumferð um svæðið vegna skerðingar á nýtanlegu loftrými sökum hæðar vindmylla, þ.m.t. áhrif á nýtingu sýnilegra kennileita til aðgreiningar sjónflugsumferðar og tenginga við skilgreindar sjónflugsleiðir til og frá Reykjavíkflugvelli.
2. Áhrifasvæði ókyrrðar frá vindmyllum og möguleg áhrif hennar á sjónflugsumferð á Mosfellsheiði og í Austursvæði, þ.m.t. áhrif á nýtingu á flugvellinum á Sandskeiði sem miðstöðvar svifflugs og sem æfingaflugvallar fyrir kennslu- og einkaflug á höfuðborgarsvæðinu.
3. Neikvæð áhrif sem tilkoma vindorkugarðs á þessu svæði myndi hafa á nýtingu Austursvæðis eins og það er skilgreint í flugmálahandbók útgefinni af Samgöngustofu og þar með á þjálfun flugmanna og starfsemi flugskóla í nágrenni höfuðborgarsvæðisins.
4. Mat á neikvæðum áhrifum á nýtingu skráðra og óskráðra lendingarstaða og flugvalla í nágrenni svæðisins og áhrif á flugöryggi ef notagildi þeirra telst skert.

Þótt ýmis önnur neikvæð áhrif af uppsetningu og rekstri vindmyllugarða af þessum toga séu þekkt hafa þau ekki sérstaklega verið tilgreind í umsögnum Flugmálafélagsins sem hefur kosið að beina sjónum sínum að alvarlegum og neikvæðum áhrifum á flugöryggi og flugfrelsi. Aðrir umsagnaraðilar, þ.m.t. öryggisnefnd Félags íslenskra atvinnuflugmanna, Samgöngustofa og forsætisráðuneytið hafa jafnframt lagt áherslu á mikilvægi þessa málaflokks í umsögnum sínum. Neikvæð áhrif á flugöryggi verða ekki auðveldlega milduð með uppsetningu viðvörunarljósa á vindmyllur í samræmi við reglugerð og verður því að gera kröfu um að verulega aukin áhersla verði lögð á þennan málaflokk í umfjöllun um virkjunarkosti, einkum á sviði vindorku.

Stjórn Flugmálafélags Íslands leggur áherslu á að við mat á virkjunarkostum verði haft viðtækt og náið samráð við frjáls félagasamtök og rekstraraðila í flugstarfsemi, auk opinberra aðila sem að málinu koma svo sem Samgöngustofu og Isavia. Ljóst er að tilkoma vindorkugarða á þessu svæði hefði verulega neikvæð áhrif á starfsemi þessara aðila og gæti stefnt þeirri uppbyggingu sem orðið hefur í starfsemi hinna ýmsu félaga í hættu.

Virðingarfyllt,

f.h. stjórnar Flugmálafélags Íslands

Agúst Hrafnkelsson
Agúst Hrafnkelsson,
varaforseti

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég mótmæli hér með fyrirhuguðum vindorkuveri við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Svæðið í kringum Hengilinn er einstakt útivistarsvæði,og þá sérstaklega Marardalurinn liggur vestan við Skeggja.

Fyrirhugaður túrbínur mun gnæfa yfir svæðið og eyðileggja þennan einstaka stað.

Einnig er munu þessar risa túrbínur vera sýnilegar víða að sökum stærðar.

Höfundur: Sigríður Brynjólfsdóttir

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Orkulögmál #1:

Aldrei má myndast stjórnlaust ástand eins gerist með vindmyllugarða - hvar aftekin orka úr vindinum skapar skuld sem jafnast með sviftivindum af óvissri stærð, sem og hávaða og mengun í ómældu magni - og það á meðan Sólarbúskapurinn fer fram í algerri þögn og þarf enga innviði !

Í eðli sínu er stjórnlaust ástand útilokað í sólarrafmagni, enda lifir kerfið á dagsbirtusbirtu einni saman, en eftirfarandi **Tilvísun I** sýnir vel það stjórnleysi sem er innbyggt í vindorkugarða sem er á pari við náttúruhamfarir og stórslys.

Orkulögmál #2:

Sólarbúskapur einstakra húspaka minnkar í eðli sínu álag á dreifikerfi og virkjanir - öfugt við vindmyllugarða sem valda yfirálagi - að því marki að styrkja þarf og fjölga rafhlífum, sem og að fjölga bakgrunnsvirkjunum, svo sem vatnsafls- og varma virkjunum, fyrir utan óafturkræf spjöll á ósnotnum víðernum og lífríkinu. Húspök í heiminum eru áætluð vera ~ 300000 km² - sem gefa ~ 40 m² af sólarcellum á hvert mannsbarn á Jörðinni, svo við erum að tala um tugi Terawatta í afli, sjá **Tilvísun II**. Það þarf því enga nýja innviði, enda riðstraumsmjatlavélar partur af kerfinu, og mun því Sólarbúskapur draga verulega úr álagi á rafdreifikerfi og vatnsaflsvirkjanir, og draga þannig úr þörf fyrir nýjar risavirkjanir !

Orkulögmál #3:

Sólarcellur eru nú að fara inn í 33% skilvirknistigið - og þurfa enga innviði eins og vindmyllur, þar sem sólarcellur eru einfaldlega festar á fleti sem þegar eru til eða fyrirhugaðir, með einföldustu mögulegu umbreytingarkeðju "Ljóseindar í rafstraum" og eru því ósambærilegar við vindorku, sem hýsir langa umbreytingarkeðju með mörgum skrefum til að fá flókna vélræna umbreytingu í rafmagn með steinaldartækni. Vindorka er því 100 sinnum dýrari þar sem hún þarf 10000 sinnum meiri verklegar framkvæmdir með tröllauknum vélakosti til að grafa djúp grunnmannvirki sem akkeri fyrir allt að 300 metra ofurturna sem munu þurfa vélar sem aldrei hafa sést á Íslandi áður og skilja eftir sig óbætanleg djúp ör á náttúrunni í stórum stíl, sem og á lífríkinu.

Tilvísun I: https://www.researchgate.net/publication/380127945_Scattering_distance_vs_latitude_of_sunlight_in_lower_stratosphere_and_troposphere_with_respect_to_Solar_Energy_Harvesting

Tilvísun II: Worldwide rooftop photovoltaic electricity generation may mitigate global warming: <https://www.nature.com/articles/s41558-025-02276-3>

Höfundur: Guðlaugur Kristinn Óttarsson

Sent inn þann: 28.04.2025

Viðhengi:

99.1.ATHUGASEMDIR VEGNA VINORKUGARÐA ORKUVEITUNNAR 2025 - MSP.pdf

Orkulögmál #1:

Aldrei má myndast stjórnlaust ástand eins gerist með vindmyllugarða - hvar aftekin orka úr vindinum skapar skuld sem jafnast með sviftivindum af óvissri stærð, sem og hávaða og mengun í ómældu magni - og það á meðan Sólarbúskapurinn fer fram í algerri þögn og þarf enga innviði !

Í eðli sínu er stjórnlaust ástand útilokað í sólarrafmagni, enda lifir kerfið á dagsbirtusbirtu einni saman, en eftirfarandi **Tafla I** sýnir vel það stjórnleysi sem er innbyggt í vindorkugarða sem er á pari við náttúruhamfarir og stórslys:

Scattering distance vs latitude, of sunlight, in lower stratosphere and troposphere, with respect to Solar Energy Harvesting

Conference Paper Apr 2024 · Solar Energy drives both Hydro- and Wind pow...

Windspeed m / s	Windspeed* km / h	Wind Power Density W / m ²	W.P.D. measured in Suns 1 = 1200 W/m ²	NOTES
0.0	0.0	0.0	0.000	
1.0	3.6	0.6	0.000	
1.2	4.3	1.0	0.001	
1.4	5.2	1.6	0.001	
1.7	6.2	2.8	0.002	
2.1	7.5	4.9	0.004	
2.5	9.0	8.5	0.007	
3.0	11	15	0.012	> 1% Sun
3.6	13	25	0.021	
4.3	15	44	0.036	
5.2	19	76	0.063	
6.2	22	131	0.109	> 10% Sun
7.4	27	226	0.188	
8.9	32	390	0.325	~ 1/3 Sun
11	39	674	0.561	
13	46	1,164	0.970	~ 1 Sun
15	55	2,011	1.68	> 1 Sun
18	67	3,476	2.90	
22	80	6,006	5.01	
27	96	10,379	8.65	
32	115	17,935	14.9	> 10 Suns
38	138	30,991	25.8	
46	166	53,553	44.6	
55	199	92,539	77.1	
66	238	159,907	133	> 100 Suns
79	286	276,920	230	

Tafla I

Orkulögmál #2:

Sólarbúskapur einstakra húspaka minnkar í eðli sínu álag á dreifikerfi og virkjanir - öfugt við vindmyllugarða sem valda yfirálagi - að því marki að styrkja þarf og fjölga raflínum, sem og að fjölga bakgrunnsvirkjunum, svo sem vatnsafls- og varma virkjunum, fyrir utan óafturkræf spjöll á ósnotrnum víðernum og lífríkinu.

Húspök í heiminum eru áætluð vera $\sim 300000 \text{ km}^2$ - sem gefa $\sim 40 \text{ m}^2$ af sólarsellum á hvert mannsbarn á Jörðinni, svo við erum að tala um tugi Terawatta í afli. Það þarf því enga nýja innviði, enda riðstraumsmjatlavélar partur af kerfinu, og mun því Sólarbúskapur draga verulega úr álagi á rafdreifikerfi og vatnsaflsvirkjanir, og draga þannig úr þörf fyrir nýjar risavirkjanir !

Tilvísun I:

Rooftop photovoltaic (RPV) is often understood as a niche contribution to climate change mitigation. However, the global potential of RPVs to mitigate global warming is unknown. Here we map the global rooftop area at 1-km resolution, quantifying 286,393 km² of rooftops worldwide through geospatial data mining and artificial intelligence techniques. Using nine advanced Earth system models from the coupled model intercomparison project phase 6, we reveal that RPVs could substantially contribute to reducing global temperatures by 0.05–0.13 °C before 2050. Region-specific analysis underscores the variability in RPV potential and the necessity of tailored approaches to optimize RPV deployment, considering local solar resources, existing infrastructure and grid carbon intensity. Our findings reveal that leveraging RPV systems offers a viable and impactful strategy for reducing carbon footprints and combating climate change globally, while advocating targeted interventions to enhance the benefits of RPVs, particularly in areas with high solar radiation or rapid urbanization:

Worldwide rooftop photovoltaic electricity generation may mitigate global warming:

<https://www.nature.com/articles/s41558-025-02276-3>

Orkulögmál #3:

Þar sem Ísland stendur nú frammi fyrir yfirtöku erlendra vindorkuverksmiðja með sterk pólitísk staðbundin tengsl er tímabært að nefna aðra kosti, því Sólarsellur eru nú að fara inn í 33% skilvirknistigið - og þurfa enga innviði eins og vindmyllur, þar sem sólarsellur eru einfaldlega festar á fleti sem þegar eru til eða fyrirhugaðir, með einföldustu mögulegu umbreytingarkeðju "Ljóseindar í rafstraum" og eru því ósambærilegar við vindorku, sem hýsir langa umbreytingarkeðju með mörgum skrefum til að fá flókna vélræna umbreytingu í rafmagn með steinaldartækni.

Vindorka er því 100 sinnum dýrari þar sem hún þarf 10000 sinnum meiri verklegar framkvæmdir með tröllauknum vélakosti til að grafa djúp grunnmannvirki sem akkeri fyrir allt að 300 metra ofurturna sem munu þurfa vélar sem aldrei hafa sést á Íslandi áður og skilja eftir sig óbætanleg djúp ör á náttúrunni í stórum stíl, sem og á lífríkinu.

Þannig að ef þjóðin vill raforkukerfi með núll-innviðum, þá eru sólarsellur settar upp á núverandi og skipulagða vegg og hallandi þök sem leiða beislaða orkuna milliliðalaust beint inn í næsta 230/400 VAC 50 Hz staðar- eða landsnet.

Tilvísun II:

Solar-cells are now entering the post 33% efficiency level, and as of now, need no infrastructures, as they are simply mounted on widely available surfaces already existing or planned, with the simplest possible conversion chain of "Photon to electric current" and are thus un-comparable to wind-power, which hosts a long conversion chain with multiple steps to obtain the complex mechanical to electrical transformation with stone-age technology.

Wind-power is thus 100x more expensive as it needs 100000x more manual labour using monstrous machinery to dig deep basement structures many-stories high as anchors for the super towers of up to 300 meters which will need machinery that has never been seen in Iceland before and will leave un-reparable deep scars on nature on a vast scale.

So if one wants Zero-Infrastructure power system, then one installs solar-cells on existing and planned walls and slanting roofs which feeds the harnessed power directly into the nearest 230/400 VAC 50 Hz Local- or National Grid:

https://www.researchgate.net/publication/380127945_Scattering_distance_vs_latitude_of_sunlight_in_lower_stratosphere_and_troposphere_with_respect_to_Solar_Energy_Harvesting

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

“Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórnar verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.”

Höfundur: Lea Karitas Gressier

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég mótmæli harðlega fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi. Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Höfundur: Gunnar Sigurðsson

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Sem íbúi í ofanverðum Mosfellsbæ vil ég mótmæla áformum um vindmyllugarð við Dyraveg við Mosfellsheiði. Vindmyllur eru tröllaukin mannvirki um 160-210 m háar og munu hafa veruleg sjónræn áhrif. Þær munu vera vel sýnilegar frá ofanverðum Mosfellsbæ þar sem fjöldi fólks býr heilsársbúsetu. Einnig er Mosfellsheiði með Hengli og Bláfjallasvæði vinsælt útivistarsvæði fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er mikilvægt fyrir gönguferðir, hesamennsku og náttúruskoðun bæði vetur og sumar. Vindmyllugarður mun hafa veruleg neikvæð áhrif á upplifun ferðafólks svo sem á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins.

Vitað er að vindmyllur ógna fuglum auk þess sem þær skapa hættu fyrir svifflug sem er með aðsetur á Sandskeiði auk þess sem flug svifvængja og svifdreka er stundað í nágrenni Hengils og Bláfjalla. Þörf fyrir nýja raforku hefur verið stórlega ofmetin þar sem áform opinberra aðila hafa miðast við allt að 100 % aukningu á raforkuframleiðslu fram til ársins 2040. Þá er gert ráð fyrir stórfelldri uppbyggingu vindmyllugarða til framleiðslu á rafeldsneyti til að koma í stað hefðbundins jarðefnaeldsneytis til að tryggja kolefnishlutleysi. Aðrar lausnir svo sem aukin framleiðsla á lífeldsneyti, aukin bein nýting á raforku í skip og farartæki og bætt nýting á núverandi raforku standa til boða í stað þessara áforma.

Ég skora á Orkuveituna að endurskoða þessi áform með tilliti til neikvæðra og óafturkræfra breytinga á umhverfi íbúa landsins. Leitað verði annarra leiða sem ekki valda jafn miklu raski á náttúru, landslag og útivistarsvæði Íslendinga.

Höfundur: Egill Þórir Einarsson

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég er alfarið á móti vindmylluvæðingu á fallega landinu okkar, nóg er til af fossum og jarðvarma. Við eigum að vernda náttúruna og fuglana okkar fyrir þessum ógnastóru og ljótu vindmyllum. Ekki einu sinni búið að finna nógu góða leið til að farga þessu þegar þetta bilar/skemmist. Ernir eru í útrýmingahættu og það er nógu góð ástæða. Auk þess þá er þetta sjónmengun, hljóðmengun og hættuleg flugumferð. Það er þegar farið að draga úr þessu í öðrum löndum svo hættum að halda að þetta verði öðruvísi hér. Að lokum á auðvitað að fylgja rammaáætlun.

Bestu kv. Áslaug Björk Eggertsdóttir

Höfundur: Áslaug Björk Eggertsdóttir

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég geri alvarlegar athugasemdir við að vindmyllur rísi á því svæði sem fyrirhugað er í þessu verkefni.

Sjónmengun af þeim er gríðarleg og algjörlega óásættanleg.

Áhrif vindmylla á fuglalíf eru gríðarleg á neikvæðan hátt.

Plastmengunin þegar spaðarnir tæstast upp veldur óafturkræfum og óásættanlegum skaða á nærumhverfi vindmyllanna.

Fyrirhugað svæði er nýtt til beitar sauðfés á sumrin. Plastmengað lambakjöt af sauðfé sem var á beit við vindmyllurnar er skelfileg framtíðarsýn.

Ferðaþjónusta er mikilvægasta atvinnugrein landsins, Ísland byggir ímynd sína á villtri náttúru og hreinleika og það eru gæðin sem ferðamenn sækja í. Vindmyllur eru í algjörri andstöðu við þau gæði.

Þessi áform þarf að stöðva.

Höfundur: Rakel Jónsdóttir

Sent inn þann: 28.04.2025

Mál nr. 0454/2025 í Skipulagsgátt

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég mótmæli öllum vindmillu görðum á Íslandi. Vegna eyðilerringar þeirra og mengunar

Höfundur: Reynir Katrínarson

Sent inn þann: 28.04.2025

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

28. apríl 2025
2024-05-25/0.11.2

Efni: Umsögn Landsnets um matsáætlun fyrir vindorkugarð við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi

Landsneti barst, þann 31. mars 2025, beiðni um að veita umsögn um matsáætlun fyrir vindorkugarð við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi, mál nr. 454/2025 í Skipulagsgáttinni. Um er að ræða matsáætlun fyrir vindorkugarð með uppsett afl allt að 108 MW og mögulegan fjölda vindmylla allt að 15. Umsagnafrestur er til 28. apríl 2025.

Landsnet hefur farið yfir gögnin sem fylgdu erindinu. Hlutverk Landsnets er með lögum nr. 65/2003 að annast flutning raforku og kerfisstjórnun. Í umsögn Landsnets er fyrst og fremst tekin afstaða til málefna sem snúa að því.

Eins og fram kemur í kyntri matsáætlun liggur *Sogslína 3* norðan framkvæmdasvæðisins en hún er 220 kV loftlína á vegum Landsnets. Einnig liggur jarðstrengur *Nesjavallalínu 2* á sömu slóðum auk þess sem fleiri mikilvægar flutningslínur fyrirtækisins liggja norðan og sunnan svæðisins. Fyrirhugaður vindorkugarður virðist staðsettur í minnst 1 km fjarlægð frá þessum flutningslínunum, þannig að ólíklegt er að bygging vindmylla geti haft áhrif á þær.

Tenging við flutningskerfið

Í framkvæmdalýsingu í kafla 3.2.3 er fjallað um tengingu við flutningskerfið. Þar kemur fram að tenging vindorkugarðs við raforkuflutningskerfið fari eftir endanlegri stærð en að líkleg tenging yrði með jarðstreng að tengivirki Landsnets við Kolviðarhól. Jafnframt kemur fram að í umhverfismatsskýrslu verði fjallað um hvernig tengimöguleikar muni falla að framtíðarhugmyndum Landsnets.

Landsnet ítrekar mikilvægi þess að samráð verði haft við fyrirtækið um tengimöguleika og að fjallað verði um það í umhverfismatsskýrslu. Landsnet leggur á það mikla áherslu að greining á mögulegum tengingum við flutningskerfið, og útfærslum þar á, fari fram í samráði við Landsnet eins og lýst er í skilmálum fyrirtækisins um tæknilegar kröfur til vinnslueiningar, sbr. 7. kafla netmála Landsnets D1¹.

Brýnt er að huga sérstaklega að því að tengimöguleikar falli að framtíðarhugmyndum Landsnets um uppbyggingu flutningskerfisins á svæðinu. Enn fremur þarf að kanna sérstaklega hvort mögulegar jarðstrengslagnir frá vindorkuverinu að tengipunkti við flutningskerfið hafi áhrif á afhendingargæði raforku.

Landsnet mun óska eftir niðurstöðum kerfisgreininga framkvæmdaraðila á áhrifum fyrirhugaðs vindorkuvers á rekstur flutningskerfisins og ef þurfa þykir óska eftir frekari gögnum og greiningum frá framkvæmdaraðila.

¹ <https://www.landsnet.is/vidskipti/netmali/skilmalar-um-taeknilegar-krofur-til-vinnslueininga-d1/>

Kerfisáætlun

Í öðrum kafla matsáætlunarinnar er fjallað um skipulag og aðrar áætlanir. Þar eru m.a. tilgreindar gildandi skipulagsáætlanir og rammaáætlun. Landsnet vill í því sambandi benda á Kerfisáætlun Landsnets², sem var samþykkt af Orkustofnun 6. febrúar 2024, en auk þess bendir Landsnet að nú er til kynningar drö að Kerfisáætlun 2025-2036³.

Leyfi

Leyfi Landsnets þarf vegna tenginga við flutningskerfi fyrirtækisins. Einnig þarf leyfi Landsnets vegna vinnu nálægt flutningsvirki í rekstri, þar með talið háfermisflutninga undir háspennulínum fyrirtækisins.

Virðingarfyllt

Rut Kristinsdóttir
Sérfræðingur umhverfismála

² <https://landsnet.is/page/777a9be4-c458-4f10-b5ac-c37a4e7b168e>

³ <https://www.landsnet.is/kerfisaaetlun/>

Undirritunarsíða

Rut Kristinsdóttir

Undirritað af:
Rut Kristinsdóttir
1209675689
Dags: 28.04.2025
Tími: 13:03:59
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 8af66102-1cc1-
4097-8604-2ee5cad6c2a0

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Vélflugfélag Íslands kt.640985 0709 mótmælir hér með formlegum hætti - fyrirhuguðum “vindorkugarði við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi”

Vindmyllur á þessum stað eru gjörsamlega fráleit aðför að íslensku almannaflugi - Þarna er eitt helsta æfingasvæði flugnema og þeirra sem öðlast hafa íslensk flugréttindi – Myllurnar munu auk þess girða fyrir algengusta sjónflugsleið þeirra "austur fyrir fjall". Minnum á, að skv íslenskum lögum – er flugskírteinishöfum skylt að iðka flug í 10klst á ári - að viðlögðum missi flugréttindanna.

Landhæð þarna er um 300metrar / 1000 fet. og við blasir að myllurnar bæti öðrum 1000 fetum við - sem, er eðlileg flughæð á þessu svæði þegar fært er til sjónflugs – Þær munu því þrengja alvarlega möguleika þessara aðila til viðhalds flugréttinda sinna - Aðilanna sem er skylt að fljúga, en mega ekki afla tekna með flugi sínu. - - Sé 210 metra talan tilgreind með sama hætti og talið var eðlilegt við kynningu vindmyllanna í Þykkvabæ - vantar fótstallinn og lengd blaðs frá öxli upp í efstu stöðu.

f.h. Vélflugfélags Íslands

Þorkell Guðnason

Höfundur: Þorkell Guðnason

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórnar verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.

Hver og ein mylla kallar á steipt plan sem er á við Perluna að flatarmáli og tilheyrandi veg og raflínur. Því er af og frá að þetta séu afturkræfar framkvæmdir. Mitt helsta áhyggjuefni er að þetta mun gjörspilla varpi lóu og spóa á heiðinni en það eru tegundir í hættu sem íslendingar hafa skuldbundið sig til að vernda. 50% af öllum lóum og 30% af öllum spóum í heiminum verpa á Íslandi. Mun líka trufla verulega fluglínur annarra tegunda. Við erum að tala um 210 metrar hár myllur þegar spaðar eru í toppstöðu sem reystar eru á landi í 300-400 metra hæð yfir sjávarmáli. Mun þá sjást frá Ölfusi, Bláskógarbyggð, Grímsnes og Grafningshreppi, Mosfellsbæ, Reykjavík, Kjósarhreppi og Kópavogi.“

Höfundur: Arnór Sveinsson

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórna verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.

Höfundur: Ingeborg Andersen

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórnar verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.

Höfundur: Nanna Jónsdóttir

Sent inn þann: 28.04.2025

Til: Skipulagsstofnunar
Borgartúni 7b,
105 Reykjavík
skipulagsgatt@skipulag.is

Frá: Svifflugfélagi Íslands - SFÍ Sandskeiði
Suðurlandsvegi
161 Reykjavík
kt. 531170-0169
Netfang: svifflug@hotmail.com

Efni: Umsögn Svifflugfélags Íslands (SFÍ) um drög að matsáætlun Orkuveitu Reykjavíkur (OR) fyrir vindorkugarð við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi, mál nr. 454/2025.

Um Svifflugfélag Íslands (SFÍ).

Svifflugfélag Íslands (SFÍ) var stofnað árið 1936 og hefur haft aðsetur á Sandskeiðsflugvelli (BISS) við Víðilsfell allt frá árinu 1936, þ.e. í tæp 90 ár. Tilgangur félagsins er að stunda svifflug, að stuðla að útbreiðslu og auka þekkingu á íþróttinni. Félagið starfar samkvæmt viðurkenningu Samgöngustofu á DTO-handbók (yfirlýst þjálfunarskipuheild) og í samræmi við kröfur EASA (Flugöryggismálastofnun Evrópu / European Union Aviation Safety Agency).

Skráðir félagsmenn í SFÍ eru um 50 og iðkendur svifflugs töluvert fleiri. Félagið á sex svifflugur af fullkominni gerð, eina dráttarflugvél, dráttarspil og annan nauðsynlegan búnað til afnota fyrir félagsmenn og fyrir svifflugkennslu auk þess sem svifflugur í einkaeigu eru gerðar út frá Sandskeiðsflugvelli. Alls eru 26 svifflugur skráðar hjá Samgöngustofu. Félagið á umtalsverðar fasteignir á Sandskeiði, þar með talin tvö flugskýli, félagshús og geymsluskemmu.

Sandskeið er innan lögsagnarumdæmis Kópavogs. Í gildandi aðalskipulagi Kópavogs 2019-2024 segir:

Bls. 129, gr. 5.1.6 Flugvelli:

„Markmið: Sandskeiðsflugvöllur verði áfram miðstöð æfinga-, svif og vélflugs á höfuðborgarsvæðinu.“

„Á Sandskeiði er aðstaða fyrir Svifflugfélag Íslands. Byggir starfsemin á leyfi hreppsnefndar Seltjarnarneshrepps frá 1938 og samþykki bæjarráðs Kópavogs um stækkun athafnasvæðis árið 1993. Með árunum hefur félagið byggt upp aðstöðu sína þar í formi flugvallar, vélageymslu, flugskýlis og annars sem félagið hefur þörf á. Flugvöllurinn er innan vatnsverndarsvæðis sbr. samkomulag sveitarfélaganna á höfuðborgarsvæðinu frá 1997. Í reglum með samkomulaginu eru nokkur ákvæði sem varða atvinnurekstur og framkvæmdir og ber að hlíta þeim við skipulag og uppbyggingu við flugvöllinn.“

Bls. 130, Tafla 5-1. Yfirlit yfir flugvelli.

„Gert er ráð fyrir að Sandskeiðsflugvöllur verði áfram miðstöð æfinga-, svif- og vélflugs á höfuðborgarsvæðinu og skilgreina á hann sem flugvöllur án eldsneytisafgreiðslu.“

Vinna þarf deiliskipulag af svæðinu. Bent er á að deiliskipulag svæðisins skal vinna í samvinnu rekstraraðila flugvallarins og Kópavogsbæjar. Uppfylla skal öll skilyrði vatnsverndar og leita skal umsagnar heilbrigðisnefndar Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis. Sjá einnig ákvæði í kafla 1.8.3 Þjóðlendum.

Í umsögn Heilbrigðiseftirlits Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis, dagsett 25.05.2021, kemur m.a. fram að „Heilbrigðissamþykktin heimilar ekki byggingu aðstöðu s.s. flugskýla fyrir vélrífnaðar flugvélar. Flugvöllurinn er samkvæmt mengunarvarnarreglugerðum skilgreindur sem flugvöllur án eldsneytisaðstöðu. Eldsneytissala til vélfluga ótengd rekstri svifflugvallar er óheimil. Aukin umsvif vélflugs, einnig í formi snertilendinga er áhætta fyrir öryggi vatnsverndar, er ekki á forsendum vatnsverndar og því ekki æskilegt að hvetja til aukinna umsvifa þar. Það þarf að koma fram að um er að ræða flugvöll án eldsneytisaðstöðu.“

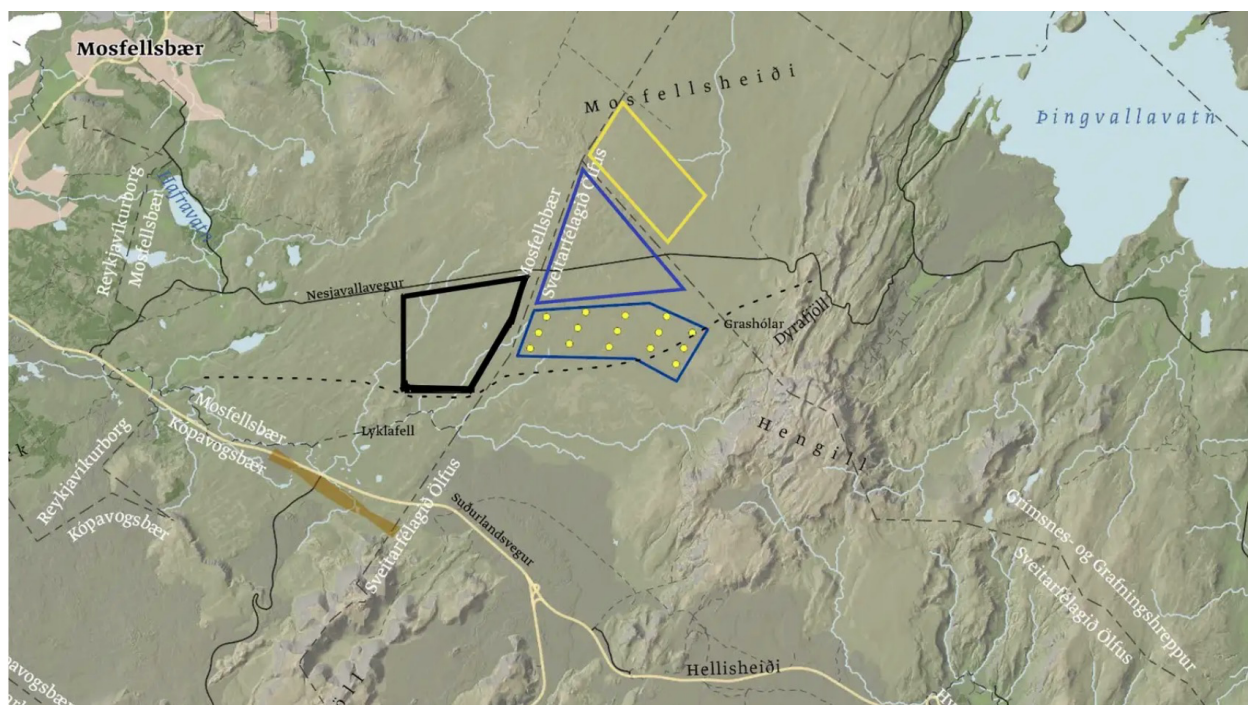
Stærð svæðis er um 56 ha.“

Neikvæð áhrif vindorkuvera á flugstarfsemi Svifflugfélags Íslands.

Fyrirhuguð staðsetning vindorkuvers við Dyraveg snerti ríka hagsmuni í svifflugi og öðru almannaflogi. Fyrirhuguð lóð vindorkuversins er þannig inni í miðju svonefnds Austursvæði, sem er mikilvægasta æfingasvæðið fyrir almannaflog á Íslandi og steinsnar frá skilgreindu flugsvæði Samgöngustofu fyrir svifflug, sbr. meðfylgjandi hluta úr flugleiðsögukorti Samgöngustofu.

Í ofanálág liggur fyrir að kynnt hafa verið áform um byggingu fjögurra vindorkuvera hlið við hlið á Mosfellsheiði með samtals 65 vindrafstöðvum, þ.e. vindorkuver OR við Dyraveg í Ölfushreppi (15 vindrafstöðvar, drög að matsáætlun kynnt), vindorkuver OR norð-austan við Lyklafell í Mosfellsbæ (20 vindrafstöðvar, áform tilkynnt af OR) og tvö vindorkuver Zephyr Iceland ehf norðan við vindorkuver OR við Dyraveg, annað í Ölfushreppi og hitt í Grímsnes- og Grafningshreppi (30 vindrafstöðvar, samþykkt matsáætlun, umhverfismat stendur yfir), sbr. meðfylgjandi kort.

Svifflug þarf mjög sérstakar aðstæður, veðurfar og landslag til hægt sé að stunda það. Hvers kyns truflun á þessum aðstæðum hefði í för með sér stórfelld neikvæð áhrif á möguleika til svifflugs í skilgreindum flugsvæðum á Mosfellsheiði og Sandskeiði/Bláfjöllum. Fyrirliggjandi rannsóknir á áhrifum vindorkuvera á vinda- og veðurfar gefa til kynna að fyrirhuguð vindorkuver á Mosfellsheiði muni valda stórfelldri truflun á náttúrulegu vinda- og veðurfari á áhrifasvæði umhverfis vindorkuverin í margra kílómetra radius, þar með talið í afmörkuðu loftþrymi svifflugs á Sandskeiði/Bláfjöllum, í Austursvæði og öðrum nærliggjandi svifflugsvæðum. Svifflug á umræddu svæði fer einkum fram undir 1.000 m hæð, við vestlægar, norðlægar og austlægar vindáttir, við termik-uppstreymi og við fjallabylgjuvind. Hvers kyns hæðarhindranir og truflanir á þessum náttúrulegu aðstæðum myndu skapa bæði stórfellda hættu fyrir öryggi svifflugs og hafa í för með sér að stórfellda skerðingu eða eyðileggingu á möguleikum til svifflugs á öllu flugsvæði SFÍ og þar með kippa grundvelli undan rekstri félagsins, sem er eina félagið á Íslandi sem stundar og kennir svifflug. Sambærilegar náttúrulegar aðstæður fyrir svifflug eru hvorki fyrir hendi á öðrum stöðum í námunda við höfuðborgarsvæðið né á nálægum stöðum á suðvesturhorni landsins og því lífsspursmál fyrir svifflug á Íslandi að forsendum svifflugs verði ekki raskað.

Skýrsla EASA um áhrif vindrafstöðva og vindraforkuvera á flugleiðir, flugvelli og flugöryggi.

Í nýlegri skýrslu Flugöryggismálastofnunar Evrópu, EASA, með heitinu „*Safety impact of wind turbines in the vicinity of aerodromes and air routes*“, er fjallað um áhrif vindrafstöðva og vindraforkuvera (samstæður af vindrafstöðvum) á flugöryggi, þar sem sjónum er einkum beint að mati á flugöryggi, viðbrögðum og mótvægisáðgerðum, sjá hér <https://www.easa.europa.eu/en/document-library/general-publications/safety-impact-wind-turbines-vicinity-aerodromes-and-air>

Höfundar skýrslunnar setja þar fram gögn sem sýna hvernig á að meta og vinna úr ógnum vindrafstöðva og vindraforkuvera við flugleiðir og flugöryggi, auk þess að mæla með reglugerðarbreytingum og viðbótum til að reyna að minnka hættuna með flugöryggið að leiðarljósi. Samkvæmt skýrslunni eru ýmsar hættur fylgjandi vindraforkuverum sem hafa bein og neikvæð áhrif á flugumferð og flugöryggi.

Niðurstöður rannsókna hafa sýnt fram á að vindrafstöðvar og vindraforkuver skapa mikla ókyrrð kringum sig, einnig þegar spaðarnir eru kyrrstæðir. Þó er hún mest þegar spaðarnir snúast og hafa háskólinn í Stuttgart og vísindamenn við FH Achen, háskóla hagnýtra vísinda í Þýskalandi varað flugmenn sérstaklega við því að fljúga í nágrenni vindrafstöðva og vindraforkuvera þar sem ókyrrðin af þeim getur bæði breytt afstöðu flugvéla mjög snögglega, gert stjórnhæfi þeirra lítið sem ekkert og við verstu aðstæður brotið flugvélar á flugi. Nokkur dauðaslys í flugi hafa verið rakin til þessa. Að sögn Jessica Tomaszewski og Julie Kay Lundquist við Colorado háskólann í Boulder getur iðustreymi frá vindraforkuverum náð yfir 50 km með vindi við stöðug lagskipt veðurskilyrði.

Skv. skýrslu EASA geta vindraforkuver valdið truflun á fjarskiptabúnaði og ratsjám. Þar sem bæði er töluverð umferð um svæðið yfir Mosfellsheiði og við Sandskeið rétt við Lyklafell er stórfelld hættu á að vindraforkuver á þessu svæði muni trufla mikilvæg fjarskipti og gefa flugumferðarstjórum ranga mynd (bókstaflega) af stöðu og staðsetningu loftfara á svæðinu. Loftför „hverfa“ eða „færast til“ bakvið vindraforkuver á ratsjármynd flugumferðarstjóra og það getur skapað hættu og aukið líkur á flugslysum. Slíkt er ekki ásættanlegt á neinn hátt og mun hafa verulega takmarkandi áhrif á loftþrymið og þrengja að flugumferð.

Með hliðsjón af framangreindum rannsóknum má ljóst vera að fyrirhuguð vindraforkuver á Mosfellsheiði munu hafa sérlega slæm og afdrifarík áhrif á alla flugumferð á suðvesturhorni landsins, þar sem um svæðið liggur ein af skilgreindum megináðflugsleiðum til og frá Reykjavíkurflugvelli sem hefur þannig jafnvel áhrif á aðflug inn til Keflavíkurflugvallar. Fyrirhuguð staðsetning vindraforkuveranna er í miðju skilgreinds æfingasvæðis lítilla loftfara, Austursvæði, og steinsnar frá skilgreindu svæði svifflugs á Sandskeiði/Bláfjöllum ásamt Sandskeiðsflugvelli (BISS) og mikilvægu svifflugsvæði við Hengil. Þannig er í raun allt almannaflug um suðvesturhorn landsins sett í uppnám með fyrirhuguðum vindraforkuverum.

Umfjöllun um flug í drögum að matsáætlun OR fyrir vindorkugarð við Dyraveg.

Í drögum að matsáætlun Orkuveitu Reykjavíkur (OR) fyrir vindorkugarð við Dyraveg er fjallað um mat á áhrifum vindorkuvera á flug án þess að komið sé inn á svifflug og starfsemi Svifflugfélag Íslands á Sandskeiðsflugvelli og skilgreindu flugsvæði svifflugs. Í matsáætlun OR er fjallað um mat á áhrifum vindorkuvers á flug með eftirfarandi hætti (undirstrikanir eru frá höfundi):

Bls. 11, 2.6 Flugöryggi:

„Vegna mikillar hæðar þarf að skoða hvort uppsetning vindmylla hafi áhrif á flugleiðir um svæðið og greina möguleg áhrif í samræmi við lög nr. 80/2022, um loftferðir, og reglugerð nr. 464/2007 um flugvelli.

Á Sandskeiði, í um 6 km fjarlægð frá framkvæmdasvæðinu, er flugvöllur á vegum ISAVIA auk tveggja flugbrauta fyrir svifflug. Á Hólmsheiði, í um 12 km fjarlægð, er einnig flugvöllur þar sem Heiði – Físfélag Reykjavíkur er með aðstöðu. Yfir framkvæmdasvæðinu og þar í kring fer fram æfingaflug fyrirsjónflug, en þar getur flug fariðniður í 150 hæð. Eins og sjá má á mynd 3.1 er vindorkugarðurinn ekki innan skilgreinds hindrunarflatar flugvallarins á Sandskeiði.

Til að tryggja að nýting vindorku á svæðinu skerði ekki öryggi flugumferðar verða þessi mál skoðuð í samráði við ISAVIA, eftir atvikum flugrekendur á svæðinu sem og þýrlurekendur. Þá mun Samgöngustofa verða umsagnaraðili í umhverfismatsferlinu, en hún hefur það hlutverk að gæta að flugöryggi. Stuðst verður m.a. við ákvörðun Samgöngustofu nr. 1/2019 þar sem settar eru fram lágmarkskröfur um lýsingu og merkingu hindrana utan áhrifasvæða flugvallarinnar í því skyni draga úr áhættu á flugslysum og óhöppum tengdu flugi. Í umhverfismatsskýrslu

verður fjallað nánar um þessa ákvörðun Samgöngustofu og hvernig vindorkugarður við Dyraveg fellur þar undir, þ.e. hvort þörf verði á uppsetningu flugöryggisljósa eða öðrum aðgerðum.“

Bls. 41, 6.1 Matsáætlun:

„Að auki mun Orkuveitan að eigin frumkvæði tilkynna eftirfarandi aðilum um auglýsingu matsáætlunarinnar: Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH), Ferðafélag Íslands, Útivist, Landvernd, Náttúruverndarsamtök Íslands, Markaðsstofa Suðurlands, Samtök ferðaþjónustunnar (SAF) og Flugmálafélag Íslands.“

Í matsáætlun OR er einungis minnst á að fyrirhugað vindorkuver OR sé „ekki innan skilgreinds hindrunarflatar flugvallarins á Sandskeiði.“. Vegna þess eðlis sviðs sem lýst hefur verið hér á undan má ljóst vera að áhrifasvæði vindorkuvera á Mosfellsheiði á sviðsflugi eru langt umfram það sem markast af skilgreindum hindrunarfleti Sandskeiðsflugvallar (BISS), bæði vegna hæðar vindrafstöðvanna og vegna þeirrar ókynnræðar sem frá þeim stafar. Fjarlægð vindorkuvera á Mosfellsheiði frá skilgreindum hindrunarfleti Sandskeiðsflugvallar er því engan veginn fullnægjandi mælikvarði í þessu sambandi.

Fyrir liggur auk þess að Zephyr Iceland ehf hyggst reisa tvö vindorkuver (30 vindrafstöðvar) norðan við og aðliggjandi að fyrirhuguðu vindorkuveri OR við Dyraveg (15 vindrafstöðvar). Ljóst er að stórfelldra neikvæðra samlegðaráhrifa mun gæta frá þessum þremur áformuðu vindorkuverum, með samtals 45 vindrafstöðvum, á náttúrulegt vinda- og veðurfar og á flugöryggi á flugssvæði SFÍ og á Austursvæði og því alls ófullnægjandi að einungis fari fram aðgreint mat á áhrifum hvers vindorkuvers fyrir sig á sviðsflug.

Krafa stjórnar Sviðsflugfélags Íslands (SFÍ).

Í ljósi stórfelldra og neikvæðra áhrifa vindrafstöðva og vindorkuvera á sviðsflug er það lífsspursmál fyrir félagið að ekki verði rökun á þeim sérstöku veðurfarsaðstæðum sem til staðar eru á hefðbundnum og skilgreindum flugssvæðum félagsins á Mosfellsheiði og við Sandskeiði/Bláfjöll.

Stjórn SFÍ krefst þess að OR láti fara fram ítarlega greiningu og mat á áhrifum vindorkuvers við Dyraveg á sviðsflugi sérstaklega, sem unnið verði í nánú samráði við SFÍ og sérfræðinga og stofnanir á viðkomandi sviðum þar sem m.a. verði horft til fyrirliggjandi athugasemda og umsagna um áhrifa vindorkuvera á flugmál, s.s. ákvörðun Skipulagsstofnunar „Allt að 200 MW vindorkugarður á Mosfellsheiði - Ákvörðun um matsáætlun“, dags. 9. mars 2021, merkt 202004099, sjá fylgiskjal. Í þessu sambandi er nauðsynlegt að litið verði sérstaklega til neikvæðra samlegðaráhrifa framantaldra þriggja vindorkuvera á náttúrulegt vinda- og veðurfar á flugssvæði SFÍ og á Austursvæði og möguleika til þess að stunda þar sviðsflug.

Stjórn SFÍ krefst þess jafnframt að tekið verði fullt tillit til loftrýmisparfa félagsins á áhrifasvæði vindorkuverkefna Mosfellsheiði, þ.m.t. vindorkuvers OR við Dyraveg.

SFÍ mótmælir enn fremur harðlega öllum áformum um vindorkuver á Mosfellsheiði þar sem grundvöllur sviðsflugs frá Sandskeiði er skertur eða eyðilagður og langvarandi starfsemi SFÍ förnáð.

Kópavogur, 27. apríl 2025

Virðingarfyllst,

f.h. stjórnar Sviðsflugfélags Íslands - SFÍ

Daníel H. Snorrason, formaður

Fylgigögn (pdf-skjöl):

1. Ákvörðun Skipulagsstofnunar, „Allt að 200 MW vindorkugarður á Mosfellsheiði - Ákvörðun um matsáætlun“, dags. 9.3.2021, merkt 202004099, útdráttur varðandi flugmál.
2. Umsögn Samgöngustofu um vindorkugarð Mosfellsheiði, dags. 22.10.2020

Allt að 200 MW vindorkugarður á Mosfellsheiði

Ákvörðun um matsáætlun

1 INNGANGUR

Þann 25. september 2020 barst Skipulagsstofnun tillaga Zephyr Iceland ehf. að matsáætlun vegna fyrirhugaðs vindorkugarðs á Mosfellsheiði innan Sveitarfélagsins Ölfuss og Grímsnes- og Grafningshrepps samkvæmt 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum, sbr. lið 3.02 í 1. viðauka laganna.

Skipulagsstofnun leitaði umsagna hjá Sveitarfélaginu Ölfusi, Grímsnes- og Grafningshreppi, Heilbrigðiseftirliti Suðurlands, Landsneti, Minjastofnun Íslands, Náttúrufræðistofnun Íslands, Orkustofnun, Samgöngustofu, Umhverfisstofnun, Veðurstofu Íslands og Vegagerðinni.

2 GÖGN LÖGÐ FRAM

Tillaga framkvæmdaraðila að matsáætlun: Allt að 200 MW vindorkugarður á Mosfellsheiði - Ölfusi og Grímsnes og Grafningshreppi. Mat á umhverfisáhrifum - Tillaga að matsáætlun. Zephyr Iceland, september 2020.

Umsagnir um tillögu að matsáætlun bárust frá:

- Sveitarfélaginu Ölfusi, dags. 22. október 2020
- Grímsnes- og Grafningshreppi, dags. 12. nóvember 2020
- Mosfellsbæ, dags. 30. október 2020.
- Heilbrigðiseftirliti Suðurlands, dags. 13. október 2020
- Landsneti, dags. 12. október 2020
- Minjastofnun Íslands, dags. 14. október 2020
- Náttúrufræðistofnun Íslands, dags. 14. október 2020
- Orkustofnun, dags. 17. nóvember 2020
- Samgöngustofu, dags. 22. október 2020
- Umhverfisstofnun, dags. 16. október 2020
- Veðurstofu Íslands, dags. 14. október 2020
- Vegagerðinni, dags. 15. október 2020
- Veitum, dags. 30. október 2020

Athugasemdir við tillögu að matsáætlun bárust frá:

- AOPA Iceland, dags. 12. október 2020
- Físfélagi Reykjavíkur, dags. 12. október 2020
- Flugfélaginu Geirfugli, dags. 13. október 2020
- Flugklúbbi Selfoss, dags. 14. október 2020
- Flugmálafélagi Íslands, dags. 14. október 2020
- Friðgeiri Guðjónssyni, dags. 13. október 2020
- Kára Guðbjörnssyni, dags. 13. október 2020

Skiptingastofnun telur að í frummatsskýrslu þurfi einnig að fjalla um og gera grein fyrir þoli vindmylla gagnvart náttúruvá, s.s. aftakaveðri.

Flugumferð, flugstarfsemi og flugöryggi

Í umsögn Samgöngustofu og athugasemdum er farið fram á að mat á áhrifum vindorkuversins taki til áhrifa á flugumferð, flugstarfsemi og flugöryggi. Bendir Samgöngustofa á að staðsetning á fyrirhuguðu vindorkuveri er innan marka Austursvæðis, loftrýmis sem Samgöngustofa hefur úthlutað til æfingaflugs lítilla loftfara. Einnig er bent á að vindorkuverið er nálægt svæði sem Samgöngustofa hefur úthlutað til svifflugs og Sandskeiðsflugvelli, en völlurinn er ætlaður sjónflugsumferð og notaður til æfinga og til dráttar á svifflugum. Fram kemur að fyrirhugað svæði undir vindorkuver er það fjölfarnasta á Íslandi hvað flugumferð varðar, bæði varðandi umferð í tengslum við ofangreint og umferð til og frá flugvöllum í Reykjavík, Keflavík og Tungubökkum í Mosfellsbæ. Einnig er flugumferð til og frá Hólmsheiði, sem er svæði sem úthlutað hefur verið af Reykjavíkurborg fyrir starfsemi fis-loftfara. Samgöngustofa bendir á að mat á áhrifum þarf að taka mið af þessari starfsemi hvað varðar áhrif þess að reisa hindranir sem ná ofar en lágmarkshæð loftfara og hvað varðar möguleg önnur áhrif vindmylla á flugumferð, bæði flugvélar sem og svifflugur sem nota uppstreymi til að halda sér á lofti en ekki hreyfilafli. Til dæmis þarf að skoða hvort vindmyllur geti skapað ókyrrð í lofti sem hefur neikvæð áhrif á öryggi loftfara.

Samgöngustofa telur ennfremur að mat á áhrifum þurfi að fela í sér greiningu á mögulegum áhrifum vindmylla á búnað sem notaður er við flugleiðsöguþjónustu, þ.e. kögunar-, fjarskipta-, leiðsögu- og veðurbúnað. Loks minnir Samgöngustofa á ákvörðun um merkingu og lýsingu hindrana utan áhrifasvæða flugvallar í því skyni að draga úr hættu á flugslysum og óhöppum tengdum flugi sem tók gildi í september 2019. Bendir Samgöngustofa á að fallist hún á að hindrun eða tækjabúnaður sé ekki þess eðlis að flugumferð stafi hættu af þá gilda engu að síður kröfur um merkingu og lýsingu slíkra hindrana sem beri að uppfylla.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að hann fellst á að í frummatsskýrslu verði fjallað um öll þau atriði sem tilgreind eru í umsögn Samgöngustofu og auk Samgöngustofu verði þar haft samráð við viðkomandi rekstrar- og hagsmunaaðila í flugi.

Af umsögnum og athugasemdum við tillögu að matsáætlun má ráða að fyrirhuguð staðsetning vindorkuvers á Mosfellsheiði snerti ríka hagsmuni í flugi. Beinir Skipulagsstofnun því til framkvæmdaraðila að hann leiti aðstoðar Samgöngustofu við undirbúning og framkvæmd mats á áhrifum vindorkuversins á flugumferð, flugstarfsemi og flugöryggi á svæðinu. Við matið þarf að horfa til fyrirbyggjandi athugasemda og umsagna um flugmál.

Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir þeim reglum sem gilda um litamerkingar og hindranalýsingu og hvernig áformað er að uppfylla þau skilyrði í vindorkuverinu á Mosfellsheiði. Sjá að öðru leyti kafla um landslag og ásynd lands að neðan.

Valkostir

Í tillögu Zephyr kemur fram að samanburður á framkvæmdakostum snúi fyrst og fremst að uppröðun vindmylla og því hve stórir og margir áfangarnir verða að teknu tilliti til mismunandi aflsetningar. Aðrir möguleikar á uppröðun vindmylla og áfangaskiptingu verða skoðaðir í frummatsskýrslu út frá rannsóknum á vindi og niðurstöðum á rannsóknum þeirra umhverfispátta sem skoðaðir verða í umhverfismatinu. Einnig verður fjallað um þann kost að aðhafast ekkert, þ.e. svokallaðan núllkost.

Í tillögu Zephyr kemur einnig fram að skoðaðir verði þeir valkostir við tengingu vindorkuvers við flutningskerfi raforku og mögulega einnig valkostir varðandi flutning vindmylluhluta frá höfn að fyrirhuguðu framkvæmdasvæði.

Í umsögn Minjastofnunar Íslands er minnt á að fornleifafræðingur þarf að skrá fornleifar á öllum svæðum þar sem jarðrask er fyrirhugað og að fornleifaskráningu þarf að framkvæma samkvæmt stöðlum Minjastofnunar.

Í frummatsskýrslu þarf að meta möguleg áhrif framkvæmdarinnar á fornleifar alls staðar þar sem vænta má beinna áhrifa vegna jarðrasks, s.s. vegna lagningar jarðstrengs. Sama á við um rask vegna lagningar vegs að svæði A. Leggja þarf mat á áhrif á einstakar minjar og minjaheildir og gera grein fyrir mótvægisáðgerðum eftir því sem við á. Sýna þarf staðsetningu minja á korti þar sem einnig er sýnd afmörkun áhrifasvæðis vegna beinna áhrifa af völdum jarðrasks.

Yfirborðsvatn og grunnvatn

Í umsögn Umhverfisstofnunar kemur fram að stofnunin telur að í frummatsskýrslu þurfi að fjalla um áhrif framkvæmda á vatnsbúskap þeirra vatnshlota sem verða fyrir áhrifum, sérstaklega vatnasvið Þingvallavatns.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að hann telur að framkvæmdirnar komi ekki til með að hafa áhrif á vatnasvið Þingvallavatns þar sem vindorkuverið er staðsett utan þess. Framkvæmdaraðili hyggst skoða þetta nánar í frummatsskýrslu og sýna afstöðu vindorkuversins til vatnasviða á korti.

Í frummatsskýrslu þarf að fjalla um meðhöndlun mengunarefna, möguleg mengunartilvik og leggja mat á áhrif þeirra á umhverfið.

Ískast

Í frummatsskýrslu þarf að greina frá áætlaðri hættu á ískasti frá vindmyllum og hvernig fyrirhugað er að bregðast við því.

Vöktun

Í frummatsskýrslu þarf að leggja fram áætlun um vöktun umhverfisáhrifa eftir að framkvæmdum er lokið og vindorkuverið er komið í rekstur, eftir því sem við á.

4 NIÐURSTAÐA

Í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum hefur Skipulagsstofnun farið yfir framlagða tillögu Zephyr að matsáætlun ásamt þeim umsögnum sem borist hafa stofnuninni og viðbrögðum framkvæmdaraðila við þeim. Skipulagsstofnun fellst á tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun með eftirfarandi athugasemdum.

1. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir löndunarstað og aðflutningsleiðum vegna flutnings aðfanga að framkvæmdasvæði og gera grein fyrir hvaða kröfur eru gerðar til löndunarstaðar, vega og brúa vegna löndunar og flutnings á búnaði, svo sem varðandi burðarþol, breidd og beygjur. Fjalla þarf um og þær vegaframkvæmdir sem ráðast þarf í vegna flutnings aðfanga og meta umhverfisáhrif þeirra á viðeigandi umhverfisþætti.
2. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir hvað gert er ráð fyrir að leyfi til vindorkuversins verði veitt til langs tíma sem og hvernig staðið verður að frágangi svæðisins að starfstíma loknum.
3. Í frummatsskýrslu þarf að birta upplýsingar um heildarflatarmál þess lands sem raskast við framkvæmdir, sundurliðað eftir vistgerðum. Sýna þarf staðsetningu vistgerða/vistlenda á korti þar sem einnig er sýnd afmörkun áhrifasvæðis vegna beinna áhrifa af völdum jarðrasks og svæði sem njóta sérstakrar verndar.

4. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir efnisþörf, bæði magni og gerð efnis, hvort efni verði tekið á opnum efnistökusvæðum eða hvort fyrirhugað er að opna ný og hversu mikið efni er ráðgert að taka á hverjum stað. Ef opna á ný efnistökusvæði minnir Skipulagsstofnun á að meta þarf umhverfisáhrif efnistöku.
5. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir því hvernig tengimöguleikar falla að framtíðarhugmyndum Landsnets um uppbyggingu flutningskerfisins á SV- horninu og fjalla um möguleg áhrif tenginga á afhendingargæði raforku. Hafa þarf samráð við Landsnet við matið.
6. Í frummatsskýrslu þarf að sýna legu allra valkosta fyrir tengingu við flutningskerfið á korti og meta áhrif mismunandi valkosta á þá umhverfisþætti sem skoðaðir eru í umhverfismatinu.
7. Í frummatsskýrslu þarf að meta áhrif framkvæmdarinnar á landnotkun. Vinna þarf áhættumat fyrir raflínur og heitavatnslögn á áhrifasvæði framkvæmdarinnar. Meta þarf möguleg áhrif framkvæmdarinnar á framkvæmdatíma, rekstartíma og við frágang að rekstartíma loknum ásamt því að leggja til mótvægisáðgerðir ef þörf krefur. Matið þarf að vinna í samráði við Landsnet og Veitur. Sýna þarf staðsetningu raflína, lagna og mannvirkja vegna framkvæmdarinnar á korti.
8. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir þoli vindmylla gagnvart aftakaveðri.
9. Af umsögnum og athugasemdum við tillögu að matsáætlun má ráða að fyrirhuguð staðsetning vindorkuvers á Mosfellsheiði snerti ríka hagsmuni í flugi. Beinir Skipulagsstofnun því til framkvæmdaraðila að hann leiti aðstoðar Samgöngustofu við undirbúning og framkvæmd mats á áhrifum vindorkuversins á flugumferð, flugstarfsemi og flugöryggi á svæðinu. Við matið þarf að horfa til fyrirliggjandi athugasemda og umsagna um flugmál.
10. Í frummatsskýrslu þarf að gera grein fyrir þeim reglum sem gilda um litamerkingar og hindranalýsingu og hvernig áformað er að uppfylla þau skilyrði.
11. Umhverfismat vindorkuvers á Mosfellsheiði verði nýtt til að bera saman umhverfisáhrif þeirra valkosta sem til greina koma. Slíkir valkostir geta falist í stærð/afli vindorkuvers, áfangaskiptri uppbyggingu, hæð vindmylla og tilhögun vindmylla auk núllkosta, þ.e. að ekki verði af uppbyggingu vindorkuvers á Mosfellsheiði.
12. Nálgun og framsetning mats á áhrifum á landslag og ásynd í frummatsskýrslu fylgi bestu starfsvenjum (e. best practice). Sérstaklega er bent á leiðbeiningar Scottish Natural Heritage hvað varðar mat á áhrifum á ásynd lands í því sambandi. Rökstyðja þarf og skýra sérstaklega í frummatsskýrslu ef brugðið er út af þeirri nálgun sem þar er mælt með. Skipulagsstofnun tekur afstöðu til þess hvort þau gögn eru fullnægjandi við yfirferð frummatsskýrslu sbr. 1. mgr. 10. gr. laga nr. 106/2000. Hafa þarf samráð við Skipulagsstofnun við ákvörðun um hvaða sjónarhorn verða valin til að lýsa ásyndarbreytingum, áður en frummatsskýrslu er skilað inn.
13. Í frummatsskýrslu þarf að greina frá niðurstöðum mats á skuggaflökti frá vindmyllum og sýna á loftmynd eða korti hvar þess gætir, einkum með tilliti til áhrifa á íveruhús, ferðamannastaði, útivistarsvæði, ferðaleiðir og vegi.
14. Við mat á áhrifum á landslag og ásynd þarf að gera sérstaka athugun á áhrifum lýsingar á ásynd og myrkurgæði.
15. Rannsóknir á fuglum með VP aðferð standi a.m.k. í tvö ár og spanni auk varptíma fartíma vor og haust (15. apríl til 31. maí og 1. ágúst til 15. september). Fuglarannsóknir nái yfir allt framkvæmdasvæðið. Leggja þarf mat á töpuð búsvæði með þéttleikamælingum í mismunandi búsvæðum. Upplýsa þarf um það hvaða fuglar verða helst í árekstrarhættu við vindmyllur og hver eru líkleg afföll þeirra.
16. Beitt verði radarmælingum (eða sambærilegum aðferðum) í eitt ár til að afla upplýsinga um umfang umferðar og flughæð fugla við fyrirhugað framkvæmdasvæði. Bera þarf niðurstöður radarmælinga undir Skipulagsstofnun, sem mun í samráði við

Jón Ágúst Jónsson
Skipulagsstofnun

Reykjavík, 22. október 2020
Tilv.:2003561 / HH6

Efni: Umsögn Samgöngustofu vegna fyrirætlana um vindorkugarð á Mosfellsheiði

Umsögn Samgöngustofu vegna fyrirætlana um vindorkugarð á Mosfellsheiði

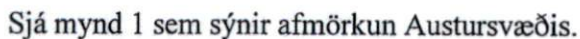
Samgöngustofa (SGS) byggir umsögn sína á tillögu að matsáætlun vegna vindorkugarðs á Mosfellsheiði sem dagsett er september.

Í tillögu að matsáætlun segir réttilega að Samgöngustofu sé heimilt að krefjast þess að vindmyllur verði merktar ef þær teljast hættulegar flugumferð sbr. 68 gr. laga um loftferðir nr. 60/1998. Samgöngustofa vill benda á að sama grein veitir stofnuninni víðtækari heimildir sbr.: „Samgöngustofu er heimilt að krefjast þess að tálmar utan svæðis sem skipulag tekur yfir, er vegna hæðar mega teljast hættulegir flugumferð, séu fjarlægðir eða merktir.“ Enn fremur segir í 69. grein sömu laga: „Samgöngustofu er heimilt að kveða svo á að eigi skuli setja upp eða nota og, sé því að skipta, að brott skuli nema eða færa í annað horf merki, ljós eða hljóðvirki, tæki er senda frá sér útvarpsbylgjur eða annan tækjabúnað sem telja má að flugumferð stafi hætta af.“

Með vísan í aðferðafræði við mat á áhrifum framkvæmdarinnar á umhverfið eins og henni er lýst í kafla 4 í tillögu að matsáætlun, þá kallar Samgöngustofa eftir því að mat á áhrifum vindorkugarðs taki til áhrifa á flugumferð á svæðinu enda er það framkvæmdaaðila að sýna fram á að flugumferð stafi ekki hætta af fyrirhuguðum vindorkugarði á Mosfellsheiði. Vill SGS í því skyni benda á eftirfarandi:

1. Staðsetning á fyrirhuguðum vindorkugarði er innan marka Austursvæðis, loftrýmis sem Samgöngustofa hefur úthlutað til æfingaflugs lítilli loftfara. Loftrýmið afmarkast af eftirfarandi hnitum/landfræðilegum staðsetningum: 640948N 0213117W, Grímannsfell, 641100N 0211318W, Svínanes við Þingvallavatn, 640137N 0212659W, 640327N 0212906W, 640433N 0213644W, 640700N 0213556W, Suðurendi Silungatjarnar, 640948N 0213117W.

Neðri hæðarmörk Austursvæðis eru jörð (landhæð jarðar) og efri mörk eru 3000 fet yfir sjávarmáli. Lágmarksflughæð loftfara í sjónflugi í Austursvæði er 500 fet yfir jörð nema nauðsynlegt sé vegna flugtaks og landingar, sbr. reglugerð um flugreglur nr. 770/2010.

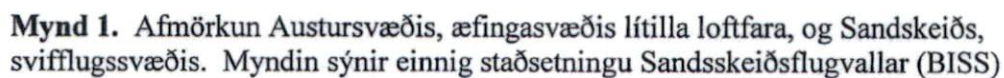

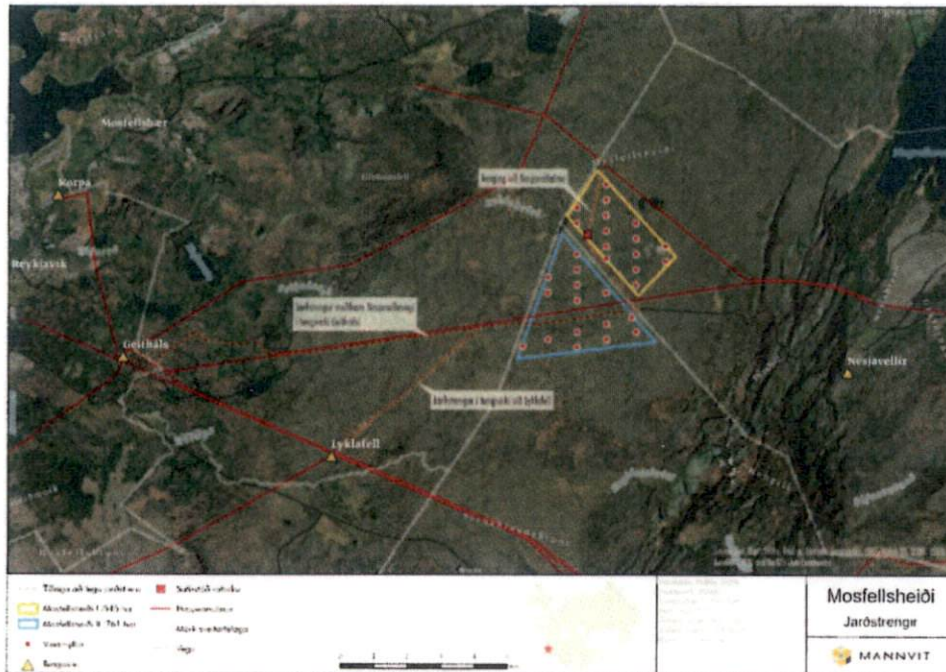
2. Staðsetning á fyrirhuguðum vindorkugarði er nálægt svæði sem Samgöngustofa hefur úthlutað til svifflugs, sjá mynd 1. Svæðið afmarkast af eftirtöldum hnitum: 640137N 0212659W, 635820N 0213814W, 635909N 0214210W, 640433N 0213644W, 640327N 0212906W.

Hæðarmörk eru þau sömu og fyrir Austursvæði, frá jörð til 3000 feta yfir sjávarmáli.

3. Staðsetning á fyrirhuguðum vindorkugarði er nálægt Sandskeiðsflugvelli, sjá einnig mynd 1, merking BISS.

Landhæð flugvallarins er 600 fet yfir jörðu. Flugvöllurinn er ætlaður sjónflugsumferð og notaður til æfinga og til dráttar á svifflugum.

Mynd 3.3 Loftmynd sem sýnir mögulega staðsetningu vindmylla og þrjár hugsanlegar leiðir Jarðstrengs.

Mynd 2. Möguleg staðsetning vindmylla, mynd 3.3. úr tillögu að matsáætlun vegna vindorkugarðs á Mosfellsheiði

Svæðið sem fyrirhugað er að reisa vindorkugarð á er það fjölfarnasta á Íslandi hvað flugumferð varðar, bæði hvað varðar þá starfsemi sem tilgreind er í liðum eitt til þrjú hér að ofan, en einnig hvað varðar flugumferð til og frá flugvöllum í Reykjavík, Keflavík, Tungubökkum í Mosfellsbæ. Einnig til og frá Hólmshéiði, sem er svæði sem úthlutað hefur verið af Reykjavíkurborg fyrir starfsemi fis-loftfara (sjá mynd 1, Heiði). Samgöngustofa bendir á að mat á áhrifum þarf að taka mið af þessari starfsemi hvað varðar áhrif þess að reisa hindranir¹ sem ná ofar en lágmarkshæð loftfara og hvað varðar möguleg önnur áhrif vindmylla á flugumferð, bæði flugvélar sem og svifflugur sem nota uppstreymi til að halda sér á lofti en ekki hreyfilafli. T.d. hvort vindmyllur geti skapað ókyrrð í lofti sem hefur neikvæð áhrif á öryggi loftfara sem starfrækt eru í Austursvæði og við Sandsheiði sem og þeirra sem eru á leið til og frá flugvöllum í Reykjavík, Keflavík, Tungubökkum í Mosfellsbæ og til og frá Hólmshéiði.

Þessu til viðbótar þarf mat á áhrifum að fela í sér greiningu á mögulegum áhrif vindmylla á búnað sem notaður er við flugleiðsöguþjónustu, þ.e. kögunar-, fjarskipta-, leiðsögu- og veðurbúnað, með vísan í 69. gr. laga um loftferðir. Þekkt er að hreyfing spaða getur haft truflandi áhrif á virkni kögunarbúnaðar, bæði á jörðu niðri sem og um borð í loftförum. Það sama á við um veðurratsjár, séu þær í notkun á svæðinu. Dæmi eru enn fremur um að vindmyllugarðar hafi haft neikvæð áhrif á virkni

¹ Sbr. rg. 464/2007

Hindrun (Obstacle): Allir hlutir, fastir eða hreyfanlegir (hvort heldur til bráðabirgða eða frambúðar) eða hlutar þeirra, sem eru á svæði ætluðu til hreyfinga loftfara á jörðu niðri eða sem ná herra en skilgreindur flötur sem á að vera hindranalaus til verndar loftförum á flugi.

fjarskiptabúnaðar en bæði fjarskipta- og leiðsögubúnaður er staðsettur í nágrenni fyrirhugaðs vindorkugarðs.

Samgöngustofa vill að lokum minna á ákvörðun um merkingu og lýsingu hindrana sem tók gildi 15. september 2019, og dregur saman og skýrir lög, reglugerðir og alþjóðasamninga sem gilda um merkingu hindrana, þ.m.t. vindmylla. Fallist Samgöngustofa á að hindrun eða tækjabúnaður sé ekki þess eðlis að flugumferð stafi hættu af þá gilda engu að síður kröfur um merkingu og lýsingu slíkra hindrana sem ber að uppfylla. Ákvörðun SGS má nálgast hér:

<https://www.samgongustofa.is/media/log-og-reglur-i-flugmalum/akv1a209.pdf>. SGS vill líka benda á að tilkynna þarf hindranir til færslu inn á flugkort áður og eftir að hindrun hefur verið reist, með þeirri nákvæmni sem krafist er í reglugerð 772/2010.

Virðingarfyllst

Hlín Hólm
Deildarstjóri flugleiðsögudeildar

Guðjón Atlason
Framkvæmdastjóri Mannvirkja- og
leiðsögusviðs

Afrit sent: Mannvit, Haukur Einarsson

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Þessi Matsáætlun sem lögð er fyrir okkur er full af kannski, sennilega, seinna.....öllu sem máli skiptir er ýtt til hliðar af því það á að skoða það seinna. Þetta virðist vera unnið til að slá ryki í augun á almenningi. Tefja mótmæli þar til það yrði talið of seint. Fagurgali notaður eins og: "í sátt við samfélag og umhverfi". Það er alls ekki í sátt við samfélagið að setja upp vindmylluskóg eins og glóðarauga beint í andlitið á Höfuðborgarsvæðinu!

Stór skaði gæti falist í öllum þessum "kannski" málefnum. Við getum ekki leyft okkur að vera með getgátur þegar kemur að náttúru Íslands.

Tekið upp úr Matsáætlun: "...þá virðast tegundir varpfugla á Hellisheiði og í nágrenni allar vera útbreiddar og algengar í svipuðum gróðurlendum um land allt...."

Hvað með fuglana sem fljúga þarna í gegn/yfir? Eins og Himbriminn? Álfín?

Tekið upp úr Matsáætlun: "Nálægustu svæði sem talin eru mikilvæg m.t.t. fugla eru við „Sogið-Þingvallavatn“ (í um 7 km fjarlægð), 19 en það telst alþjóðlega mikilvægt fyrir himbrima, húsönd og gulönd, og austurhluti Ölfuss.....Suðurlandsundirlendið hefur alþjóðlega þýðingu sem varpland fyrir himbrima, álfín og skúm og á fartíma fyrir álfín, heiðagæs, blesgæs og grágæs. 20 Þá er Hellisheiði þekkt varpsvæði rjúpana."

Hér er bent á að Sogið-Þingvallavatn sé talið mikilvægt fyrir Himbrima. Flugleið Himbrimans þaðan væri bein lína yfir vindmyllugarðinn að Vatnsendavatni þar sem Himbrimapar hefur komið árum saman til að verpa. Hvað eru margir varpstaðir Himbrimans á leiðinni? Það er talið að aðeins 300 pör séu á landinu.

Hvað um álfína? Þær verpa líka við Vatnsendavatn. Bæði Himbriminn og Álfín eru friðuð. Og svo er það rjúpan, sem er undir sérstakri verndaráætlun, er hún ekki í útrýmingarhættu?

Þessir vindmyllu"skógar" koma til með að blasa við frá höfuðborgarsvæðinu um ókomna tíð. Það er ekki hægt að kalla þetta annað en alvarlega sjónmengun sem hefur áhrif á stærstan hluta Íslendinga. Við sem búum hér við náttúru auðlind sem felst í útsýni til sjávar og fjalla. Á að eyðileggja slíkt um ókomna tíð fyrir gróðabrask nokkurra einstaklinga?

Í þessari matsáætlun er mikið gert úr hvað þau ætli nú að fara vel með gróðurinn. Hvað tekur undirstaða undir hverja myllu marga fermetra? Hefði nú verið auðvelt að koma því að.

Ekki má gleyma grunnvatninu. Framkvæmda svæðið er innan fjarsvæðis vatnsverndar vatnsbóls Orku Náttúrunnar. Það er mikil míkroplast mengun af vindmyllum, spaðarnir tæstast upp og plast agnirnar þeytast um umhverfið, allt í nágrenni grunnvatns, þó lítið sé gert úr því og talað um brunnsvæði, grannsvæði, fjarsvæði - allt saman sett í falleg feluorð. Hvað er langt í metrum frá brunnsvæði að vindmyllunum? 160-210 metra háar vindmyllur....hversu langt mun míkroplastið berast?

Úr Matsáætlun: "Fyrir liggur stefnumörkun Vatnaáætlunar 2022-202ve7 og samkvæmt henni má ástand vatnshlota ekki hnigna."

Hvernig verður slíkt tryggt þegar slíkar risa framkvæmdir fara fram? Hvernig á að koma í veg fyrir að míkroplast mengi grunnvatn?

Við getum ekki leyft okkur að taka áhættu með grunnvatnið okkar!

**Með von um að náttúran fái að njóta vafans,
Vilborg Hjaltsted**

Höfundur: Vilborg Björk Hjaltsted

Sent inn þann: 28.04.2025

Mál nr. 0454/2025 í Skipulagsgátt

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Hákon Jóhannesson
hakon.johannesson@gmail.com

Skipulagsgátt
Borgartún 7b
105 Reykjavík

skipulagsgatt@skipulag.is
s. 595 4100
Kópavogur 28. apríl 2025

Efni: Umsögn við matsáætlun vindorkuvers við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi
Mál í samráðsgátt stjórnvalda, umsagnarfrestur til 28.4.2025
Mál nr. 454/2025

Höfundur: Hákon Jóhannesson

Sent inn þann: 28.04.2025

Viðhengi:

73.1.Umsögn_0454_2025_HJoh.pdf

73.2.22.4.2025 opið bréf til sveitastjórna.pdf

Skipulagsgátt
Borgartún 7b
105 Reykjavík

skipulagsgatt@skipulag.is
s. 595 4100

Kópavogur 28. apríl 2025

Efni: Umsögn við matsáætlun vindorkuvers við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi
Mál í samráðsgátt stjórnvalda, umsagnarfrestur til 28.4.2025
Mál nr. 454/2025

Ég óska þess að efnisinnihald og efnistöð meðfylgjandi skjals, „22.4.2025 – Opið bréf til sveitastjórna og allra annarra sem láta sig málið varða“, verði metin sem umsögn í þessu máli, auk efnis eftirfarandi samantektar.

Ég mótmæli því að verið sé að skipuleggja og hefja vinnu við vindtúrbínuverk við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi áður en heildarlöggjöf um vindorku hefur verið endanlega samin og samþykkt af Alþingi Íslendinga.

Þarna stefnir í trúnaðarbrest framkvæmdaaðila gagnvart íbúum Reykjavíkur og nágrennis, og í raun við alla Íslendinga. Afleiðingar þessa eru fjölmargar. Meðal annars þær að ekki er hægt að ákveða hvaða gjöld á að innheimta af framkvæmdaaðilum, s.s. auðlindagjöld og ýmis önnur gjöld tengd atvinnustarfsemi o.fl.

Þetta eru fjármunir sem nauðsynlegt er að innheimta — fjármunir sem renna þurfa til nærsamfélagsins og ríkissjóðs, m.a. til að standa straum af útgjöldum vegna innviða. Slík vinna er þegar hafin og eðlilegt er að bíða þess að hún ljúki. Sveitarfélögin verða einnig að þekkja leikreglurnar þegar gengið er til samninga við framkvæmdaaðila. Það að halda svona áfram án skýrra reglna er hvorki raunhæft né sanngjarnt gagnvart íbúum sveitarfélagsins, aðliggjandi sveitarfélaga og hinu opinbera.

Hjálögð er tölvuunnin mynd sem sýnir áform um framkvæmdina, þar sem greinilega sést hversu risavaxinn búnaðurinn er og hve óraunhæfur hann er miðað við umhverfið. Samræmi gætir ekki í þessari uppsetningu, þar sem þessi mannvirki gnæfa yfir allt í kring.

Ljóst er af framkvæmdalýsingu OR í matsáætluninni að um gífurlegt umhverfiskrask er að ræða við uppsetningu mannvirkjanna, lagningu raflagna og vega – rask sem mun hafa áhrif um langan tíma, samhliða og á næstu kynslóðir.

Það er ekki hægt að fjalla um þetta málefni án þess að benda á „fílinn í stofunni“, þ.e. rökvillu vindorkuversins: Þessi tegund vindorkuvers framleiðir rafmagn aðeins hluta úr tíma, þannig að raforkukerfið verður áfram háð öðrum orkugjöfum til að tryggja stöðugan straum og afhendingu (svokallaða jöfnunarorku). Þessi varaorkugjafi verður að vera til staðar, reiðubúinn 24/7 næstu áratugi, til að koma í veg fyrir hrun raforkukerfisins.

Við nánari skoðun á þessum þætti verður ljóst að aukinn framleiðslukostnaður er fyrirsjáanlegur, þar sem nauðsynlegt er að reka tvo mjög ólíka framleiðsluferla í stað eins. Þennan kostnað bera að

lokum neytendur — einstaklingar, fjölskyldur og fyrirtæki — í hærra raforkuverði. Ekki karlinn í tunglinu.

Í ljósi þessa eru vindtúrbínurnar í raun óþarfar, sem er rökræn ályktun þegar litið er til kostnaðar og þeirra samfélags-, heilsufars- og umhverfisáhrifa sem uppbygging og rekstur þeirra hefur í för með sér. Reynslan erlendis styður þetta mat – ekkert réttlætir þennan „leikaraskap“, eins og ég kys að kalla þetta.

Hjálagt er opið bréf, sem er samantekt á áhrifum sem rekstur vindorkuversins hefur í för með sér. Við unnum þessa greinargerð þrír félagar í Mótvindi Ísland.

Þrjú umhverfisáhrif sem ég vil vekja sérstaka athygli:

1. Fugladauði

Hver spaði þekur 4.050 fermetra flatar — sem samsvarar 3,55 fótoltavöllum. Snúningur 15 vindtúrbína þekur svæði sem samsvarar 53,25 fótoltavöllum. Túrbínurnar mynda 2,63 kílómetra langan vegg á 7,2 ferkílómetra framkvæmdasvæði. Hvernig eiga fuglar himinsins að forðast þessa spaða á flugi yfir svæðið? Það gengur ekki upp. (Sjá nánar í opnu bréfi.)

2. Efnamengun

Spaðar vindtúrbína slitna við stöðugt álag í árunna rás. Þeir innihalda eittraðar efnablöndur sem berast greiðlega út í umhverfið, líklega langt út fyrir framkvæmdasvæðið vegna hæðar búnaðarins með skaðlegum áhrifum á villt dýr, húsdýr og afurðir þeirra, sem og á heilnæmi neysluvatns. (Sjá nánar í opnu bréfi.)

3. Hávaði

Þessi mannvirki eru gríðarlega stór og valda meiri hávaðaáhrifum en minni vindtúrbínur. Í fjölmörgum erlendum ritrýndum rannsóknum hefur verið sýnt fram á veruleg heilsufarsáhrif, sérstaklega vegna infrasons (lágtíðnihljóðs).

Rannsókn við Washington University School of Medicine sýndi m.a. að vindtúrbínur framleiða sterkt infrasound, sem getur haft áhrif á innra eyrað. Einkenni eins og ógleði, svimi, eyrnasuð, þrýstingur í eyrum og svefntruflanir eru þekktar afleiðingar. (Sjá nánar í opnu bréfi.)

Ákveðnir hópar samfélagsins eru sérstaklega viðkvæmir fyrir áhrifum frá vindtúrbínum, t.d.:

- Fólk með svefnraskanir
- Fólk með kvíða eða streituvandamál
- Þeir sem þjást af misophonia (sterk neikvæð viðbrögð við hljóðum)
- Einstaklingar með skynúrvinnskuraskanir (t.d. einhverfa einstaklinga)
- Eldra fólk

Rannsóknir benda til að **10–20% fólks geti verið með aukið hljóðnæmi**, sem framkvæmdaaðilar verða að taka sérstakt tillit til.

Ég þakka Skipulagsstofnun kærlega fyrir og óska ykkur alls hins besta.

Með vinsemd,
Hákon Jóhannesson

Viðhengi: „22.4.2025 – Opið bréf til sveitastjórna og allra annarra sem láta sig málið varða“

Tölvuunnar myndir sem sýna útsýnið frá Hólmsheiði. Er stærð vindtúrbína og stærðarhlutföll raunhæf?

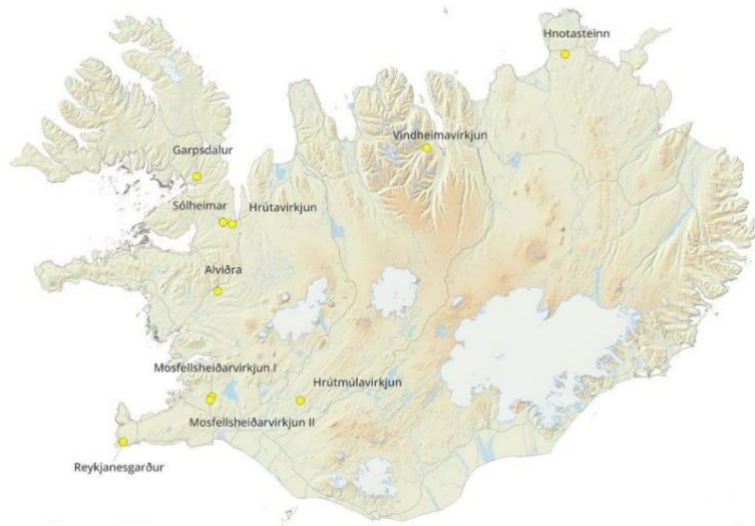

Opið bréf til sveitastjórna og allra annarra sem láta sig málið varða. Áframsendist að vild. Skrifað 22.4.2025

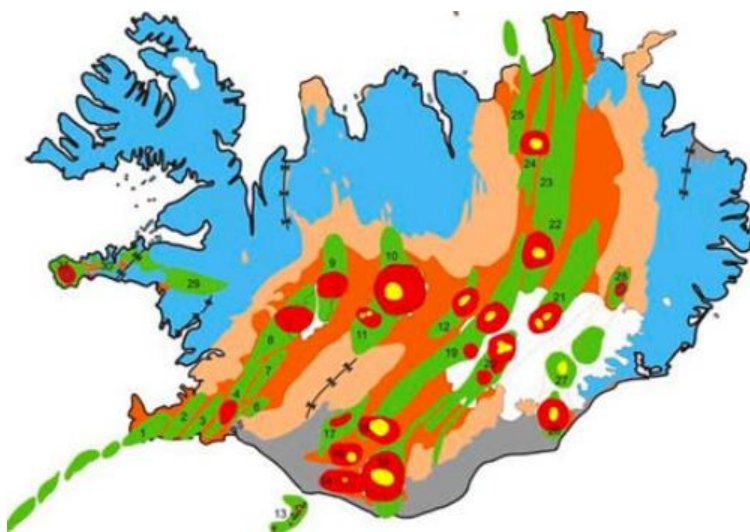
Vindorkuver

Nú liggja fyrir til umsagnar 10 virkjanakostir vindorku á Samráðsgátt stjórnvalda.

Alviðra í Borgarbyggð með 14 túrbínur. Sólheimar í Dalabyggð með 21 – 29 túrbínur. Hrutavirkjun í Hrutafirði með 12 – 15 túrbínur. Garpsdalur í Reykhólahreppi með 21. túrbínu. Hnotasteinn í Norðurþingi með 30 túrbínur. Mosfellsheiðarvirkjun I og II í Mosfellsbæ með allt að 30 túrbínur. Reykjanesgarður í Grímsnesi og Grafningahreppi og í Ölfusi, með um 12 túrbínur á Reykjanesi. Vindheimavirkjun í Hörgársveit með allt að 12 túrbínur. Samanlagt eiga þessar virkjanir að gefa um 1.000 MWh eða 1 GWh daglega ef allir spaðar hreyfast án áfláts allan sólahringinn. Til fróðleiks má geta þess að sex af þessum virkjunum eru á virku sprungu- og eldvirknisvæðum.

Kort 1. Staðsetning virkjana 1

Kort 2. Sprungu- og eldvirknisvæði 2

Jöfnunarorka tekur við af vindorkuverunum þegar þau, af einhverjum ástæðum geta ekki gengið, svo sem í of miklum vindi, í of litlum vindi, í miklu frosti þegar ísing myndast á spöðunum og meðan verið er

að afísa spaðana eða af öðrum orsökum. Jöfnunarorka tryggir að rafmagnskerfið sé alltaf í jafnvægi þó orkugjafarnir sveiflist. Þessi orka verður alltaf að vera til staðar til að taka við þegar spaðarnir geta ekki gengið. Jöfnunarorkan er fengin frá vatnsaflsvirkjunum eða jarðolíu. Íslenska ríkið/Landsvirkjun sér svo um að veita jöfnunarorku sem vindorkufjárfestar fá á umsömdu verði. Það er ekki hlaupið að því að fá jöfnunarorkuna og þýðir það meiri uppbyggingu á kostnað ríkis eða meiri olíukaup til landsins. Vindorkufjárfestar selja síðan jöfnunarorkuna á margföldu verði til notenda, enda eru þeir að þessu til að græða.

Samkvæmt útreikningum á nýtingu vindorkuvera má reikna með að hún sé að meðaltali um 24-50%. Það þýðir að jöfnunarorkan þarf að geta tekið við 50-76% orkuframleiðslu. Því meiri nýtni, því meiri slit á túbínunum og spöðum hennar og þar með styttri endingartími. Samkvæmt útreikningum í danskri grein frá febrúar 2025, kostar \$200.000 að taka eina túrbínu niður, þá er ekki tekið með, undirstöður, flutningur og urðun/niðurbrot.

Eignarhald á 90% þessara vindorkuvera er í höndum erlendra fjárfesta. Þeir fá styrki frá EB auk þess sem þeir fá lán erlendis og hafa fengið lán í því landi sem þeir eru að setja orkuverin upp, sem mundi vera hjá íslenska ríkinu? Vegagerðin ætlar ekki að byggja þungaflutningavegi upp á hálendi, yfir votlendi, jarðir og beitolönd, allt eftir staðsetningu vindorkuveranna sem taka yfir mörg hundruð hektara lands, það þarf því innflutt vinnuafli ef það á að verða að veruleika. Land sem verður að iðnaðarsvæði. Flutningskerfið er ekki í neinu standi til að flytja orku, hvorki til eða frá öllum virkjunaáforunum enda þarf að uppfæra kerfið til að anna núverandi flutningi. **Kostnaðinn má telja í tugum milljarða og fellur hann trúlega á íbúa með gjöldum og himinháum orkureikningum.**

Í löndum Evrópu er lítið á vindorkuna sem **neyðarlausn** þar sem ekki er hægt að komast í aðra orku eins og vatnsafl eða jarðvarma sem telst til grænna orkugjafa. Því ætti að spyrja sig hvers vegna erum við á Íslandi að leyfa vindorkuver þegar við erum með 95% græna orku? Við landsmenn sitjum uppi með Orkupakkana 3 sem stjórnvöld þessa lands samþykktu án fyrirvara og ruddu með því leiðina fyrir erlenda aðila að eignast orkuna okkar og hasla sér völl hér. EB er því með styrki sem lukkuriddarar vindorkunnar geta fengið til að vera með í „orkuskiptunum“ og græða án þess að þurfa eigið fé. Við, skattborgarar munum fá reikninginn. Vindorkuverin endast mjög stutt miðað við önnur orkuver, 15-20 ár eru fljót að líða. Sveitarfélögin geta þá verið nokkuð viss um að viðhaldi á túrbínum er ábótavant, olíuleki, örplast og brotnir spaðar á jörðu. Fjárfestarnir eru á bak og burt með gróðann en sveitarfélögin þurfa að kosta niðurrif og förgun á risavöxnum möstrum og spöðum ásamt vélarhlutum.

Í nágrannalöndum okkar eins og t.d. Noregi og Svíþjóð eru sveitarfélög hætt að verða við áreiti fjárfesta. Þau hafa tekið þá stefnu að vindorkuver eru það skaðleg vistkerfinu öllu og íbúum að þessi svokallaða „græna orka“ á ekki erindi í þeirra byggð. Það hafa ekki skapast ný störf, fasteignir hafa fallið í verði, ferðapjónustan flytur burt ásamt ferðamönnum og íbúar flytja úr sveitarfélaginu. Hávaðamengun, sjónmengun, fugladauði og fjarvera villtra dýra eru þær sýnilegu breytingar sem eiga sér stað strax.

Áhrif vindorkuvera á ferðapjónustuna

2 milljónir ferðamanna koma til Íslands á ári og má reikna með því að 80% komi einvörðungu til að upplifa ósnortna náttúru. Náttúran verður ekki ósnortin ef þessi vindorkuver rísa. Friðsæl feðurð verður þá rofin af vélamengun á gígantískum skala. Ekkert verður sem áður, vinsælar ferðir um hálendið, að fossum, um hraun og víðáttu, að skoða skriðjökla og fara á hestbak í sveitasælunni að upplifa norðurljósin, borða góðan mat á veitingastöðum og njóta kyrrðar í baðlónum, allt farið og vindorkuver á ljósmyndunum. Öll sú uppbygging sem átt hefur sér stað um land allt til að taka á móti ferðamönnum verður þá lítið annað en skuld eða tapað fé.

Áhrif vindorkuvera á landbúnað

Í dag erum við með viðurkennt vistvænt lambakjöt sem er stolt bænda. Örplast, flúor og Bisfenól A ásamt öðru eitri í umhverfinu mun koma í veg fyrir að bændur geti selt kjötið sem vistvænt. Túnin, lækirnir og beitolöndin verða menguð. Vinnuvélar munu þurfa að nota rafmagn sem verður margfalt dýrari orkugjafi en nú er. Hæpið að bændur geti haldið úti matframleiðslu til lengdar. Ilræktendur, sem

eru þegar farnir að strögla vegna hás orkuverðs, geta ekki haldið framleiðslu áfram. Nú þegar það er sýnt að við þurfum að vera þess búin að þurfa að vera sjálfbær með matvælaframleiðslu er því mikið í húfi.

Áhrif vindorkuvera á náttúruna

Fugladauði er talsverður og miðað við hvar fyrirhugað er að reysa vindorkuver þá eyðum við sjálfsagt íslenska hafarnarstofninum. Mengunin frá spöðunum einum menga jarðveg og grunnvatn þannig að ekki verður hægt að endurheimta landið til ræktunar eða skepnuhalds og ekki hreinsa grunnvatnið.

Áhrif á líf og heilsu manna og dýra

Hljóðmengunin og ljósaflökkið hefur slæm áhrif á dýr og menn. Hreindýr eru sérlega viðkvæm fyrir hljóðum frá vindorkuverum og fælast burt.

Hætta á enn einu stórslysi !

Vindorkuver hafa truflandi áhrif á flug og skal þá t.d. nefna sjúkraflug, kennsluflug, flug lítilla flugvéla og því áætlunarflug milli landshluta.

Spurningar sem sveitarfélög þurfa að íhuga:

Þar sem þarf hvort eð er að skaffa vindorkuverum jöfnunarorku, hvers vegna ekki að nýta hana frekar beint og sleppa vindorkuverum?

Hvaða kosti hefur vindorkuver?

Svar: Enga ef tekið er tillit til mengunarinnar sem þau valda. Veðráttan á Íslandi er þess eðlis að spaðar túrbínanna koma ekki til með að endast lengi og mengunin frá þeim meiri en á mörgum öðrum stöðum, nefna má sandrok, moldrok og ísingu.

Munu íbúar og fyrirtæki flytja sig um set ef vindorkuver rísa?

Svar: Já, þetta hefur gerst í mörgum norskum og sænskum sveitarfélögum. Fasteignaverð hefur fallið um 15-30% innan svæða þar sem sést og heyrist í vindorkuveri. Hljóðmengun hefur slæm áhrif á dýr og menn sem hefur áhrif á lýðheilsu. Margir flytja úr sveitarfélögum. Bændur selja jarðirnar á slíkk þar sem þær eru ónothæfar til ræktunar og beitu vegna plastmengunar, epoxy og Bisfenol A eitri auk frostlögmengunar sem notaður er við afísun. Á þeim stöðum sem halda úti ferðaþjónustu, hefur hún dregist saman og mörg fyrirtæki lagt upp laupana.

Skapast störf við vindorkuverin?

Svar: Vindorkuver skapa mjög fá störf og þau eru mjög dýr.

Hvers virði er landsvæðið eftir að því hefur verið breytt í iðnaðarsvæði?

Svar: Ræktunarland, mýri, mólendi og vatnasvæði eru mikilvæg vistkerfi og jafna koldíoxíð. Landsvæðið verður ónothæft til ræktunar, sem fuglasvæði, eitrið fer í allt vistkerfið, vatnið og að lokum í mannfólkið. Skemmdirnar á náttúrunni eru ekki afturkræfar þó möstur og spaðar séu tekin niður. Steyptar undirstöður og stál, þungaflutningavegir og sár eftir flutningsskurði, mengun í jarðlögum og grunnvatni, allt verður það eftir.

Hvað fær sveitarfélagið í staðinn fyrir að leyfa vindorkuver í sínu sveitarfélagi?

Svar: Engin stefna finnst hjá stjórnvöldum og sveitarfélögum um skatt á landi og byggingum. Orkufrek fyrirtæki í sveitarfélaginu þurfa örugga orkugjafa. Vindorkan er ekki stabill orkugjafi. Ferðaþjónustan leggst af eða flytur annað. Stór svæði innan sveitarfélagsins verða ónýtt vegna hávaða, vindkviða og ískasti á veturna. Orkukostnaður eykst vegna óöruggs orkugjafa og dýrari jöfnunarorku sem sveitarfélagið kaupir af vindorkufyrirtækinu. Vindorkufyrirtækin eru með ódýran vinnukraft á sínum snærum til að kom og kíkja á aðstæður að meðaltali 1 sinni í mánuði.

Hvar á að farga/urða spaðana og túrbínurnar þegar þær hætta að virka?

Svar: Efnið í spöðunum er sprautað með epoxy sem inniheldur 33% af Bisfenol A, auk flúors og annara eitraðra efna og er enn ekki hægt að endurvinnna. Það eru litlar líkur á því að spaðar og túrbínur verði flutt með skipum til annarra landa til förgunar með tilheyrandi kostnaði. Það er mikil mengun af spöðunum og því ekki ráðlegt að urða þá. Þetta er að verða stórt mengunarvandamál á jörðinni og erum við nú þegar búin að menga nóg með örplasti og eiturefnum. Það er þekkt fyrirbæri að vindorkufyrirtækin skrá sig gjaldþrota til að þurfa ekki að taka möstrin miður og farga spöðum.

Hverjir borga vegagerð, flutningskerfið og allt annað sem leggst til?

Svar: Skattborgarar.

Við þrjú undirrituð erum félagar í Landvernd og fb hópnum Mótvindur Ísland, viljum vekja ykkur til umhugsunar og biðja ykkur að vega og meta staðreyndir. Ekki er hollt að líta á málið út frá staðhæfingum gróðavonar vindorkubarónanna.

Við íbúar í þessu landi eigum að taka ákvarðanir sem munu hafa áhrif á komandi líf í landinu. Við "eigum" ekki þetta land, við höfum það að láni frá framtíðar kynslóðum og ber að fara vel með það. Gefum barnabörnunum okkar og þeirra afkomendum möguleika í þessu fagra og gefandi landi.

Með vinsemd og virðingu

Anna Sofía Kristjánsdóttir

Jóna A Imsland

Hákon Jóhannesson

Hér að neðan kemur svo dálítið af ítarefni máli okkar til stuðnings, við viljum sérstaklega benda á skýrslu sem Norðmaðurinn Sveinulf Vágene gerði fyrir Mótvind Ísland:

https://orkanokkar.is/wp-content/uploads/2025/04/Iceland-hearing-of-ten-windpower-projects_Final.pdf

Ítarefni

[Skjeberg, Vindkraft | Folket sier nei - vindkraftplaner møter massiv motstand i Skjeberg](#)
[Turbinblad falt ned – vindkraftanlegg stengt – NRK Trøndelag – Lokale nyheter, TV og radio](#)
[Batterifabrikk, Batteri | Den svenske batteriprodusenten Northvolt har begjært seg konkurs](#)
[Vindkraftens gigantiska förluster - Christian Steinbecks föredrag i Riksdagen](#)
[Forskning viser at vindkraft påvirker dyrelivet](#)
[Quarry Products Supplied to Wind Farm | Corlacky | FP McCann](#)
[Så stor förlustaffär är vindkraften — Forskaren Christian Sandström förklarar](#)
[Dunkelflaute zeigt: Die Energiewende ist gescheitert](#)
[Ingeniør: Vindkraft kan aldri bli lønnsomt – Document](#)
[How Long Do Wind Turbines Last? Average Lifespan Explained - Energy Follower](#)

Kynning í „Riksdagen í Stockholm“

Nokkrar glærur frá kynningu Christians Steinbeck (Hagfræðingur með sérfræðipækkingu í fyrirtækjarekstri) í þinghúsi Svíþjóðar

Resultat 2017 – 2023 (Mdr)

50,6 Försäljning
- 68,3 Kostnader
- 17,8 Förlust

35% Förlust

*Konsekvens: staten kommer att behöva ta
över*

Mynd 1

Glæran sýnir að kostnaður við vindorkuver er meiri en arður. Kostnaður er 68,3 milljarðar Skr en arður af orkusölunni 50,6 milljarðar. Tapið er því 17,8 milljarðar. Fyrir vindorkufyrirtækin gerir það ekki mikið til þar sem þetta eru lán sem þarf ekki að borga til baka, fyrirtækið gerir sig gjaldþrota og ríkið þarf að yfirtaka vindorkuverið. Arðurinn af raforkuverði fór úr landi og eftir standa skuldirnar. Athygli er vakin á því að hér eru tölur í sænskum milljörðum.

Baserat på de sista tre årens resultat, när har man tjänat in sin investering?

Region	Investering	År att tjäna in sin investering
Götaland	43 Mdr	166 år
Svealand	17 Mdr	Aldrig
Norrland	120 Mdr	Aldrig

Man har satsat nästan 300 miljarder på vindkraft i Sverige

Mynd 2

Glæran sýnir hvenær lánin sem vindorkufyrirtækin fá í hendur, verði borguð til baka. Eins og fram kemur þá eru sára litlar líkur að lánveitandi fái peningana til baka. Dæmi: Ríkislán 43 milljarðar greiðist niður á 166 árum. Við vitum öll að vindorkuverin endast varla í 20 ár svo þetta eru tapaðir peningar.

Pågående konkurser

Markbygden Ett	179 verk	200 meter	Driftstart: 2019
Aldermyrberget	17 verk	230 meter	Driftstart: 2020
Överturingen	56 verk	220 meter	Driftstart: 2021

De anläggningar som är ca 20 år gamla börjar avvecklas

Markbygden kostade 8 miljarder kronor
Utlovad produktion: 2 076 GwH / år
Faktisk produktion: 1 700 GwH / år

Utlovad produktion överstiger faktisk med i snitt 39% enligt Energimyndighetens data

Mynd 3

Glæra 3 sýnir dæmi um vindorkuver sem skráð eru gjaldþrota. Peningarnir/lánsfé farið úr landi og eftir stendur vindorkuver sem ríkið/sveitarfélagið þarf að taka við með öllum þeim kostnaði sem fylgir, eða láta taka það niður á eigin reikning.

Einnig kemur fram að landnámið eitt og sér kostar 8 milljarða Skr. Munurinn á áætlaðri orkuframleiðslu og eiginlegri orkuframleiðslu er um 376 GwH/ár. Þegar vindorkufyrirtækin segjast ætla að framleiða 2 GwH má búast við að raunin verði allt önnur.

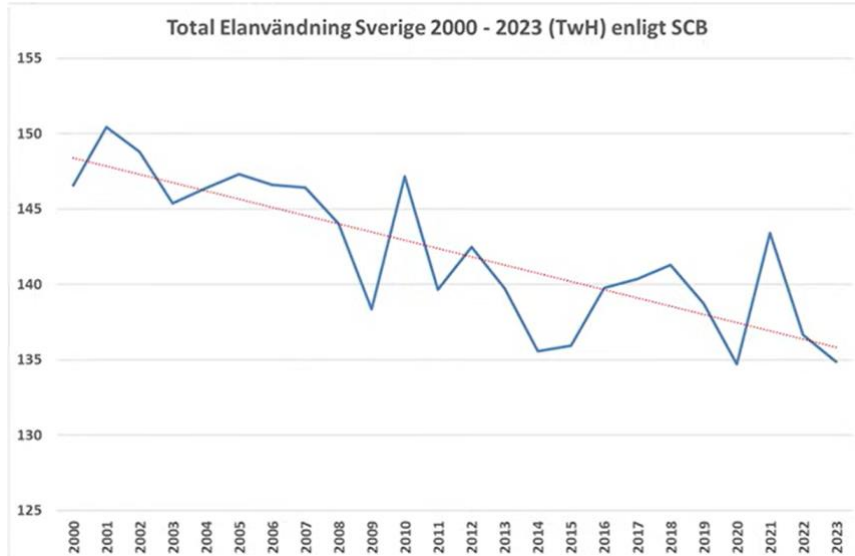
Balanseringskostnader

- Vattenkraften låter vattnet rinna rakt genom dammluckorna
- Vindkraften får betalt för att inte snurra
- Oljekraftverk får betalt för att vara redo att köra igång
- Kärnkraftverk får betalt för att stänga av när det blåser

Hela utbyggnaden av batteriindustrier är en balanseringskostnad för vind och sol

Mynd 4

Glæra 4 tekur saman hvernig orku er sóað til að ná sem mestum arði. Það þarf viðbótar orku (jöfnunarorku) til að taka við þegar vindur blæs og mikið eða of lítið. Jöfnunarorkan er dýr, sérstaklega þegar hún er seld vindorkuverum sem nýta hana illa en selja hana á margföldu verði til baka til sveitarfélagsins. Flutningskerfið getur ekki tekið við umframorku og því þarf að stoppa spaðana. Hvort sem þeir snúast eða ekki, fær vindorkufyrirtækið alltaf borgað. Flutningskerfið er hluti innviða eins og vegakerfið sem skattborgarar greiða.

Mynd 5

Glæra 5 sýnir að orkupörf í Svíþjóð hefur farið **minnkandi** vegna betri húsnæðis, sparsamari vélabúnaðar og tækninýjunga. Það að við þurfum alltaf meiri orku er búið til af þeim sem eru í sölugeiranum.

De gröna
jobben som
försvann

Inga anställda i de 200
anläggningar vi
granskat

Mynd 6

Glæra 6 sýnir fram á að engin störf skapast í sveitarfélaginu í tengingu við vindorkuver. Sveitarfélögum er talin trú um að fyrirtæki munu flykkjast til svæðisins þegar orkuverið er komið á laggirnar en svo virðist ekki ver erlendis þar sem vindorka er bæði óstabil og dýr. Orkufrek fyrirtæki flytja úr landi (Þýskaland, Noregur og Svíþjóð).

Vindkraft och
fastighetsvärde

Mynd 7

Glæra 7 sýnir að um leið og reist hafa verið vindorkuver í eða við byggð falla fasteignir í verði.

Förlorade fastighetsvärder

KTH-professorerna Hans Westlund och Mats Wilhelmsson:

- Fastighetsvärdet minskar exponentiellt med avståndet
- Inom 2 kilometer minskar värdet 19-23%
- Inom en kilometer är marknaden död

Detta gäller verk på högst 190 meters höjd

Mynd 8

Á glæru 8 má sjá að fasteignaverð í sveitarfélögum í Svíþjóð og Noregi hafi lækkað um 19-23% eftir að vindorkuver voru reist innan sveitarfélagsins eða í um 2 kílómetra fjarlægð frá byggð.

Förlorade fastighetsvärden

"På natten sätter jag på radion för att överrösta ljudet från rotorbladen."

"På natten blixtrar det varannan sekund, på dagarna susar skuggorna genom huset."

"Marken under några av verken är svart av olja."

"Jag köpte huset för att jag är jägare. Innan vindkraftverket kunde det stå 15-20 dovhjortar på åkern."

"När det blev klart att vindkraft skulle byggas sålde alla tre bönderna sina gårdar"

Mynd 9

Glæra 9 telur upp nokkrar ástæður fyrir því að íbúar flytja. Falleg sveit breytist í iðnaðarsvæði með tilheyrandi hávaða dag og nótt. Blikkandi ljós og spaðaflokti sem truflar svefn og einbeitingu auk þess sem þau fæla öll dýr frá svæðinu. Jörðin umhverfis möstrin er ötuð olíu frá túrbínunum. Veiðimaður keypti sér hús nálægt beitilandi hreindyra sem hurfu jafn skjótt og vindorkuverið var reist. Bændur fréttu að það ætti að byggja vindorkuver og seldu jafn óðum jarðirnar, enda ónothæfar fyrir ræktun og beitu.

Bolån

Vi kan tyvärr inte bevilja bolån mot din fastighet Smedjebacken [redacted] då det råder osäker kring värdet på säkerheten för lånet. Som det framgår av fastighetsvärderingen den 7 september av [redacted] på Fastighetsbyrån kan värdet på fastigheten förändras mycket av vindkraftsparken. Fastigheten utgör säkerheten vid bolån och värdet är därav viktigt.

Med vänlig hälsning

Kontorschef
Handelsbanken Borlänge

Mynd 10

Að lokum er hér glæra 10 sem sýnir bréf frá banka sem vilja ekki veita íbúum húsnæðislán í sveitum þar sem reist hafa verið vindorkuver. Húsnæðið hefur ekki lengur sama verðgildi og er því ekki lengur örugg fjárfesting fyrir bankana.

[Forhåndsvis YouTube-videoen Vindkraftens gigantiska förluster - Christian Steinbecks föredrag i Riksdagen](#)

[Vindkraftens gigantiska förluster - Christian Steinbecks föredrag i Riksdagen](#)

Forhåndsvis YouTube-videoen Så stor förlustaffär är vindkraften — Forskaren Christian Sandström förklarar

Vindorkuver eiga ekki heima á Íslandi !

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Þetta er hreinræktuð klikkun og lýti á landinu auk þess að það eru flest öll vindorkuver veraldar að hætta vegna þess þau eru óhagkvæm !!!

Höfundur: Ragnar Örn Eiríksson

Sent inn þann: 28.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

F.h. Rekstrarfélags Urðarhvarfs 8 í Kópavogi lýsum við yfir verulegum áhyggjum vegna sjónmengunar vegna vindmyllugarðs á Mosfellsheiði. Urðarhvarf 8 telur um 17.300 fm og starfa um 700 manns í húsinu en gestafjöldi er um 150.000 á ári.

Utsýni er eitt af sérkennum byggingarinnar, í dag er óheft fjallasýn úr húsinu og skerðast gæði Urðarhvarfs 8 og annara húsa í hverfinu töluvert ef þessi áform verða að veruleika.

Höfundur: Alma Hrönn Ágútsdóttir

Sent inn þann: 28.04.2025

Egill Þórarinnsson - SLS

To: Skipulagsstofnun - SLS
Subject: RE: Vindmyllugarður á Mosfellsheiði

From: Sölvi Sveinsson
Sent: sunnudagur, 27. apríl 2025 13:39
To: Skipulagsstofnun - SLS <skipulag@skipulag.is>
Subject: Vindmyllugarður á Mosfellsheiði

Félag landeigenda í nágrenni Selvatns

27. apríl 2025

Góðan dag

Fyrir hönd félaga í Félagi landeigenda við Selvatn í Mosfellssveit mótmæli ég eindregið fyrirhuguðum vindmyllugarði í grennd Dyradals í grennd Nesjavalla og öðrum slíkum áformum og ber margt til:

- 1) Vindmyllur eru sjónlýti á náttúrinni.
- 2) Gerð þeirra veldur óafturkræfum umhverfisspjöllum.
- 3) Ekki hefur verið séð fyrir stoðorku þegar vind þrýtur.
- 4) Fyrirhugaðar vindmyllur eru úr hófi háar í lofti.
- 5) Engin rammalöggjöf er til staðar um regluverk fyrir orkuver af þessu tagi.

Hér er fátt eitt talið, en það er skoðun félagsmanna að tillögugerð vegna þessara framkvæmda sé óheppileg í hæsta máta og beri að hafna.

F.h. Félags landeigenda í nágrenni Selvatns
Sölvi Sveinsson

Vindorkugarður við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi

Athugasemd vegna matsáætlunar

Í kaflanum um Samfélag bls. 39 stendur: „Frístundabyggð er í nokkurra kílómetra fjarlægð frá framkvæmdasvæðinu, við Krókatjörn, Silungatjörn, Selvatn og Hafravatn samkvæmt Aðalskipulagi Mosfellsbæjar 2011-2030.“

Vil ég vekja athygli á að í þessari byggð er að finna þá einstaklinga sem kunna **mest af öllum** að verða fyrir truflunum og áreiti vegna framkvæmda og reksturs vindmyllugarðs.

Í þessari byggð dvelur fólk langdvölum og mjög margir hafa þar fasta búsetu allan ársins hring, þótt þeir eigi lögheimili annars staðar. Auk frístundabyggðarinnar eru lögbylí á svæðinu. Ekki verður annað séð en að aðdrættir til framkvæmdanna muni fara um Nesjavallaleið. Frístundabyggði í Hamrabrekkum og við Krókatjörn liggur meðfram þeirri leið og byggð er að rísa við Selmerkurvega sem liggur frá Nesjavallaleið að Selvatni. Augljóst er að hinir miklu þungaflutningar munu valda miklu ónæði fyrir íbúa þessara svæða meðan á framkvæmdum stendur. Einnig þarf að athuga ástand leiðarinnar (mjóar vegaxlir, o.s.frv.)

Þannig munu íbúar alls byggðarlagsins verða fyrir miklum truflunum.

Gera verður þá kröfu að **vönduð** úttekt fari fram, svo hægt sé að meta hve ónæðið af völdum framkvæmda, sem og sjón- og hljóðáreita frá vindmyllunum, snerti marga allan ársins hring og hve margir eigi þannig hagsmuna að gæta, tilfinningalegra og fjárhagslegra. Undirritaður hefur gert könnun á íbúafjölda í byggðalaginu og er fús til að aðstoða við verkið ef þess er óskað.

Halldór Gunnarsson

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Mótmæli þessu umhverfis og skipulagsslysi.

Vindmyllur eru óhagkvæmur og skaðlegur kostur til orkuframleiðslu sem mun væntanlega leiða til stórhækkaðs orkuverðs. Þessi staðsetning er svo sérstaklega slæm með tilliti til sjónmengunar og áhrifa á fuglalíf.

Í Noregi og USA hafa vindmyllur valdið dauða þúsunda fugla, þar á meðal eru arna, fálka, annarra stórra ránfugla og farfugla.

<https://www.bbl.is/frettir/vindmyllur-hafa-drepid-a-annad-hundrad-hafarna-i-noregi-sidan-2006>

<https://abcbirds.org/golden-eagles-wind-turbines/#:~:text=Over%20the%20past%20few%20decades,a%20lot%20of%20Golden%20Eagles!>

<https://eagles.org/take-action/wind-turbine-fatalities/>

A wind energy company has pleaded guilty after killing at least 150 eagles

<https://www.npr.org/2022/04/06/1091250692/esi-energy-bald-eagles>

<https://www.smithsonianmag.com/smart-news/wind-energy-company-pleads-guilty-to-killing-eagles-180979898/>

Bretland

<https://www.independent.co.uk/climate-change/news/rspb-warning-as-wind-turbines-kill-sea-eagles-6110557.html>

<https://www.c4pmc.co.uk/post/wind-farms-killing-20-times-more-eagles-than-previously-thought-yet-rspb-turn-blind-eye>

Hættið strax við þessi áform um vindmyllugarða.

Höfundur: Rúnar Örn Olsen

Sent inn þann: 27.04.2025

Viðhengi:

60.1.411dbcf7-a88e-431b-a226-bdb1c3587c29.jpeg

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ljóst að hugmyndin er slæm út frá náttúru, landslagi og öryggi.
Hvernig stendur á að verið sé að leggja þetta til og fjármunum varið til þessarar vinnu?

Höfundur: Andrés Jónsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég mótmæli öllum vindorkuiðnaði á Íslandi vegna áhrifa á fuglalíf og náttúru, sjónmengun, erlendra aðila og vegna fenginni og mjög neikvæðri reynslu Norðmanna.

Höfundur: Auðna Margrét Haraldsdóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ekki er þörf fyrir þá orku sem vindmyllur við Dyraveg eiga að framleiða, það er ekki orkuskortur á Íslandi heldur er reynt að selja meira en framleitt er.
Ekki er forsvaranlegt að reisa slíkan óskapnað á þessu svæði vegna sjón-, hljóð- og efnamengunar. Þessi stærð og staðsetning vindaflsvirkjunar er ekki raunhæfur kostur.
Þorvarður Ingi Þorbjörnsson
ingi@boreal.is

Höfundur: Þorvarður I Þorbjörnsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Verndum náttúruna og búsvæði fugla í stað þessarar óstöðvandi kröfu um meiri og meiri orku.

Höfundur: Kolbrún Valvesdóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Aðkomuvegirnir hver er áætluð mesta breidd á slíku mannvirki því einhverra hluta vegna fer umhverfismatið sem kostað er af verkkaupa og unnið í samráði við hann, einhverra hluta vegna fer það mat framhjá því að upplýsa áhugasama um þá einföldu staðreynd þó ýmislegt sé um hann talað og hann verður væntanlega varanlegur altso varanlegt rask á landinu um ókomna tíð og hvernig ætla eigendur vindmylla að leysa ísingu á spöðunum á vetrarlagi verður það gert með þýrlum og afísingurvökva sem sullast svo út grunnvatnsból á svæðinu og hvernig er það með hljóðmengun sem af þessu ferlíki stafar, það berast ekki fagrar sögur af því frá þeim sem haft hafa búsetu nærri slíku svo ekki sé minnst á hinn fullkomlega gróteska hlut sjónrænt séð að planta þarna einhverjum brútalisma til þessa að framleiða rafmagn sem engin þörf er á, er ekki nóg að hafa öll forljótu háspennulínu möstrin til að fóðra þessa endalausú græðgisvæðingu mannsandans og til hvers? Til hvers svo þeir ríku sem allt eiga megí fá meir, veistu þá segi ég nei, Nei ég vill frekar hafa landið sjónrænt falletgra og þig aðeins minna ríkan, ok?

Ef reynslu nágranna ríkjanna af sambærilegum rekstri á að hafa að engu til þessa að þjóna annarlegum yfirþjóðlegum markmiðum um dyggðaðflöggun í nafni umhverfismála með fyrir sjáanlegum kostnaðarauka fyrir orkukostnað heimilanna þegar í ljós kemur að framkvæmdar og rekstrarkostnaðar áætlanir voru gróflega vísitandi vanáætlaðar allt í þeim tilgangi að hækka orkuverð til smærri notenda og þar með eigið virði til lengri tíma litið.

Allur þessi fyrirsjáanlegi umframkostnaður verður nefnilega tekin út í hærri orkuverði til langs tíma og ekki hjá stórnotendum eins og álverum, nei þau eru með langtíma samning þetta verður tekið úr vösum almennings og orkufyrirtækin hlæa sig máttlausa yfir eigin snilld.

Hvern hefði grunað segja þeir á milli hláturskrampa að með því að hækka framleiðslu kostnað á orku með óarðbærum vindmyllum þá hækkuðum við virði orkunnar líka og þar sem við sýslum jú með orkuna þá jókst virði okkar einnig umtalsvert.

Ég kæri mig ekki um samfélag sem selur allt fyrir ekkertþá fer að verða kominn tími til að kjósa með fótunum

Höfundur: Arnar Valgarðsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég grátbið ykkur um að taka fyrir öll vindmylluáform á Íslandi. Þetta er tímaskekkja og mikil mengun í alla staði, bæði fyrir móður jörð, dýralíf, loft og hljóðvist. Það að geta farið út í óspillta náttúruna, upplifað kyrrð og ró er okkur manninum lífsnauðsynlegt, bæði í gleði og sorg. Kyrrðin, dýralífið (bæði stórt og smátt) og móður jörðin umvefur okkur, lækna, heilar, huggar, veitir innblástur og orku. Og ég tala nú ekki um okkar ástkæru mófugla sem eru í útrýmingarhættu <3

Við þyrftum frekar að huga að því hvernig við getum sparað orku, minnkað neyslu og græðgi. Verum vandlát á það hverjum við seljum okkar dýrmætu orku. Stígum léttar til jarðar, hlúum að og njótum nærumhverfisins. Ræktum með okkur nægjusemi, kærleika og virðingu fyrir náttúru, dýrum og hvort öðru <3

Höfundur: Kristín Lárusdóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ljótt. Sjónmengun. Í þágu þeirra sem vilja braska með raforku (græða á neytendum).

Höfundur: Friðrik Agnar Ólafsson Schram

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Algjörlega galið að skemma ósnortna natturnu með þessum hætti næg orka í landinu en við förum bara illa með hana auk þess eru td norðmenn búnir að loka fyrir vindmyllur en þá tökum okkur til og förum a fullt og flest verkefninn fjarmögnuð erlendis frá og svo er alltaf verið að tala um kolefnisspor sem er ekki lítið af vindmyllu

Höfundur: Dagbjartur Lárus Herbertsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég mótmæli þessari mögulega fyrirhugaðri framkvæmd á heiðinni.

Af hverju :

Fjallgarður Reykjavíkursvæðisins er með eindæmum fallegur og mikilvægt að varðveita ósnortinn. Vatnsgufustrókarnir frá Hellis- og Nesjavallavirkjun beinist upp í loftið á góðum degi og er ekki hægt að bera saman við vindmyllur sem geta hafð neikvæð áhrif á dýralíf- og mannlíf í umhverfinu. Grænu mosabreyðurnar á heiðum austan höfuðborgarsvæðisins eiga mikla sögu og samgöngusögu sem ber að varðveita.

Það hefur vakið athygli mína undanfarin ár að á svæðinu í kringum Nesjavallavirkjun riðgar járn hraðar en t.d. í Reykjavík. Má það t.d. sjá á Búrfellslínumöstrum sem liggja yfir hraunið.

Sagt er að svæðið sé þegar raskað, já umhverfið í kringum Hellisheiðavirkjun og Nesjavallavirkjun er raskaðir en það eru smámunir miðað við vindmyllugarða. Um leið og búið er að opna fyrir þennan möguleika á þessu svæði koma fleiri og fleiri í framtíðinni, rökstutt að það er þegar búið að raska svæðinu.

Fuglar eins og örninn og rjúpur eru mun sýnilegri undanfarin ár á Hengilsvæðinu og í Grafningi en áður var. Varplendi margra heiðarfugla er á þessu svæði.

Hafa ber í huga að undanfarin ár og með tilkomu Nesjavallarlínuvegarsins hefur svæðið verið mjög vinsælt til útivistar, bæði heiðin með sínar grænu mosabreiður og Henglasvæðið enda stórbrotið umhverfi, ósnortið að mestu og talað á milli manna sem „Lord of the rings“ svæði okkar.

Mikil bót hefur verið gerð á hljóðmengun sem áður var frá Nesjavallarvirkjun en spurning er hvernig verður hljóðþytur í lofti við fjöll af vindmyllum.

Galin hugmynd og finnum betri leið til að afla orku. Með kveðju, Jóhanna Laufey Ólafsdóttir

Höfundur: Jóhanna Laufey Ólafsdóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Mál nr. 0454/2025 í Skipulagsgátt

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Algjörlega galin hugmynd!

Höfundur: Stefán Helgi Kristinsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Umsögn frá Fisfélagi Reykjavíkur við fyrirhugað vindorkuver við Dyraveg.

27.04.2025

Fisfélag Reykjavíkur vill koma á framfæri athugasemdum við fyrirhugað vindorkuver við Dyraveg en félagið leggst eindregið á móti uppbyggingu orkuversins í þeirri mynd sem lagt er til. Eftirfarandi eru ábendingar og athugasemdir félagsins.

Það skal haft í huga við þessar ábendingar að þó svo áætlanir OR séu „bara“ hjá Dyravegi þá eru áætlanir annarra fyrirtækja um uppsetningu vindorkuvera á sömu slóðum, umsögning á alveg eins við aðrar áætlanir um vindorkuver. Ef þessi verkefni fá öll að ná fram þá verður kominn veggur af vindmyllum sem bæði lokar á flugumferð og flugþjálfun á þessu svæði ásamt því að hafa gríðarleg umhverfisáhrif og sjónræn áhrif fyrir meirihluta þjóðarinnar og nánast alla ferðamenn sem til landsins koma.

Austursvæði – aðal kennslu- og þjálfunarsvæði flugs á Íslandi

Í kafla 2.6 í skýrslu Cowi er stuttur kafli um flugöryggi. Þar kemur fram að taka þurfi tillit til flugs og áhrifa á það og að æfingaflug sé á svæðinu. Tekið er fram að virkorkuverið sé utan skilgreinds hindrunarflatar flugvallarsins á Sandskeiði en einnig er rætt um flugöryggisljós á vindmyllur til að forða slysum og þá er minnst á að skoða þurfi áhrif á flugleiðir um svæðið. Ekkert kemur fram um að fyrirhugað svæði er helsta æfingasvæði landins fyrir flugkennslu ásamt því að um svæðið fer fjöldinn allur af flugvélum daglega og allt fram á kvöld ásamt næturflugi í æfingaskyni.

Hér er einungis talað um hindrunarflöt sem ætti vel við ef um áætlanafflugvöll væri að ræða en það á ekki við hér. Sandskeið er notað fyrir flugkennslu en allt svæðið er einnig notað til kennslu og því ekki hægt að tala um hindrunarflöt eins og lendingar og flugtök á Sanskeiði sé það eina sem gerist í kringum flugvöllinn. Svifflugvélar taka á loft og lenda á Sandskeiði en þær fljúga um allt svæðið eftir því hvernig vindar blása.

Á mynd 3.1 í skýrslu Cowi er sýnt hvar vindorkuverið á að vera staðsett en það er í miðju æfingasvæðinu. Eytt og sér virðist þetta vera einfalt mál en augljóst er þeim sem staldra við og hugsa hvað þetta þýðir. Þegar eytt vindorkuver er komið þá munu fleiri orkuver koma á eftir ásamt því að Orkuveitan mun að sjálsögðu útvikka vindorkuverið smátt og smátt. Fyrir en varir er kominn veggur af vindmyllum sem girðir svæðið af.

Flugvöllur Fisfélagsins er á Hólmsheiði þannig að staðsetning orkuversins er nánast í bakgarðinum. Með því að setja vindorkuver í æfingasvæðið er í raun verið að skerða og eyðileggja aðal kennslustofu flugs á Íslandi ásamt því að hefta verulega flugleiðir lítilla flugvéla í austur frá höfuðborgarsvæðinu.

EKKI er talið mögulegt að færa kennslusvæðið eitthvað annað vegna óæskilegra áhrifa frá fjöllum eða vegna byggðar og vegna fjarlægðar.

Flugleiðir

Frá flugvöllum á Hólmsheiði er flogið yfir í Austursvæði og gegnum það. Helstu flugleiðir eru annað hvort eftir Nesjavallavegi eða eftir Þjóðvegi yfir Hellsheiði eins og sjá má á mynd 1 sem sýnir flug eins flugmanns síðustu ár. Greinilega má sjá flug til og frá Hólmsheiði annað hvort í æfingar í austursvæði og

Sandskeið eða flug austur fyrir Hellisheiði. Talsvert af fluginu á sér stað í eða við Lyklafell og Dyraveg. Ef skyggni er þannig að ekki er hægt að fara yfir Hellisheiði er nánast alltaf hægt að fara yfir Nesjavelli og eftir veginum sem veitir mikið öryggi þar sem hægt er að lenda á veginum ef eitthvað ber útaf.

Mjög mikilvægt er að þessar flugleiðir haldist opnar og teljist öruggar.

Fisflugvélum er almennt ekki flogið hátt og miðað við hæð á fyrirhuguðum vindmyllum yrði að fara í talsverða hæð til að ná örugglega yfir myllurnar.

Nýlegt dæmi frá því í ágúst 2024 í Þýskalandi varð árekstur flugvélar og vindmyllu. Þetta gerðist í slæmu skyggni en það er það sem hefur mest áhrif á flug.

Mynd 1

Flugvellir

Tveir flugvellir eru í eða hjá Austursvæði, flugvöllurinn á Hólmsheiði og flugvöllurinn á Sandskeiði. Á Hólmsheiði er Fisfélagið með um 60 fisflugvélar og 400 meðlimi. Af þessum 400 meðlimum er um 100 sem fljúga svífvængjum frá Hafrafelli. Svífvængir eru mjög háðir veðri og vindum. Þegar vel gefur er svífvængjum flogið vel inn í Austursvæði. Svífflugfélag Íslands er með aðstöðu á Sandskeiði ásamt því að flugskólar í Reykjavík nota völlinn mikið.

Þá má benda á að ef flytja á flugvöllinn í Reykjavík út fyrir borgina þá dregur uppsetning vinorkuvera verulega úr þeim möguleikum sem eru í boði.

Ókyrrð

Mikil ókyrrð í lofti getur haft mjög neikvæð áhrif en ekki er ólíklegt að ókyrrð frá vindmyllum geti haft nokkur áhrif. Á mynd 2 má sjá hvernig vindmyllur búa til ókyrrð langan veg frá þeim. Í raun má gera ráð fyrir að ókyrrð frá vindmyllum muni hafa slík áhrif að ekki er hægt að fljúga með nægu öryggi í Austursvæði ef vindur er á svæðinu. Þetta á við um allt flug hvort sem það eru svífvængir, fisflug, svífflug, almennt flug eða björgunarflug.

Mynd 2

Aðrar athugasemdir

Gera má ráð fyrir mikilli sjónmengun frá orkugarðinum en hann verður sýnilegur öllum sem t.d. sækja Þingvelli heim eða þeim sem vilja skoða Hengilinn og Nesjavelli. Þá má gera ráð fyrir stöðugum hávaða sem hefur áhrif á útivist á svæðinu.

Þá er orðið ljóst að talsverð mengun er af vindmyllum í formi plastagna, förgunar á brotnum og ónýtum blöðum og mikið magn smurólú í hverri vindmyllu.

Lokaorð

Fisfélagið er að öllu leiti á móti uppbygging vindorkuvers inni í miðri kennslustofu flugs. Ef af þessum áformum verður má gera ráð fyrir því að þau hafi mjög mikil áhrif á flugkennslu og flugöryggi almennt. Flugmenn neyðast til að fljúga utanum vindmyllurnar sem eykur á óöryggi og lengir flugleiðir mikið. Næturflog um svæðið verður mun erfiðara auk þess sem flug í slæmu skyggni verður ekki mögulegt þar sem helstu kennileiti eins og Nesjavallavegur verða ónothæf. Þá má gera ráð fyrir því að flug svífvængja í svæðinu verði fyrir varanlegum skaða vegna stöðugar ókyrrðar fá vindmyllum.

Nú þurfa yfirvöld að standa í lappirnar og verjast ágangi á land okkar og náttúru. Þessi staðsetning fyrir vindorkuver er afleit fyrir alla nema þá sem vilja koma vindmyllum upp, þeir bera ekki hag náttúru og lands okkar fyrir brjósti sér.

Fyrir hönd Fisfélags Reykjavíkur

Jónas Sturla Sverrisson
Forseti Fisfélags Reykjavíkrú

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Umhverfis&vistkerfis glæpur gegn Íslandi.
Allt gert til að nokkrir erlendir fjárfestar græði morðfjár á kostnað Íslendinga. Svo þegar þetta bilar alltof snemma, munu íslenskir skattgreiðendur borga fyrir allt en ekki þessir erlendu aðilar sem lofa gulli og grænum skógum. Eftir sitjum við með umhverfisslys og sárt *****gatið.

Höfundur: Júlíus Geir Gíslason

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég mótmæli öllum vindorkuverum á Íslandi og hér að neðan erum nokkur rök og útskýringar á þeim.

Jöfnunarorka tekur við af vindorkuverunum þegar þau, af einhverjum ástæðum geta ekki gengið, svo sem í of miklum vindi, í of litlum vindi, í miklu frosti þegar ísing myndast á spöðunum og meðan verið er að afísa spaðana eða af öðrum orsökum. Jöfnunarorka tryggir að rafmagnskerfið sé alltaf í jafnvægi þó orkugjafarnir sveiflist. Þessi orka verður alltaf að vera til staðar til að taka við þegar spaðarnir geta ekki gengið. Jöfnunarorkan er fengin frá vatnsaflsvirkjunum eða jarðolíu. Íslenska ríkið/Landsvirkjun sér svo um að veita jöfnunarorku sem vindorkufjárfestar fá á umsömdu verði. Það er ekki hlaupið að því að fá jöfnunarorkuna og þýðir það meiri uppbyggingu á kostnað ríkis eða meiri olúkaup til landsins. Vindorkufjárfestar selja síðan jöfnunarorkuna á margföldu verði til notenda, enda eru þeir að þessu til að græða.

Samkvæmt útreikningum á nýtingu vindorkuvera má reikna með að hún sé að meðaltali um 24-50%. Það þýðir að jöfnunarorkan þarf að geta tekið við 50-76% orkuframleiðslu. Því meiri nýtni, því meiri slit á túbínunum og spöðum hennar og þar með styttri endingartími. Samkvæmt útreikningum í danskri grein frá febrúar 2025, kostar \$200.000 að taka eina túrbínu niður, þá er ekki tekið með, undirstöður, flutningur og urðun/niðurbrot.

Eignarhald á 90% þessara vindorkuvera er í höndum erlendra fjárfesta. Þeir fá styrki frá EB auk þess sem þeir fá lán erlendis og hafa fengið lán í því landi sem þeir eru að setja orkuverin upp, sem mundi vera hjá íslenska ríkinu ? Vegagerðin ætlar ekki að byggja þungaflutningavegi upp á hálendi, yfir votlendi, jarðir og beitolönd, allt eftir staðsetningu vindorkuveranna sem taka yfir mörg hundruð hektara lands, það þarf því innflutt vinnuafli ef það á að verða að veruleika. Land sem verður að iðnaðarsvæði. Flutningskerfið er ekki í neinu standi til að flytja orku, hvorki til eða frá öllum virkjunaáforunum enda þarf að uppfæra kerfið til að anna núverandi flutningi. **Kostnaðinn má telja í tugum milljarða og fellur hann trúlega á íbúa með gjöldum og himinháum orkureikningum.**

Í löndum Evrópu er litið á vindorkuna sem **neyðarlausn** þar sem ekki er hægt að komast í aðra orku eins og vatnsafl eða jarðvarma sem telst til grænna orkugjafa. Því ætti að spyrja sig hvers vegna erum við á Íslandi að leyfa vindorkuver þegar við erum með 95% græna orku? Við landsmenn sitjum uppi með Orkupakkana 3 sem stjórnvöld þessa lands samþykktu án fyrirvara og ruddu með því leiðina fyrir erlenda aðila að eignast orkuna okkar og hasla sér völl hér. EB er því með styrki sem lukkuriddarar vindorkunnar geta fengið til að vera með í „orkuskiptunum“ og græða án þess að þurfa eigið fé. Við, skattborgarar munum fá reikninginn. Vindorkuverin endast mjög stutt miðað við önnur orkuver, 15-20 ár eru fljót að líða. Sveitarfélögin geta þá verið nokkuð viss um að viðhaldi á túrbínunum er ábótavant, olíuleki, örplast og brotnir spaðar á jörðu. Fjárfestarnir eru á bak og burt með gróðann en sveitarfélögin þurfa að kosta niðurrif og förgun á risavöxnum möstrum og spöðum ásamt vélarhlutum.

Í nágrannalöndum okkar eins og t.d. Noregi og Svíþjóð eru sveitarfélög hætt að verða við áreiti fjárfesta. Þau hafa tekið þá stefnu að vindorkuver eru það skaðleg vistkerfinu öllu og íbúum að þessi svokallaða „græna orka“ á ekki erindi í þeirra byggð. Það hafa ekki skapast ný störf, fasteignir hafa fallið í verði, ferðaþjónustan flytur burt ásamt ferðamönnum og íbúar flytja úr sveitarfélaginu. Hávaðamengun, sjónmengun, fugladauði og fjarvera villtra dýra eru þær sýnilegu breytingar sem eiga sér stað strax.

Áhrif vindorkuvera á ferðaþjónustuna

2 milljónir ferðamanna koma til Íslands á ári og má reikna með því að 80% komi einvörðungu til að upplifa ósnortna náttúru. Náttúran verður ekki ósnortin ef þessi vindorkuver rísa. Friðsæl fegurð verður þá rofin af vélamengun á gígantískum skala. Ekkert verður sem áður, vinsælar ferðir um hálendið, að fossum, um hraun og víðáttu, að skoða skriðjökla og fara á hestbak í sveitasælunni að upplifa norðurljósin, borða góðan mat á veitingastöðum og njóta kyrrðar í baðlónum, allt farið og vindorkuver á ljósmyndunum. Öll sú uppbygging sem átt hefur sér stað um land allt til að taka á móti ferðamönnum verður þá lítið annað en skuld eða tapað fé.

Áhrif vindorkuvera á landbúnað

Í dag erum við með viðurkennt vistvænt lambakjöt sem er stolt bænda. Örplast, flúor og Bisfenól A ásamt

öðru eitri í umhverfinu mun koma í veg fyrir að bændur geti selt kjötið sem vistvænt. Túnin, lækirnir og beitið verða menguð. Vinnuvélar munu þurfa að nota rafmagn sem verður margfalt dýrari orkugjafi en nú er. Hæpið að bændur geti haldið úti matframleiðslu til lengdar. Ilræktendur, sem eru þegar farnir að strögla vegna hás orkuverðs, geta ekki haldið framleiðslu áfram. Nú þegar það er sýnt að við þurfum að vera þess búið að þurfa að vera sjálfbær með matvælaframleiðslu er því mikið í húfi.

Áhrif vindorkuvera á náttúruna

Fugladauði er talsverður og miðað við hvar fyrirhugað er að reysa vindorkuver þá eyðum við sjálfsagt íslenska hafarnarstofninum. Mengunin frá spöðunum einum menga jarðveg og grunnvatn þannig að ekki verður hægt að endurheimta landið til ræktunar eða skepnuhalds og ekki hreinsa grunnvatnið.

Áhrif á líf og heilsu manna og dýra

Hljóðmengunin og ljósaflökkið hefur slæm áhrif á dýr og menn. Hreindýr eru sérlega viðkvæm fyrir hljóðum frá vindorkuverum og fælast burt.

Hætta á enn einu stórslysi !

Vindorkuver hafa truflandi áhrif á flug og skal þá t.d. nefna sjúkraflug, kennsluflug, flug lítilla flugvéla og því áætlunarflug milli landshluta.

Spurningar sem sveitarfélög þurfa að íhuga:

Þar sem þarf hvort eð er að skaffa vindorkuverum jöfnunarorku, hvers vegna ekki að nýta hana frekar beint og sleppa vindorkuverum?

Hvaða kosti hefur vindorkuver?

Svar: Enga ef tekið er tillit til mengunarinnar sem þau valda. Veðráttan á Íslandi er þess eðlis að spaðar túrbínanna koma ekki til með að endast lengi og mengunin frá þeim meiri en á mörgum öðrum stöðum, nefna má sandrok, moldrok og ísingu.

Munu íbúar og fyrirtæki flytja sig um set ef vindorkuver rísa?

Svar: Já, þetta hefur gerst í mörgum norskum og sænskum sveitarfélögum. Fasteignaverð hefur fallið um 15-30% innan svæða þar sem sést og heyrst í vindorkuveri. Hljóðmengun hefur slæm áhrif á dýr og menn sem hefur áhrif á lýðheilsu. Margir flytja úr sveitarfélögum. Bændur selja jarðirnar á slíkk þar sem þær eru ónothæfar til ræktunar og beitu vegna plastmengunar, epoxy og Bisfenol A eitri auk frostlögsmengunar sem notaður er við afísun. Á þeim stöðum sem halda úti ferðaþjónustu, hefur hún dregist saman og mörg fyrirtæki lagt upp laupana.

Skapast störf við vindorkuverin?

Svar: Vindorkuver skapa mjög fá störf og þau eru mjög dýr.

Hvers virði er landsvæðið eftir að því hefur verið breytt í iðnaðarsvæði?

Svar: Ræktunarland, mýri, mólendi og vatnasvæði eru mikilvæg vistkerfi og jafna koldíoxíð. Landsvæðið verður ónothæft til ræktunar, sem fuglasvæði, eitrið fer í allt vistkerfið, vatnið og að lokum í mannfólkið. Skemmdirnar á náttúrunni eru ekki afturkræfar þó möstur og spaðar séu tekin niður. Steyptar undirstöður og stál, þungaflutningavegir og sár eftir flutningsskurði, mengun í jarðlögum og grunnvatni, allt verður það eftir.

Hvað fær sveitarfélagið í staðinn fyrir að leyfa vindorkuver í sínu sveitarfélagi?

Svar: Engin stefna finnst hjá stjórnvöldum og sveitarfélögum um skatt á landi og byggingum. Orkufrek fyrirtæki í sveitarfélaginu þurfa örugga orkugjafa. Vindorkan er ekki stöðug orkugjafi. Ferðaþjónustan leggst af eða flytur annað. Stór svæði innan sveitarfélagsins verða ónýtt vegna hávaða, vindkviða og ískasti á veturna. Orkukostnaður eykst vegna óöruggs orkugjafa og dýrari jöfnunarorku sem sveitarfélagið kaupir af vindorkufyrirtækinu. Vindorkufyrirtækin eru með ódýran vinnukraft á sínum snærum til að kom og kíkja á aðstæður að meðaltali 1 sinni í mánuði.

Hvar á að farga/urða spaðana og túrbínurnar þegar þær hætta að virka?

Svar: Efnið í spöðunum er sprautað með epoxy sem inniheldur 33% af Bisfenol A, auk flúors og annara eitraðra efna og er enn ekki hægt að endurvinnna. Það eru litlar líkur á því að spaðar og túrbínur verði flutt með skipum til annarra landa til förgunar með tilheyrandi kostnaði. Það er mikil mengun af spöðunum og því ekki

ráðlegt að urða þá. Þetta er að verða stórt mengunarvandamál á jörðinni og erum við nú þegar búin að menga nóg með örplasti og eiturefnum. Það er þekkt fyrirbæri að vindorkufyrirtækin skrá sig gjaldþrota til að þurfa ekki að taka möstrin miður og farga spöðum.

Hverjir borga vegagerð, flutningskerfið og allt annað sem leggst til?

Svar: Skattborgarar.

Við þrjú undirrituð erum félagar í Landvernd og fb hópnum Mótvindur Ísland, viljum vekja ykkur til umhugsunar og biðja ykkur að vega og meta staðreyndir. Ekki er hollt að líta á málið út frá staðhæfingum gróðavonar vindorkubarónanna.

Við íbúar í þessu landi eigum að taka ákvarðanir sem munu hafa áhrif á komandi líf í landinu. Við "eigum" ekki þetta land, við höfum það að láni frá framtíðar kynslóðum og ber að fara vel með það. Gefum barnabörnunum okkar og þeirra afkomendum möguleika í þessu fagra og gefandi landi.

Með vinsemd og virðingu
Jóna Imsland

Höfundur: Jóna Arnfríður Imsland

Sent inn þann: 27.04.2025

Viðhengi:

49.1.umso'gn vegna vindorkuvera.docx

Jöfnunarorka tekur við af vindorkuverunum þegar þau, af einhverjum ástæðum geta ekki gengið, svo sem í of miklum vindi, í of litlum vindi, í miklu frosti þegar ísing myndast á spöðunum og meðan verið er að afísa spaðana eða af öðrum orsökum. Jöfnunarorka tryggir að rafmagnskerfið sé alltaf í jafnvægi þó orkugjafarnir sveiflist. Þessi orka verður alltaf að vera til staðar til að taka við þegar spaðarnir geta ekki gengið. Jöfnunarorkan er fengin frá vatnsaflsvirkjunum eða jarðolíu. Íslenska ríkið/Landsvirkjun sér svo um að veita jöfnunarorku sem vindorkufjárfestar fá á umsömdu verði. Það er ekki hlaupið að því að fá jöfnunarorkuna og þýðir það meiri uppbyggingu á kostnað ríkis eða meiri olíukaup til landsins. Vindorkufjárfestar selja síðan jöfnunarorkuna á margföldu verði til notenda, enda eru þeir að þessu til að græða.

Samkvæmt útreikningum á nýtingu vindorkuvera má reikna með að hún sé að meðaltali um 24-50%. Það þýðir að jöfnunarorkan þarf að geta tekið við 50-76% orkuframleiðslu.

Því meiri nýtni, því meiri slit á túbínunum og spöðum hennar og þar með styttri endingartími. Samkvæmt útreikningum í danskri grein frá febrúar 2025, kostar \$200.000 að taka eina túrbínu niður, þá er ekki tekið með, undirstöður, flutningur og urðun/niðurbrot.

Eignarhald á 90% þessara vindorkuvera er í höndum erlendra fjárfesta. Þeir fá styrki frá EB auk þess sem þeir fá lán erlendis og hafa fengið lán í því landi sem þeir eru að setja orkuverin upp, sem mundi vera hjá Íslenska ríkinu? Vegagerðin ætlar ekki að byggja þungaflutningavegi upp á hálendi, yfir votlendi, jarðir og beitolönd, allt eftir staðsetningu vindorkuveranna sem taka yfir mörg hundruð hektara lands, það þarf því innflutt vinnuafli ef það á að verða að veruleika. Land sem verður að iðnaðarsvæði. Flutningskerfið er ekki í neinu standi til að flytja orku, hvorki til eða frá öllum virkjunaáforunum enda þarf að uppfæra kerfið til að anna núverandi flutningi. **Kostnaðinn má telja í tugum milljarða og fellur hann trúlega á íbúa með gjöldum og himinháum orkureikningum.**

Í löndum Evrópu er litið á vindorkuna sem **neyðarlausn** þar sem ekki er hægt að komast í aðra orku eins og vatnsafl eða jarðvarma sem telst til grænna orkugjafa. Því ætti að spyrja sig hvers vegna erum við á Íslandi að leyfa vindorkuver þegar við erum með 95% græna orku?

Við landsmenn sitjum uppi með Orkupakkana 3 sem stjórnvöld þessa lands samþykktu án fyrirvara og ruddu með því leiðina fyrir erlenda aðila að eignast orkuna okkar og hasla sér völl hér. EB er því með styrki sem lukkuriddarar vindorkunnar geta fengið til að vera með í „orkuskiptunum“ og græða án þess að þurfa eigið fé. Við, skattborgarar munum fá reikninginn. Vindorkuverin endast mjög stutt miðað við önnur orkuver, 15-20 ár eru fljót að líða. Sveitarfélögin geta þá verið nokkuð viss um að viðhaldi á túbínunum er ábótavant, olíuleki, örplast og brotnir spaðar á jörðu. Fjárfestarnir eru á bak og burt með gróðann en sveitarfélögin þurfa að kosta niðurrif og förgun á risavöxnum möstrum og spöðum ásamt vélarhlutum.

Í nágrannalöndum okkar eins og t.d. Noregi og Svíþjóð eru sveitarfélög hætt að verða við áreiti fjárfesta. Þau hafa tekið þá stefnu að vindorkuver eru það skaðleg vistkerfinu öllu og íbúum að þessi svokallaða „græna orka“ á ekki erindi í þeirra byggð. Það hafa ekki skapast ný störf, fasteignir hafa fallið í verði, ferðapjónustan flytur burt ásamt ferðamönnum og íbúar flytja úr sveitarfélaginu. Hávaðamengun, sjónmengun, fugladauði og fjarvera villtra dýra eru þær sýnilegu breytingar sem eiga sér stað strax.

Áhrif vindorkuvera á ferðapjónustuna

2 milljónir ferðamanna koma til Íslands á ári og má reikna með því að 80% komi einvörðungu til að upplifa ósnortna náttúru. Náttúran verður ekki ósnortin ef þessi vindorkuver rísa. Friðsæl fegurð verður þá rofin af vélamengun á gígantískum skala. Ekkert verður sem áður, vinsælar ferðir um hálendið, að fossum, um hraun og víðáttu, að skoða skriðjökla og fara á hestbak í sveitasælunni að upplifa norðurljósinn, borða góðan mat á veitingastöðum og njóta kyrrðar í baðlónum, allt farið og vindorkuver á ljósmyndunum. Öll sú uppbygging sem átt hefur sér stað um land allt til að taka á móti ferðamönnum verður þá lítið annað en skuld eða tapað fé.

Áhrif vindorkuvera á landbúnað

Í dag erum við með viðurkennt vistvænt lambakjöt sem er stolt bænda. Örplast, flúor og Bisfenól A ásamt öðru eitri í umhverfinu mun koma í veg fyrir að bændur geti selt kjötið sem vistvænt. Túnin, lækirnir og beitolöndin verða menguð. Vinnuvélar munu þurfa að nota rafmagn sem verður margfalt dýrari orkugjafi en nú er. Hæpið að bændur geti haldið úti matframleiðslu til lengdar. Ilræktendur, sem eru þegar farnir að strögla vegna hás orkuverðs, geta ekki haldið framleiðslu áfram. Nú þegar það er sýnt að við þurfum að vera þess búin að þurfa að vera sjálfbær með matvælaframleiðslu er því mikið í húfi.

Áhrif vindorkuvera á náttúruna

Fugladauði er talsverður og miðað við hvar fyrirhugað er að reysa vindorkuver þá eyðum við sjálfsagt íslenska hafarnarstofninum. Mengunin frá spöðunum einum menga jarðveg og grunnvatn þannig að ekki verður hægt að endurheimta landið til ræktunar eða skepnuhalds og ekki hreinsa grunnvatnið.

Áhrif á líf og heilsu manna og dýra

Hljóðmengunin og ljósaflökkið hefur slæm áhrif á dýr og menn. Hreindýr eru sérlega viðkvæm fyrir hljóðum frá vindorkuverum og fælast burt.

Hætta á enn einu stórslysi !

Vindorkuver hafa truflandi áhrif á flug og skal þá t.d. nefna sjúkraflug, kennsluflug, flug lítilla flugvéla og því áætlunarflug milli landshluta.

Spurningar sem sveitarfélög þurfa að íhuga:

Þar sem þarf hvort eð er að skaffa vindorkuverum jöfnunarorku, hvers vegna ekki að nýta hana frekar beint og sleppa vindorkuverum?

Hvaða kosti hefur vindorkuver?

Svar: Enga ef tekið er tillit til mengunarinnar sem þau valda. Veðráttan á Íslandi er þess eðlis að spaðar túrbínanna koma ekki til með að endast lengi og mengunin frá þeim meiri en á mörgum öðrum stöðum, nefna má sandrok, moldrok og ísingu.

Munu íbúar og fyrirtæki flytja sig um set ef vindorkuver rísa?

Svar: Já, þetta hefur gerst í mörgum norskum og sænskum sveitarfélögum. Fasteignaverð hefur fallið um 15-30% innan svæða þar sem sést og heyrast í vindorkuveri. Hljóðmengun hefur slæm áhrif á dýr og menn sem hefur áhrif á lýðheilsu. Margir flytja úr sveitarfélögum. Bændur selja jarðirnar á slíkk þar sem þær eru ónothæfar til ræktunar og beitu vegna plastmengunar, epoxy og Bisfenól A eitri auk frostlögsmengunar sem notaður er við afísun. Á þeim stöðum sem halda úti ferðapjónustu, hefur hún dregist saman og mörg fyrirtæki lagt upp laupana.

Skapast störf við vindorkuverin?

Svar: Vindorkuver skapa mjög fá störf og þau eru mjög dýr.

Hvers virði er landsvæðið eftir að því hefur verið breytt í iðnaðarsvæði?

Svar: Ræktunarland, mýri, mólendi og vatnasvæði eru mikilvæg vistkerfi og jafna koldíoxíð. Landsvæðið verður ónothæft til ræktunar, sem fuglasvæði, eitrið fer í allt

vistkerfið, vatnið og að lokum í mannfólkið. Skemmdirnar á náttúrunni eru ekki afturkræfar þó möstur og spaðar séu tekin niður. Steyptar undirstöður og stál, þungaflutningavegir og sár eftir flutningsskurði, mengun í jarðlögum og grunnvatni, allt verður það eftir.

Hvað fær sveitarfélagið í staðinn fyrir að leyfa vindorkuver í sínu sveitarfélagi?

Svar: Engin stefna finnst hjá stjórnvöldum og sveitarfélögum um skatt á landi og byggingum. Orkufrek fyrirtæki í sveitarfélaginu þurfa örugga orkugjafa. Vindorkan er ekki stabíll orkugjafi. Ferðaþjónustan leggst af eða flytur annað. Stór svæði innan sveitarfélagsins verða ónýtt vegna hávaða, vindkviða og ískasti á veturna. Orkukostnaður eykst vegna óöruggs orkugjafa og dýrari jöfnunarorku sem sveitarfélagið kaupir af vindorkufyrirtækinu. Vindorkufyrirtækin eru með ódýran vinnukraft á sínum snærum til að kom og kíkja á aðstæður að meðaltali 1 sinni í mánuði.

Hvar á að farga/urða spaðana og túrbínurnar þegar þær hætta að virka?

Svar: Efnið í spöðunum er sprautað með epoxy sem inniheldur 33% af Bisfenol A, auk flúors og annara eitraðra efna og er enn ekki hægt að endurvinnna. Það eru litlar líkur á því að spaðar og túrbínur verði flutt með skipum til annarra landa til förgunar með tilheyrandi kostnaði. Það er mikil mengun af spöðunum og því ekki ráðlegt að urða þá. Þetta er að verða stórt mengunarvandamál á jörðinni og erum við nú þegar búin að menga nóg með örplasti og eiturefnum. Það er þekkt fyrirbæri að vindorkufyrirtækin skrá sig gjaldþrota til að þurfa ekki að taka möstrin miður og farga spöðum.

Hverjir borga vegagerð, flutningskerfið og allt annað sem leggst til?

Svar: Skattborgarar.

Við þrjú undirrituð erum félagar í Landvernd og fb hópnum Mótvindur Ísland, viljum vekja ykkur til umhugsunar og biðja ykkur að vega og meta staðreyndir. Ekki er hollt að líta á málið út frá staðhæfingum gróðavonar vindorkubarónanna.

Við íbúar í þessu landi eigum að taka ákvarðanir sem munu hafa áhrif á komandi líf í landinu. Við "eigum" ekki þetta land, við höfum það að láni frá framtíðar kynslóðum og ber að fara vel með það. Gefum barnabörnunum okkar og þeirra afkomendum möguleika í þessu fagra og gefandi landi.

Með vinsemd og virðingu

Jóna Imsland

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Það er nóg að horfa til Danmerkur til að sjá hverskonar skaðvaldur þetta er, ætlum við Íslendingar að banna bensín og dísel bíla en fara að byggja vindorkuver , er alfarið á móti byggingu vindorkuvera á Íslandi

Höfundur: Hrannar Sigfússon

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Vindorkuver (þetta hefur ekkert með lundi eða garða að gera) eiga ekki heima í íslenskri náttúru og við höfum þegar næga orku nema til þarfa fjárfesta sem hafa hér engra hagsmuna að gæta og er sama um hana. Hún er hins vegar einstök og ber að umgangast sem ómetanlegt verðmæti á heimsvísu. Íbúar og fuglalíf á nærsvæðum munu líða fyrir þau umhverfislýti sem þarna eru fyrirhuguð og ferðaþjónusta að sama skapi. Þetta eru fáránlegar fyrirætlanir miðað við hagsmuni komandi kynslóða og þær eru framtíðin sjálf. Ég mótmæli þessum skemmdaráformum fyrir hönd náttúru landsins, það er hún sem á að borga fyrir græðgina.

Höfundur: Guðrún Jónsdóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég undirrituð, mæli með því að stjórnvöld Hætti MEÐ ÖLLU ÁFORMUM UM VINDMYLLUR . HUGSIÐ YKKUR VANDLEGA UM. Lítið á hversu MIKIL MENGUN fylgir þessum ferlíkjum , ég vildi óska að þið læsuð um mengunina , lesið líka á milli línanna...MEÐ UMHYGGJU FYRIR FALLEGA LANDINU MÍNU OG YKKAR?

Höfundur: Þorgerður Tryggvadóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Það er ekki í lagi að rústa náttúrunni fyrir vindorkuver. Það er nóg af rafmagni til.

Höfundur: Alda Daníelsdóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Það er galið að árið 2025 ætla fyrirtæki á Íslandi í uppbyggingu á vindorku með tækni sem annarstaðar í heiminum er verið að rífa niður vegna ótrúlega hára viðhaldsþjónustu svo það sé nú ekki talað um hversu ljót þetta er! Ég held að ef þetta verkefni verði skoðað betur af óháðum aðilum þá kæmi í ljós að þetta sé galið dæmi frá a til ö.

Höfundur: Björn Þór Jakobsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ef 5% orku fer til heimila og smærri fyrirtækja en rest að megninu til stóriðju er spurt til hvers? Er Alþingi búið að taka þá ákvörðun að selja ósnert land undir framkvæmd sem er óafturkræf, hefur áhrif á fuglalíf, gróður, jafnvel veðurfar, hljóðvist og ekki síst ásýnd landsins.

A ferðaþjónustan, almenningur sem vill njóta náttúrunnar, dýr og gróður landsins að víkja fyrir einhverju fyrirtæki sem vill græða.

Fyrir hverja er Alþingi að vinna?

Framkvæmdin mun nýta innviði, eins og vegi sem slitna í þungaflutningum. Það mun bitna á almenningi á landsvísu meðan gróðinn af sölu orkunnar verður eftir í vasa eigenda framkvæmdaraðila.

Það þarf að ákveða að orkan verði einungis seld sem víkjandi orka og á lygnum dögum sé ekki jöfnunarorka í boði á kostnað heimila.

Höfundur: Björg Jóna Sveinsdóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Hagsmunaaðilar eru að vinna undirbúninginn, öllu því getur ekki verið treystandi. Reynsla nágrannalanda okkar verður sá sem samþykkir þetta að hafa kynnt sér í þaula (frá óháðum aðila).

Höfundur: Þórður Tryggvason

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég tel að hér sé verið að leggja grunn að skelfilegu umhverfisslysi. 210m háar vindmyllur á þessum stað koma til með að gjörbreyta útsýni íbúa á stóru svæði í efri byggðum Kópavogs og Reykjavíkur, hér er ekki verið að tala um afskekkt fáfarið svæði heldur bakland höfuðborgarsvæðisins. Þessar myllur verða mjög áberandi frá helstu náttúruperlum höfuðborgarsvæðisins eins og t.d. Heiðmörk, Hólmsheiði og Bláfjöllum og gjörbreytir þeirri náttúru.

Höfundur: Haraldur H Guðbrandsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Góðan dag.

Hér kemur stutt samantekt á ókostum vindorku.

Óstöðug raforkuframleiðsla – Vindur er óútreiknanlegur og getur fallið niður þegar mest á reynir.

Niðurrif á náttúru – Risastór vindmyllugarðar spilla ósnortnu landslagi og lífríki.

Hávaði – Vindmyllur framleiða stöðugan lágtíðnihávaða sem getur haft áhrif á heilsu og líðan íbúa nálægt.

Skemmdir á dýralífi – Fuglar og leðurblökur deyja í stórum stíl þegar þeir rekast á spaðana.

Stórkostleg sjónmengun – Vindmyllur sjást oft marga kílómetra í burtu og eyðileggja útsýni.

Háir byggingarkostnaðir – Uppsetning og viðhald vindorkuvera er dýr og krefst mikillar fjárfestingar.

Stutt endingartími – Vindmyllur endast aðeins í um 20–25 ár áður en þarf að skipta þeim út.

Mengun frá framleiðslu – Smíði spaða, turna og undirstaða krefst mikillar orku og eykur kolefnisfótspor verkefna.

Takmörkuð orkuþéttleiki – Vindorka framleiðir mun minna magn rafmagns á flatarmálseiningu miðað við önnur orkugjafaform.

Fjárhagslegur ávinningur hverfur úr landi – Fyrirtækin sem reisa vindmyllugarða nýta gjarnan fjármögnun frá skattaskjólum; þau færa hagnað úr landi með lánum frá tengdum aðilum og forðast þar með að greiða skatta í viðkomandi landi.

Ef fyrirtæki setja upp vindtúrbínur hér á landi, þarf að rukka fyrirfram fyrir niðurrif. Þekkt er að fyrirtæki lofi slíku, en eru gjaldþrota þegar að því kemur.

Mun betra er fyrir Ísland að byggja vatnsorkuver eins og hefur verið gert hingað til sem verða þá í eigu landsmanna.

Vindorka er mjög dýr miðað við þá stöðugu orku sem kemur frá vatnsorkuverum og hefur leitt til hækkunar á raforkuverði alls staðar þar sem hún er notuð.

Þórður Birgisson

Höfundur: Þórður Birgisson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Þetta er galin framkvæmd,árás á dýrarikið,vatnasvæði,örplast,nátturuna,hljóðmengun af spöðunum.

Höfundur: Þyri Sölva Bjargardóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

TIL
Skipulagsgátt

Reykjavík 26. apríl 2025

FRÁ

Isavia ANS ehf.
Nauthólsvegur 66
102 Reykjavík

Umsögn um Vindorkugarð við Dyraveg á Mosfellsheiði

Svæðið sem fyrirhugað er fyrir Vindorkugarð við Dyraveg er ríflega 23 km frá Reykjavíkurflugvelli sem er einn af fjórum alþjóðaflugvöllum Íslands og sá umferðarmesti af áætlunarflugvöllum innanlands.

Vindorkugarðurinn er áætlaður að nái upp í 210 metra sem er 689 fet yfir jörðu. Eftirfarandi umsögn er gefin með fyrirvara um að ekki liggur fyrir nákvæm staðsetning vindorkugarðsins.

Flugshæðir blindflugs

Stjórnaða loftrými er yfir fyrirhuguðum vindorkugarð við Dyraveg. Stjórnað loftrými nær niður í 3000 fet yfir sjávarmáli beint yfir Vindorkugarðinum og nær niður í 2000 fet yfir sjávarmáli um það bil 5 kílómetra vestur af Vindorkugarðinum ef flogið er í sjónaðflugi. Lágmarkshæð til stefninga (minimum vectoring altitude) á svæðinu er 3700 fet yfir sjávarmáli. Næstu flugleiðir svæðisleiðsögu er Y190 með lágmarkshæð 4300 fet yfir sjávarmáli og Y194 með lágmarkshæð 4400 fet yfir sjávarmáli. Næsta aðflugsleið að Reykjavíkurflugvelli er RNP A og er lágmarkshæð næst vindorkugarðinum 3000 fet. Ekki er talið líklegt að Vindorkugarður við Dyraveg hafi áhrif á núverandi flughæðir blindflugs. Í hönnun eru brottflugsleiðir (SID) frá Reykjavíkurflugvelli, óljóst er á þess stigi um flughæðir á þeim ferlum.

Samskipti með VHF (118-137 MHz)

Vindorkugarðar geta hindrað og endurkastað VHF merkinu. Í Bretlandi hefur NATS¹ lagst geng því að vindorkugarðar séu nær VHF talfjarskiptastöðum en 10 km, en næstu fjarskiptastaðir Isavia ANS við fyrirhugaðan vindorkugarð eru Skálafell sem er í um 13 km fjarlægð og Bláfjöll sem eru í um 18 km fjarlægð.

Kögun (PSR, SSR, MLAT, ADS-B)

Þekkt² er að vindorkugarðar hafa áhrif á kögunarnema, s.s. ratsjár og víðsvæðis fjölstaðsetningarnema (e. MLAT/WAM) vegna stórra/hárra bygginga og blaða á vindmyllum sem geta endurkastað útvarpsmerkjum sem kögunarnemar notast við og áhrifa af veðri. Vegna endurkasts geta flugvélar birst annars staðar á skjá flugumferðarstjóra en þær eru í raun. Þessi áhætta er mismikil á milli mismunandi gerða kögunarnema. Hér verður farið stutt yfir möguleg áhrif á mismunandi gerðir kögunarnema:

- Frumratsjá (PSR) – líklega mikil áhrif vegna stærðar og efnis í vindmyllum, einnig hafa vindmyllur áhrif á vind og þéttingu raka sem hefur áhrif á endurkast á frumratsjámerki.
- Svarratsjá (SSR) – líklega miðlungs áhrif vegna stærðar og efnis í vindmyllum, einnig hafa vindmyllur áhrif á vind og þéttingu raka sem hefur áhrif á endurkast á merki.
- Víðsvæðis fjölstaðsetningarnema (MLAT/WAM) – líklega miðlungsáhrif vegna aðferðar sem eru notaðar við útreikninga á svarmerki frá flugvél(um).
- ADS-B – líklega einhver áhrif vegna gerðar kögunar.

Til að meta áhrif vindorkugarðs á þessu svæði þarf að framkvæma athugun sem þarfnast sérhæfðrar þekkingar og tóla. Ekki er hægt að framkvæma þá athugun innan þeirra tímamarka sem beðið er um (fyrir 28. Apríl 2025) enda tekur sú athugun talsverðan tíma, kostnað og þarfnast sérhæfðrar þekkingar sem þarf að afla þar sem þetta er í fyrsta skipti sem skoða þarf þessi mál hér á landi.

¹ UK CAA Policy and Guidelines on Wind Turbines CAP 764.

² EASA Safety impact of wind turbines in the vicinity of aerodromes and air routes, EUROCONTROL Guidelines for Assessing the Potential Impact of Wind Turbines on Surveillance Sensors, UK CAA Policy and Guidelines on Wind Turbines CAP 764.

Flugleiðsögubúnaður (VOR/DME/ILS/NDB)

Vindorkugarðar geta haft áhrif á flugleiðsögubúnað (VOR, DME, ILS og NDB kerfi), sem eru mikilvæg fyrir flugleiðsögu og lendingu loftfara. Þessi kerfi starfa á mismunandi tíðnisviðum og hafa mismunandi næmi fyrir truflunum:

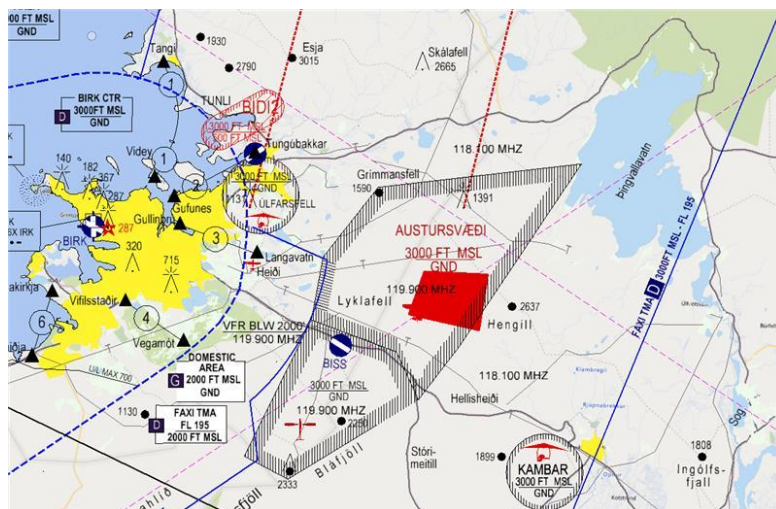
- VOR – getur haft truflandi áhrif ef vindorkugarður er nær búnaðinum en 15 til 20 km. Næsti VOR er Keflavíkur VOR er í um 60 km fjarlægð.
- DME– getur haft truflandi áhrif ef vindorkugarður er nær búnaðinum en 10 km. Næsti DME er á Reykjavíkurflugvelli sem er í um 23 km fjarlægð.
- ILS - getur haft truflandi áhrif ef vindorkugarður er nær „critical area“ búnaðarins en 5 til 10 km. Næsti ILS búnaður er Reykjavíkur ILS sem er í um 23 km fjarlægð.
- NDB – vegna lágrar útsendingartíðni NDB er lítil hætt á truflunum frá vindorkugarði.

Sjónflug

Svæðið sem fyrirhugað er fyrir Vindorkugarð við Dyraveg er í nágrenni Reykjavíkurflugvallar og tveggja landingarstaða sjónflugs:

Heiði (um 12 km) er landingarstaður notaður af Fisfélagi Reykjavíkur og fleirum þar sem staðsettar eru um það bil 50 Fisvélar.

Sandskeið er landingarstaður notaður bæði fyrir svifflug og æfingar flugskóla og einkaflugmanna sem nota malbikaða flugbraut í tengslum við æfingar í Austursvæði.

Gróf staðsetning Vindorkugarðs sýndur með rauðum kassa

Lágmarkshæð sjónflugs er 500 fet yfir jörðu en Vindorkugarðurinn er áætlaður að ná upp í 689 fet yfir jörðu. Flughæð loftfara í umferðarhringjum beggja landingarstaða innan Sandskeiðssvæðisins er skilgreind 700 fet frá jörðu til að tryggja bil á milli þeirra sem nota þá og annarrar flugumferðar sem á leið til og frá Reykjavíkurflugvelli

Fyrirhugaður vindorkugarður er að mestu innan Austursvæðis sem er æfingasvæði sjónflugs og nær frá jörðu upp í 3000 fet yfir sjávarmáli og er mikið notað til flugkennslu og annars æfingaflugs. Einnig eru algengar flugleiðir sjónflugs á leið milli Reykjavíkur og Suðurlands í gegnum suður- og norðurhluta Austursvæðis. Þegar skýjahæð og skyggni nálgast lágmörk er algengt að flogið sé í lágmarksflughæð sjónflugs (500 fet.) norðan við Suðurlandsveg.

Áður en vindmyllur verða reistar í Vindorkugarðinum við Dyraveg þarf að breyta Austursvæði, sú vinna kallar á samráð við notendur, öryggisferli og samþykki Samgöngustofu. Að því loknu er uppfærsla á kortum og öðrum upplýsingum í Flugmálahandbók (AIP ICELAND). Viðbúið er að þessar breytingar geti tekið að lágmarki 6-12 mánuði.

Svifflugssvæðið Sandskeið er í nágrenninu með sömu hæðamörk og tvær flugbrautir, umferðarhringur við Sandskeið er í 700 fetum yfir jörðu³ eins og áður segir.

Mögulegt er að eftir að Vindorkugarður við Dyraveg verði kominn í notkun muni sjónflugsumferð sækja meira inn í stjórnað loftrými og auka þar með álag á flugstjórnardeildir Isavia ANS.

Þegar vindorkugarðurinn rís þarf að um að merkja hann (líkt og aðrar hindranir) inn á sjónflugskort⁴ sem gefið er út á heimasíðu Isavia ANS. Eins skal birta upplýsingarnar í Flugmálahandbók (AIP ICELAND) sem gefin er út af Isavia ANS fyrir hönd Samgöngustofu, en allir gagnaveitendur þurfa að koma á samning um gagnaveitingu við AIS deild Isavia ANS og veita upplýsingar tímanlega til útgáfu með nákvæmum mæligögnum og öðru sem þarf. Vinsamlegast hafið samband við ais@isavia.is til að koma á samningi og fá nánari upplýsingar um þau gögn og form á gögnum sem þarf að skila.

³ AIP ICELAND <https://eaip.isavia.is/> ENR 5.5 / 6.1-15

⁴ <https://ans.isavia.is/c-forflugsupplýsingar/kort>.

Samantekt

Ljóst er að fara þarf í nákvæma greiningu á áhrifum Vindmyllugarðs við Dyraveg vegna áhrifa á flug, þar af leiðandi óskar Isavia ANS eftir frekari gögnum í samræmi við EUROCONTROL Guidelines for Assessing the Potential Impact of Wind Turbines on Surveillance Sensors, Annex E eða sambærilegt.

Áhrif á flugkennslu, einkaflug og ýmsa aðra flugstarfsemi er veruleg. Isavia ANS leggur til að óskað verði umsagnar frá flugskólum og Flugmálafélagi Íslands en innan félagsins starfa nær öll félög, samtök og hópar sem tengjast flugstarfsemi og flugíþróttum á Íslandi.

Áhrif á fjarskipti, kögunar- og flugleiðsögubúnað þyrfti að bæta inn í matsferli vegna uppsetningar vindmyllugarða almennt.

Vinsamlegast sendið frekari upplýsingar tímanlega til procedures@isavia.is

Með kveðju / Best regards

Steinunn Arna Arnardóttir
Verklagsstjóri / Manager ATS Procedures
Rekstrarsvið / ANS Operations
Tel: +354 4245203/ +354 8988244

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

: "Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðu vindorkuveri við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúraskoðun og hefur lengi verið vinsælt útivistarsvæði þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Þessar vindmyllur með tilheyrandi ljósagangi, hljóð- og sjónmengun, kæmu til með að eyðileggja (svo ekki sé fastar að orði kveðið) upplifun þeirra tugþúsunda sem fara um svæðið til að njóta náttúrunnar. Að ég tali nú ekki um allra þeirra sem eiga sumarbústað eða sælureit rétt utan borgarmarkanna. Uppsetning vindmylluvers myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr gæðum útivistar á svæðinu.

Höfundur: Hope Elísabet Millington

Sent inn þann: 26.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ísland er heimspekt fyrir góða verkkunnættu í vatnsafla og gufuafla, það hefur komið okkur áfram í samkeppni við aðrar þjóðir sem ódýr orka, þessi auðlind er vannýtt vegna reglugerðarfargans sem er búið að innleiða frá þjóðum sem byggja alla sína framleiðslu á kjarnorku, kolum, gasi og olíu og vindorku, þessa yfirburði er verið að reyna að eiðleggja af öflum sem vilja markaðs og einkavæða þessa innviði með orkupökkum esb, það þarf jafn mikið afl í lónum á móti þessu óstöðuga rafmagni þannig að ávinningurinn kemur ekki til með að borga upp það sem tapast á þessum fimmtán árum sem möstrin virka þótt ríkisstyrkir og hækkað orkuverð komi til, alþingi hefur ekki sett lög um vindorku eða umgjörð um orkuöryggi heimilanna ennþá þannig að þessi hugmind um ljósblikkandi og hvínandi vindorkuver á þessu útivistarsvæði okkar sunnlendinga er móðgun, austanættin dritar örplasti í vatnsból borgarbúa og staðarfuglar hverfa eins og lóan. Notum okkar kunnættu og sendum ti föðurhúsanna allar kvaðir um markaðs og einkavæðingu.

Höfundur: Jóhann Garðarsson

Sent inn þann: 26.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Þetta er með öllu óásættanlegt. Svona framkvæmdir þurfa að fara í þjóðaratkvæðagreiðslu.

Höfundur: Jens Uwe Friðriksson

Sent inn þann: 27.04.2025

Umsögn um matsáætlun vegna vindorkugarðs við Dyraveg

Umsagnaraðili: Valgarð Ingibergsson

1. Umsögn

Það er mat undirritaðs að fyrirhuguð framkvæmd, vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi, sé mjög umdeilanleg með tilliti til áhrifa á umhverfi, lífríki, landslag, vatnsvernd og samfélag. Í eftirfarandi atriðum verður rakið hvers vegna matsáætlunin (Orkuveitan, 2025) uppfyllir ekki nægjanlega kröfur um vernd umhverfis og samfélags, og hvers vegna framkvæmdin sjálf ber með sér alvarlega áhættu fyrir viðkvæm náttúru- og samfélagsgæði.

1.1 Landslagsröskun og sjónmengun

Vindmyllur af þeirri stærðargráðu sem fyrirhuguð er (allt að 210 m hæð) munu valda víðtækri röskun á landslagi. Þær verða sýnilegar vítt og breitt, þrátt fyrir fullyrðingar matsáætlunarinnar um að áhrif verði takmörkuð (Orkuveitan, 2025). Rannsóknir hafa sýnt að stórir vindorkugarðar breyta upplifun fólks af náttúru, draga úr fegurð landslags og hafa neikvæð áhrif á ferðaþjónustu og útivist (Warren og fleiri. 2005). Í skýrslu frá Scottish Natural Heritage kemur fram að áhrif vindorkuvera á landslag séu óafturkræf og geti náð tugum kílómetra frá framkvæmdasvæðum (Scottish Natural Heritage, 2017).

1.2 Áhrif á fuglalíf

Matsáætlunin gefur í skyn að áhrif á fuglalíf verði lítil (Orkuveitan, 2025). Þetta stenst ekki þegar horft er til erlendra rannsókna á áhrifum vindorkugarða á fugla. Sýnt hefur verið fram á að fugladauði vegna árekstra við vindmyllur er umtalsverður (Erickson, Johnson og Young, 2001) og getur haft áhrif á stofnstærðir varpfugla og farfugla (Kuvlesky og. Fleiri. 2007).

1.3 Grunnvatnsáhætta og vatnsvernd

Framkvæmdasvæðið liggur innan fjarsvæðis vatnsverndar (VF-3) (Orkuveitan, 2025). Þrátt fyrir fyrirheit um áhættumat er afar lítil umfjöllun í matsáætluninni um hvernig

áhrif á grunnvatn verða rannsökuð eða lágmörkuð. Samkvæmt Barlow og Leake (2012) getur rask á jarðvegi leitt til breytinga á vatnsrennsli, mengunar og varanlegrar skerðingar á vatnsvernd.

1.4 Skuggaflökt og hljóðmengun

Í matsáætluninni er minnst á hljóðvist (Orkuveitan, 2025), en afleiðingar hljóðmengunar og skuggaflökts eru oft vanmetnar. Erlendar rannsóknir sýna að bæði hljóð frá vindmyllum og skuggaflökt getur valdið svefntruflunum, streitu og öðrum heilsufarsvandamálum (Nissenbaum, Aramini og Hanning, 2012; Harding, Harding og Wilkins, 2008).

1.5 Röskun á náttúrulegum vistgerðum

Þó matsáætlunin telji að rask verði lítið (Orkuveitan, 2025), eru framkvæmdasvæði og vegagerð órjúfanlega tengd við niðurbrot vistgerða. Samkvæmt Gasparatos, Doll, Esteban, Ahmed og Olang (2017) hefur bygging vindorkuvera sýnt fram á skaða á gróðurlendi, auk tilkomu framandi plantna sem hafa neikvæð áhrif á vistkerfi.

1.6 Skortur á alvöru valkostagreiningu

Matsáætlunin fjallar um „núllkost (Orkuveitan, 2025), en raunverulegur samanburður við aðra valkosti vantar. Samkvæmt leiðbeiningum Evrópusambandsins (EIA Directive 2014/52/EU) ber að leggja fram raunverulega og ítarlega valkostagreiningu.

1.7 Samlegðaráhrif og álag

Áhersla matsáætlunarinnar á „samlegðaráhrif (Orkuveitan, 2025) virðist vera einhliða. Í reynd benda rannsóknir til þess að samlegðaráhrif margra vindorkuvera á sama svæði geti aukið heildaráhrif á landslag, fuglalíf og samfélög (Pearce-Higgins, Stephen, Douse og Langston, 2009).

Heimildir

Barlow, P. M., og Leake, S. A. (2012). *Streamflow depletion by wells: Understanding and managing the effects of groundwater pumping on streamflow* (No. 1376, pp. i–84). US Geological Survey.

Erickson, W. P., Johnson, G. D., Strickland, D. M., Young Jr, D. P., Sernka, K. J., og Good, R. E. (2001). *Avian collisions with wind turbines: A summary of existing studies and comparisons to other sources of avian collision mortality in the United States* (No. DOE-00SF22100-). Western EcoSystems Technology, Inc., Cheyenne, WY; RESOLVE, Inc., Washington, DC.

Gasparatos, A., Doll, C. N. H., Esteban, M., Ahmed, A., og Olang, T. A. (2017). Renewable energy and biodiversity: Implications for transitioning to a Green Economy. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 70, 161–184.

Harding, G., Harding, P., og Wilkins, A. (2008). Wind turbines, flicker, and photosensitive epilepsy: Characterizing the flashing that may precipitate seizures and optimizing guidelines to prevent them. *Epilepsia*, 49(6), 1095–1098.

Kuvlesky, W. P., Brennan, L. A., Morrison, M. L., Boydston, K. K., Ballard, B. M., og Bryant, F. C. (2007). Wind energy development and wildlife conservation: Challenges and opportunities. *Journal of Wildlife Management*, 71(8), 2487–2498.

Nissenbaum, M. A., Aramini, J. J., og Hanning, C. D. (2012). Effects of industrial wind turbine noise on sleep and health. *Noise and Health*, 14(60), 237–243.

Orkuveitan. (2025). *Vindorkugarður við Dyraveg – Matsáætlun*.

Pearce-Higgins, J. W., Stephen, L., Douse, A., og Langston, R. H. W. (2009). Greater impacts of wind farms on bird populations during construction than operation: Results of a multi-site and multi-species analysis. *Journal of Applied Ecology*, 46(6), 1323–1331.

Scottish Natural Heritage. (2017). *Visual Representation of Wind Farms: Guidance*.

Warren, C. R., Lumsden, C., O’Dowd, S., og Birnie, R. V. (2005). ‘Green on green’: Public perceptions of wind power in Scotland and Ireland. *Journal of Environmental Planning and Management*, 48(6), 853–875.

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Góðan daginn, það er galið að fara að setja upp vindmyllur í náttúru Íslands, þetta eru óafturkræfar framkvæmdir, undirstöður hverrar myllu eru mjög miklar og mikið náttúru rask, aðkoma að hverri myllu þarf veg sem er einnig mikið rask, þarna hverfur berjamó undir þetta, sjónmengun er gífurleg, hættan fyrir fuglalífið er mikil. Svo er þetta ótrygg orka sem þarf að reiða sig á orku frá öðrum virkjunum . Þetta mun hækka orkuverð til almennings. Ég segi nei takk við svona glapræðis áformum hvar sem er á landinu og mæli með að allir segi nei takk

Höfundur: Þorsteinn Kristinsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég er alfarið á móti vindorkuverum á Íslandi og það er langt mál að telja öll þau neikvæðu áhrif sem þessar risavöxnu vindmyllur hafa á samfélagið. Það hlýtur að vera krafa Íslendinga að stjórnvöld kynni sér málið áður en af stað er farið, að þau skoði t.d. reynslu Norðmanna. Bara hávaðamengun og sjónmengun ættu að vera nóg til að við stoppum.

Líka það að þegar vindur blæs ekki, þá þarf aðra orku og ef við höfum aðra orku, þurfum við ekki vindorku.

Kostnaður eykst verulega fyrir notendur með svo sveiflukenndri orku og það eitt og sér, ætti að stoppa okkur af. Við eigum gnægð hreinnar vatnsorku sem við skulum frekar nýta. Vindmyllur eiga ekki heima á Íslandi.

Höfundur: Anna Sigríður Einarsdóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil koma á framfæri harðri andstöðu minni við fyrirhugaða vindmylluvæðingu Íslands.

Ísland framleiðir nú þegar nægilegt rafmagn með endurnýjanlegum hætti og því tel ég að frekari röskun á náttúru landsins sé bæði óþörf og skaðleg. Bygging vindmylla mun hafa í för með sér alvarleg umhverfisáhrif, þar á meðal sjónmengun, hljóðmengun og aukna hættu á mengun frá olíu og öðrum efnum sem gætu spillt dýralífi, bæði á svæðunum þar sem vindmyllurnar rísa og á nærliggjandi svæðum.

Ég benda á þá hættu sem steðjar að fuglalífi vegna tilkomu vindorkuvera. Ísland hefur skuldbundið sig til verndar fuglategundum samkvæmt alþjóðlegum samningum, og fyrirhuguð uppbygging vindmylla er í andstöðu við þau markmið.

Að mínu mati er þetta alvarlegt umhverfisslys sem mun hafa varanleg áhrif á viðkvæma náttúru Íslands og á ekki að viðgangast. Ég skora því á stjórnvöld að endurskoða þessar framkvæmdir þegar í stað og hlíta bæði íslenskum náttúruverndarlögum og þeim alþjóðlegu skuldbindingum sem Ísland hefur undirgengist.

Höfundur: Anna Pratichi Gísladóttir

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Vindorka er óstöðug að því leyti að ekki er hægt að stóla á vindinn og það munu verða miklar sveiflur í orkuframboði. Ljóst er að fáir notendur geta sætt sig við slíkar sveiflur og því verður að vera til staðar varaorka fyrir stóran hluta þessarar orku. Þetta þýðir að sá sem ætlar að standa tilbúinn með orku til að dekkja þann skort verður að rukka mun hærra verð en hefði hann einfaldlega getað selt sína stöðugu orku allan tímann. Í þessu spili til að hækka orkuverð stendur almenningur og smærri fyrirtæki höllum fæti. Því ber að hafna þessari uppbyggingu alfarið nema ef mögulega fyrirtæki almennings, sem er LV gerir þetta sjálft sem hugsaða aðferð til að koma til móts við sveiflur í safnlónum vatnsaflsvirkjana.

Höfundur: Elvar Eyvindsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég er alfarið á móti öllum vindorkuverum, við eigum svo auðvelt með að framleiða rafmagn á margan annan og umhverfisvænan hátt en að fara í þetta vindmyllubull.

Það er allt í kringum þessar vindmyllur vont, mikið jarðrask við uppsetningu, þær eru á allan hátt mengandi við umhverfið, plastagnir úr spöðum puðrast um allt umhverfið, þær endast ekki lengi og lítið hægt að endurvinna úr þeim, umhverfismengun þeirra er alla leið.

Sjónmengum af þessu er skelfilegt, stórhættulegar öllum fuglalífi og að mætti ýmislegt annað telja hér en það er öllu fyrir bestu að hætta öllum vindmyllupælingum hér á landi.

Við getum virkjað miklu meira á umhverfisvæni hátt, jarðvarmi, vatnsföll, sjávarföll ofl.

Höfundur: Halldór Sveinsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Mál nr. 0454/2025 í Skipulagsgátt

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Vindmyllur eru ekki bara skaði heldur óþarfar vegna nýjungar í raforkuframleiðslu.

Samband : hafsteinsson.hafsteinn@gmail.com

Höfundur: Hafsteinn Hafsteinsson

Sent inn þann: 27.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórna verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.”

Höfundur: Elínbjörg Gunnarsdóttir

Sent inn þann: 25.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórnar verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.

Höfundur: Albert Guðni Albertsson

Sent inn þann: 25.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi. Þessum framkvæmdum fylgir mikið óafturkræft rask á ósnortu vatnsverndarsvæði. Einnig fylgir vindmillum mikil örplastmengun frá spöðunum.

Höfundur: Valur Sigurðsson

Sent inn þann: 25.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Vindmyllugarðar í dag ættu að stöðva og það áður en þeir verða byggðir. Í Ástralíu er verið að taka niðru vindmyllugarða sem hafa verið uppi í 20 ár. Er það vegna mikils viðhalds og kostnaðar við að viðhalda þeim. Spaðana er ekki hægt að endurvinnna og verður því að nota í landfyllingar sem eitra út frá sér. Ekki gleyma allri olíunni sem þarf til að viðhalda spöðunum, afýsingunni á veturna hér sem fer á jörðina, fuglana sem munu drepast í hrönnum við að fljúga í spaðana. Svo má ekki gleyma hljóðunum sem koma og víbringnum sem mun án efa hafa áhrif á fólk án þess að þau geri sér grein fyrir þessum hljóðum. Á sínum tíma í háskóla námi mínu átti ég að gera verkefni um vindmyllugarð eða annað fyrir raforku í Færeyjum. Ég fann út að vindmyllur væru slæm lausn frekar að nota vatnið. Hægt að búa til iður, salt og fersk vatn mætast og verður úr orku, fljóð og fjara er líka frábær lausn. Minna rast en það sem gerist á heiðum og lausum löndum í kringum okkur. Nóg er til af raun rannsóknum, frásögnum frá fólki sem býr við vindmyllur og hvaða skaða þær gera. Sleppa þessu öllu fyrir dýralíf og náttúruna.

Höfundur: Rósa Katrín Möller Marinósdóttir

Sent inn þann: 25.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég, undirritaður, mótmæli harðlega. Þessar vindmyllur eru á vatnasvæði Mosfellsheiðar, afrennsli Mosfellheiðar nær til Bugðu þar með talið Elliðaáa, Korpuá, Leirvogsa, Kjósaskarð og Þingvallavatns. Viljum við taka áhættu á plastmengun á allt þetta vatnasvæði? Allar þessar ár eru laxveiði ár og svo Þingvallavatn og ekki er langt í vatnsból Reykjavíkur.

Höfundur: Sigþór Sigurjónsson

Sent inn þann: 25.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Hvers vegna erum við að fórna Mosfellsheiðinni og fleiri svæðinum á Íslandi fyrir skammtímagróða erlendra afla? Lærum af nágrannaþjóðum, látum fuglana, vatnasvæðið, víðernin, útivistarsvæðin okkar, ósnortið útsýnið og umfram allt, höfum Ísland framtíðar án vindorkugarða!

1. Röskun á ósnortnu landslagi

Mosfellsheiði er stórt hálendissvæði með mikla náttúrulega og menningarlega verðleika. Uppbygging vindorkugarðs þar myndi krefjast mikils jarðrasks, vegagerðar og annars innviða sem breyta náttúrulegu landslagi svæðisins varanlega. Slíkar breytingar eru óafturkræfar og ganga gegn þeim sjónarmiðum að varðveita íslenskt hálendi sem víðerni.

2. Áhrif á vistkerfi og fuglalíf

Svæðið er búsvæði fjölmargra fuglategunda og annarra lífvera sem treysta á ótruflað umhverfi. Vindmyllur eru þekktar fyrir að hafa áhrif á fuglalíf, bæði vegna árekstra og truflunar frá hávaða og hreyfingu. Þetta raskar jafnvægi vistkerfa sem þegar eru viðkvæm.

3. Skaði fyrir útivist og náttúruupplifun

Mosfellsheiði er vinsæl meðal göngufólks, hjólræðafólks og annarra náttúruunnenda. Friðsæld, útsýni og ósnortin náttúra eru lykilatriði í þeirri upplifun sem þar er sótt í. Bygging vindorkugarðs myndi skerða þessa upplifun til frambúðar og rýra gildi svæðisins fyrir útivist og ferðaþjónustu.

4. Sjónræn og hljóðræn mengun

Vindmyllur ná hátt í loft og sjást langar leiðir. Þessar fyrirhuguðu vindmyllur skv teikningum, munu seint kallast einhver smásmíði! Á Mosfellsheiði, þar sem landslag er opið og víðáttumikið, mun slíkur garður valda miklum sjónrænum áhrifum sem ná langt út fyrir framkvæmdasvæðið sjálft. Þá er einnig hætt á hljóðmengun sem getur birst í stöðugum lágtíðnihljóðum sem trufla bæði fólk og dýr.

5. Varla hægt að snúa við

Þó vindmyllur séu kynntar sem „græn“ lausn, þá eru þær mannvirki með langan líftíma og skýr ummerki. Og ekki mjög græn skv reynslu nágrannaþjóða, við eigum miklu betri kosti í vatnsvirkjunum og að fjarlægja vindorkumyllur og endurheimta svæðið eftir á er afar erfitt og dýrt, ef það er þá yfir höfuð framkvæmanlegt.

Lokaorð.

Ég mótmæli þessum fyrirætlunum og legg áherslu á að Mosfellsheiði verði áfram ósnortin og laus við stórframkvæmdir sem skerða náttúrugildi hennar og samfélagslegt notagildi til framtíðar. Ég hvet til að leitað verði annarra kosta fyrir uppbyggingu endurnýjanlegrar orku sem krefjast minni umhverfisáhrifa og fara betur með náttúruauðlindir landsins.

Höfundur: Sigurbjörg Rósa Sigþórsdóttir

Sent inn þann: 25.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég mótmæli harðlega ætlun Orkuveitu Reykjavíkur að reisa vindmyllugarð vestan Hengils.

Höfundur: Eiríkur Björnsson

Sent inn þann: 25.04.2025

Mál nr. 0454/2025 í Skipulagsgátt

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Nei takk, ekki vindmillugarð.

Höfundur: Einar Ingbór Einarsson

Sent inn þann: 25.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

“Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórna verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.”

Höfundur: Sigrún Hólmgeirsdóttir

Sent inn þann: 26.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórna verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.

Höfundur: Samúel Aron Guðlaugsson

Sent inn þann: 26.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

“Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórna verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.”

Höfundur: Ingibjörg Magnúsdóttir

Sent inn þann: 26.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðu vindorkuveri við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt útivistarsvæði þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Þessar vindmyllur með tilheyrandi ljósagangi, hljóð- og sjónmengun, kæmu til með að eyðileggja (svo ekki sé fastar að orði kveðið) upplifun þeirra tugþúsunda sem fara um svæðið til að njóta náttúrunnar. Að ég tali nú ekki um allra þeirra sem eiga sumarbústað eða sælureit rétt utan borgarmarkanna. Uppsetning vindmylluvers myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr gæðum útivistar á svæðinu.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, ljósmengunar, hljóðmengunar og alvarlegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin með gagnrýnum augum.

Höfundur: Jóna Thors

Sent inn þann: 26.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitarfélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórna verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.

Höfundur: Stefán Örn Magnússon

Sent inn þann: 24.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Vindorkuver eiga í nánast engum tilfellum erindi til Íslands og þetta er eitt af þeim. Óafturkræfar framkvæmdir, sjónmengun, örplastmengun og algeng olíumengunarhætta af þeim eins og reynslan sýnir erlendis frá,þrátt fyrir að eigendur þeirra hafi í nánast öllum tilfellum uppi áratuga reyslu af fyrirbrigðunum, og síðan nauðsyn þess að hafa inngripsvirkjanir tilbúnar til þrautavara ef enginn vindur blæs. Einnig er þessum garði ætlað að vera á algengri flugleið flugáhugamanna. Íslendingar hafa almennt séð nægan aðgang að annari orku sem eru hagfelldari landsmönnum og náttúru í öllu tilliti.

Höfundur: Jón Sigurður Þorsteinsson

Sent inn þann: 24.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórna verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.

Höfundur: Linda Friðriksdóttir

Sent inn þann: 24.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vill ekki vindmyllur yfir höfuð. Ástæðan er sjónmengun á landinu okkar og annað er mikið og varanlegt rask á landinu vegna undirstöður fyrir hveja vindmyllu sem er stál og steypa og vegagerð að hverri vindmyllu. Annað er að rekstur á þessum Vindmyllum er ekki að ganga vel í nágrannalöndum okkar og liftými ekki nema ca 25 ár. Annað er að loknum liftíma þá lendir kostnaður við að fella þetta dót á almenningi og bottnstykkinn verða aldrei tekin úr jörðu vegna kostnaðar. Svo er orkuverð frá vindmyllum mun dyrara og óstöðugra en frá vatnsafsvirkjun sem endast margalt lengur.

Höfundur: Gunnar Þórarinnsson

Sent inn þann: 24.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Í viðhengi er að finna umsögn mína varðandi þessa **illa ígrunduðu** áætlun OR.

Höfundur: Páll Hrannar Hermannsson

Sent inn þann: 24.04.2025

Viðhengi:

17.1.Vindorkuver_OR_Mosfellsheidi_PHH.pdf

Athugasemdir við áform OR

Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi

Málsnúmer: 2025/454

Skilað í Skipulagsgátt 24.04.2025

Ég vil koma á framfæri eindreginni andstöðu minni við áform Orkuveitu Reykjavíkur um vindorkuver á Mosfellsheiði, með vísan til eftirfarandi sjónarmiða:

1. Skerðing á lífsgæðum íbúa höfuðborgarsvæðisins

Mosfellsheiði er í nágrenni við mörg mikilvæg útivistarsvæði höfuðborgarbúa og nýtur mikillar vinsælda, svo sem Bjárfjöll, Heiðmörk, Hólmsheiði, Úlfarsfell og Elliðavatn. Uppsetning risavaxinna vindorkuvera mun breyta þessu svæði í iðnaðarsvæði með óafturkræfum sjónrænum áhrifum, bæði að degi og nóttu. Þetta skerðir lífsgæði þúsunda íbúa.

2. Hætta á örplastmengun í vatnsverndarsvæði Gvendarbrunna

Mosfellsheiði liggur á vatnasviði Gvendarbrunna, helsta vatnsbóls höfuðborgarsvæðisins. Nauðsynlegt er að minna á að vatnasviðið nær langt upp á Mosfellsheiði og hefur ekki verið rannsakað nægilega ítarlega. Slíkt rannsóknaleysi er verulegt áhyggjuefni þar sem fyrirhuguð framkvæmd felur í sér umfangsmiklar jarðraskandi aðgerðir, beint ofan á þessu viðkvæma svæði.

Á framkvæmdartímanum skapast aukin hætta á mengun – bæði vegna vegaframkvæmda og við byggingu undirstaða fyrir vindmyllurnar. Slíkar framkvæmdir auka líkurnar á því að jarðvegur og efni sem notuð eru til framkvæmda leki út í grunnvatn og smitist inn á vatnasviðið.

Vindmylluspaðar eru gerðir úr óendurnýjanlegum, langlífum og efnafræðilega virkum efnum, svo sem glerþráðum og plastefnum sem límast saman með epoxý- eða pólýesterresíni. Með tímanum brotna þeir niður vegna veðrunar og mynda örplast og nanóplast.

Þetta örplast dreifist með vatni og vindi og getur á endanum borist í grunnvatn, þar á meðal Gvendarbrunna. Örplast í drykkjarvatni er viðurkennt alþjóðlegt heilsufarsvandamál og getur haft áhrif á hormónakerfi, meltingarveg og frjósemi, bæði í mönnum og dýrum.

Engar upplýsingar eru gefnar í matsáætlun framkvæmdaraðila um áhættumat vegna þessarar mengunarhvatar – hvorki vegna framkvæmda sjálfra né vegna niðurbrots

vindmylluspada til lengri tíma. Slík vanræksla er algerlega óásættanleg þegar um er að ræða eitt mikilvægasta vatnsból landsins. Þessi framkvæmd ber með sér óásættanlega áhættu fyrir heilsu og öryggi almennings og ætti að verða stöðvuð þegar í stað.

3. Hljóðmengun og samverkandi áhrif annarra vindorkuvera

Áformin fela ekki aðeins í sér eitt vindorkuver, heldur fleiri á sama svæði, þar sem Zephyr áformar að reisa tvö önnur vindorkuver þar. Samlegðaráhrifin munu skapa margföldunaráhrif í hljóðmengun og sveiflukenndri náttúruupplifun.

4. Léttvæg rök um að svæðið sé raskað

OR vísar til hitaveitulagna sem rask á svæðinu. Þær liggja lágt í landi og hafa ekki sjónræn áhrif – það er ekki sambærilegt við 200 metra háar vindmyllur.

5. Engin raunveruleg þörf fyrir vindorkuver á Íslandi

Ísland notar nú þegar nánast eingöngu endurnýjanlega orku (vatnsafl og jarðhita) og hefur enga þörf fyrir vindorku nema til útflutnings og stórverkefna í eigu erlendra aðila, s.s. til framleiðslu á rafeldsneyti. Engin sannfærandi rök hafa verið lögð fram sem réttlæta þetta mikla inngríp í samfélög og náttúru Íslands.

6. Rekstrarhæfni vindorkugarða er vafasöm

Fjöldi vindorkuvera í Evrópu hefur farið í gjaldþrot vegna hás viðhaldskostnaðar og óstöðugs raforkuverðs. Þetta er áhættusöm fjárfesting sem skilar sér illa til samfélagsins.

7. Óeðlilegt umfang miðað við íbúafjölda

Áætlað er að eitt vindorkuver verði fyrir hverja 7.380 íbúa á Íslandi, en í Noregi er hlutfallið 1 á móti 83.000. Þetta er óhóflegt fyrir örsamfélag eins og Ísland.

8. Arðrán og auðlindanýtingarstefna

Vindorka er að stórum hluta hluti af áætlunum um rafeldsneytisverksmiðjur. Ísland er notað sem hráefnauppspretta í þágu erlendra stórfyrirtækja. Þetta er arðrán.

9. Lögbundin vernd vantar og lýðræðislegur aðskilnaður rofinn

Í núverandi löggjöf vantar skýr, heildstæð lög sem sérstaklega taka á uppbyggingu vindorkuvera, bæði hvað varðar leyfisveitingar, umhverfismat og eignarhald yfir náttúruauðlindum. Það hefur í reynd myndast lagalegt tómarúm þar sem stórar framkvæmdir í vindorku eru teknar til afgreiðslu innan ramma almennra skipulagslaga, sem voru ekki mótuð með þessa tegund iðnaðarfyrirtækja í huga.

Í þessu tómarúmi hafa sveitarfélög í raun fengið víðtækt vald til að samþykkja eða hafna slíkum verkefnum – án þess að lagaskylda sé til að kalla eftir samráði við íbúa eða aðliggjandi sveitarfélög, jafnvel þó framkvæmdir geti haft mikil áhrif utan sveitarfélagsmarka. Þetta veldur því að stórar ákvarðanir um umhverfi, náttúru og

orkunýtingu eru teknar í gegnum þröngt stjórnvaldshlið, án lýðræðislegrar umræðu á landsvísu eða tryggðs aðkomu þeirra sem málið varðar.

Slíkur lýðræðislegur aðskilnaður – þar sem ákvörðun um stórar framkvæmdir sem fela í sér verulega röskun á náttúru og umhverfi er tekin í nafni „þróunar“ án raunverulegs umboðs frá þjóðinni – grefur undan trausti til stjórnsýslu og skerðir rétt almennings til að hafa áhrif á nýtingu sameiginlegra auðlinda.

Það er afar brýnt að setja sértæk lög um vindorku sem kveða skýrt á um:

- hlutverk og heimildir ríkis og sveitarfélaga,
- skýra vernd fyrir náttúru- og menningarverðmæti,
- aðkomu almennings að ákvarðanatöku,
- og eigendastefnu varðandi auðlindir og orkuvinnslu.

Þangað til slíkt regluverk er til staðar ættu allar stórframkvæmdir á sviði vindorku – sem fela í sér verulega röskun á náttúru og umhverfi – að sæta að minnsta kosti tímabundnu banni eða varúðarreglu.

10. Skortur á umræðu og samráði við almenning

Lítið sem ekkert samráð hefur verið haft við almenning, ferðaþjónustu eða fagaðila um langtímaáhrif og raunverulega þörf.

11. Tæknilegir og fjárhagslegir gallar við flutningskerfið og sveiflukennda framleiðslu

Til þess að það sé mögulegt að reisa vindorkuver þarf að stækka flutnings- og dreifikerfi raforku svo það ráði við það afl sem þessi orkuver geta framleitt við hámarksafköst. Sá kostnaður lendir alfarið á almenningi og er ekki hluti af kostnaði framkvæmdaraðila. Að auki þarf að byggja upp svokallað mótvægisafli (einnig nefnt jöfnunarafl), sem þýðir að við þurfum að virkja meira í hefðbundnum orkugjöfum, s.s. vatnsafl og jarðhita, til að vega upp á móti óstöðugleika vindorku. Þetta þýðir að ávinningurinn af vindorku hverfur nánast með þessari tvívirkjun. Þetta sýnir skýrt að vindorka er mun óstöðugri og lakari valkostur miðað við þá öflugu og sjálfbæru orkukosti sem Ísland býr þegar yfir.

12. Alvarleg sjónræn og umhverfisleg áhrif á Þingvallasvæðið

Áform Orkuveitu Reykjavíkur og Zephyr um risavaxin vindorkuver á Mosfellsheiði munu hafa djúpstæð áhrif á eitt helgasta og mikilvægasta náttúru- og menningarminjasvæði þjóðarinnar – Þingvallasvæðið. Svæðin, sem liggja í sjónlínu frá Þingvöllum og umhverfi þeirra, hafa þegar verið kortlögð í umhverfismati sem svæði sem munu valda verulegri sjónmengun frá þjóðgarðinum, ef bygging vindmylla verður heimiluð.

Sjónræn áhrif slíkra framkvæmda munu rýra verndargildi svæðisins og skerða andlega, menningarlega og fagurfræðilega upplifun gesta á þessum helgasta stað íslensku þjóðarinnar. Þingvellir eru ekki aðeins sögulegur fundarstaður Alþingis, heldur einnig einstakt jarðfræðilegt fyrirbæri á heimsvísu, viðurkennt af UNESCO sem hluti af

heimsminjaskrá. Að leyfa framkvæmdum sem breyta ásýnd svæðisins með tugum eða hundruðum hreyfanlegra stálturna, 150–250 metra háum, gengur í berhögg við þau markmið sem liggja að baki vernd og skráningu svæðisins.

Auk sjónrænnar skerðingar má leiða að líkum að niðurbrotsefni úr vindorkuverum, s.s. örplast úr spöðum og efni úr burðarvirkjum, geti smám saman borist í Þingvallavatn með vatnsflæði eða loftborinni mengun. Slíkt getur haft áhrif á viðkvæm vistkerfi vatnsins og sérstaklega á tilvist Þingvallaurriðans – einstaks stofns sem lifir aðeins í þessu vatni og nýtur verndar samkvæmt náttúruverndarlögum.

Í ljósi þessa skora ég á Þingvallanefnd og þjóðgarðsvörð Þingvalla að mótmæla þessum áformum opinberlega og harðlega. Skylda þjóðarinnar er að standa vörð um arfleifð sína og einstakt landslag sem nýtur bæði verndar samkvæmt íslenskum lögum og viðurkenningar á alþjóðavísu.

13. Skert aðráttarafl og áhrif á ferðaþjónustu – þögn hagsmunaaðila óskiljanleg

Ferðaþjónusta er ein af meginstoðum íslensks efnahagslífs og byggir í miklum mæli á ósnortinni náttúru, víðernum, kyrrð og óspilltu landslagi. Uppbygging stórra vindorkuvera – með tugum til hundruðum risavaxinna turna sem breyta ásýnd heilla landssvæða – er andstæð þeirri ímynd sem Ísland hefur ræktað sem ferðamannaland.

Það vekur furðu og áhyggjur hversu sinnulausir forsvarsmenn ferðaþjónustunnar virðast gagnvart þessari þróun. Samtök og lykilaðilar í greininni hafa lítið sem ekkert tjáð sig opinberlega um möguleg áhrif þessara framkvæmda, hvorki á ferðamannastraum né upplifun gesta. Þögnin er ámælisverð – sérstaklega í ljósi þess að náttúruvernd og landslagsupplifun eru meðal þeirra þátta sem ferðamenn nefna hvað helst sem aðráttarafl Íslands.

Fjöldmörg dæmi frá öðrum löndum sýna að umfangsmikil uppbygging vindorkuvera getur haft neikvæð áhrif á ferðamennsku á svæðum þar sem náttúra og landslag eru meginástæða heimsóknna. Slík þróun gæti haft óafturkræfar afleiðingar fyrir byggðir sem reiða sig á ferðaþjónustu sem megingreinar atvinnulífsins.

Það er kominn tími til að hagsmunaaðilar í ferðaþjónustu, sem og stjórnvöld sem segjast vilja styðja við sjálfbæra þróun greinarinnar, taki afstöðu – áður en þeir glata þeim gæðum sem ferðaþjónustan byggir á.

Lokaorð

Ég skora á Skipulagsstofnun og viðkomandi yfirvöld að hafna þessum áformum tafarlaust. Áform Orkuveitu Reykjavíkur um vindorkuver á Mosfellsheiði ganga gegn grundvallarhagsmunum almennings, náttúruvernd, vatnsvernd og skynsamri auðlindanýtingu.

Það er jafnframt óásættanlegt að Skipulagsstofnun taki slík mál til umfjöllunar á meðan skortir heildstæða stefnumörkun og lagaramma um vindorku á Íslandi. Það eru hvorki til sértæk lög um vindorkuverkefni né stefna um hverjir eigi og ráði yfir orkuframleiðslu og náttúruauðlindum þjóðarinnar. Á meðan slíkt regluverk vantar og umræða um eignarhald og yfirráð yfir orkulindum er óleyst, ber að beita varúðarreglu og vísa slíkum framkvæmdum umsvifalaust frá.

Það verður að vera hægt að segja nei – sérstaklega þegar þjóðin á allt undir í málefnum sem þessum.

Virðingarfyllst,

Páll Hrannar Hermannsson

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég hef reynt eins og mögulegt er að sitja hjá og tjá mig ekki um þessi mál. Ástæðan kannski sú að mér eiginlega kom ekki til hugar að neinum væri alvara með að setja niður vindmyllugarða hér á Íslandi yfir höfuð, fannst það eitthvað svo fráleitt þar sem nú þegar er næg orka í landinu bæði beisluð og óbeisluð í formi fallvatna og jarðvarma að engin þörf væri á þessu. Fyrir utan þörfina eru algerlega óumdeilanleg líti að þessum ferlíkjum í landslaginu. Og það er landslag sem er okkur bara mjög dýrmætt, einstakt og verður verðmætara með hverju árinu, því minna sem við röskum því. Ég keyri oft Mosfellsheiðina milli míns heimilis og Reykjavíkur, hef gert það í áratugi. Þykir vænt um þetta landslag, en fór ekki að meta það rétt eða sjá í réttu ljósi fyrr en fór að taka eftir því að erlendir ferðamenn stoppa gjarnan á bílastæðinu við Litla Sauðafell. Þar er að manni finnst lítið að sjá, en þegar betur er að gáð, þá er það einmitt það sem þeim finnst merkilegt. Í evrópu nánast allri er hvergi að finna svo stór svæði sem enn eru að heita má óröskuð, ekki akrar eða þorp eða bæir hvað upp við annað. En þetta eitt og sér nægir ekki til að stoppa miklar framfarir og ef þörfin væri rík, þá væri það ekki afsökun. Þörfin er bara ekki fyrir hendi, og það er allt í kringum þessa og aðrar svipaðar framkvæmdir sem mælir gegn þessu fyrir allan almenning. Hvað er það þá sem drífur menn áfram í jafn galinni framkvæmd? Einhver hlítur að fá væna sneið af kökunni í sinn vasa, ekki er það samfélagshugsunin sem býr að baki. Sæstrengur er líklega draumur þeirra sem þarna eru að leggja drög. Komi hann mun það snarhæækka orkuverð hér og ekki er það á bætandi.

Verð þó að segja að mér fannst virðingarvert af Landsvirkjun að setja upp tvær myllur til prufu í Þjórsárdal. Mjög mikilvægt að miða við hvernig tekist hefur til með þær, við vitum hvernig fór í Þykkvabæ. En mér fyndist í raun svo sem ekkert að því að ræða hvort væri rétt að setja upp vindmyllugarð á Hafinu í Þjórsárdal eins og rætt hefur verið um - þar munu þær lítið sjást úr byggð, eru á einu afmörkuðu svæði og aðgengið að þeim til þess að gera þægilegt sem og undirlag sterkt en þær stæðu þarna á þykku hrauni. En að við skulum þurfa að eyða orku í að þrasa um hvort eigi að reisa vindmyllugarð á Mosfellsheiði, eða bara hvar sem er í nágrenni þéttbýlis er svo dæmalaust út í hött. Ég vona heitt og innilega að þessar vangaveltur allar verði lagðar til hliðar og menn sjái að sér - læri af mistökum annara. Það er bara hræðileg tilhugsun að eiga von á þessu þarna á þessa fallegu heiði.

Pálmi Hilmarsson - íbúi í uppsveitum Árnessýslu.

Höfundur: Pálmi Hilmarsson

Sent inn þann: 24.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Mótmæli þessari framkvæmd harðlega. Möguleg örplasmengun á vatnsverndarsvæði er galin. Olíumengun einnig. Þar fyrir utan er sjónmengun mikil og rekstur vindmylla allsekki að ganga vel víðast hvar. Þetta má ekki gerast í trássi við vilja fólksins Á sama tíma og svona stórslys eru áformuð á bann við notkun sogröra úr plasti að bjarga heiminum. Þvættingur og má ekki verða. Nei nei og aftur nei.

Höfundur: Arnþór Haukdal Rúnarsson

Sent inn þann: 24.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Umsögn: Af hverju ættum við ekki að leyfa uppbyggingu vindorkugarða í íslenskri náttúru?

Uppbygging vindorkugarða í íslenskri náttúru hefur verið umdeild á síðustu árum. Þrátt fyrir mikilvægi þess að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og styðja við sjálfbæra orkuöflun, eru margar ástæður fyrir því að vandað mat þarf að fara fram áður en slík framkvæmd er leyfð í viðkvæmri íslenskri náttúru. Hér eru nokkrar helstu röksemdir gegn uppbyggingu vindorkugarða á Íslandi.

Höfundur: Einar Már Atlason

Sent inn þann: 25.04.2025

Viðhengi:

20.1.Af hverju við ættum ekki að leyfa uppbyggingu vindorkugarða í íslenskri náttúru. .docx

Umsögn: Af hverju við ættum ekki að leyfa uppbyggingu vindorkugarða í íslenskri náttúru.

Uppbygging vindorkugarða í íslenskri náttúru hefur verið umdeild á síðustu árum. Þrátt fyrir mikilvægi þess að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og styðja við sjálfbæra orkuöflun, eru margar ástæður fyrir því að vandað mat þarf að fara fram áður en slík framkvæmd er leyfð í viðkvæmri íslenskri náttúru. Hér eru nokkrar helstu röksemdir gegn uppbyggingu vindorkugarða á Íslandi.

1. Óafturkræf áhrif á einstaka náttúru Íslands

Íslensk náttúra er þekkt fyrir óspillt víðerni, landslag og einstakt lífríki sem laðar að sér ferðamenn frá öllum heimshornum. Uppbygging vindorkugarða myndi óhjákvæmilega valda raski á náttúrulegu landslagi. Hver vindmylla er stórt mannvirki með undirstöðum og vegum sem skerast í gegnum landslagið, sem getur valdið óafturkræfu tjóni á viðkvæmum vistkerfum og lífríki. Sjónræn áhrif vindorkugarða gætu dregið úr aðdráttarafli íslenskrar náttúru sem ferðamannastaðar.

2. Hljóð- og sjónmengun

Vindorkugarðar valda bæði hljóð- og sjónmengun. Hljóðin frá snúningi spaðanna geta haft áhrif á dýralíf, einkum fugla, og skapað óþægindi fyrir fólk sem leitar að kyrrð og ró í náttúrunni. Sjónmengun er líka áhyggjuefni, þar sem vindmyllur eru gríðarlega háar og sjást víða að. Þessi mengun getur skert upplifun ferðamanna, útivistarfólks og íbúa sem búa nálægt fyrirhuguðum vindorkusvæðum.

3. Hætta fyrir fugla og dýralíf

Ísland er mikilvægt búsvæði fyrir fugla, þar á meðal farfugla sem heimsækja landið árlega til varps. Vindmyllur geta reynst banvænar fyrir fugla sem fljúga á spaðana, sérstaklega á svæðum þar sem mikil fuglaflóra er til staðar. Vistkerfi Íslands eru viðkvæm og breytingar á lífsvenjum fugla geta haft keðjuverkandi áhrif á önnur dýr, svo sem rándýr sem treysta á þau sem fæðu. Verndun fugla og dýralífs er því ein helsta ástæðan fyrir því að margir eru mótfallnir uppbyggingu vindorkugarða.

4. Skortur á nauðsyn þess á Íslandi

Ísland er í einstakri stöðu með gnægð af endurnýjanlegri orku, einkum vatnsaflí og jarðhita. Ólíkt mörgum öðrum löndum, sem þurfa að reiða sig á vindorku til að draga úr kolefnislosun, hefur Ísland nú þegar umhverfisvæna orkuframleiðslu. Því má færa rök fyrir því að uppbygging vindorkugarða sé óþörf og gæti frekar valdið óþarfa náttúruspjöllum. Ef meiri orku er þörf til framtíðar má skoða aukna nýtingu jarðvarma eða bætta orkunýtingu í núverandi virkjunum, frekar en að ráðast í ný mannvirki.

5. Áhrif á ferðaþjónustu og útivist

Ferðaþjónusta er ein af stærstu atvinnugreinum Íslands og byggir að miklu leyti á ímynd landsins sem ósnortinnar náttúruparadísar. Uppsetning vindmyllugarða getur haft neikvæð áhrif á ásýnd landslags, sem ferðamenn ferðast sérstaklega til að upplifa. Víða erlendis hefur verið bent á að vindmyllugarðar draga úr gildi náttúruferða og fæla frá ferðamenn sem leita

eftir ósnortinni náttúruupplifun. Útivistarsvæði, gönguleiðir og landsvæði sem eru mikilvæg fyrir hvíld og slökun verða síður eftirsóknarverð ef þau eru nálægt vindmyllusvæðum.

6. Vistspor mannvirkjanna sjálfra

Það er mikilvægt að líta á vistspor vindmyllanna sjálfra, frá hráefnisvinnslu til niðurrifs. Framleiðsla á spöðum vindmylla, burðarvirki þeirra og undirstaða krefst mikillar orku og hráefna, þar á meðal stáls og steypu. Þessi framleiðsla á kolefnisspor og efnahagshögg sem þarf að taka með í reikninginn þegar metið er umhverfislegt réttmæti framkvæmdarinnar. Auk þess þarf að tryggja að endurvinnsla og niðurrif vindmyllanna að líftíma þeirra loknum sé gerð með umhverfisvænum hætti og endi ekki sem kostnaður fyrir samfélagið.

7. Skortur á lýðræðislegri ákvarðanatöku og þátttöku íbúa

Í mörgum tilvikum hafa íbúar á svæðum þar sem áform eru um vindorkugarða ekki fengið næga aðkomu að ákvarðanatökuferlinu. Uppbygging vindorkugarða hefur í för með sér langvarandi áhrif á lífsgæði íbúa, sérstaklega í dreifbýli þar sem áhrifin eru mest. Lýðræðisleg þátttaka íbúa, samráð og mat á áhrifum ætti að vera grundvöllur fyrir því hvort heimilt sé að ráðast í framkvæmdir af þessari stærðargráðu.

8. Lítil samfélagslegur ávinningur miðað við kostnað

Mörg rök fyrir vindorkugörðum byggja á efnahagslegum ávinningi. Þó að vindorka sé hagkvæm til lengri tíma lítið, fer hagnaðurinn oft til fjárfesta og fyrirtækja í stað þess að koma samfélaginu til góða. Á meðan býr samfélagið við neikvæð áhrif, svo sem sjónræn áhrif, landsrask og hljóðmengun. Spyrja má hvort efnahagslegur ávinningur fyrir erlenda fjárfesta vegi þyngra en vernd íslenskrar náttúru og umhverfi íbúa.

Niðurstaða

Uppbygging vindorkugarða í íslenskri náttúru hefur í för með sér margvísleg neikvæð áhrif sem erfitt er að vega upp á móti jákvæðu hliðunum. Rökin fyrir því að vernda ósnortna náttúru, dýralíf og ferðaþjónustu eru sterk. Ísland hefur nú þegar sjálfbæra orkuuppsprettu í formi vatnsafls og jarðhita, og því er ekki brýnt að ráðast í framkvæmdir sem geta raskað náttúruverndarsjónarmiðum og dregið úr sérstöðu landsins á alþjóðlegum vettvangi. Frekari rannsóknir og lýðræðisleg umræða eru nauðsynleg áður en heimilaðar eru framkvæmdir sem geta haft langvarandi og óafturkræf áhrif á eina dýrmætustu auðlind Íslands – ósnortna náttúruna. Það er ástæða fyrir því afhverju flest lönd eru að hætta við frekari uppbyggingu vindmyllugarða.

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Sjónmengun,örplastmengun,mikið rask á náttúru,rask á fuglalífi,hávaði frá spöðum,þetta er á allann hátt hroðaleg meðferð á landi og lofti.

Höfundur: Þyri Sölva Bjargardóttir

Sent inn þann: 25.04.2025

Mál nr. 0454/2025 í Skipulagsgátt

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

NEI TAKK EINGA VINDMILLUGARDA !!

Höfundur: Jón Ingibjörn Ingólfsson

Sent inn þann: 25.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég vil hér með koma á framfæri formlegum mótmælum mínum við fyrirhuguðum vindorkugarði við Dyraveg í sveitafélaginu Ölfusi.

Mosfellsheiði er einstakt útivistarsvæði sem hefur mikið náttúru-, menningar- og útivistargildi fyrir íbúa höfuðborgarsvæðisins og aðra landsmenn. Svæðið er ómetanlegt að gæðum sínum fyrir gönguferðir, hestamennsku og náttúruskoðun og hefur lengi verið vinsælt athvarf þeirra sem leita út úr borginni til að njóta ósnortinnar náttúru. Uppsetning vindmyllugarðs myndi raska þessari náttúru verulega, hafa neikvæð áhrif á landslag, dýralíf og ásýnd svæðisins, auk þess að draga úr útivistarmöguleikum.

Auk þess tel ég að mat á umhverfisáhrifum slíkrar framkvæmdar þurfi að vera mjög vandað og tekið tillit til allra þátta, svo sem sjónrænna áhrifa, hljóðmengunar og mögulegrar skerðingar á útivistargildi svæðisins.

Fjölmargar aðrar lausnir eru fyrir hendi til að stuðla að orkuskiptum án þess að fórna verðmætum náttúrusvæðum eins og Mosfellsheiði.

Ég skora á ykkur að endurskoða áformin og leita annarra leiða sem valda ekki jafn miklu raski á náttúru, landslagi og útivistarsvæðum sem eru Íslendingum svo mikilvæg.

Höfundur: Anna Jóna Dungal

Sent inn þann: 25.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Vindorkuver eru aldrei í sátt við náttúru frekar en önnur risavaxin mannvirki í ósnertu landi. Áformin eru alls ekki á röskuðu svæði heldur þvert á móti í miðri náttúruferlu á einu af vinsælustu útivistarsvæðum höfuðborgarbúa. Vindorkuver á stórum skala eru neyðarbrauð annarra þjóða sem búa ekki við orkuauðlindir á borð við okkur Íslendinga. Auðævi okkar hafa þó fremur skapað hjá okkur orkusóun og orkuóreiðu, orkugræðgi og orkuásælni sem er svo aftur réttlætt hjá peningamönnum með svokölluðum orkuskorti. Lokaniðurstaðan er aldrei skoðuð, hvert á þessi orka að fara og er alltaf verið að selja upp í pantanir sem halda endalaust áfram að koma? hverjir panta og fyrir hvað fórnum við náttúru? Hver er loka afurðin og var hún þess virði? Hvað ætlum við að segja komandi kynslóðum? Sjá fylgiskjal um alvarlegar afleiðingar vindorkuvæðingar á lífríki og vistkerfi. Kristín Helga Gunnarsdóttir, rithöfundur, leiðsögumaður, stjórnarmaður í Landvernd og meðlimur í Mótvindi Íslands

Höfundur: Kristín Helga Gunnarsdóttir

Sent inn þann: 24.04.2025

Viðhengi:

11.1.Mat á matsaætlun um vindorkuver 2025.pdf

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Einn skelfilegasti orkugjafi sem til er og hefur með sér í för að gefa frá sér “hljóðmengun” sem hefur ömurleg áhrif á tilvist sumarbústaðar fólks þarna í kring

Höfundur: Ingibergur Valgarðsson

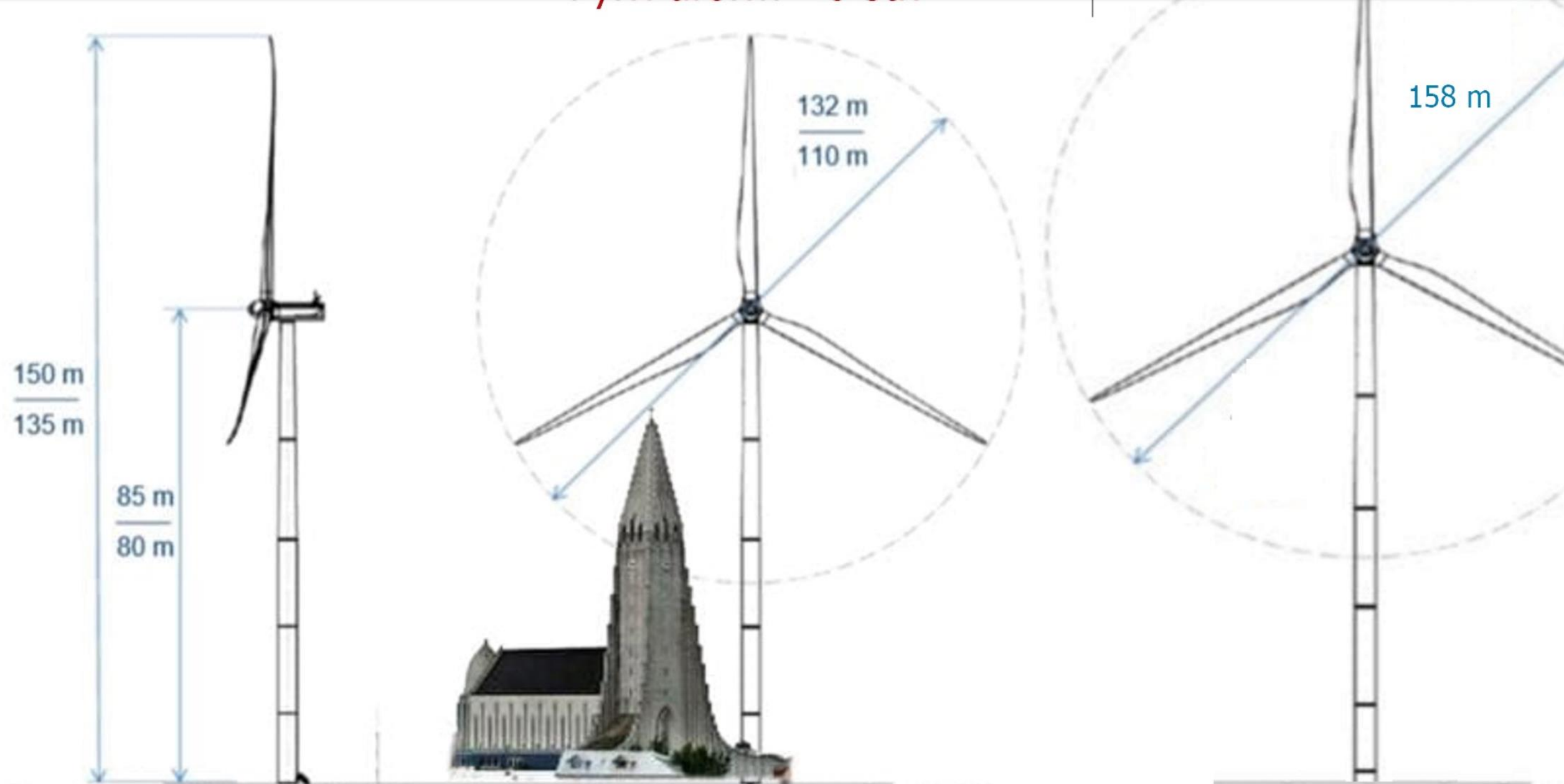
Sent inn þann: 24.04.2025

MÓTVINDUR – ÍSLAND: grasrótarsamtök með 4600 meðlimir

Við mótmælum öfgakenndum áformum erlendra stórfyrirtækja um risavaxin vindorkuver hringinn í kringum Ísland.

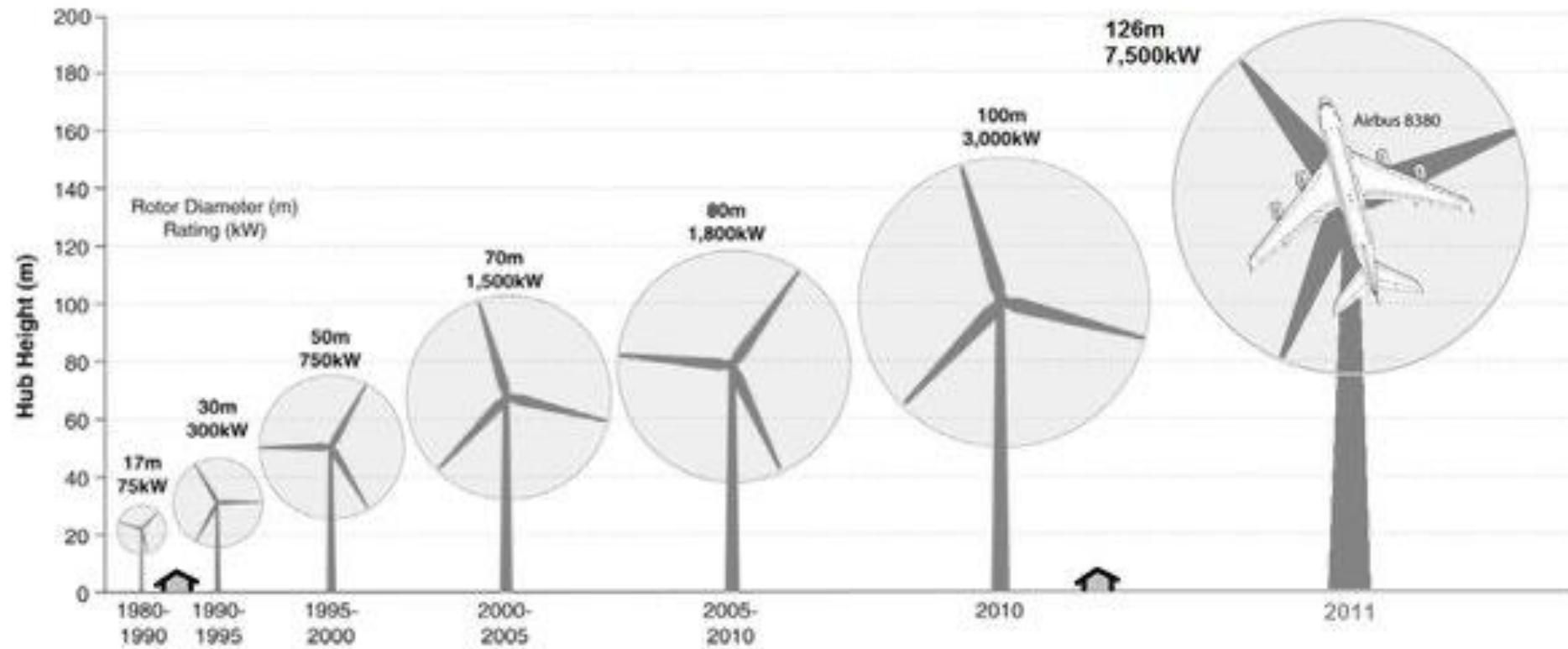
Matsáætlun um árás gegn náttúru; á ósnortið heiðaland og fjölbreytta atvinnustarfssemi í heimabyggð, nú og til framtíðar. Mat á áhrifum á náttúru og samfélög.

Mynd 7.1

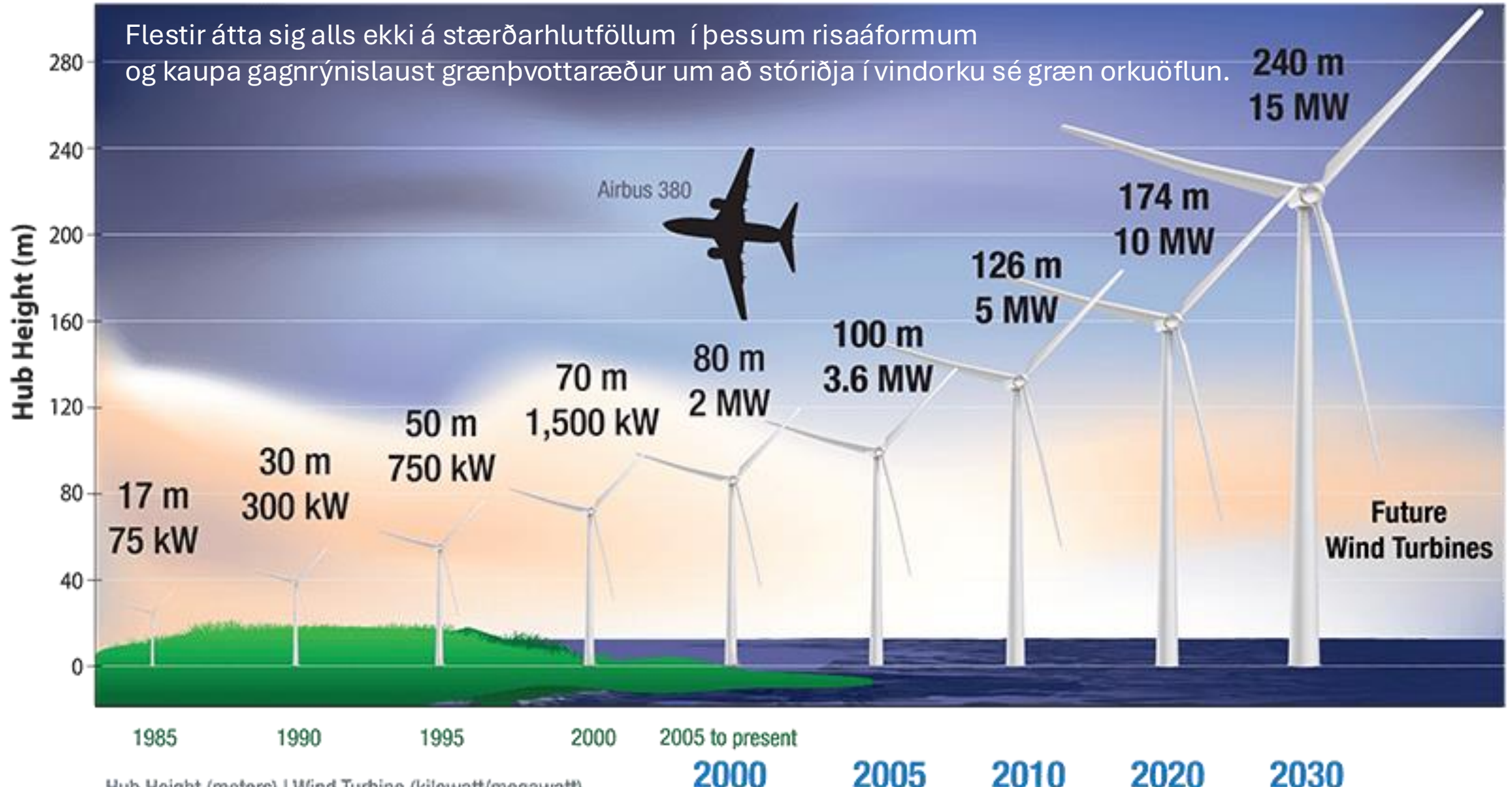
Helstu stærðir fyrirhugaðra vindmylla sem eru til skoðunar í mati á áhrifum

STÆRÐIRNAR fordæmalaus í íslensku umhverfi

Vindorkuverin sem til stendur að reisa verða hvert um sig líkt og yfir tuttugu 300 sæta Airbus farþegapötur séu stöðugt á blikkandi snúningi í 200 metra hæð yfir heiðum, sveitum, fjörðum og samfélögum.

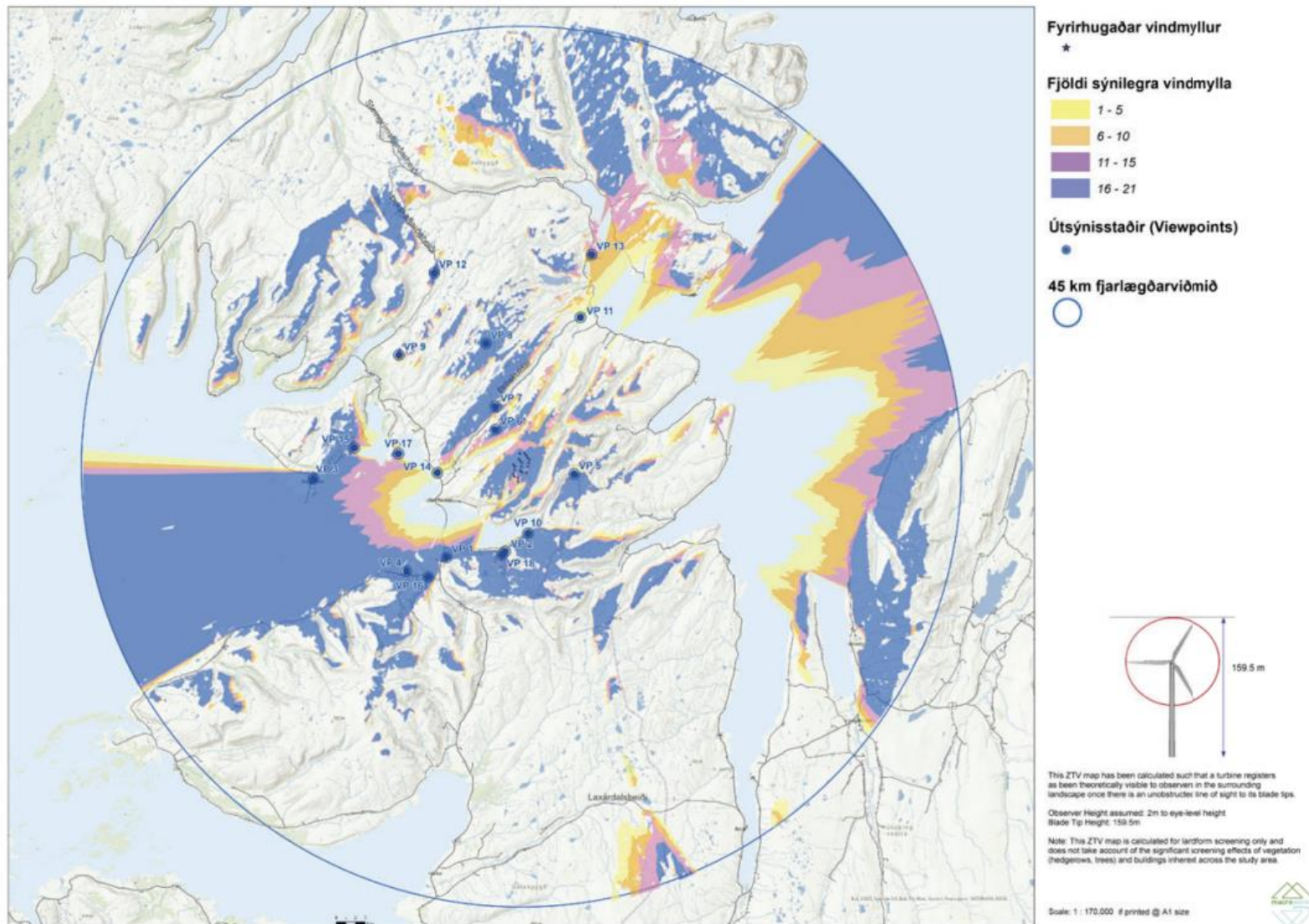
Flestir átta sig alls ekki á stærðarhlutföllum í þessum risaáformum
og kaupa gagnrýnislaust grænþvottaræður um að stóriðja í vindorku sé græn orkuöflun.

Hin víðtæku sjónrænu áhrif

Sýnileikakort fyrir vindmylluspaða

Fræðilegur sýnileiki vindmylla á Garpsdalsfjalli m.v. vindmylluspaða í 159,5 m hæð frá jörðu (í hæstu stöðu)

Framkvæmdir og leyfi:

- Öfgakennd risaáform fyrir íslenska náttúru og samfélög, eins og þau sem liggja nú fyrir allt í kringum landið, ættu fyrst og síðast að vera háð eftirfarandi:
- Heildarstefnu um vindorkuvirkjanir frá löggjafasamkundu þjóðarinnar þar sem náttúra og framtíðarfolk eru stærstu hagaðilar við borðið.
- Mati á því hvort vindorka á yfirhöfuð heima á Íslandi. Það samtal hefur aldrei átt sér stað á lýðræðisgrunni.
- Mati, álitserðum og rannsóknum náttúruverndaaðila og náttúruvísindamanna fremur en framkvæmdageirans sem bíður verkefnanna og rannsakar sig sjálfur.
- Ábyrgri stefnu stjórnvalda og fulltrúa almennings sem eiga alltaf að vinna í þágu náttúruverndar og samfélagsverndar til framtíðar.
- Hagsmunum almennings þar sem orkuinnviðir þjóðar varða fyrst og fremst þjóðaröryggi og stjórnvöldum ber skylda til að vinna í þágu þjóðaröryggis og taka aldrei einkahagsmuni fyrirtækja fram yfir þjóðarhagsmuni.

Tímaþjófur, lýðræðishalli og leiðir til að buga almenning og samfélög:

Aðkoma almennings að öfgakenndum stóriðjuáformum í vindorku er með þeim hætti að reglubundið í nokkur ár hefur einstaklingum og félagasamtökum verið boðið uppá að lesa keyptar, ógnarlangar og mis illa skrifaðar skýrslur framkvæmdaaðila þar sem stóriðjuáform í heimasveitum fólks eru matreidd og fegruð. Þetta eru söluskýrslur sem ætlaðar eru til að ýta áformum í gegnum sjálfvirknikennt leyfisveitingaferli sem þó er eina ferlið sem við eigum og opinberar stofnanir dansa með til að þjóna fjármagnsöflunum.

Þessar matsskýrslur eru gerðar og greiddar af hagsmunaaðilum með stóra sjóði og markaðsmaskínur í baklandi. Lýðræðishallinn er gríðarlegur þegar almenningur þarf ítrekað að leggjast yfir græðgisáform utanaðkomandi afla um þeirra heimabyggðir, kynna sér í þaula, lesa hundruð blaðsíðna og skrifa að lokum umsagnir sem hafa svo sáralítið vægi við hlið skýrslustaflanna. Þeir staflar eru framleiddir af verkfræðistofum á færibandni eftir skólauppskriftum til þess að þjónusta fjármagnið sem greiðir launin og keyrir stofur og verk áfram.

Og við, almenningur, lesum endalaust nýjar öfgahugmyndir um náttúrunið. Við leggjumst hlýðin yfir romsurnar, hugsum, tölum, skrifum, í eigin tíma og fjármagni af því að við elskum landið okkar og samfélögin. Og þessar öfgahugmyndir sem hér liggur á borðinu eru jafn afleitar og þegar þær voru kynntar í upphafi, ef ekki afleitari, sökum allra handa áhrifa á manneskjur, samfélög - náttúru og vistkerfi.

Þannig höldum við áfram á þessari hringekju sem starfar ekki fyrir almenning heldur fjármagnið. Sumir gefast að lokum upp. Aðrir halda áfram. Það er enda tilgangurinn að þreyta og buga.

Langvarandi fjárhagstjón og samfélagsskaði liggur árum saman eins og myrkur yfir sveitum þar sem vindorkuáform vofa yfir:

Fjöldmargir jarðaeigendur við fyrirhuguðum iðnaðarsvæðum halda að sér höndum með framkvæmdir og uppbyggjnaráform á jörðum sínum og í sínum rekstri. Þeir hafa nú árum saman beðið átekta, vitandi ekki hvort lönd þeirra og jarðir verða einskis virði ef stóriðjuáform í vindorku ganga eftir í heimasveitum þeirra. Enginn vill leggja í auknar fjárfestingar í landbúnaði, nýsköpun og ferðaþjónustu og í uppbyggingu fyrirtækja í byggðalögum á slíkum óvissutímum. Að auki skipuleggur Landsnet línuleiðir sínar, tvöföldun þeirra og stórauðna flutningsgetu með fullkomnu tilliti til mögulegrar vindorkuframleiðslu í sveitum á Vesturlandi til að þjónusta ímyndaðar verksmiðjur og er það langt umfram nauðsynlega uppbyggingu.

TJÓNID FYRIR SAMFÉLÖG OG NÁTTÚRU

Þannig hafa landeigendur nú þegar orðið fyrir miklu áfalli fjárhagslega og samfélagslega á meðan beðið er eftir því hver örlög náttúru og sveitar verða.

Hin svokölluðu samtök atvinnulífs og iðnaðar eru þarna víðsfjarri. Enda er að sjálfsögðu fjölbreytt atvinnustarfssemi í landinu sem stendur utan tiltekinna hagsmunafélaga.

A scenic landscape photograph showing a river flowing through a valley. The river is characterized by a rocky bed and white water rapids. The surrounding hills are covered in lush green grass, and the sky is overcast. The text is overlaid on the left side of the image.

Náttúran er ekki lögaðili og hefur ekki rödd við framkvæmdaborðið og ekki inni á Alþingi. Og víða eru of fámenn nærsamfélög til að hún njóti samfélagsverndar .

Hönaftór

Skúgláströnd

Kollafjörður

Bitrufjörður

Garpsdalsfjall

Eiga fámenn samfélög um allt land að taka svo stórar ákvarðanir fyrir alla þjóðina til framtíðar?

Aðalskipulag í þágu náttúru og framtíðar:

Það er ástæða fyrir því að samfélag friðar svæði. Það er viðspyrna og viðnám við ásælni í ósnortin auðæfi framtíðar og í náttúrulegar lífæðar jarðar. Það er náttúra sem við, sem lifum litla stund hér og nú, eigum ekki en varðveitum alltaf fyrir næstu kynslóð. Svo náttúran lifi okkur af.

Þess vegna verndum lífríkin og vistkerfin. Við verndum ekki til að blettafriða svo við eigum sýnishorn af náttúru fyrir komandi kynslóðir að skoða á girtum blettum innan um stóriðju og orkuver. Við verndum svo komandi kynslóðir eigi áfram heiðalandið ósnortið, samfelldu flóana og vistkerfin öll og lífríkin, svo náttúruleg kerfi lifi af, svo vistkerfin þrífist. Í þeirri vernd býr líka afkoma samfélaga og manneskjunnar sem tegundar. Því náttúruvernd er mannvernd.

Hinar stóru siðferðilegu spurningar sem fjármagns- og framkvæmdaöfl svara aldrei:

Hvað eigum við hér og nú til eigin afnota af náttúrusvæðum komandi kynslóða og yfir hverju erum við vörslumenn á okkar stutta líftíma?

Það yrði afdrifarík niðurstaða til framtíðar ef yfirvöld endurskilgreindu þessar sveitir sem iðnaðarsvæði fyrir vindorkuver um ókomna tíð. Slíkt verður aldrei afturkallað og endurheimt.

Þjóðin hefur aldrei fengið að taka upplýsta afstöðu gagnvart þessari stærstu innrás í íslenska náttúru frá upphafi byggðar.

Rammaáætlun:

Það er hvorki forsvaranlegt né faglegt að raða vindorkuverum í flokka á meðan ekki er til heildræn stefna um hvort það eigi yfirhöfuð að vera vindorkuver í landinu. Alþingi verður allt að fjalla upplýst um þessa nýju og umdeildu tóriðju og það er skýlaus krafa að fulltrúar fólksins kynni sér allar hliðar máls, reifi og ræði við þjóðina áður en almenningur er enn og aftur krafinn um að gefa álit á álitum og áætlunum sem kastað er á milli flokka.

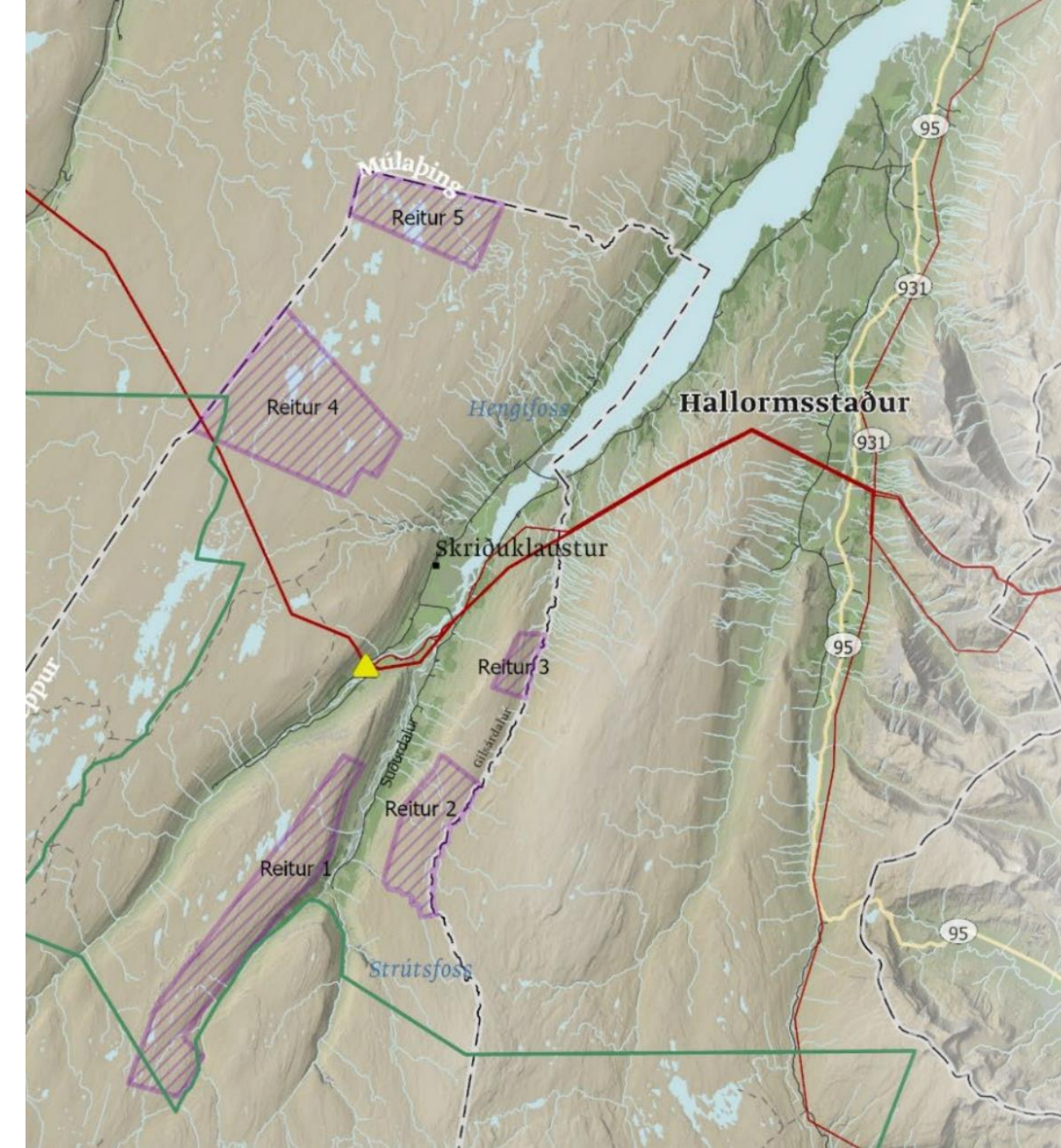
Það eru nóturleg vinnubrögð að hið opinbera krefji almenning hvað eftir annað um botnlausu vinnu við að greina sturluð og öfgakennd áform erlendra einkafyrirtækja í sveitum okkar um leið og engin heildræn stefna í málaflokknum liggur fyrir.

Heildræn stefna með lagasetningu sem byggir
eingöngu á hagsmunum almennings og náttúru.

NÁTTÚRAN Á ALLTAF AÐ NJÓTA VAFANS:

Loftslagssáttmáli Sameinuðu þjóðanna krefur heimsbyggðina um að vernda votlendi og endurheimta votlendi. Um leið eru þau svæði megin árásarsvæði öfgasinnaðra vindorkufjárfesta.

Votlendi eru gríðarlega mikilvæg á veraldarvísu vegna kolefnisbindingar og varðveislu viðkvæmra vistkerfa og fuglastofna. Allir vindorkukostir á teikniborðinu eru á dýrmætum votlendissvæðum í íslensku heiðarlandi.

Loftslagsviðbragðið á alltaf að vera að vernda náttúru ...

Gervigreindin byggir á víðtækri samantekt á alnetinu og segir þetta um það að fórna votlendi fyrir vindorkuver í þágu rafeldsneytisframleiðslu:

The conclusion is clear: we should not sacrifice precious wetlands or any other critical ecosystems for industrial energy projects—whether those are wind farms, electric fuel production (like green hydrogen), or any other large-scale energy infrastructure—especially when those ecosystems play a vital role in maintaining biodiversity, regulating the climate, and supporting local communities.

Það er ekki orkuskortur á Íslandi en það ríkir orkuóreiða og orkusóun og orkugræði.

- Hér þarf heilstæða og endurskoðaða stefnu og sýn í raforkumálum miðað við daginn í dag. Það þarf þjóðarsátt um forgangsröðun orkukosta sem snýst um náttúru- og mannvernd í heimabyggðum og grænvöxt til framtíðar en ekki óendanlegan og óseðjandi hagvöxt.
- Endurskoðun er löngu tímabær á framleiðslu, sölu og dreifingu raforku í landinu í ljósi nýrra tíma. En í staðinn elta kerfin drauma einstaklinga um skyndigróða - drauma þeirra sem hafa ekki staðbundna samfélagshagsmuni og enga samfélagsvitun eða náttúruverndarábyrgð á viðkomandi svæðum en keyra á óseðjandi gróðafíkn.

SAMEIGNIN OKKAR er hið
einstaka víðáttumikla íslenska
heiðaland- votlendi og víðerni
sem við berum ábyrgð á.

EYÐINGIN og epoxy-úðun: BISPHENOL- A er örplastefni sem spaðar vindvirkis losa út í lífríkið. BPA veldur meðal annars ófrjósemi í lífríkinu og er flokkað sem eitrefni.

- Á myndinni sést vindvirkisspaði eftir aðeins þrjú ár í notkun. Þetta slit er óumflýjanlegt þegar ysta brún spaðans snýst á allt að 290km hraða gegnum loftið. Epoxy-plastið lætur smám saman undan þegar dropar og ryk skella á því á þessum hraða. Svo dreifist örplastið, Bisphenol-A, með vindinum um vistkerfin, votlendi og vatnasvæði. Þá þarf að smyrja spaðana reglubundið til að endurnýja plastefnið og um leið úðunina. Eitt vindvirki af stærri gerðinni getur árlega losað um 50 kíló af örplasti út í lífríkið.
-

Það er ekkert grænt við samþýlið við stóriðju í vindorku – ekkert grænt fyrir náttúru og lífríki, mannlega tilvist og alla aðra atvinnustarfssemi í sveitinni.

GRÆNA LYGIN

Mengun-áreiti- innrás

GRÆNA LYGIN:

Það þarf að minnsta kosti tvö þúsund tonn af steypu og stáli undir hverja vindtúrbínu, að ógleymdum vegalagningum í ósnortnu landi og vegauppbyggingu til að koma stóriðjunni út í náttúruna. Það verður aldrei aftur tekið. Hér eru uppi áform um allt að 60 slík vindvirki í hverju orkuveri.

GRÁA LAUSNIN

Garðar-lundir-myllur-

- LISTIN AÐ STELA HUGTÖKUM:
- Hvað er græn orka?
- Hvað er græn tilvist?

- *Ljósáreiti um nætur*
- *Sjónmengun allan sólarhringinn.*
- *Heilsuspillandi hljóðmengun*
- *Náttúrueyðing.*
- *Heiðarland og votlendi verður iðnaðarsvæði.*

Raunveruleikinn í nábýli við vindorkuver í nágrannalöndunum

Vetrarstöðvar

Varpstöðvar

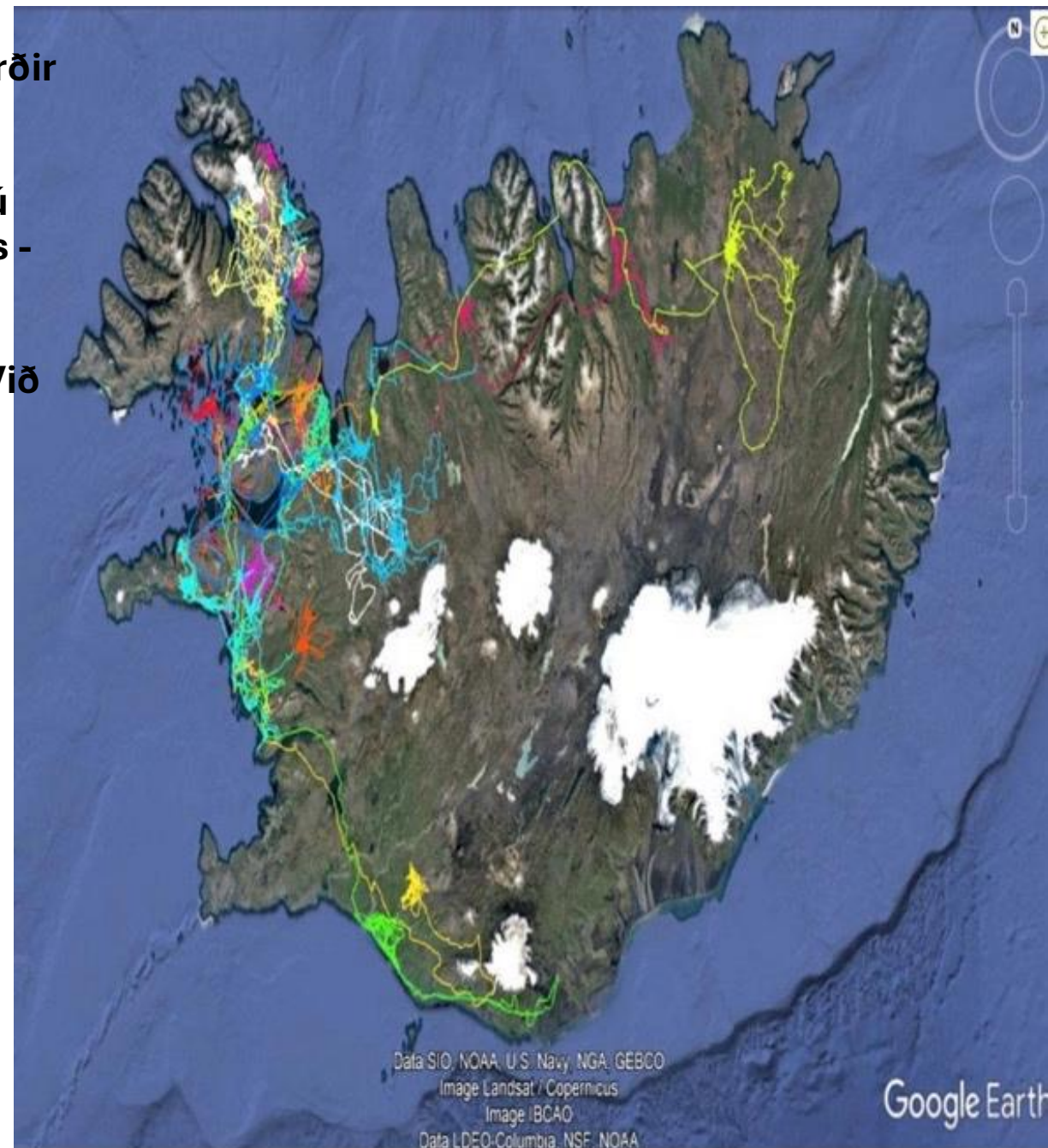
ÍSLENSKI HAFÖRNINN -

**Vesturland og Vestfirðir eru stóra
búsvæðið.**

- Kortið er af vef Náttúrufræðistofnunar Íslands sem sýnir ferðir ungra hafarna haustið 2022. Þeir fara víða á þessu tveggja mánaða tímabili þótt Vesturlandið og Vestfirðirnir séu þeirra stóru ferðasvæði. Þau svæði sem vindorkurisarnir ásælast nú harðast fyrir vindorkuverin eru á aðal umferðarsvæði arnarins - Hvalfjörður, Borgarfjörður, Dalabyggð, Reykhólasveit og austurheiðarnar. Arnarvarpið 2022 var lélegt í samanburði við mörg undanfarin ár. Maðurinn þrengir æ meir að náttúrunni. Við ættum að vera að gefa í en ekki eftir í land- og náttúruvernd.

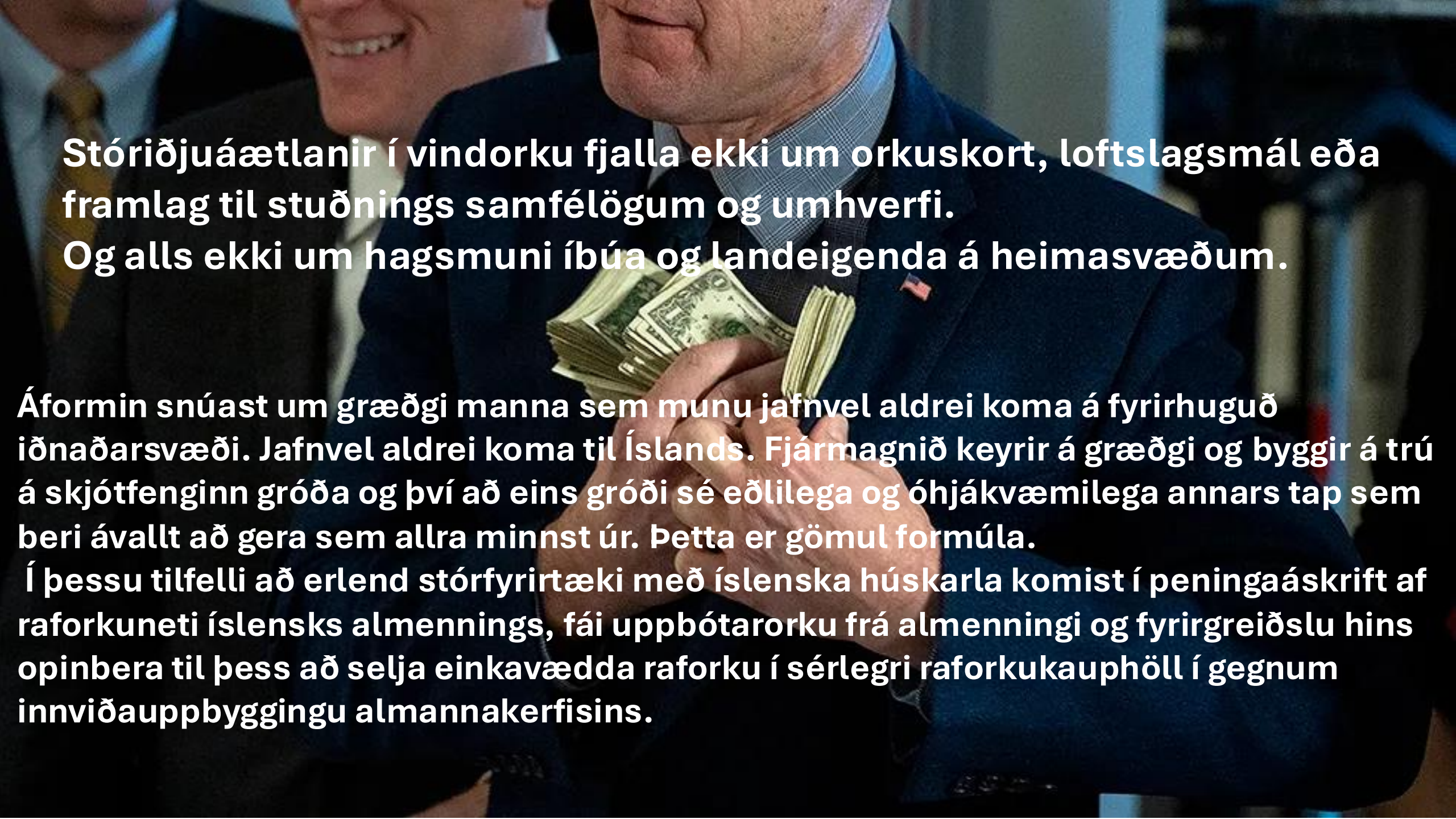
Við búum á Galapagos Norðursins og erum skyldug til að standa vörð um fugla- og náttúrulíf, heiðalandið og stærstu ótrufluðu víðerni Evrópu.

Ferðir 19 ungra arna 1. september til 31. október 2022. Ungar frá árinu 2022 eru þó ekki með enda enn á æskuðóðulum.

OG NÁTTÚRAN GREIÐIR ALLTAF GJALDIÐ FYRIR GRÆÐGINA

A close-up photograph of a man in a dark blue suit and tie, smiling and holding a large stack of US dollar bills. The bills are fanned out, showing various denominations. The background is slightly blurred, showing other people in suits.

Stóriðjuáætlanir í vindorku fjalla ekki um orkuskort, loftslagsmál eða framlag til stuðnings samfélögum og umhverfi. Og alls ekki um hagsmuni íbúa og landeigenda á heimasvæðum.

Áformin snúast um græðgi manna sem munu jafnvel aldrei koma á fyrirhuguð iðnaðarsvæði. Jafnvel aldrei koma til Íslands. Fjármagnið keyrir á græðgi og byggir á trú á skjótfenginn gróða og því að eins gróði sé eðlilega og óhjákvæmilega annars tap sem beri ávallt að gera sem allra minnst úr. Þetta er gömul formúla.

Í þessu tilfelli að erlend stórfyrirtæki með íslenska húskarla komist í peningaáskrift af raforkuneti íslensks almennings, fái uppbótarorku frá almenningi og fyrirgreiðslu hins opinbera til þess að selja einkavædda raforku í sérlegri raforkukauphöll í gegnum innviðauppgjöfingu almannakerfisins.

Er hægt að tala um græna orku um leið og ekki er tekið á orkusóun og orkuóreiðu?

Í hvað fer stærstur hluti raforkuframleiðslunnar á Íslandi í dag? Má ræða það og mögulega endurskoða eða er það meitlað í stein?

Ný könnun á vindorku í Svíþjóð, sem beinist að því hvernig vindorkuver í landinu standa sig fjárhagslega, sýnir að vindorkan er allt annað en arðbær iðnaður.

Þátturinn „Kaldar staðreyndir“ hjá TV4 hefur fengið aðgang að hluta af upplýsingum í gagnagrunni sænskra vindorkufyrirtækja sem fræðimenn í Jönköping tóku saman.

Upplýsingarnar sýna, að stór hluti vindmylla landsins er í eigu fyrirtækja sem eru á barmi gjaldþrots. Christian Sandström, lektor, hjá alþjóða viðskiptaháskólanum í

Jönköping segir við TV4:

„Almennt séð á stór hluti iðnaðarins við fjárhagsvanda að etja.“

Yfir 1000 vindmyllur í gjaldþrota fyrirtækjum.

Gagnagrunnurinn inniheldur upplýsingar um öll helstu vindorkufyrirtæki í Svíþjóð frá árinu 2010 og af alls um 5.200 vindmyllum landsins eru um 3.500 í gagnagrunninum. Að sögn Christian Sandström er talið að minnsta kosti 1.000 vindmyllur séu í gjaldþrota vindorkuverum. Ein ástæðan fyrir minni arðsemi er sögð vera hröð stækkun samfara því, að raforkuverð lækkar þegar mörg vindorkuver framleiða rafmagn samtímis.

Kínverska ríkið hirðir peningana

Samkvæmt TV4 á kínverska ríkið, gegnum dótturfyrirtæki, vindorkufyrirtækið Markbygden Ett fyrir utan Piteå.

Fyrirtækið er eitt hið stærsta sinnar tegundar með 179

vindorkuver í Svíþjóð. Nýlega sótti fyrirtækið um

greiðslustöðvun en rannsakendur TV4 komust að því að

fyrirtækið hafði flutt háar fjárhæðir áður til eignarfélagsins

North pole vindkraft holding AB.

Vindorkuskandalar hrannast upp erlendis og sporin hræða ...

SVIKAMYLLUR OG SVEITIN SITUR EFTIR MEÐ SKAÐANN

Sveinulf Vågene

Hvernig Norðmenn voru blektir til að byggja vindorkuver

Norski orkuráðgjafinn Sveinulf Vågene skrifar um reynslu Norðmanna af byggingu vindorkuvera. Þar í landi hafa svæði sem jafnast á við 84 þúsund fótboltavelli verið lögð undir slíka starfsemi.

Ef við gætum lært
á mistökum annarra
þjóða ...

▲ **Vopnaðir dýnamíti** Frá Bjerkreimsklynga vindorkuverinu í Rogalandi í Noregi. Takið eftir að vegurinn liggur upp á tind hæsta fjallsins fyrir miðju myndarinnar. Vindmyllur eru settar efst í fjöllin og hæðirnar þar sem sprengt er fyrir söfnunarsvæði sem jafnast á við hálfan fótboltavöll.

Vindkraft-anlegg senker verdien på boliger betydelig

Norsk rannsókn sem náði yfir 12 ára tímabil og 250.000 eignir sýnir að verð fasteigna lækkar verulega þegar vindorkuver rísa í sjónamáli.

– SSB hadde et spennende studentstipend der man kunne skrive for forskningsavdelingen på SSB. En av problemstillingene de ønsket å få skrevet om var dette. De hadde hatt en del forskningsprosjekter rundt vindkraft og konflikter som kan oppstå, og dette var en av tingene de ikke hadde hatt tid til å se på, forteller Andersen til Nettavisen.

– Jeg har brukt data på over 230.000 boligtransaksjoner over en tolv års periode. Så har jeg brukt forskjellige modeller til å prøve å estimere hva priseffekten er på å bo i nærheten av et vindkraftverk, sammenlignet med å ikke

Motvind Denmark

SAMMEN vil vi stoppe galskaben...

NÁTTÚRUVERNÐ

Samkvæmt milliríkjanefnd Sameinuðu þjóðanna í loftslagsmálum er verndun náttúru næst áhrifamesta aðgerðin sem sem jarðarbúar geta gripið til gegn loftslagsvánni. Ísland hlýtur að spila þar eitt af stóru hlutverkunum í veröldinni. Samt tala ráðamenn um að brjóta land og ryðja náttúru úr vegi fyrir hin svokölluðu grænu orkuskipti sem valdablokkir hafa gripið á lofti og tileinkað sér til að auka áfram neyslu og gróða. **Og náttúran blæðir.**

“
Making peace
with **nature** is the
defining task of
the 21st century.”

Hin sturluðu áform um að rústa íslenskri náttúru allan hringinn

September 2021

Verndun votlendis

Aðgerðir I.4 á grundvelli aðgerðaáætlunar í loftslagsmálum

Áform stjórnvalda og efndir fara ekki saman þegar kemur að vindorkuáformum og verndun votlendis á landsvísu.

Inngangur

Samkvæmt aðgerðaáætlun í loftslagsmálum til ársins 2030 er gert ráð fyrir komið verði í veg fyrir frekari framræslu votlendis hér á landi, sbr. aðgerðir I.4.1 og I.4.2. Votlendi, og þá sér í lagi mómyrar (e. peatlands), hefur sérstöðu í samhengi loftslagsmála því að í jarðvegi þeirra er bundið mikið kolefni sem mikilvægt tapist ekki. Við framræslu þornar jarðvegur myra og loftast og kolefni jarðveginum tekur að brotna niður og losna sem koltvíoxíð út í andrúmsloft. Auk þess hefur votlendi mikið gildi fyrir líffræðilega fjölbreytni og gegnir hlutverk við temprun vatnsrennslis og miðlun næringarefna. Votlendi nýtur enn framtíðarverndar samkvæmt náttúruverndarlögum, nr. 60/2013, og ber að forðast að nýr votlendi, því, þ.m.t. að þurrka myrar með framræslu. Á sama tíma og stóraukin áhersla lögð á endurheimt votlendis hér á landi er brýnt að koma í veg fyrir framtíðarframræslu óraskaðs og lítt raskaðs votlendis nema brýna nauðsyn beri til.

Inngangur	4
A. Aukin verndun votlendis og svæða þar sem tækifæri eru til endurheimtar votlendis	6
A.1 Greining tækifæra til endurheimtar votlendis með verndun	6
A.2 Áhersla á verndun votlendisvistgerða í náttúruminjaskrá	6
A.3 Áhersla á friðlýsingu votlendissvæða	7
A.4 Gerð stjórnunar- og verndaráætlana fyrir friðlýst votlendissvæði	7
B. Fræðsla, hvatar og greining tækifæra	9
B.1 Kynning og fræðsla til sveitarfélaga og landeigenda um áhrif framræslu og endurheimtar	9
B.2 Greining á tækifærum til endurheimtar votlendisvistgerða	9
B.3 Ríkið skilgreini jarðir, lönd og lóðir í eigu ríkisins þar sem tækifæri eru til að endurheimta votlendi	10
C. Bættar upplýsingar og miðlun	11
C.1 Bætt losunarbókhald vegna votlendis	11
C.2 Búa til og viðhalda þekju fyrir skurðakerfi	11
C.3 Bætt gagnaöflun um framræslu	12

HEIÐARLÖNDIN SEM TIL STENDUR AÐ FÓRNA ERU NÁNAST ÖLL DÝRMÆT VOTLENDI:

Laxárdalsheiði: tilnefnd til
verndunar á
Náttúruminjasrá:

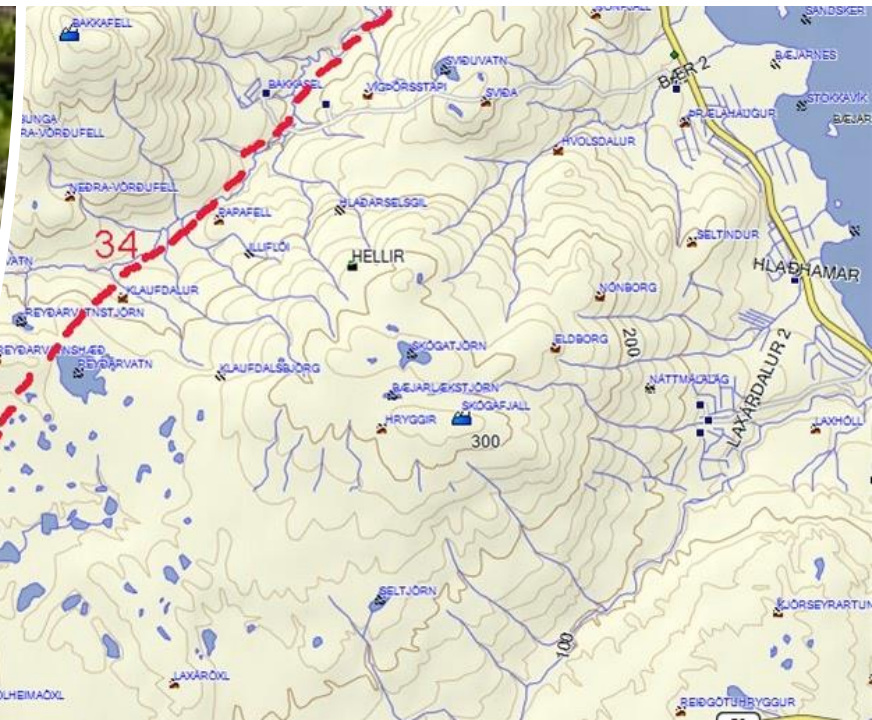
Lýsing

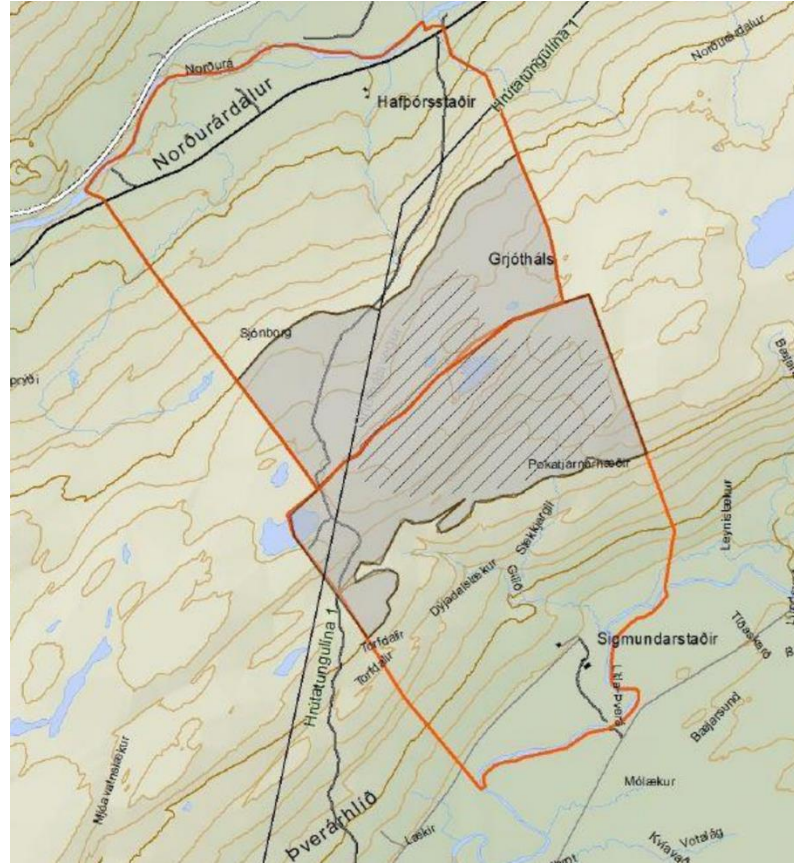
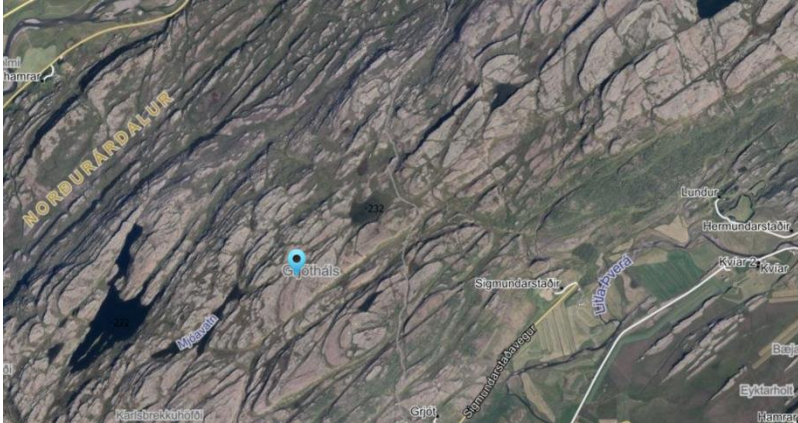
Á Laxárdalsheiði eru vel gróin
heiðalönd og mikið af vötnum
og öðru votlendi. Heiðin er
fremur flatlend en fell og fjöll
rísa nyrst og syðst á svæðinu.
Veiði er víða í vötnum, bæði
urriði og bleikja, og sauðfé
gengur til beitar á heiðinni.

Forsendur fyrir vali

Alþjóðlega mikilvægt varpsvæði
álftar og himbrima.

Staðan í dag: Engin vernd.

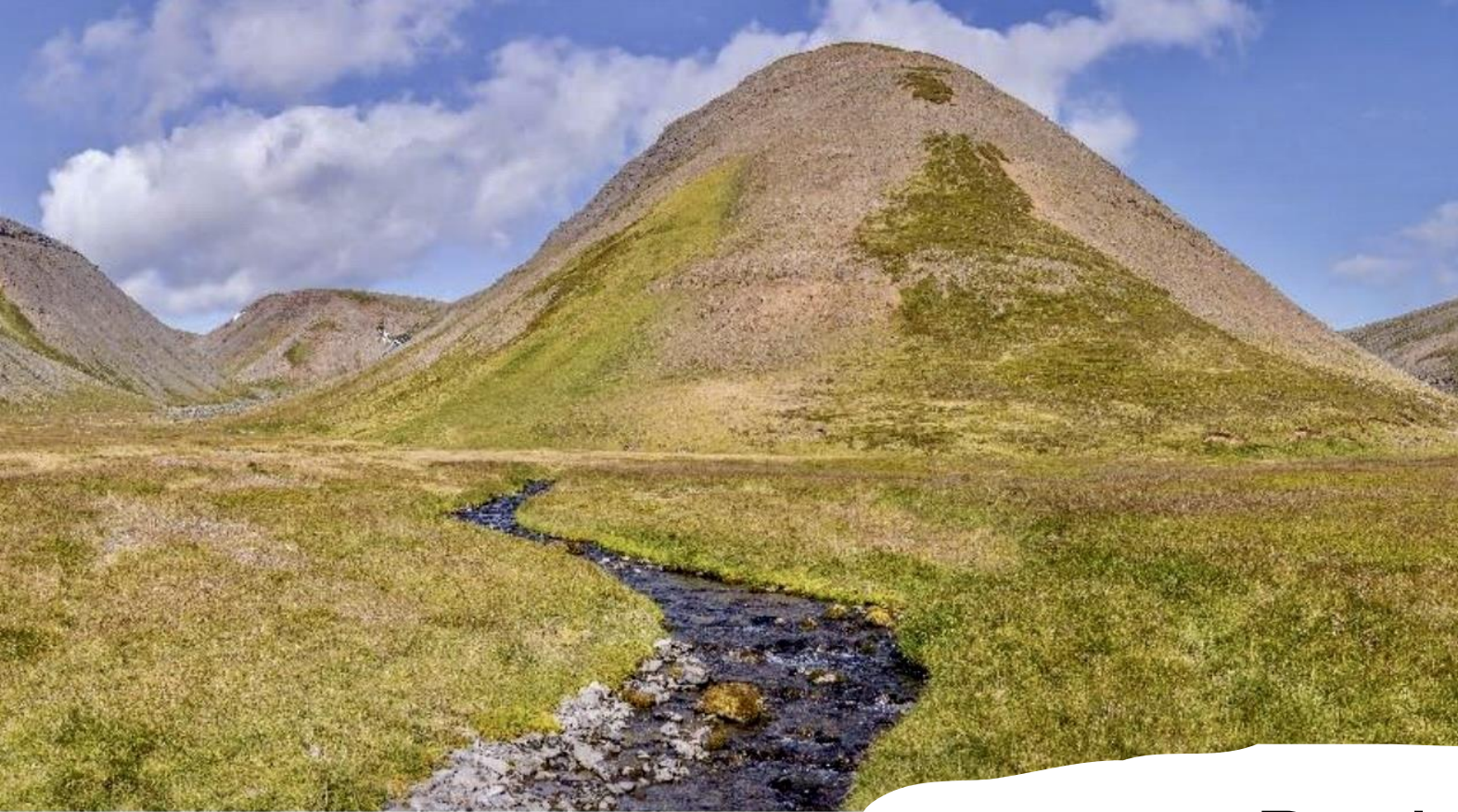

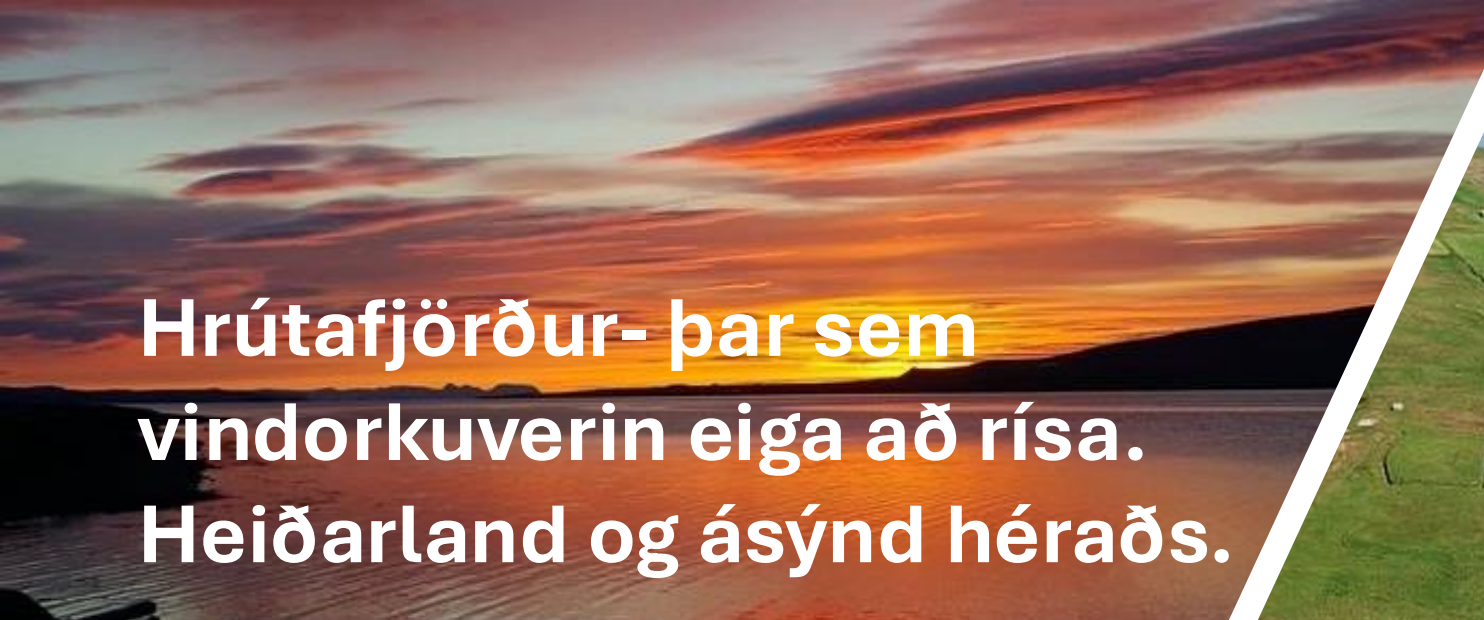
Votlendi, lífríki og heiðarland sem stendur til að fórna á Grjóthálsi á milli Norðurárdals og Þverárhliðar- Þar er festi silungsvatna og tjarna og heimkynni Himbrima og heiðargæsar, mófugla og vaðfugla. Beggja vegna Grjóthálsins renna Norðurá, Kjarrá , Þverá og fleiri perlur.

BORGARFJÖRÐUR- GRJÓTHÁLS- þar sem vindorkuverin
eiga að rísa: Norðurárdalur- Þverárhlið

Reykhólasveit-
Garpsdalur- þar sem
vindorkuverin eiga að rísa

Hrútafjörður- þar sem
vindorkuverin eiga að rísa.
Heiðarland og ásýnd héraðs.

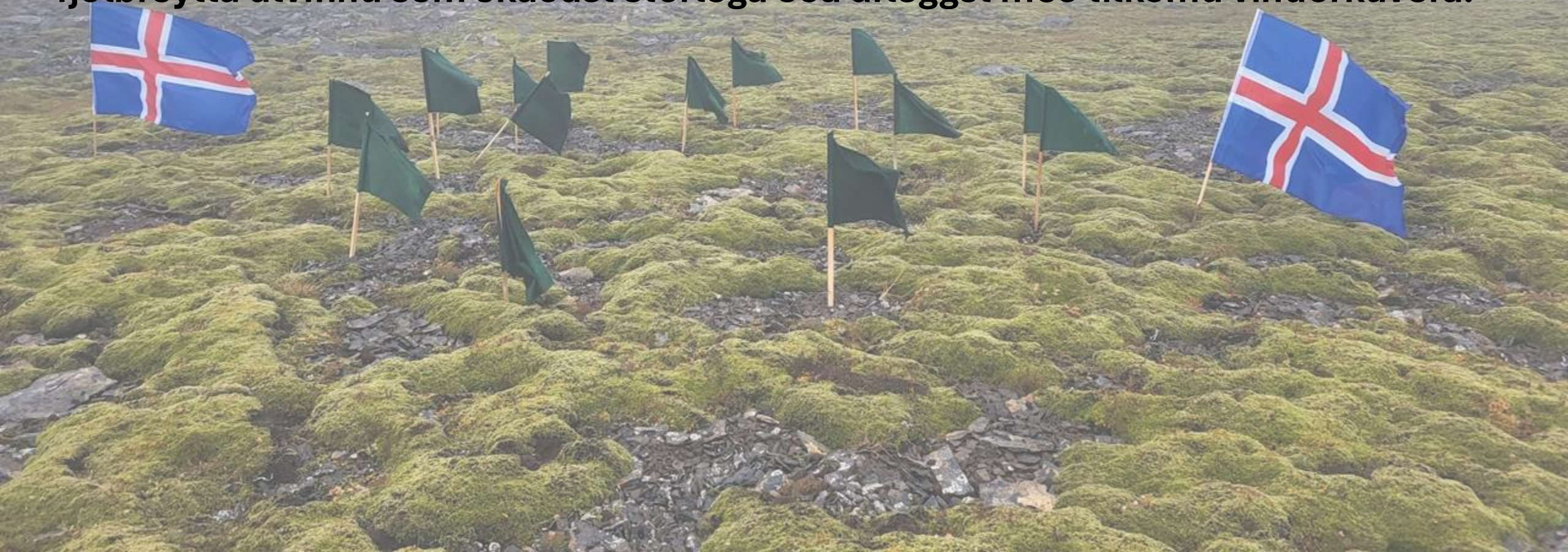

LAXÁRDALSHEIÐI- DÝRMÆTT VOTLENDI og einstakt heiðaland - þar sem vindorkuverin eiga að rísa. Upptök Laxár og alþjóðlega mikilvæg varpsvæði Himbrinna og Álfta .

Allir vindorkukostirnir sem liggja fyrir eru í óraskaðri náttúru sem ...

- 1. Er einstakt og gróið heiðarland og villt náttúra.**
- 2. Eru víðáttumikil votlendissvæði sem skylda er að vernda samkvæmt alþjóðasátt.**
- 3. Eru útsýnisstaðir í héraði.**
- 4. Eru fágætir griðastaðir til útivistar í framtíðinni.**
- 5. Eru hluti af mun stærri heild og tilheyra samfélögum þar sem fólk býr og stundar fjölbreytta atvinnu sem skaðast stórlega eða afleggst með tilkomu vindorkuvera.**

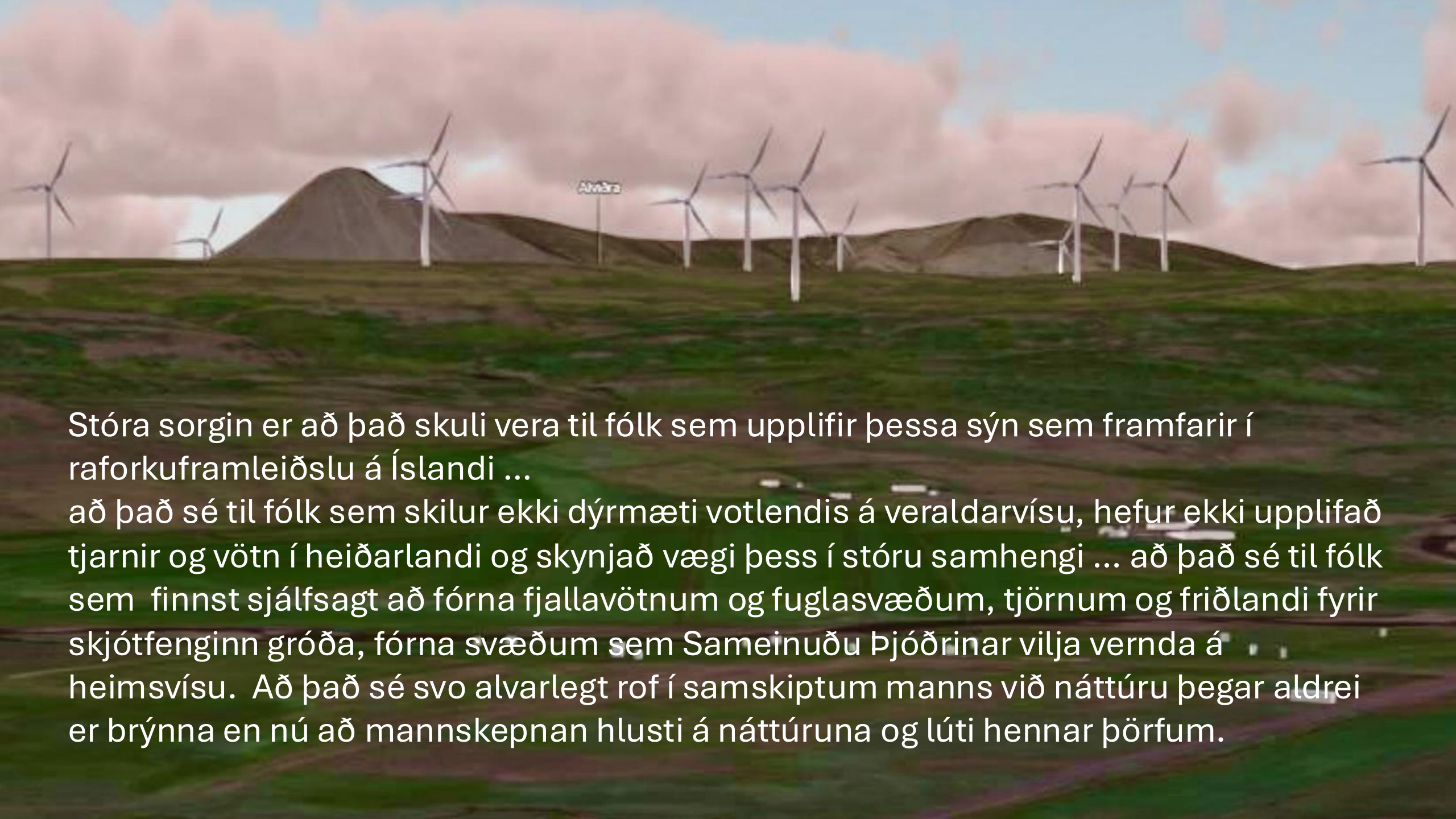

ER Í LAGI AÐ FÓRNA NÁTTÚRU
FYRIR ÍMYNDAÐA
ÖRVÆNTINGU ? Og fyrir
hræðsluáróður fjármagnsafla
um yfirvofandi skort og neyð?
Er það í lagi án þjóðarsamtals
um stefnuna og stóru myndina?

Íslensk náttúra verður að eiga málsvara í sveitarstjórnnum og hjá löggjafanum. Hún þarf beina aðild að öllum samtölum. Svo mikið skuldum við komandi kynslóðum.

Stóra sorgin er að það skuli vera til fólk sem upplifir þessa sýn sem framfarir í raforkuframleiðslu á Íslandi ...

að það sé til fólk sem skilur ekki dýrmæti votlendis á veraldarvísu, hefur ekki upplifað tjarnir og vötn í heiðarlandi og skynjað vægi þess í stóru samhengi ... að það sé til fólk sem finnst sjálfsagt að fórna fjallavötnum og fuglasvæðum, tjörnum og friðlandi fyrir skjótfenginn gróða, fórna svæðum sem Sameinuðu Þjóðrinar vilja vernda á heimsvísu. Að það sé svo alvarlegt rof í samskiptum manns við náttúru þegar aldrei er brýnna en nú að mannskepnan hlusti á náttúruna og lúti hennar þörfum.

SVO ÓLÍKT HÖFUMST VIÐ AÐ ...

Sumir brjóta land. Aðrir friða og rækta land. Það er ójafnt gefið þegar sjálfvirkar peningamaskínur eru ræstar til að berjja áfram risaverkefni gegn litlum friðsælum samfélögum. Enginn heldur á heildarsýninni og allir eru í raun aðeins að huga að eigin afkomu litla stund. Þá þurfa einstaklingar sífellt að fara af stað og berjast í eigin tíma og fjármagni fyrir tilvistinni og fyrir stóru myndinni.

Á þessu er alvarlegur lýðræðishalli og því verða þessar glærur ekki fleiri þótt þær gætu orðið að heilli bók og mörgum bindum um náttúru, mannlíf, græna framtíð og græðgi og um fyrirferð mannskepnunnar hér á jörð. Þá mætti ræða siðfræði og heimspeki en sú umræða er mjög fjarverandi í framkvæmdageiranum.

.

**HEIÐAR Í HÁSKA:
Landið verður verndað**

HEIÐAR Í HÁSKA-
GRJÓTHÁLSGANGA
MÓTVINDS OG
LANDVERNDAR 2024

Og við munum ganga
áfram og erum miklu
fleiri ...

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Úrdráttur

(Vinsaml. sjá meðf. PDF-skjal):

Víðátta, öröskuð náttúra og óbyrgt útsýni eru ekki bara fagurfræðilegir þættir – þau eru menningarleg, umhverfisleg og andleg gildi sem móta bæði upplifun einstaklinga og sjálfsmynd þjóðarinnar. Þau eru líka verðmæti sem þarf að standa vörð um í skipulagi, ferðamennsku og náttúruvernd. Stórar vindtúrbínur hafa djúpstæð neikvæð áhrif á íslenska náttúru:

- Þær breyta útliti landsins og skerða ósnortið útsýni,
- Þær raska vistkerfum og náttúrulegri upplifun,
- Þær grafa undan því sem margir telja helsta auðlind Íslands: óbyggðir, víðáttu og friðhelga náttúru.

Ég mótmæli þessum áformum Orkuveitu Reykjavíkur aðallega vegna þess náttúrurasks og sjónmengunar sem fylgja fyrirhuguðum vindtúrbínum. Þær verða eins og risavaxin aðskotadýr úr fornöld í íslenskri náttúru og Íslendingar hafa fjölmarga aðra mun hagstæðari valkosti til orkuöflunar. Ég mótmæli því einnig harðlega að verið sé að skipuleggja og hefja vinnu við vindtúrbínuþyrpingu við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (á grænu máli "vindorkugarð") áður en heildarlöggjöf um vindorku hefur endanlega verið samin og samþykkt af Alþingi Íslendinga. Annað eru svik við íbúa Reykjavíkur og nágrennis og í raun alla Íslendinga. Nær væri að flýta setningu laga um nýtingu vindorkunnar og að menn virði þau lög. Orkuveita Reykjavíkur ætti að einbeita sér að öðrum þarfari, skynsamari og mun arðbærari verkefnum en því sem hér er til umræðu.

Ljóst er því að enn liggur ekki fyrir heildarlöggjöf um vindtúrbínur á Íslandi. Ekki að furða þótt margir rembist eins og rjúpa við staur að koma sinni ár fyrir borð á meðan Viltá-Vestrið ræður ríkjum í vindorkumálum hér á landi. Hverjum er Alþingi annars að hygla með þessum slóðahætti?

Höfundur: Júlíus Valsson

Sent inn þann: 24.04.2025

Viðhengi:

10.1.Júlíus Valsson - Athugasemdir vegna fyrirhugaðs vindorkugarðs við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi.pdf

Júlíus Valsson:

Athugasemdir vegna fyrirhugaðs vindorkugarðs við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi

Orkuveita Reykjavíkur (OR) hefur kynnt áform um byggingu og rekstur vindorkuþyrpingar við Dyraveg á Mosfellsheiði. Áform OR felast í uppbyggingu allt að 108 MW vindorkuþyrpingu á 7,2 km² svæði við Dyraveg á Mosfellsheiði. Gert er ráð fyrir að reisa 15 vindtúrbínur á framkvæmdasvæðinu og að afl hverrar verði 7,2 MW. Hæð vindtúrbínanna verður mest 210 m, með vélarhús í 125 m hæð og spaðalengd 87,5 m. Við hverja vindtúrbínu þarf steypa undirstöðu (allt að 30 m í þvermál og 3-4 m á þykkt), 1.500 m² kranaplan og 5.000 m geymslusvæði. Leggja þarf 1,3-4,5 km aðkomuveg að svæðinu frá Nesjavallaleið eða Þjóðvegi 1. Einnig þarf þjónustuvegi að hverri vindmyllu, alls um 8-12 km að lengd og 4-4,5 m breiðir.

Dyravegur

Dyravegur er forn þjóðleið sem liggur um Hengilssvæðið á Suðvesturlandi, milli Mosfellsheiðar og Grímsness. Leiðin liggur um Dyrafjöll, sem eru móbergshryggir norðan Hengils, og er nafnið dregið af náttúrulegum „dyrum“ eða þröngum skarði milli tveggja þverhníptrar hamra sem vegurinn liggur í gegnum. Í dag er Dyravegur vinsæl gönguleið fyrir útivistarfólk en þar liggur einnig gömul friðlýst reiðgata sem liggur í gegnum fyrirhugað framkvæmdasvæði Orkuveitu Reykjavíkur. Hengilssvæðið austur af framkvæmdasvæðinu er á náttúruminjaskrá.

Leiðin er um 20,4 km löng og tekur um 8 klukkustundir að ganga. Hún hefst við Elliðakot í Mosfellsdal og liggur um Dyrafjöll að Dyradal. Dyravegur er bæði söguleg og náttúrufarslega áhugaverð leið sem býður upp á einstaka gönguferð um móbergsfjöll, jarðhitasvæði og sögulegar slóðir. Leiðin hentar vel fyrir þá sem hafa áhuga á útivist, jarðfræði og sögu Íslands.

Víðátta og óröskuð náttúra Íslands er dýrgripur

Víðátta, óröskuð náttúra og óbyrgt útsýni, eru ekki bara einkenni íslensks landslags – þetta eru einnig djúpstæð íslensk gildi sem hafa mikil áhrif á menningu, sjálfsmynd og upplifun fólks á Íslandi. Víðáttan skapar sterka tilfinningu fyrir frelsi og ró. Þú horfir yfir opið land þar sem ekkert þrengir að sjónsviði, og það hefur djúp áhrif á andlega líðan þína. Hún er líka hluti af

menningarlegri sjálfsmynd Íslendinga – hugmyndin um að geta ferðast óhindrað um landið, án mikilla ummerkja manna. Í ferðapjónustu er víðáttan eitt af því sem ferðamenn dást mest að – þessi „óendanlegi“ opni heimur.

Orkuveita Reykjavíkur hyggst reisa 15 vindtúrbínur á Dyravegi og mun hver þeirra verða 210 metrar á hæð. Svo stórar vindmyllur munu sjást mjög víða frá. Þær verða áberandi í sjónlínu, jafnvel á stórum svæðum. Þær brjóta upp náttúrulega sjónlínu – fólk missir möguleikann á að horfa yfir ósnortin fjöll, heiðar og dali. Það dylst engum að vindtúrbínuþyrpingar með svo stórum mannvirkjum og á þessu svæði, sem er í 280 m hæð yfir sjávarmáli mun verða mjög áberandi lýti í náttúrunni og raska því náttúrulega umhverfi og víðsýni sem þar ríkir í dag. Ímynd landsvæðisins breytist frá því að vera í hugum fólks óröskuð náttúra og ákjósanlegt svæði til útivistar í að verða forljótt og truflandi iðnaðarsvæði sem vekur upp ótta meðal viðkvæmra. Svona skrímsli eiga einfaldlega ekki heima í íslenskri náttúru.

Vatnsvernd

Framkvæmdasvæði Orkuveitu Reykjavíkur er innan fjarsvæðis vatnsverndar, sem þýðir að framkvæmdir eru háðar reglugerð um varnir gegn mengun vatns. Gera þarf sérstakt áhættumat vegna mögulegra mengunaráhrifa á grunnvatn áður en framkvæmdir geta hafist. Í þessu sambandi verður sérstaklega að gæta að ákvæðum Vatnaáætlunar Íslands 2022 – 2027, Vatnalaga nr. 15 20. júní 1923 og reglugerðar 796/1999 um varnir gegn mengun vatns.

Grunnvatns- og yfirborðsmengun frá vindtúrbínuþyrpingum er sterkur áhættuþáttur. T.d. geta vegagerð og undirstöður raskað yfirborði og gróðri, sem getur leitt til jarðvegsrofs. Þegar óvarinn jarðvegur skolast út í ár, læki eða vötn getur hann valdið: Drullu- og leirmengun í vatni, sem getur skaðað fisk og vatnalíf og tæmingu torf- og mýrlendis, sem hefur áhrif á náttúrulegan vatnsbúskap svæðisins.

Þungavélar sem notaðar eru við framkvæmdir nota smurólíu, dísil og önnur efni. Ef leki verður eða eldsneyti kemst í jarðveg eða grunnvatn getur það mengað vatnsból og skaðað vistkerfi sem treysta á hreint yfirborðs- eða grunnvatn eins og er raunin á þessu svæði.

Skv. upplýsingum Orkuveitu Reykjavíkur mun hver vindtúrbína þurfa steinsteypa, (járnbenta) undirstöðu sem er 30m að ummáli og um 4m að þykkt. Hver undirstaða þarf því um 2.827 rúmmetra af steypu (ef reiknað er með þéttleika (eðlismassa) venjulegrar steypu: $\approx 2400\text{--}2500 \text{ kg/m}^3$). Hver vindtúrbína mun því þurfa 7.215 tonn af steypu (283 steypubílar!). Þessar tölur má svo margfalda með x 15 vindtúrbínum.

Undirstaða hvernar vindtúrbínu mun innihalda sement og önnur efni sem geta haft áhrif á sýrustig (pH) og samsetningu grunnvatnsins og á framkvæmdatíma getur úrkoma skolað efnasamböndum úr steypusvæðum og breytt vatnsjafnvægi á viðkvæmum svæðum.

Rask á votlendi getur leitt til þess að vatnsflæði breytist eða hverfi og mýrar þorni upp eða breytist í rennandi vatn, sem hefur áhrif á vatnalíf og koldíoxíðlosun. Þetta getur einnig haft óbein áhrif á grunnvatn, þar sem endurnýjun þess fer oft fram í mýrum og ám.

Nýlega ákvað Orkuveita Reykjavíkur að banna umferð bifreiða á vatnsverndarsvæði Reykjavíkur í Heiðmörk. Það skýtur því skökku við að leyfa gífurlega umferð steypubíla og jarðvegstækja á vatnsverndarsvæðinu á Dyravegi, þó svo það sé jaðarsvæði.

Kolefnisfótspor

Ljóst er að sú risaframkvæmd sem Orkuveita Reykjavíkur áætla á Dyravegi mun skilja eftir sig risastórt kolefnisfótspor. Uppreiknað heildarkolefnisfótspor fyrir eina vindtúrbínu gæti litið svona út:

- Framleiðsla vindtúrbínu: 1.25–1.5 tonn CO₂.
- Flutningur og uppsetning: 300–600 tonn CO₂.
- Bygging undirstöðu (steypa og járn): 9,000–11,000 tonn CO₂.

Heildarkolefnisfótspor fyrir eina 210 metra háa vindtúrbínu með undirstöðu og flutningi til Íslands eru áætlað að vera: 10,600–12,100 tonn CO₂

Eru vindtúrbínur góð fjárfesting?

Reykvískir skattgreiðendur hafa ekki við að hrista hausinn yfir heimskulegum áhættufjárfestinum Orkuveitu Reykjavíkur, sem sumar hverjar samrýmast alls ekki kjarnastarfsemi fyrirtækisins, en sem óþarft er að rekja nánar hér. Ljóst er að það útheimtir gífurlegt fjármagn að reisa vindtúrbinuþyrpingu eins og þá sem hér um ræðir og að orkuframleiðsla sú sem ætlað er að þar fari fram muni þurfa á að halda stöðugri og aðgengilegri viðbótarvaraorku t.d. frá vatnsafls- eða varmaafflsvirkjun, sem ekki er þó enn í sjónmáli og með öllu óljóst hver verður. Hæpið er að bygging slíkrar þyrpingar sem hér um ræðir verði arðbær við núverandi raforkuverð og stóla verður því á framtíðar verðhækkanir raforkunnar og/eða lagningu sæstrengs til ESB. Einnig verður væntanlega að ganga út frá því að ETS-kerfi ESB verði við haldið að mestu óbreyttu á komandi árum sem alls ekki er þó

öruggt hvað þá verðið á losunarheimildum.

Nýlega hélt sænskur hagfræðingur, Christian Steinbeck fyrirlestur í sænska þinginu (Riksdagen) um arðsemi vindtúrbínuþyrpinga þar í landi. (sjá slóð á YouTube myndband hans hér að neðan).

Í fyrirlestri sínum segir hann frá ítarlegri greiningu á arðsemi og framtíð vindorku í Svíþjóð og lætur þar í ljós verulegar áhyggjur af þróun kostnaðar og arðsemi. Hann ræðir þar um ýmis fjármálagögn sem safnað var úr gagnagrunni þar sem fylgist með 90% sænskra vindorkuvera á árunum 2017 til 2023 þar sem í ljós kemur stöðuga hækkun framleiðslukostnaðar þrátt fyrir vaxandi tekjur, sem hefur leitt til umtalsverðs fjárhagslegs taps. Steinbeck leggur áherslu á að núverandi fjárfestingar í vindorku séu óskilvirkar til lengri tíma og bendir á að í framtíðinni sé líklegt að grípa þurfi til ríkisafskipta til að bjarga vindtúrbínuverkefnum í rekstrarvanda. Fram kemur einnig að talsverð lækkun hefur orðið á fasteignaverði á svæðum með vindtúrbínuþyrpingum og í nágrenni þeirra.

Vindtúrbínuþyrpingar – Lagaumhverfi

Skv. Upplýsingum á heimasíðu Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytisins „verða sérstök lög sett um nýtingu vindorku með það að markmiði að einfalda uppbyggingu vindorkuvera til framleiðslu á grænni orku. Áhersla verður lögð á að vindorkuver byggist upp á afmörkuðum svæðum nærri tengivirkjum og flutningslínunum þar sem unnt verður að tryggja afhendingaröryggi. Ráðuneytið telur afar mikilvægt er að breið sátt ríki um uppbyggingu slíkra vindorkuvera og tillit verði tekið til sjónrænna áhrifa, dýralífs og náttúru. Í því samhengi verður tekin afstaða til gjaldtöku fyrir slíka nýtingu. Vinnu við frumvarp og þingsályktun um stefnu stjórnvalda um nýtingu vindorku á landi er lokið og hefur hvoru tveggja verið lagt fram á Alþingi en ekki tókst að ljúka afgreiðslu þeirra fyrir þinglok.“

Ljóst er því að enn liggur ekki fyrir heildarlöggjöf um vindtúrbínur á Íslandi. Ekki að furða þótt margir rembist eins og rjúpa við staur að koma sinni ár fyrir borð á meðan Vilti-Vestrið ræður ríkjum í vindorkumálum hér á landi. Hverjum er Alþingi annars að hygla með þessum slóðahætti?

Niðurlag

Víðátta, öröskuð náttúra og óbyrgt útsýni eru ekki bara fagurfræðilegir þættir – þau eru menningarleg, umhverfisleg og andleg gildi sem móta bæði upplifun einstaklinga og

sjálfsmynd þjóðarinnar. Þau eru líka verðmæti sem þarf að standa vörð um í skipulagi, ferðamennsku og náttúruvernd.

Stórar vindtúrbínur hafa djúpstæð neikvæð áhrif á íslenska náttúru:

- Þær breyta útliti landsins og skerða ósnortið útsýni,
- Þær raska vistkerfum og náttúrulegri upplifun,
- Þær grafa undan því sem margir telja helsta auðlind Íslands: óbyggðir, víðáttu og friðhelga náttúru.

Ég mótmæli þessum áformum Orkuveitu Reykjavíkur aðallega vegna þess náttúrurasks og sjónmengunar sem fylgja fyrirhuguðum vindtúrbínum. Þær verða eins og risavaxin aðskotadýr úr fornöld í íslenskri náttúru og Íslendingar hafa fjölmarga aðra mun hagstæðari valkosti til orkuöflunar.

Ég mótmæli því einnig harðlega að verið sé að skipuleggja og hefja vinnu við vindtúrbínuþyrpingu við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (á grænu máli "vindorkugarð") áður en heildarlöggjöf um vindorku hefur endanlega verið samin og samþykkt af Alþingi Íslendinga. Annað eru svik við íbúa Reykjavíkur og nágrennis og í raun alla Íslendinga. Nær væri að flýta setningu laga um nýtingu vindorkunnar og að menn virði þau lög. Orkuveita Reykjavíkur ætti að einbeita sér að öðrum þarfari, skynsamari og mun arðbærari verkefnum en því sem hér er til umræðu.

Viðbót:

Nokkrar mikilvægar spurningar varðandi fjármögnun, rekstur og arðsemi fyrirhugaðs vindmyllugarðs Orkuveitunnar við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi

Sem skattgreiðanda í Reykjavík þykir mér afar áhugavert og mikilvægt, að beina nokkrum markvissum og gagnrýnum spurningum að Orkuveitunni (áður Orkuveitu Reykjavíkur) til að upplýsa almenning og meta áhættur, arðsemi og sjálfbærni verkefnisins:

Um fjármögnun verkefnisins

1. Hvernig er fjármögnun verkefnisins háttað?
 - Er verkefnið fjármagnað með eigin fé, lánsfé, með stuðningi ESB, ríkisstuðningi eða með samstarfi við aðra fjárfesta?

2. Hvaða lánskjör hafa verið tryggð og hjá hvaða lánastofnunum?
3. Hefur Orkuveitan sér rekstrarfjármögnun fyrir verkefnið eða aðeins stofnfjármögnun?
4. Hvaða áætlaðar tekjur eru væntanlegar af vindmyllugarðinum og hvernig skiptist það milli mögulegra fjárfesta?

Um arðsemi og áhættumat

5. Hver er áætluð arðsemi (IRR, ROI) verkefnisins miðað við núverandi áætlanir?
6. Hvaða lykiláhættuþættir eru til staðar í verkefninu (t.d. veður, lagaleg óvissa, andstaða samfélagsins)?
7. Hefur verið unnið að viðkvæmni- eða áhættugreiningu og er hægt að fá aðgang að henni?
8. Er reiknað með breytingum á raforkuverði á rekstartíma vindmyllugarðsins? Ef svo er, hvaða breytingum og hvaða áætlanir/ástæður liggja að baki þeim væntingum?

Um lagaleg og umhverfisleg atriði

8. Hvenær er áætlað að verkefnið verði komið með öll nauðsynleg leyfi (skipulags-, umhverfis-, framkvæmdar- og virkjanaleyfi)?
9. Hvenær er áætlað að umhverfismat verið framkvæmt?
10. Hvernig hyggst Orkuveitan með íbúum og sveitarfélögum í nágrenninu til að lágmarka ágreining og auka samþykki?

Um tækni og framkvæmdir

11. Hvaða tæknilausnir verða notaðar (orkuinnspýting í dreifikerfi, hvaðan mun jöfnunarorka verða tryggð o.s.frv.)?
12. Hverjir eru samstarfsaðilar í byggingu og rekstri (framkvæmdaaðilar, rekstraraðilar)?
13. Hver er tímalína verkefnisins – hvenær er gert ráð fyrir að hann verði tengdur við raforkukerfið?

Um fjárfesta og viðskiptaform

14. Hefur OR áhuga á aðkomu einkafjárfesta og ef svo, á hvaða forsendum (bein eignarhlutdeild, skuldabréf, þjónustusamningar)?
15. Hvernig verður tryggt gagnsæi gagnvart fjárfestum í fjárfestingunni og rekstrinum?

Heimildir:

Vatnalög nr. 15 20. júní 1923

<https://www.althingi.is/lagas/nuna/1923015.html>

Reglugerð 796/1999 um varnir gegn mengun vatns.

<https://island.is/reglugerdir/nr/0796-1999>

Vatnaáætlun Íslands 2022 - 2027

[https://www.ust.is/library/sida/haf-og-vatn/Vatna%C3%A1%C3%A6tlun%202022-2027%20-%20Copy%20\(1\).pdf](https://www.ust.is/library/sida/haf-og-vatn/Vatna%C3%A1%C3%A6tlun%202022-2027%20-%20Copy%20(1).pdf)

Vindkraftens gigantiska förluster - Christian Steinbecks föredrag i Riksdagen

<https://youtu.be/Yqg6TFSfc8c>

Hrakfarir sænskra vintúrbínuverkefna

<https://finance.yahoo.com/news/investors-learn-brutal-lesson-swedens-050008371.html>

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég geri alvarleg athugasemd við alla vinmylluvæðingu á Íslandi og vil virkja meira með jarðvarma. Nóg til af honum undir Ísland í fleiri 1000 MW í viðbót um ókomin ár

Ástæður móti vindmylluvæðingu:

ARNARSTOFNINN ER ÚTDAUÐUR MEÐ 140 FUGLA Á METTÍMA. ÞEIR ERU FRIDAUÐUR ALLTAF SKV LÖGUM. Rammaáætlun staðfestir að ef vafi er að eyðingu þá skal líf eða tegund t.d. fugla verðmætara. Hettumávur er einnig í útrýmingarhættu í heiminum öllum.

Það vill enginn taka vindmyllur niður að lokum. Endast bara 25 til 30 ár.

Um 4000 fuglar deyja í hverri vindmyllu á ári að meðaltali. Rök á móti: Kanada og Noregur eru farin að draga verulegar úr vindmylluvæðingu vegna ofangreinds og eru þær of mikil sjónmengun.

Stöðvum græðgi og spillingu um sjö einkafyrirtækja og fylgjum rammaáætlun en sveigum hana ekki. Leyfum fegurð og lífríki alltaf hafa vinninginn.

Undirritað er framkvæmdastjóri og leiðsögumaður Create Iceland Travel ehf

Sólveig Dagmar Þórisdóttir

Höfundur: Sólveig Dagmar Þórisdóttir

Sent inn þann: 20.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Vinorkuver. Hef ferðast mikið um Frakkland og Spán. Ef almeningur alment sæi áhrif þessar vindmillur á umhverfið fengist aldrei leyfi fyrir þeim heima. Að auki... Þeir sem vilja byggja þær senda inn miklar ransóknir um hvað þær falla vel að hinu og þessu. Allt fyrirfram þantaðar niðurstöður. Hvet eindregið með að menn kynni sér reynslu Norðmanna og sveitar stjórna þar, sem engu ráða þegar þetta hefur farið af stað. Fjöllin í Noregi eru bara með slétta toppa og vaðið yfir friðuð svæði. Fugladauði ekkert skráður þó friðaðir fuglar eigi í hlut. Ef Stjórnvöld væru að hlusta á þjóðina þá væri þessi umræða ekki. Ef uppsögn EES samnings væri vandin væri þjóðin þar. Stór meirihluti þjóðarinnar er þar. Setjið málið í biðflokk út í það óendanlega þar til leiðtogarnir koma inn sem hafa bein í nefi.

Höfundur: Guðmundur Gíslason

Sent inn þann: 21.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Ég mótmæli uppsetningu vindorkuþyrpingar á Mosfellsheiði.

Þegar vindorkufyrirtæki íhuga að koma til landsins þá lofa þau störfum og miklum skatttekjum. Fólki er látið trúa því að vindorka sé lausn á loftsslagvanda og orkuskortum og að lausnin bjargi heiminum. Reynsla Norðmanna er ekki góð. Heiðarnar þeirra eru fullar af plasti, olíumengun og stáli, vindmyllurnar skapa ekki störf og peningarnir hverfa úr landi til stórfyrirtækja í Þýskalandi og Bandaríkjunum. Rafmagnið er selt til Evrópu með sæstreng og rafmagn til Norðmanna er í hæstu hæðum. Mímir Kristjánsson er hálf íslenskur og býr í Noregi og varar okkur við því að vera jafn heimsk og auðtrúa eins og Norðmenn og eyðileggja landið eins og þeir hafa gert, með uppsetningu vindmylla. Við getum ekki fórnað náttúrunni til að bjarga heiminum segir hann.

Það tók norskan almenning ekki nema tvö ár að skipta um skoðun á vindorkuverum. Árið 2018 voru aðeins 10% Norðmanna á móti þeim, tveimur árum síðar voru 42% andsnúið en aðeins 32% hlynnt vindorkuverum. Vindorka er óstöðugur orkugjafi. Norsk fyrirtæki sem eru háð orku á sanngjörnu verði hafa neyðst til að flytja starfsmenn um set vegna háa raforkuverðs. Afleiðingin er sú að fjöldi starfa hefur glatast.

Hlustum á reynslu nágranna okkar. Ekki eyðileggja íslenska náttúru með uppsetningu á vindorkugörðum út um allt land. Ferðamenn vilja sjá Ísland óspillt og fagurt.

Engar vindmyllur á Íslandi!

Elinóra Inga Sigurðardóttir, jarðfræðingur

Heimild:

<https://heimildin.is/grein/20005/hvernig-nordmenn-voru-blektir-til-ad-byggja-vindorkuver/>

<https://www.facebook.com/RodtRogaland/videos/142808954371914>

Höfundur: Elinóra Inga Sigurðardóttir

Sent inn þann: 23.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Vil mótmæla harðlega þessum fyrirhugaða vindorkugarði þarna á þessum fallega stað hef oft gengið á Hengilinn og farið um Dyrfjallaveg. Þarna er mjög vinsælt útivistarsvæði og margar leiðir þarna. Það er mjög margt sem mælir gegn þessu. Langar að benda á tvennt til að byrja með. Fyrir það fyrsta þá skapa vindmyllur stórhættu fyrir alla flugumferð sem er mikil um þetta svæði. Það er líka svifflug þarna rétt hjá og svifflugvöllur og þurfa þær að geta flogið og lent miðað við vinda og ekki a mörgum stöðum sem aðstaða er eins góð...Flugumferð annara flugvela er líka mjög mikil um þetta svæði m a flug inn á hálendi, flug að norðan og austan. Það er mikið fuglalíf m a við Þingvallavatn og í allri sveitinni þarna nú þegar hefur mófuglum fækkað umtalsvert og sérstaklega Lóunni og Spóanum. Þarna á þessu víðerni er kjörlendi fyrir þessa fugla. Aðrir fuglar sem eru í hættu er Ernir og Himbrimar sem eru báðir við Þingvallavatn sem er okkar paradís og fjársjóður. Þjóðgarður. Við eigum nóg af raforku og þurfum ekki eins og margar aðrar þjóðir að fylla landið og eyðileggja með vindmyllum eins og t d Holland og Danmörk. Við erum land þar sem nátturan er það sem fólk sækist eftir að njóta og þá er víðáttan það sem við eigum mest af hér og aðrar þjóðir eru búnar að missa margar hverjar. Við erum eftirsótt sem ferðamannaland út af víðáttunni, náttúrunni og hinu villta dýralífi, fuglunum og á hverju ári koma hingað fjöldi fuglaskoðara að skoða fugla.. Við eigum að passa upp á þá og margir koma hingað óravegu og reiða sig á Island. Ef við eyðileggjum varpsvæði fuglanna þá deyja þeir út. Við eigum landið okkar hér fólkið í landinu og viljum ekki eyðileggja það sem vindmyllum. Þessi ferlíki skaga langt upp og sjást mjög víða að og þá er búið að eyðileggja hina fallegu fjallasýn til framtíðar. Það þarf að raska landinum mikið til að koma þeim upp og byggja undirstöður. Það er hætta á eldgosum á þessu svæði minni á að Hengillinn er háhitasvæði og ef hann gýs þá verður það ekkert smá gos...Við eigum að varðveita nátturuna eins og hún er óskemmd og falleg til komandi kynslóða og okkar ber að gera það..Minni á orð Vigdísar Finnbogadóttur nátturan er okkar verðmætasta djásn. 'Íslensk menning og náttúra.... Varðveitum hana óskemmda til komandi kynslóða hún er okkar gersemi... Við viljum njóta hennar og engar vindmyllur hér.

Höfundur: Katrín Þorsteinsdóttir

Sent inn þann: 23.04.2025

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Öryggisnefnd Félags íslenskra atvinnuflugmanna ÖFÍA skilar inn umsögn.
Í umsögninni er tilgreind ógn við flugöryggi.

Höfundur: Jón Hörður Jónsson

Sent inn þann: 24.04.2025

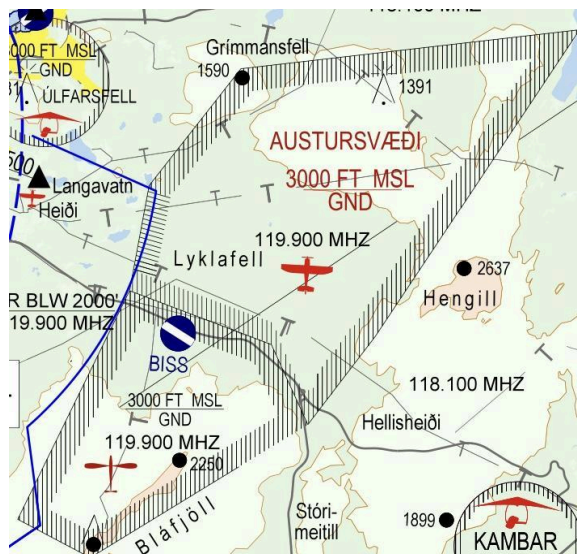
Viðhengi:

9.1.Umsögn ÖFÍA um matsa'ætlun.pdf

Efni: Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi

Umsögn við matsáætlun.

Mikil umferð flugvéla og þyrlna í sjónflugi er á SV hluta landsins og megnið af þeirri umferð fer um svæðið austan við Reykjavík. Á því svæði er Reykjavíkflugvöllur, flugvöllur á Tungubökkum í Mosfellsbæ, fis-flugvöllur á Hólmsheiði og flugvöllur fyrir vélflug og svifflug á Sandskeiði. Auk þess er á svæðinu æfingasvæði fyrir einka og kennsluflug sem er yfir Mosfellsheiði að Hengli og nær upp í 914 metra (3000 fet) yfir sjávarmáli.

Það er í þessu Austursvæði, æfingasvæði fyrir einka og kennsluflug sem fyrirhugað vindorkuver á að rísa við Dyraveg. Þegar eru áform um tvo aðra vindorkugarða á svæðinu, annan á vegum Zephyr Iceland á Mosfellsheiði og hinn á vegum Orkuveitu Reykjavíkur við Lyklafell.

Hindranir.

Þessar vindmyllur eru hindranir í landslagi. Þær ná langt upp fyrir lágmarksflughæð flugvéla en hæð þeirra með spaða í efstu stöðu verður 210 metra hæð yfir jörðu. Í ljósi þess að landslagið á svæðinu er í um 280 metra hæð þá munu spaðarnir ná 490 metra hæð yfir sjávarmáli.

Flugvélar mega fljúga 150 metra yfir staka hindrun en ef hindrunin er víðfem eins og í tilfelli vindorkugarða þá þurfa flugvélar að vera mun hærra til að geta svifið út fyrir ytri mörk hindruninnar ef hreyfibilun verður.

Þar sem efri mörk Austursvæðis er í 914 metra hæð yfir sjávarmáli en þar fyrir ofan tekur við aðflugssvæði fyrir Reykjavík og Keflavík, er ljóst að notkun svæðisins sem æfingasvæðis fyrir einka og kennsluflug skerðist verulega eða leggst jafnvel af.

Mikil umferð á svæðinu liggur í austur yfir Hellisheiði og Mosfellsheiði, inn yfir Suðurland og svo sömu leið til baka. Í skýjuðu veðri með takmarkað skyggni er ljóst að mikil hætta stafar af fyrirhuguðum vindmyllum. Björgunarþýrlur LHG fljúga iðulega sjónflug á svæðinu í mjög takmörkuðu skyggni á leið í útkall í stað þess að fljúga eftir hefðbundnum blindflugsfærlum því það sparar tíma þegar hver mínúta skiptir máli. Einnig trufla ljós á vindmyllum nætursjónauka sem er mikið öryggistæki fyrir þýrluflugmenn LHG og gerir þeim erfiðara fyrir að fljúga um svæðið að næturlagi. Ísing á spöðum vindmyllna er líka hættuleg og margra kílóa ísklumpar sem brotna af þeim kastast langar vegalengdir og geta þannig valdið loftförum hættu.

Kvika og ókyrrð

Skýrslan "Safety impact of wind turbines in the vicinity of aerodromes and air routes" var unnin fyrir EASA (European Union Aviation Safety Agency) sem Ísland er aðili að, yfir 9 ára tímabil frá 2014-2023. Höfundar skýrslunnar hjá SIG Aviation setja þar fyrst og fremst fram gögn sem sýna hvernig á að meta og vinna úr ógnum vindmyllna við flugumferð og flugöryggi, auk þess að mæla með reglugerðarbreytingum og viðbótum til að reyna að minnka hættuna með flugöryggi að leiðarljósi.

Samkvæmt skýrslunni eru ýmsar hættur fylgjandi vindorkuverum sem hafa bein og neikvæð áhrif á flugumferð og flugöryggi. Fyrirhugaðar vindmyllur á Mosfellsheiði og að Hellisheiði, sem og á Lyklafelli norðan við Suðurlandsveg munu hafa sérlega slæm og afdrifarík áhrif á alla flugumferð á svæðinu, og einnig til og frá Reykjavíkflugvelli. Til dæmis er stjórnhæfi flugvéla, fisvéla og sviffflugna ógnað í einhverjum tilvikum. Þannig er í raun allt flug um SV-horn landsins sett í uppnám.

Vindmyllur skapa mikla ókyrrð kringum sig, einnig þegar spaðarnir eru kyrrstæðir. Þó er hún mest þegar spaðarnir snúast og hafa háskólinn í Stuttgart og vísindamenn við FH Aachen, háskóla hagnýtra vísinda í Þýskalandi varað flugmenn sérstaklega við því að fljúga í nágrenni vindmyllna þar sem ókyrrðin af vindmyllum getur bæði breytt afstöðu flugvéla mjög snögglega, gert stjórnhæfi þeirra lítið sem ekkert og við verstu aðstæður brotið flugvélar á flugi. Nokkur dauðaslys í flugi hafa verið rakin til þessa. Að sögn Jessica Tomaszewski og Julie Kay Lundquist við Colorado háskólann í Boulder getur iðustreymi frá vindorkuverum náð yfir 50 km með vindi við stöðug lagskipt veðurskilyrði.

Neikvæð áhrif vindmyllna á flugstarfsemi á Mosfellsheiði og við Lyklafell.

Sviffflugfélag Íslands hefur átt heimili á Sandskeiði við Vífilfell allt frá árinu 1936. Þar hafa margir atvinnuflugmenn tekið sín fyrstu spor í flugi og félagið stundar sína alþjóðlegu keppnisþrótt við góð skilyrði á Sandskeiði og er þar með 3 flugskýli og félagsheimili. Sviffflug þarf mjög sérstakar aðstæður, veðurfar og landslag til hægt sé að stunda það. Vindmyllur á Mosfellsheiði og á Lyklafelli munu nær örugglega gera útaf við þá starfsemi vegna ókyrrðar af vindorkugörðunum. Á Sandskeiði er flugbraut sem flugskólarnir í Reykjavík og á Selfossi auk einkaflugmanna og fisflugmanna hafa notað til æfinga. Vindmyllur munu trufla allt loftflæði yfir svæðið og gera brautina ónothæfa flesta góða flugdaga ársins.

Fisfélag Reykjavíkur á Hólmsheiði fellur líka undir áhrifasvæði vindmyllnanna og getur mikil ókyrrð í lofti haft veruleg áhrif á stjórnhæfi fisvéla og valdið því að þeirra starfsemi verður fyrir miklum skaða. Alls eru um 60 fisflugvélar á Hólmsheiði auk félagsheimilis og alls 7 flugskýli.

Neikvæð áhrif vindmyllna á öryggi flugumferðarþjónustu og ratsjór

Skv. skýrslu SIG Aviation fyrir EASA geta vindmyllur valdið truflun á fjarskiptabúnaði og ratsjór. Þar sem bæði er töluverð umferð um svæðið yfir Mosfellsheiði og við Sandskeið rétt við Lyklafell er töluverð hætta á að vindmyllur á þessu svæði muni trufla mikilvæg fjarskipti og gefa flugumferðarstjórum ranga mynd (bókstaflega) af stöðu og staðsetningu loftfara á svæðinu. Loftför "hverfa" eða "færast til" bakvið vindmyllur á ratsjórmynd flugumferðarstjóra og það getur skapað hættu og aukið líkur á flugslysum. Það er ekki ásættanlegt á neinn hátt og mun hafa verulega takmarkandi áhrif á loftrýmið og þrengja að flugumferð.

Neikvæð áhrif vindmyllna á Reykjavíkurlugvöll

Eins og kom fram í rannsókn Jessica Tomaszewski og Julie Kay Lundquist við Colorado háskólann í Boulder getur iðustreymi frá vindorkuverum náð yfir 50 km með vindi við stöðug lagskipt veðurskilyrði. Þar sem einungis eru um 25 km frá Mosfellsheiði inn á Reykjavíkurlugvöll þá verða aðflug og brottflug mögulega erfiðari til og frá vellinum ef vindmyllur rísa á Mosfellsheiði. Í blindflugi inn til Reykjavíkur er mikilvægt að aðflug séu stöðug en ókyrrð af vindmyllum munu gera þau erfiðari. Slík truflun á flugrekstrarskilyrðum og breyting á veðurfari af mannavöldum er ekki ásættanleg. Mikilvægi sjúkraflugs er ótvírætt og truflun á slíkum flugum af völdum vindmyllna getur orðið mjög neikvæð og getur tafið fyrir landingum sjúkraflugvéla.

Í 144 gr. laga um loftferðir nr. 80/2022 segir:

Verndun flugvallarumhverfis.

☐ Rekstraraðili flugvallar skal vakta starfsemi og þróun sem gæti haft í för með sér óviðunandi öryggisáhættu fyrir flug í nágrenni við flugvöllinn. Vakta þarf svæði þar sem áhætta kann að skapast vegna starfsemi manna og skipulagningar landsvæðis, svo sem hvers konar byggingarstarfsemi eða breytingar á skipulagi landsvæðis, möguleika á því að hindranir valdi ókyrrð í lofti,.....

Isavia er rekstraraðili Reykjavíkurlugvallar. Vélflegsbrautin á Sandskeiði er skráður landingarstaður á ábyrgð Isavia þó umsjón hafi verið útvistað til Svifflugfélags Íslands.

Virðingarfyllt,

Fyrir hönd ÖFIA

Jón Hördur Jónsson
Formaður ÖFIA

Vegna: Máls nr. 0454/2025, Vindorkugarður við Dyraveg í Sveitarfélaginu Ölfusi (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Geri alvarlegar athugasemdir við þessa skýrslu, er illa unnin og staðreyndarvillur í henni auk þess sem ekki er tekið á lykil atriðum eins og hugsanlegri olíumengun og örplastmengun. Þá er horft til lagafrumvarps síðasta orkumálaráðherra, sem ekki hefur hlotið samþykki Alþingis og ekki víst að svo verði.

Sem dæmi um staðreyndarvillur þá er á einum stað sagt að engar menningarmynjar séu á virkjanasvæði en á öðrum stað tilgreint að Dyravegur, forn hestavegur sem er friðaður, liggi um svæðið og reyndar undir eina vindtúrbínuna, samkvæmt mynd 5.5. Önnur villa, sem reyndar virðist vera orðin norm í kynningum á vindorkuverum er mynd 3.2, þar sem borin er saman hæð vindtúrbínu við safnhús og bíl er stendur við það. Ef vindtúrbínan á þeirri mynd er um 200 metrar á hæð er bíllinn líklega nálægt 9 metrum að hæð. Þetta er viljandi gert til að slá ryki í augu fólks.

Varðandi sjónmengun þá er hún reiknuð eftir einhverjum tilteknum staðli. Það þarf ekki mikla visku til að sjá að sá staðall er eitthvað gallaður. Samkvæmt mynd 5.2 mun sjónmengun verða tiltölulega lítil og vindtúrbínur ekki sjáanlegar frá t.d. Akranesi. Virkjanasvæðið er í 280 metra hæð yfir sjávarmáli og vindtúrbínurnar allt að 210 metra háar með spaða í efstu stöðu. Þetta gerir samtals 490 metra hæð yfir sjávarmál. Eina fjallið sem nær að bera skugga á vindtúrbínurnar frá Akranesi er Grímansfell, 450 metra hátt. Það mun þó ekki dekka nema eina eða tvær vindtúrbínur, aðrar verða vel sjánlegar frá Akranesi. Þessi skekkja segir manni að víðar mun sjónmengun verða en kortið gefur til kynna. Virkjanasvæðið er allt innan vatnsverndarmarka, sem er óhugnanlegt í ljósi þess að ekki er óalgengt að slys verði við olíuskiptu á gírkassa auk þess sem líkur á að þéttingar gefi sig og olía leki af þeim, er nokkuð mikil. Erfitt er að sjá samhengi milli þeirra talna um landsvæði sem raskast, ber illa saman þeim tölum í skýrslunni. Öll áhersla er á heildar uppsett afl virkjunarinnar en haldið opnum stærðum vindtúrbína og nefnt að ef betri tækni verði komin þegar að uppbyggingu kemur, muni fjöldi þeirra getað breyst. Nú þegar er til tækni fyrir 13 Mw vindtúrbínur sem skaga yfir 300 metra upp í loftið. Má kannski eiga von á slíkum vindtúrbínum í þetta vindorkuver. Þetta er einungis lítið brot þeirra athugasemda sem ég vil koma á framfæri en heimilt stafabil leyfir ekki meira, því miður. Við björgum ekki náttúrunni með því að fórna henni

Höfundur: Gunnar Þór Heiðarsson

Sent inn þann: 02.04.2025